AWARENESS

Bijlage boek

Meierijstad Aardgasvrij

Participatie- en communicatieproces bij de Transitievisie Warmte Meierijstad

Concept | oktober 2021

AWARENESS

Inhoudsopgave

Bijlage 1 – Activiteitenschema 3
Bijlage 2 – Memo stakeholderanalyse 6
Bijlage 3 – Startnotitie 10
Bijlage 4 – Bewonersbrief december 2020 21
Bijlage 5 – Enquêtes februari 2021 24
a. Resultaten algemene vragenlijst 24
b. Resultaten vragenlijst longlistwijken 49
Bijlage 6 – Verslag bewonersavonden longlistwijken februari 2021 86
Bijlage 7 – Gesprekken wijkraden juni & juli 2021 96
a. Eerste ronde 96
b. Tweede ronde 107
Bijlage 8 – Bewonersbrief shortlistwijken juli 2021 113
Bijlage 9 – Informatieavond 15 juli 2021 116
Bijlage 10 – Ansichtkaart september 2021 123
Bijlage 11 – Informatieacties september 2021 125
Bijlage 12 – Informatieavond 5 oktober 2021 129
Bijlage 13 – Resultaten enquête startwijken september 2021 142

AWARENESS

Bijlage 1

Meierijstad Aardgasvrij

Activiteitenschema

Concept | oktober 2021

Activiteit	Datum	Doel	Deelnemers
Live vragenuur op YouTube en Facebook	5 januari 2021	• Inwoners van Meierijstad de gelegenheid geven vragen te stellen over aardgasvrij	± 200 kijkers op de dag zelf, ruim 750 weergaven op YouTube
Online vragenlijst	februari 2021	• Het peilen van draagvlak onder de inwoners van Meierijstad • Het bevragen van inwoners van longlistwijken over hun wijk, woning en visie op aardgasvrij	Inwoners longlistwijken: 113 respondenten Algemene vragenlijst: 270 respondenten
Online bewonersavonden voor particuliere huizenbezitters	4 & 11 februari 2021	• Het informeren van inwoners van longlistwijken over de huidige inzichten • Inwoners de gelegenheid geven met de gemeente in gesprek te gaan over aardgasvrij	4 februari: 20 deelnemers 11 februari: 50 deelnemers
Gesprek buurtadviseurs	11 mei 2021	• Inzicht krijgen in wat er speelt in de wijken, wat wel of niet effectief is qua communicatie in Meierijstad en wat een goede manier van samenwerken met relevante stakeholders zou zijn.	Nadina Hamzic-Ibrahimovic, Lianda de Vos, Henk de Laat.
Gesprekken dorps- en wijkraden	Juni/juli 2021	• Beter in beeld krijgen of de shortlistwijken ook daadwerkelijk geschikt zouden kunnen zijn als startwijk. • Mogelijke kansen en belemmeringen in de wijken inventariseren	
Algemene informatieavond	15 juli 2021	• Het informeren van inwoners van de shortlistwijken over de totstandkoming van de shortlist en wat het betekent om een shortlistwijk te zijn. • Schetsen van het vervolgproces • Inwoners de gelegenheid geven vragen te stellen.	240 aanmeldingen
Vragenlijst	13 september t/m 6 oktober	• Het peilen van de meningen van inwoners over dat hun wijk potentieel een startwijk zal worden • Het ophalen van behoeften met betrekking tot het vervolgproces	45 keer ingevuld
Straatgesprekken	18 september 2021	• Het informeren van mensen over het gelopen en nog te lopen proces en het beantwoorden van vragen daarover. • Het bevragen van mensen over hun wensen en zorgen over de wijk • Het ophalen van behoeften met betrekking tot het vervolgproces	De Laren/De Donken: ± 70 Oranjewijk/Dorsveld: ± 10

Activiteit	Datum	Doel	Deelnemers
Inloopavonden	21 & 28 september 2021	• Het informeren van mensen over het gelopen en nog te lopen proces en het beantwoorden van vragen daarover. • Het bevragen van mensen over hun wensen en zorgen over de wijk • Het ophalen van behoeften met betrekking tot het vervolgproces	De Laren/De Donken: 52 aanmeldingen Oranjewijk/Dorsveld: 11 aanmeldingen
Digitale bewonersavond	5 oktober 2021	• Het informeren van mensen over het gelopen en nog te lopen proces en het beantwoorden van vragen daarover. • Het bevragen van mensen over hun wensen en zorgen over de wijk • Het ophalen van behoeften met betrekking tot het vervolgproces	35 aanmeldingen

AWARENESS

Bijlage 2

Meierijstad Aardgasvrij

Memo stakeholderanalyse

Concept | oktober 2021

Aan
Kernteam+

Onderwerp
Conclusies stakeholderanalyse externe partners

CC

Datum
29 mei 2020

Van
Eric Vink en Hannet Johannes

Bijlage:

Onderstaand treffen jullie de uitkomsten aan van de stakeholderanalyse van externe partijen in het TVW-proces. De conclusies zijn gebaseerd op jullie scores op belang, invloed en urgentiebeleving per stakeholder en onze inschatting op grand van ervaring elders van partijen die relevant zijn. Bij de conclusies zijn van ons uit ook voorstellen geformuleerd over de samenstelling van doelgroepen per niveau van participatie. Graag jullie reactie daarop 'op gevoel' (het is niet altijd zo digitaal als de bolletjes scores doen vermoeiden). Kijk er ook even naar of de samenstelling van te betrekken stakeholders per niveau voldoende evenwichtig is, zodat er ook een genuanceerde discussie tussen de betrokken partners mogelijk is. Graag komen we hier donderdag op terug.

Cocreatie

- Met Netbeheerder en Woningcorporaties een cocreatie-werkgroep formeren: zijn van belang, hebben grote invloed en hoog urgentiebeleving
- Met beide waterschappen afstemmen hoe zij willen zijn aangehaakt: hebben een minder belang en gemiddelde invloed en urgentiebeleving. Optie kan zijn hen agendalid te laten zijn of in de Adviesgroep op te nemen.
- Bedrijfsleven, Maatschappelijke partners en Duurzaamheidspartners geen rol op cocreatieniveau

Adviseren

- Partijen die op basis van de scores relevant lijken voor opname in een Adviesgroep zijn:
    - ECM
    - vertegenwoordiging namens huurdersverenigingen
    - vertegenwoordiging namens ondernemers
    - vertegenwoordiging namens Dorps- en wijkraden

  Met deze partijen heeft een Adviesgroep wel een vrij smalle en niet evenwichtige basis.
- Te overwegen is om toe te voegen:
    - energiecoaches, tenzij deze voldoende vertegenwoordigd zijn via ECM
    - vertegenwoordiging namens de scholengemeenschappen, tenzij het voor hen pas later actueel wordt

  - Ruimtelijke partners en duurzaamheidspartners lijken wat uit beeld te zijn, hoewel vanuit een evenwichtige samenstelling van de Adviesgroep en het feit dat bepaalde transitieopties weldegelijk invloed op hun thema kunnen hebben hun bijdrage wel nuttig zou zijn. Te overwegen hen tot deelname te stimuleren. Gaat dan om:
    - Platform Natuur en Landschap
    - vertegenwoordiger namens het centrummanagement
    - vertegenwoordiging namens particuliere eigenaren (mogelijk makelaars, maar hun belang loopt niet helemaal parallel met dat van particuliere eigenaren)
  - Enthousiaste professional/inwoner die om niet wil mee doen:
    - kan enthousiaste 'believer' zijn, om positief-uitdagende prikkels in te brengen
    - kan realistische criticaster zijn, om scherpte in de discussie te brengen
  - Positie van Rijksbouwmeester als privépersoon apart beoordelen i.v.m. grote politieke invloed. Mogelijk vooraf polsen. Zien te voorkomen dat hij als spreekbuis van potentiële tegenstanders/actiegroepen gaat optreden.
- Meer professionele partners mogelijk als agendalid aanhaken:
  - RES/RSW via Warmtetransitiemakelaars
  - vertegenwoordigers namens projectontwikkelaars en installateurs, staan nu als 'te consulteren' maar hebben mogelijk relevante inzichten die in de adviesgroep wel mee gewogen moeten worden.

Consulteren

- Opvallend is dat eigenlijk alleen de Dorps- en wijkraden als relevant voor de TVW-opgave worden gescoord. De overigen scoren minder dan gemiddeld of helemaal niets, terwijl aan verschillende stakeholders redelijk wat invloed en (soms) veel urgentiebeleving wordt toegekend.
- De te consulteren stakeholders zijn redelijk evenwichtig verdeeld over de verschillende domeinen. En interessante toevoeging is dat ook sociale belangenorganisaties als te consulteren partijen worden genoemd. (Onder deze ook de Adviesraad Sociaal Domein, al lijkt deze minder geschikt omdat zij een formele adviesrol richting de gemeente hebben en het vreemd is als zij over hun eigen consultatie-inbreng moeten gaan adviseren.
- De scores geven aanleiding om een breed consultatietraject op te zetten, waarin de samenleving in het geheel ruimte voor inbreng wordt geboden en voor bepaalde typen stakeholders gerichte consultaties kunnen worden ingezet.
- Bij consultatie van de samenleving als geheel:
  - is het belangrijk ons te realiseren dat het onderwerp TVW complex en redelijk abstract is. Dit vraagt goed informatie(bijeenkomsten) vooraf, voordat meningen worden opgehaald.

moeten we er verder rekening mee houden dat het onderwerp TVW niet voor alle stakeholders meteen van het begin af aan belangrijks zal zijn. Er

moet ruimte zijn om later in het proces aan te haken (met behoud van het voorgaande punt).

- Bij gerichte consultatie van bepaalde typen stakeholders:
    - Voor sommige clusters van stakeholders is bovenstaande makkelijke te organiseren in afzonderlijk consultatiegesprekken. Bij deze is met een proactieve benadering mogelijk al eerder interesse op te wekken dan onder het algemeen publiek. Dat beidt een mogelijkheid om al tijdig een gevoel te krijgen van wat gevoelige punten zullen zijn en wat niet. Ook zijn zij vanwege de voorkennis die zij daarmee opdoen mogelijk in te zetten als ambassadeurs voor een genuanceerde discussie als bredere groepen uit de samenleving belangstelling beginnen te krijgen.
    - Typen stakeholders waar gerichte consultatie voor te organiseren is zijn:
        - energiepartners: projectontwikkelaars
        - huisvestingpartners: VVE's
        - maatschappelijke partners: Inwonersinitiatieven, Sociaal domein, Dorps- en wijkraden
- De actiegroep-stakeholders moet nog even nader bekeken worden. De scores lijken nu sterk beïnvloed door discussies over wind en zon. Het is de vraag of zij zich ook zo sterk zullen organiseren tegen de TVW of dit eerder als redelijk alternatief ervoor zullen zien. Omdat zij zich op actiethema's organiseren kan het ook zijn dat we voor de TVW een hele andere samenstelling zullen tegenkomen.

Informeren

- De scores t.a.v. het niveau Informeren onderstrepen vooral het belang de persmedia vroegtijdig aan te haken vanwege hun invloed op de beeldvorming. Het is belangrijk dat zij signalen uit de samenleving in een juiste context kunnen interpreteren. Een persgesprek bij aanvang van de externe participatie is aan te bevelen.
- Voor het overige geldt: correct en tijdig informeren is voor alle stakeholders essentieel.

AWARENESS

Bijlage 3

Meierijstad Aardgasvrij

Startnotitie

Concept | oktober 2021

Startnotitie participatie TVW Meierijstad

In Meierijstad stellen we de transitievisie in participatie met de inwoners op. In Meierijstad kiezen we hierbij voor een andere opzet dan veel gemeenten. De meeste gemeenten kiezen er voor belanghebbenden en belangstellenden pas bij de daadwerkelijke wijkuitvoeringsplannen (de WUP's) te betrekken. Zij vrezen dat een 'visie' voor veel inwoners nog een ver van het bed show is. In Meierijstad betrekken we inwoners juist al bij de start van het visietraject. Zo worden zij optimaal meegenomen in één van de grootste wijzigingen in de fysieke wereld van de komende tijd. En zo kunnen we ruimte bieden voor initiatieven en ideeën uit samenleving die bijdragen aan een energieneutraal Meierijstad.

Introductie in het onderwerp/ Achtergrond

Eerder hebben we u geïnformeerd over de Transitievisie Warmte door middel van een raadsinformatiebrief (12 november 2019), een beeldvormende avond (4 juni 2020) en een raadsinformatiebrief (21 juli 2020), met de daarbij horende bijlage. Op uw verzoek vindt er op woensdag 2 september 2020 een startgesprek plaats over de participatie (en communicatie) rondom deze Transitievisie Warmte. Hierbij ontvangt u de startnotitie voor dit gesprek, met daarin een toelichting op/voorstel voor de participatie- en communicatiestrategie. De feedback die tijdens het gesprek wordt opgehaald wordt meegenomen in de finale versie van de participatie- en communicatie-aanpak.

Geef een korte beschrijving van het onderwerp: inhoud en (maatschappelijke) aanleiding. /
Elke gemeente moet voor eind 2021 een Transitievisie Warmte vaststellen. Met deze Transitievisie maken gemeenten inzichtelijk:

- wanneer welke wijken[1] of buurten van het aardgas kunnen worden afgekoppeld
- voor de wijken of buurten die rond 2030 gepland staan: welke energiesystemen geschikt zijn om de rol van het aardgasnetwerk over te nemen.

De aanpak van de transitievisie kent in Meierijstad een inhoudelijk spoor (onderzoek naar wat technisch kan) en een participatiespoor (communicatie en afstemming over wat belanghebbenden ervan vinden). De combinatie van beide sporen zorgt ervoor dat in Q4 van 2020 participatie kan plaatsvinden, met de inwoners van Meierijstad in het algemeen en de wijken die mogelijk als eerste rond 2030 van het gas af gaan in het bijzonder.
De combinatie van het technische en het participatiespoor zorgt er zo voor dat de raad eind 2021 goed in staat is een bestuurlijk besluit te nemen over de transitievisie, op basis van scherp zicht op de technische mogelijkheden en de acceptatie in de samenleving. De raad wordt uiteraard gedurende het hele visietraject steeds meegenomen.
Na vaststelling van de Transitievisie wordt de daadwerkelijke inpassing per wijk uitgewerkt in wijkuitvoeringsplannen (WUP's). Deze WUP's (en de participatie daarbij) worden vanaf 2022 opgesteld en maken geen deel uit van deze startnotitie.

[1] Waar we in deze startnotitie spreken over een wijk of wijken bedoelen we gebieden, die op basis van energie-, bouwtechnische en maatschappelijke gegevens eenvormige kenmerken hebben. Het is dus mogelijk dat een gebied dat binnen de TVW omschreven wordt als 'wijk' bestaat uit meerdere buurten of (woon)wijken.

Waar staan we nu? / waarom nu een startgesprek?

Na de beeldvormende avond in de Raad, van 4 juni jl., is de basis gelegd voor de gelaagde participatieaanpak van de TVW. Zo zijn er met de interne organisatie gesprekken gevoerd die inzicht hebben gegeven in de te betrekken belanghebbenden en belangstellenden. Daarna zijn er verkennende gesprekken gevoerd met de te betrekken ketenpartners. Deze gesprekken stonden vooral in het teken van kennismaking en betroffen een eerste technisch inhoudelijke verkenning.

We staan nu aan de start van fase 2, de fase waarin ook inwoners van Meierijstad worden betrokken bij het proces. Hiervoor is het wenselijk dat we vooraf vanuit de raad kaders hebben. Daarnaast betrekken we de raadsleden graag vroegtijdig bij dit proces, om hen mee te nemen in de stappen die we gaan zetten en om te zien welke rol zij kunnen en willen spelen tijdens de participatie.

In deze notitie gaan we verder in op de stappen die we in fase 2 en 3 van het TVW proces zetten op het gebied van participatie.

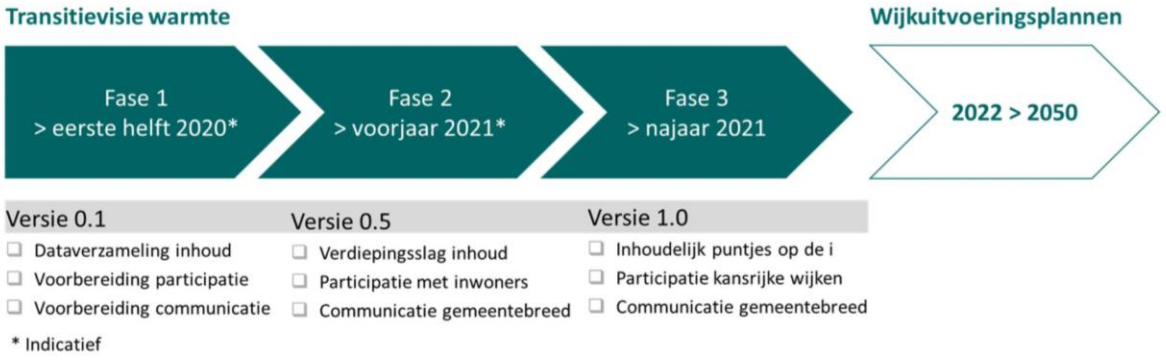
Welke vraag/vragen liggen vanavond voor?

In dit startgesprek gaan we dieper in op de wijze waarop belanghebbenden en belangstellenden worden betrokken bij de TVW. Met deze startnotitie leggen we de volgende vragen voor aan de raad:

1. Biedt de participatieaanpak naar uw mening voldoende kaders voor alle belanghebbenden en belangstellenden om (zowel) tijdens de visiefase (als de uitwerkingsfase) verzekerd te zijn van passende betrokkenheid?
2. Hoe wilt u zelf als raadslid (actief) betrokken zijn in het participatieproces tijdens de ontwikkeling van de transitievisie?

Aan welk tijdpad wordt gedacht?

We werken van medio 2020 tot eind 2021 aan de TVW. Dit is ook de periode waarin de participatie plaats zal vinden. De participatie loopt gelijk aan de fasering die voor het inhoudelijk opstellen van de transitievisie wordt gevolgd.

Tijdens het werken aan de transitievisie leggen we voor de communicatie en participatie de volgende accenten:

Fase 1: (tot ca. oktober 2020)

- *Inhoudelijke versie 0.1: globale verkenning transitie-opties*
- *Accent in communicatie en participatie:*
  - *bekendmaken met transitievisie: reden, aanpak, looptijd, relatie met WUP's*
  - *duidelijkheid verschaffen over hoe en wanneer men betrokken kan zijn*
  - *werven/uitnodigen participanten*

Fase 2: (tot ca. medio 2021)

- *Inhoudelijke versie 0.5: gedetailleerde uitwerking transitie-opties; eerste selectie van wijken*
- *Accent in communicatie en participatie:*
  - *verkennen mogelijkheden en gevolgen van verschillende transitieopties en mee-koppel-kansen*
  - *inzichtelijk maken hoe het mensen/belanghebbenden raakt, hoe voordelen te realiseren, hoe nadelen te ondervangen of weg te nemen, aftasten waar draagvlak voor is*
  - *opschalen (of afschalen) van participatie als belangen verschuiven (bijvoorbeeld inwoners actiever betrekken als het er naar uitziet dat hun wijk/gebied bij de eerste selectie van wijken hoort)*

Fase 3: (tweede helft 2021)

- *Inhoudelijke versie 1.0: finaliseren transitievisie; voorbereiden voorbesluitvorming*
- *Accent in communicatie en participatie:*
  - *intensieve participatie met inwoners potentiele startwijken*
  - *informeren alle inwoners over uitkomsten concept-transitievisie*
  - *conclusies ophalen t.a.v. feiten, meningen, voorkeuren en draagvlak*
  - *helderheid bieden over rol bij bestuurlijke vaststelling en doorkijkje naar rol bij WUP's*

Het participatieproces: inhoudelijke en proceskaders

Welke meerwaarde is te verwachten van participatie in dit proces? (in termen van proces en inhoud) – denk aan verhogen kwaliteit, of vergroten draagvlak, eigenaarschap/burgerschap)

Door de TVW in participatie vorm te geven, creëren we op verschillende manieren meerwaarde:

1. Het nu al benaderen van inwoners biedt hen de ruimte om betrokken te zijn bij de visieontwikkeling en versterkt het draagvlak, ook voor de uitwerking van de WUP's later.
2. Het toepassen van gelaagde participatie geeft de mogelijkheid iedereen te betrekken op een manier die wenselijk, nuttig en nodig is.
3. Participatie draagt bij aan een beter begrip van welke invloed bepaalde keuzes hebben en geeft zicht op mogelijk verrassende ideeën die er leven.
4. Participatie leidt tot een duidelijk beeld van de karakteristieken van de wijken, wat in de wijken haalbaar is en hoe intensief mensen bij de uitwerking betrokken willen en kunnen zijn.
5. Daarnaast draagt participatie bij aan het vergroten van de bewustwording bij stakeholders over de rol die zij zelf kunnen spelen bij duurzaamheidsthema's.

De warmtetransitie is zo ingrijpend dat participatie absolute noodzaak is. Daarover is iedereen het eens. Wat we in Meierijstad doen, is daarmee vroeg in het proces starten. Waar de meeste

gemeentes bewoners pas betrekken bij de WUP's (de uiteindelijke uitvoering van de TVW) kiezen we er in Meierijstad voor inwoners al te betrekken bij de visievorming, namelijk bij het opstellen van de TVW. Door inwoners al mee te nemen in het visietraject (en niet pas te wachten tot de WUP's) leg je een goede basis voor hun betrokkenheid en draagvlak. Zo wordt voorkomen dat mensen het idee hebben dat er zaken over hen besloten worden i.p.v. met hen. Ook dagen we inwoners die concrete ideeën of initiatieven hebben uit zich te melden. We betrekken hen dan al in Q4 bij de participatie. Daarnaast houdt deze aanpak er rekening mee dat belangen van inwoners bij de overgang van TVW naar WUP's kan verschuiven. Zo biedt de participatieaanpak van de TVW een meerwaarde voor wanneer er gestart gaat worden met de WUP's.

Voor het betrekken van belanghebbenden wordt vaak één participatieniveau gekozen: één van de treden uit de participatieladder. In de praktijk is dat ene niveau vaak te beperkt. Bij zo'n 'one size fits is all' aanpak ligt 'participatiefrustratie' al snel op de loer. Niet elke belanghebbende kan, moet of wil even intensief betrokken zijn. Kies je voor een aanpak waarop iedere belanghebbende op dezelfde manier mee moet doen, dan wordt de ene participant overvraagd en geacht meer te participeren dan zij zelf mogelijk willen en kunnen, terwijl de ander het juist niet intensief genoeg vindt en het gevoel krijgt niet gehoord te worden. Bij de TVW werken we daarom volgens het principe van gelaagde participatie, waarbij verschillende groepen gelijktijdig participeren. Elk op een passend participatieniveau en met een daarbij horende verwachte en gewenste inzet. Het grote voordeel van deze gelaagde benadering is dat elke (groep) stakeholder(s) op maat betrokken kan zijn, passend bij belang en ruimte voor beïnvloeding van een plan. Het verkleint de kans op participatiemoeheid en leidt tot betere plannen met meer draagvlak.

Door het toepassen van gelaagde participatie (maatwerk per doelgroep) kunnen we beter inspelen op karakteristieken van de wijk en op hoe intensief mensen betrokken willen en kunnen zijn. Het biedt ook kansen voor de betrokkenheid van inwoners die graag aan de slag willen in/met hun wijken, of het nu gaat om de TVW of andere behoeften als bijvoorbeeld de omgevingskwaliteit. Door dit nu al mee te nemen leggen we een basis voor draagvlak om als eerste wijk(en) na 2021 met een WUP aan de slag te gaan. Ook kunnen we zo voorlopers met ambities betrekken en met hen initiatieven opstarten. Dat levert mooie showcases op voor participatie en energie-innovatie, wat weer als voorbeeld voor anderen kan dienen.

Daarnaast kan iedereen van meet af aan meekijken en horen welke andere belangen er allemaal spelen. Dit draagt bij aan het begrip van de complexe keuzes die een rol spelen en helpt een beeld te krijgen van wat wel of niet realistisch is. Dat voorkomt teleurstelling als verwachtingen te hoog gespannen zijn. Tegelijkertijd kan dit meekijken ook juist tot nieuwe ideeën en oplossingen leiden, waardoor misschien juist meer mogelijk blijkt te zijn dan vooraf verwacht. Dat versterkt de kwaliteit van de visie.

Tot slot kan de ruimte voor betrokkenheid eraan bijdragen dat men zich bewust(er) is van de eigen bijdrage als het gaat om klimaatbewuste maatregelen. In de communicatie zal daarom ook gebruik gemaakt worden van andere klimaatonderwerpen waarop de gemeente actief is. Om dit mogelijk te maken, sluiten we aan op lopende campagnes rond energie, duurzaamheid en gezondheid.

Over welke inhoud (thema/onderwerp/deelonderwerp) betreft de participatie? Eventueel ook duidelijk aangeven waarover het *niet* gaat.

De participatie richt zich op het betrekken van de samenleving bij het opstellen van de TVW. Daarbij gaat het om:

- het delen van de technisch inhoudelijke inzichten
- het wegen van de invloed van mogelijke technische oplossingen
- het ophalen van ideeën en wensen vanuit de wijken, ook op meekoppelkansen
- het ophalen van 'zachte' inzichten die wijken meer of minder geschikt maken (zoals sterke sociale cohesie of van problemen die nu meer aandacht/voorrang vereist dan de TVW)
- het verkennen van draagvlak voor en bereidheid tot actieve deelname aan realisatie van mogelijke oplossingen

In participatie gaat het er om de technische (on)mogelijkheden af te stemmen op draagvlak en de wijze waarop één en ander is in te passen in Meierijstad.

> *De participatie gaat niet over nut en noodzaak van de TVW; dat is een door het Rijk bepaald gegeven. Ook het vergaren of toetsen van de data voor het technisch inhoudelijk spoor maakt geen onderdeel uit van de participatie. Wel zal er een gewillig oor zijn voor aangedragen alternatieven.*

Met welke wettelijke kaders / beleidskaders moet rekening worden gehouden?

- Nationaal Klimaatakkoord
- Klimaatwet
- Energiewet
- Duurzaamheidsvisie
- Duurzaamheidsakkoord

Wat zijn de proceskaders voor participatie?

- Welke trede(n) van de participatieladder betreft het? Denk aan: raadgeven / adviseren / coproduceren / (mee)beslissen? Wat betekent dat voor de deelname door de participanten?

We kiezen in dit traject voor een gelaagde aanpak van de participatie. Dat betekent dat verschillende groepen gelijktijdig maar op een verschillend participatieniveau meedoen. Alle participatieniveaus worden in het TVW traject dus bediend. Wanneer en hoe een belanghebbende of belangstellende kan participeren in het proces, is besproken tijdens het startgesprek van 4 juni jl. Deze indeling zal lopende het traject regelmatig beoordeeld worden op actuele ontwikkelingen en zo nodig aangepast worden.

Onder de gelaagde participatieaanpak verstaan we een werkwijze waarbij verschillende groepen gelijktijdig maar op een ander participatieniveau participeren. Zo kunnen we alle belanghebbenden op een passende manier in de participatie betrekken. Zo maakt het voor inwoners namelijk best verschil uit of hun wijk straks als eerste aan de beurt is of pas in 2050.

*We **informeren** bij de start van Q4 alle inwoners van Meierijstad over de TVW, waarna we hen in november **consulteren** over wat zij belangrijk vinden dat daarin meegenomen wordt. In de loop van het najaar wordt vanuit het technische spoor duidelijk welke wijken potentieel geschikt zijn om rond 2030 van het gas af te gaan. In deze wijken intensiveren we de informatie en consultatie In participatie met deze wijken kijken we welke issues de bewoners als urgent ervaren en in hoeverre er ruimte is voor het realiseren van meekoppelkansen als hun wijk van het gas af gaat. Ook toetsen we bij de bewoners of de selectie van hun wijk op draagvlak kan rekenen en of bewoners en bedrijven bereid zijn als startwijk mee te denken. Met wijken die nu al aan de slag willen met de transitie en concrete ideeën en initiatieven hebben, gaan we graag in gesprek om te kijken welke mogelijkheden er zijn en hoe zij kunnen participeren. Mits dit past binnen de huidige technisch-financiële kaders.*

Vanaf begin 2021 ontstaat er, met de input die we hebben opgehaald uit het technische spoor en het participatiespoor, zicht op welke wijken of gebieden als eerste in aanmerking komen voor de warmtetransitie. De inwoners van deze gebieden betrekken we dan intensiever bij het participatieproces, omdat deze groep inwoners mogelijk als eerste met een WUP te maken zullen krijgen. Het is dan logisch hen meer ruimte te bieden om mee te denken en te adviseren.

Wat in een wijk wel of niet mogelijk is wordt in belangrijke mate bepaald door technische en financiële (on)mogelijkheden. Sommige wijken kunnen technisch gezien uitermate geschikt zijn voor een warmtenet, andere juist niet. Ook hebben we rekening te houden met langjarige investeringsagenda's en onderhoudsplanningen van ketenpartners als de netbeheerder en woningcorporaties. Dit kan een beperking betekenen voor een actieve cocreërende rol van inwoners. Wijken die tijdens de visieontwikkeling al concrete ideeën of initiatieven hebben dagen we uit zich te melden. Met hen praten we graag verder om te zien wat er mogelijk is.

Vanaf 2022, als de transitievisie eenmaal is vastgesteld, is er bij de uitwerking van de WUP's een goede basis gelegd voor inwoners die hun verduurzamingsideeën in een cocreërende rol daadwerkelijk willen gaan realiseren. In tegenstelling tot de meeste gemeenten, die er voor kiezen pas dan inwoners te betrekken, hebben we in Meierijstad interessante initiatieven waar inwoners zelf mee komen al in de visie kunnen meenemen.

Het participatieproces: op wie heeft het betrekking?

Wie zijn, naar inschatting, de stakeholders / participanten en hoe worden/zijn ze benaderd?;
Welke verschillende perspectieven (belangen, standpunten) zijn er te verwachten?

Ter voorbereiding van het transitievisie-proces is een verkenning opgesteld van alle mogelijke betrokkenen. Daaruit komt een breed veld van belanghebbenden en belangstellenden naar voren:

- Inwoners van de gemeente:
  - algemeen én specifiek per kern/wijk/buurt
- Maatschappelijke belangen:
  - bedrijfsleven
  - middenstand
  - duurzaamheidsorganisaties
  - bewonersorganisaties
- Ketenpartners
  - energiesector (netwerkbeheer, energieleverancier)
  - woningcorporaties, private woningmarkt
  - mede overheden (omliggende gemeenten, provincie, waterschappen)

Betrokkenheid van een breed spectrum van belanghebbenden is essentieel, omdat de transitievisie partijen op verschillende aspecten raakt:

- *inwoners krijgen op termijn te maken met aanpassing van de energie- en warmte voorzieningen in hun woning*
  Effecten die beoordeeld moeten worden zijn de aanpasbaarheid van wijken en huizen, het betaalbaar houden van ingrepen, verbetering van het woonklimaat en leefomgeving, etc.
- *het bedrijfsleven krijgt op termijn te maken met aanpassing aan (winkel)panden (middenstand) en bedrijfs- en productieprocessen (bedrijven/industrie).*
- *ketenpartners krijgen te maken met systeemkeuzes (aanpassingen aan de energie-infrastructuur), strategisch voorraadbeheer (woningenbestand), investeringsbeslissingen (ontwikkelings- en onderhoudsplanning), etc.*

De veelheid aan belangen maakt gewogen afstemming noodzakelijk. Daarbij moeten we er rekening houden dat de strategische keuzes in de transitievisie voor verschillende partijen waarschijnlijk pas concreet worden in de uitwerking van de wijkuitvoeringsplannen. Dat betekent echter niet dat mensen niet nu al worden betrokken. Stakeholders die met interessante initiatieven komen of waarvan we al weten dat ze met een interessant initiatief bezig zijn, worden ook tijdens de TVW al betrokken bij het proces

Benadering vindt maatwerkgericht plaats via een combinatie van (klimaatgerichte) communicatie en een gelaagde benadering van de participatie. Daarbij maken we gebruik van de gebruikelijke gemeentelijke kanalen en zoeken we de inwoners actief op.

Aan welke (werk)vorm wordt gedacht?

Zoals hierboven is aangegeven worden verschillende werkvormen ingezet, die elkaar aanvullen om de juiste doelgroepen te bereiken. Vanwege de lange looptijd en de verschuivende belangen tijdens het transitievisieproces en het daarop aansluitende traject van wijkuitvoeringsplannen zetten we de werkvormen flexibel in. Zo kunnen we steeds optimaal inspelen op de behoefte en het belang van partijen om mee te kunnen praten.

De werkvormen worden uitgewerkt in een concrete communicatie- en participatieaanpak. We houden hierbij natuurlijk rekening met de beperkingen die gelden door de maatregelen tegen het COVID-19 virus. Tegelijkertijd willen we een zo groot mogelijke groep inwoners de mogelijkheid bieden aan te sluiten.

Voor nu gaan we, voor fase 2 van de TVW (de fase die start in Q4 van 2020), uit van de volgende opzet:

- *Alle inwoners van Meierijstad:*
  Voor deze groep wordt een aparte communicatieaanpak opgesteld. Hierin zijn o.a. opgenomen:
  - *communicatie van de gemeentelijke kanalen in het algemeen en gemeentelijke communicatie over duurzaamheid in het bijzonder*
  - *Informerende straatacties*
  - *Consulterende straatgesprekken (november)*
  - *Enquête via het huis-aan-huisblad*
  - *Tekenwedstrijd voor de jongere inwoners van Meierijstad*

- *Bewoners van de mogelijke startwijken:*
  In de mogelijke startwijken zetten we extra in op:
  - *Straatgesprekken op drukke locaties in de betreffende wijken. Denk bijv. aan een statafel waarbij we koffie uitdelen bij de betreffende supermarkt*
  - *We zetten een (digitale) enquête uit onder inwoners van de wijken. Inwoners die minder digitaal-vaardig zijn kunnen de enquête ook per post terug sturen (of langs brengen op het gemeentehuis)*
  - *Gesprekken of inloopavonden maar ook een digitale sessie, bijv. door middel van zoom of Facebook*

- *Belanghebbenden: adviesgroep TVW*
  De stakeholders die een adviserende rol hebben in het TVW-proces, nemen tijdens het participatieproces deel aan een adviesgroep. Het gaat dan om mensen die een relevant maatschappelijk belang representeren en/of al actief bezig zijn met energietransitie, bijv. in hun eigen wijk. De adviesgroep reflecteert op de inhoudelijke aspecten van de TVW en hun advies wordt meegewogen in het opstellen van de TVW. Ook reflecteert de adviesgroep op en duidt het de uitkomsten van de participatie met inwoners. In de tweede fase van de TVW. komt de adviesgroep drie keer samen
  - *Sessie 1: uitleg over het proces + informatie over TvW.*
  - *Sessie 2: inhoudelijke sessie, ook in voorbereiding op de consultatieronde*
  - *Sessie 3: reflectie op de uitkomsten van de enquête en aanscherpen/duiden van de input uit de enquête*

- *Belanghebbenden: enthousiaste voorlopers*
  Met wijken, inwoners en belanghebbenden die met interessante initiatieven zijn gekomen of waarvan we al weten dat ze met een interessant initiatief bezig zijn, worden in fase 2 gesprekken gevoerd om te kijken of en hoe zij betrokken kunnen en willen worden, welke mogelijkheden er zijn etc.

- *Belanghebbenden: ketenpartners*
  Er vind gedurende deze fase geregeld afstemming plaats met de cocreërende ketenpartners.

Zijn er nog aanvullende kaders? / omstandigheden waarmee rekening gehouden moet worden?
- Bijvoorbeeld: financieel / in tijd / in vorm

Het gegeven dat de raad nu (zomer 2020) de kaders bespreekt en zich pas vanaf het najaar 2021 via een raadsvoorstel zal buigen over de resultaten van het technisch-inhoudelijke onderzoek schept ruimte om zich ongebonden een beeld te vormen van wat er onder belanghebbenden leeft. Dit kan passief, via de geplande raadsinformatiebrieven/-avonden. Maar de betrokkenheid van raadsleden kan desgewenst ook in een actieve vorm plaatsvinden. Bijvoorbeeld door als technisch voorzitter een van de participatie deelsessies te leiden. Uiteraard staat bij deze sessies de mening van de participanten centraal; de raadsleden krijgen immers hun podium tijdens de fase van formele behandeling in najaar 2021. In de volgende paragraaf lichten we verder toe hoe en wanneer we de raad gedurende het proces betrekken.

Betrekken van raad en college

Wat betekent dat voor het handelen en de beslissingsruimte van college en raad?

Met het bespreken van deze startnotitie biedt de raad de kaders voor het inrichten van de participatie aan de voorkant van het proces.

De vorderingen van het technisch-inhoudelijke onderzoek en van het participatietraject bespreken we tussentijds met de raad in informatiebijeenkomsten en lichten we toe in informatiebrieven. De uiteindelijke resultaten legt het college in de tweede helft van 2021 via een raadsvoorstel bij de concept-transitievisie voor bestuurlijke besluitvorming voor aan de raad. De raad heeft voor behandeling van dit voorstel haar gebruikelijke procedure (BOB-model) met alle beslissingsruimte van dien.

Wat is de taakverdeling / rolverdeling van raad en college?
- Welke beslissing wordt door wie genomen?

- De raad bespreekt de participatie aanpak op basis van deze startnotitie
- Het college voert het participatietraject uit conform de startnotitie
- Raadsleden die daaraan graag meewerken kunnen een actieve, neutrale rol vervullen tijdens de uitvoering van het participatietraject en zo gevoel krijgen bij proces en sfeer van de participatie
- College en raad krijgen regelmatig, maar minimaal steeds aan het einde van een projectfase, een presentatie van de voortgang, waarop zij richting en wensen kunnen meegeven voor de vervolgstappen
- College en raad krijgen aan het einde van fase 3 het concept-TVW versie 1.0, een advies van de adviesgroep en een verslag van het participatietraject, waarop zij hun bestuurlijk/politieke besluitvormende taak kunnen uitvoeren.

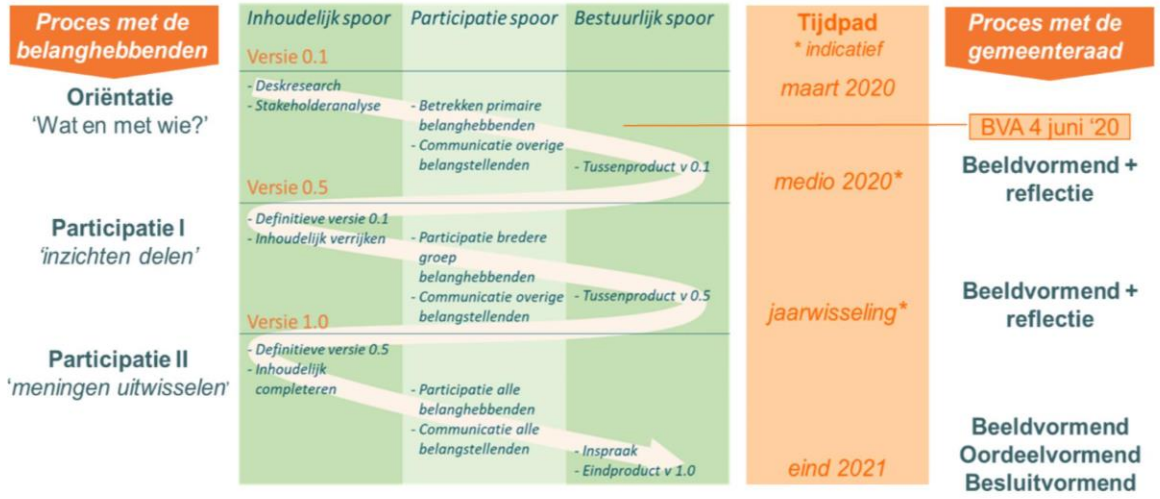
- Hoe houden we elkaar op de hoogte?

Voor een goede betrokkenheid van college en gemeenteraad gaan we van de volgende aanpak uit:

- Het kernteam is de verbinding met het college en de raad. In het kernteam en de projectgroep werken we voorstellen uit, die – waar nodig voorzien van keuze-opties – aan het college worden voorgelegd. We kijken per fase naar de meest geëigende vorm om de raad mee te nemen in het proces (informatiebrief, nieuwsbrief, raadsinformatie-bijeenkomst, etc.)
- In de uitvoering wordt het kernteam ondersteund door externe inhuur, die o.a. ondersteunt in het contact met de raad. Tijdens een raadsgesprek presenteren we het proces dat we de we komende maanden gaan doorlopen. De raad wordt meegenomen in het proces zodat bekend is wanneer iets verwacht kan worden en wanneer raadsleden een rol hebben. Dit startgesprek is één van deze momenten. Mocht de raad lopende het proces andere of meerdere terugkoppelmomenten wensen, dan is dit natuurlijk mogelijk.
- Eind fase 2 wordt versie 0.5 van de transitievisie opgeleverd. De raad ontvangt dan een inhoudelijke toelichting alsmede een terugkoppeling van de resultaten uit het communicatie- en participatiespoor.
- Raadsleden zijn van harte welkom mee te doen in de participatie. Het betreft dan bijvoorbeeld een rol als gespreksleid(st)er of als gastheer/vrouw tijdens een sessie. Ook zijn raadsleden natuurlijk welkom als toehoorder of bijvoorbeeld als jurylid van de tekenwedstrijd. Mochten er voorkeuren of ideeën zijn voor mogelijke rollen dan horen wij dat graag. De rollen worden uiteindelijk vastgelegd in het participatieplan.

Samenvattend

Onderstaande figuur (ook gepresenteerd tijdens de Beeldvormende avond op 4 juni jl.) vat het proces van de ontwikkeling van de TVW, met daarbinnen de rol van participatie, samen:

AWARENESS

Bijlage 4

Meierijstad Aardgasvrij

Bewonersbrief december 2020

Concept | oktober 2021

MEIERIJSTAD

Bezoekadres
Stadhuisplein 1
5461 KN Veghel

Postadres
Postbus 10.001
5460 DA Veghel

T: 14 0413
E: info@meierijstad.nl
W: www.meierijstad.nl
IBAN: NL31 RABO 0171 5811 48

Veghel, 10 december 2020

Onderwerp: Meierijstad Aardgasvrij

Beste inwoners en gebouweigenaars van Meierijstad,

In 2050 kunnen we geen gebruik meer maken van aardgas om gebouwen te verwarmen. Dat heeft onze regering besloten. Ook in Meierijstad moeten we daarom op zoek naar andere manieren om onze gebouwen te verwarmen, te douchen of te koken. Dat vraagt grote veranderingen, die per wijk of buurt kunnen verschillen.
Voor 2030 gaan de eerste wijken in Meierijstad van het aardgas af, de laatste wijken pas in 2050. En hoewel dat nog ver weg lijkt, gaan we nu al wel aan de slag. Vóór 2022 moet iedere gemeente namelijk op papier zetten hoe ze deze omslag gaan aanpakken.

Hoe dit proces er in Meierijstad uit kan zien bepalen we de komende tijd samen met u. In deze brief leggen we uit hoe we dat gaan doen.

Waarom gaan we van het aardgas af?
Bijna alle gebouwen in Meierijstad zijn nu nog aangesloten op het aardgasnet. Maar in 2050 moet Nederland aardgasvrij zijn. Dat doel komt voort uit het landelijke Klimaatakkoord. Hierin staat de afspraak dat ons land in 2050 volledig CO_2- neutraal is. Om dat te bereiken moeten we minder energie gebruiken én overstappen op schone, duurzame energie. Dat betekent dat we moeten overstappen naar andere manieren om onze gebouwen te verwarmen, warm water te maken en te koken. Daarmee beperken we de uitstoot van CO_2. De gemeente Meierijstad bereidt zich hier op voor.

Hoe pakken we dat aan?
Nieuwe wijken worden in Meierijstad nu al volledig aardgasvrij gebouwd. Alle bestaande wijken moeten in de toekomst ook van het aardgas af. De gemeente stelt nu een plan op hoe zij dat wil doen. Dit plan heet officieel de **Transitievisie Warmte.**

In deze visie staat voor elke wijk in elke kern van Meierijstad wanneer de afkoppeling van het aardgas plaatsvindt. In sommige wijken gebeurt dit over ongeveer 10 jaar, voor andere wijken kan dit langer duren. De visie geeft daar straks duidelijkheid over.
Het maken van een goed plan voor een aardgasvrije wijk is een ingewikkeld proces. De gemeente wil zeker weten dat toekomstige oplossingen duurzaam, betrouwbaar en voor iedereen zijn. Zo'n plan maken we daarom altijd op basis van technisch onderzoek én in overleg met inwoners, met

bedrijven en organisaties, met netbeheerders en woningbouwcorporaties. De gemeenteraad stelt het definitieve plan uiterlijk eind 2021 ook vast.
Daarna kijken we per wijk, samen met de bewoners, hoe die specifieke wijk van het aardgas afgaat.

Wat kunt u de komende tijd al verwachten?
De komende tijd gaan wij met inwoners in gesprek over aardgasvrij leven in Meierijstad. Graag praten we met u verder over hoe u een klimaat neutrale toekomst van Meierijstad voor zich ziet. En wat u nu zelf al kunt doen om klimaat neutraler te leven. We doen dit in twee stappen:

- In deze brief informeren we u over het proces. Op dinsdag 5 januari 2021 organiseren we daarnaast een vragenuur. Vanwege corona doen we dit digitaal. Tijdens dit vragenuur kunt u bij ons terecht met de vragen die nu bij u leven over dit proces en aardgasvrij leven. Verder op in de brief leest u meer over dit digitaal vragenuur.

- Ondertussen loopt er een technisch onderzoek naar de mogelijkheden per wijk. Eind januari/begin februari 2021 delen we die bevindingen met de inwoners en gebouweigenaars. Dat is het moment waarop we de samenleving in Meierijstad meer duidelijkheid kunnen bieden en waarop we graag van u horen wat u belangrijk vindt. U kent immers als geen ander uw eigen wijk of straat. Informatie over dat moment volgt over enige tijd via de huis-aan-huisbladen en de (sociale) media.

Ook daarna blijven we in gesprek met onze inwoners over een aardgasvrij Meierijstad. Hoe we dit precies gaan doen, hangt af van wat er uit de gesprekken en onderzoeken komt. Zodra we meer weten, informeren we de inwoners daar natuurlijk over.

Digitaal vragenuur
Wilt u weten hoe de gemeente het proces 'aardgasvrij wonen' aanpakt en wanneer u meer hoort? Vraagt u zich af wat aardgasvrij wonen voor u betekent? Op dinsdag 5 januari 2021 krijgt u tijdens een vragenuur de antwoorden van experts. U kunt tussen 19:30 uur en 20:30 uur uw vraag stellen. Op de website https://www.meierijstad.nl/duurzaamheid vindt u onderaan een knop. Als u daarop drukt komt u bij het digitale vragenuur.

Meer informatie
Meer informatie staat op de website https://www.meierijstad.nl/duurzaamheid. U vindt daar ook een overzicht met veel gestelde vragen en antwoorden. Staat uw vraag er niet bij en kunt u niet deelnemen aan het digitaal vragenuur? Stel uw vraag dan via een e-mail aan duurzaam@meierijstad.nl

Nu al aan de slag?
Weet u van initiatieven in uw wijk die al bezig zijn met aardgasvrij wonen, dan horen wij dat graag. Stuur een e-mail naar duurzaam@meierijstad.nl. We gaan graag met u in gesprek.
U kunt nu al beginnen met energie besparen. Bijvoorbeeld door te isoleren. Kijk voor tips en hulp op de website https://www.meierijstad.nl/duurzaamheid.

Met vriendelijke groet,

Harry van Rooijen, wethouder Gemeente Meierijstad

AWARENESS

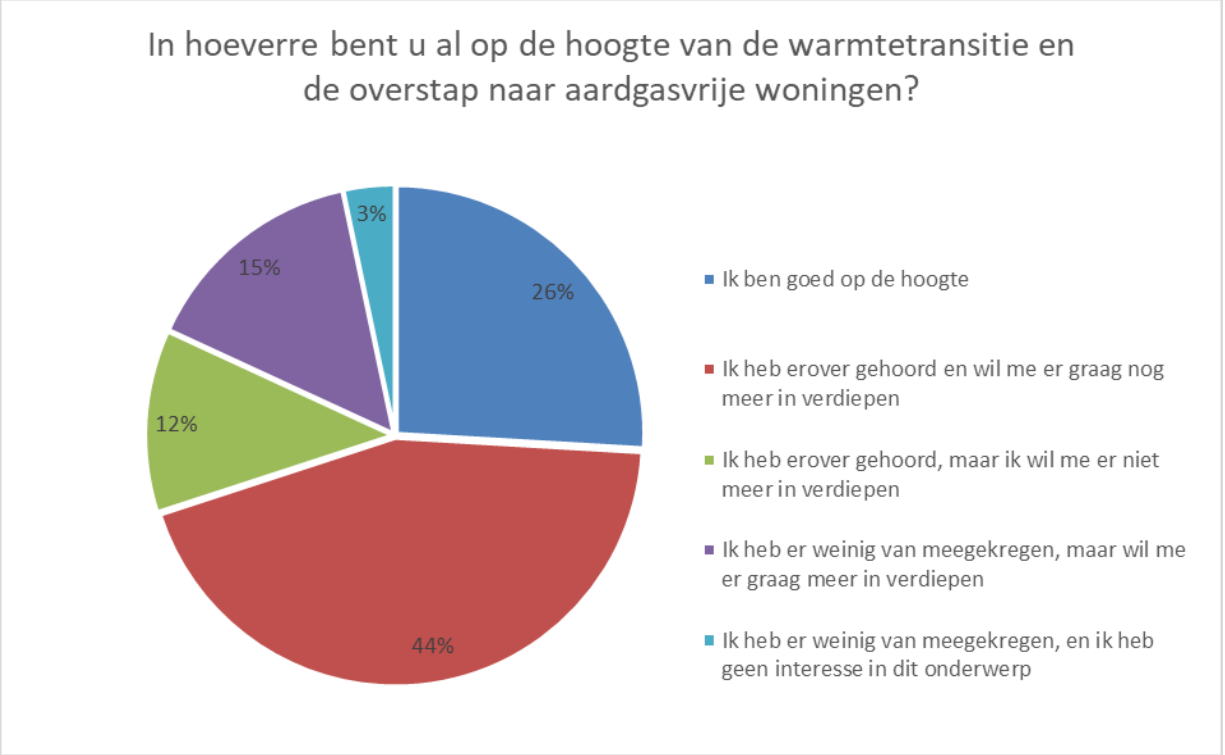
Bijlage 5a

Meierijstad Aardgasvrij

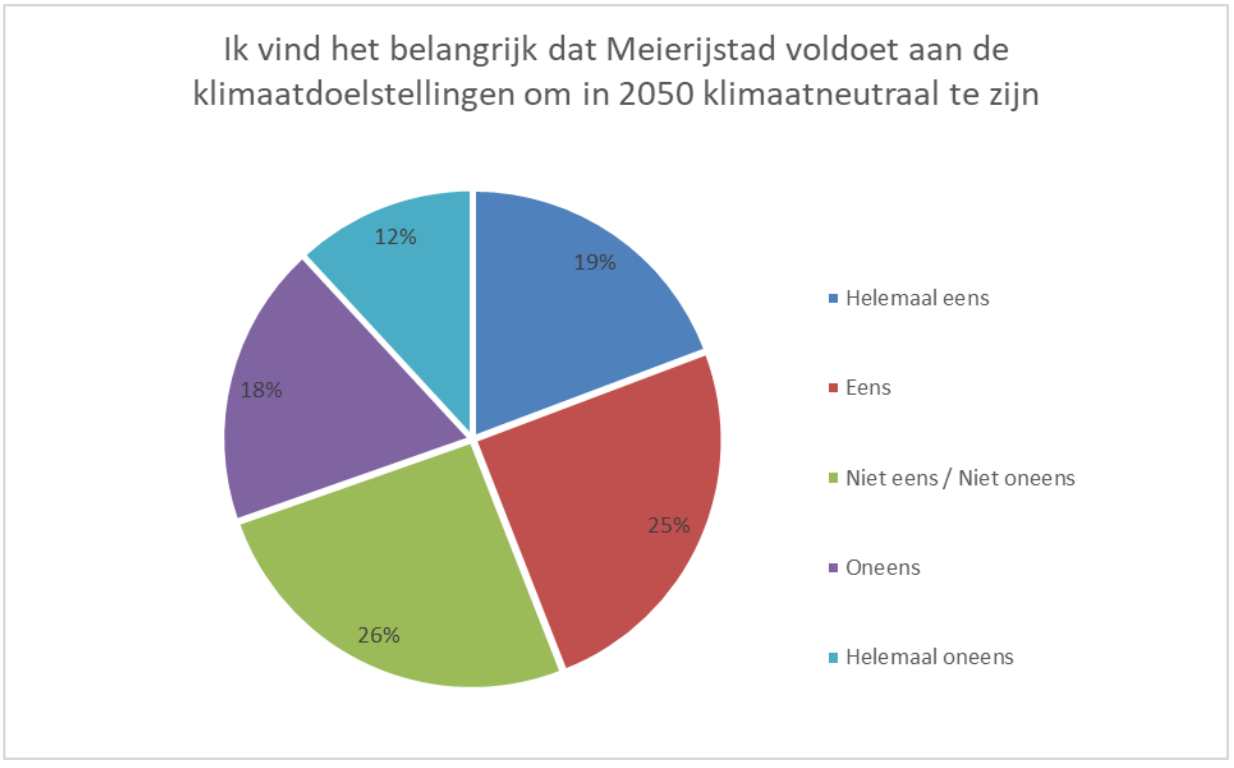
Enquêtes februari 2021
Tabellenrapport algemene vragenlijst

Concept | oktober 2021

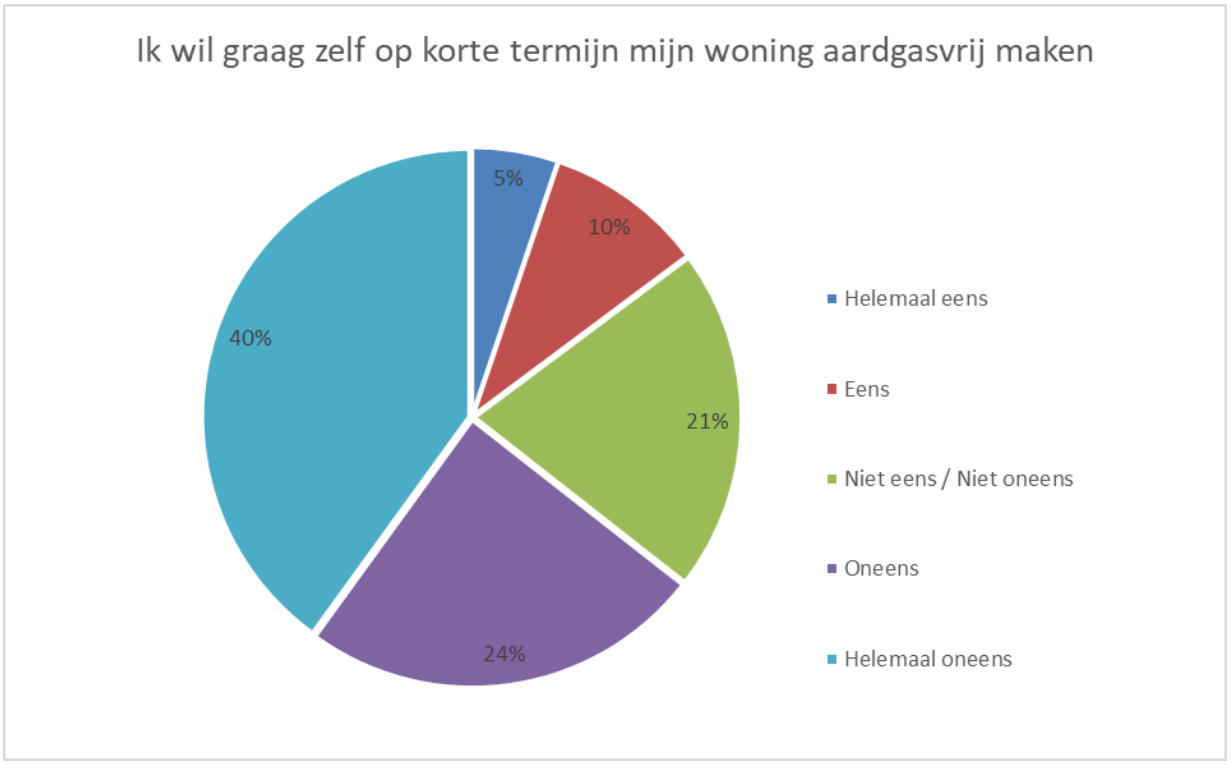
Vraag 1 **n = 270**

Vraag 2 **n = 270**

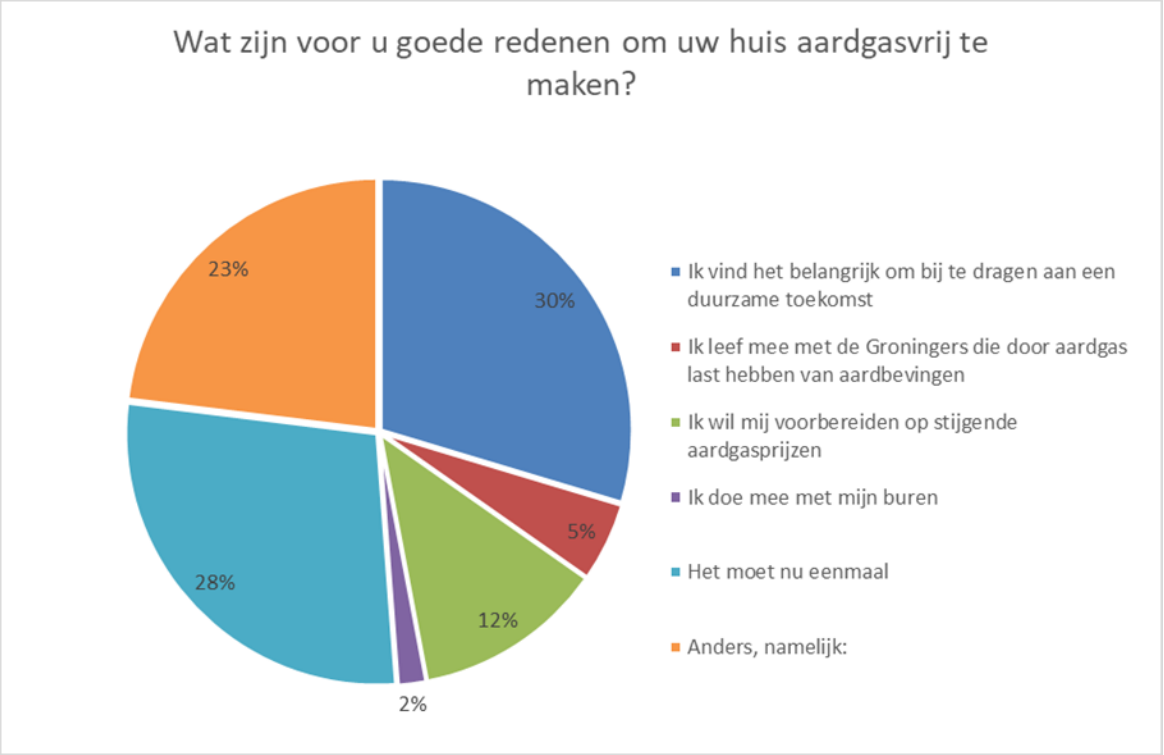
Vraag 3 **n = 270**

Vraag 4 **n = 269**

Vraag 5 – meerdere antwoorden mogelijk **n = 229; aantal antwoorden = 334**

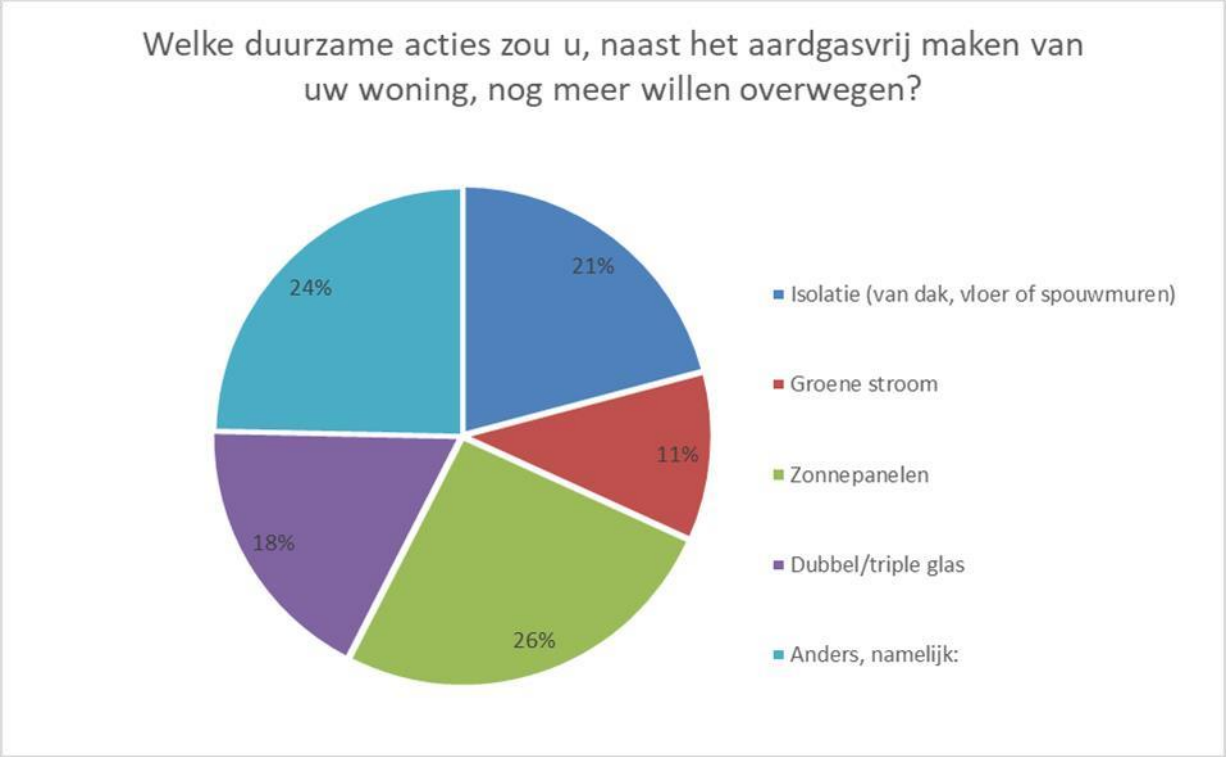

Anders, namelijk: 75 reacties

- ik zie nog geen echte voordelen voor consument
- Het wordt verplicht gesteld door de gemeente !?
- Geen goede reden om van het gas af te gaan
- niet goed doorgedacht
- Bij voorkeur niet. Aardgas is prima bron
- Ik wil graag overstap naar kernenergie of behoud aardgas dat relatief schoon is. Zie ook subsidie Duitsland. Ik ben tegen biomassa verbranding en tegen vernietiging van onze omgeving doorvwindmolensven zonnepaneelvelden
- Ik zou liever overstappen op biogas of een andere vervanging waardoor de gasleidingen gewoon blijvend kunnen worden gebruikt.
- Zorg eerst maar dat er betere systemen komen. Bij de meeste mensen is het dramatisch en zuur duur. Niet iedereen heeft er geld voor klaar liggen.
- ben nu 75 moet dus ver over de 100
- Geen behoefte aan verandering, maar we zullen er toch niets over te zeggen hebben.
- Geen goede redenen. Hebben reeds energielabel A
- blijbaar moet het maar ik ben het er niet mee eens
- Wil niet aardgasvrij maken. Zeker voorlopig niet
- niet aardgas is een zeer milieu vriendelijke brandstof ..in Duitsland krijg je subsidie als je er naar over gaat.
- Geen reden, aardgas is het meest milieu vriendendelijk! Na kernenergie
- Ik heb geen goede reden, vind het niet nodig
- Niet gas is milieu vriendelijker dan electra
- Geen reden om te doen
- Geen enkele reden
- Vindt het grote onzin
- Voor mij is aardgas nog steeds het schoonste wat er is.
- Geen, alles werkt nu goed, Milieu kan ook anders worden opgelost en niet, de besluitvorming door de Overheid en de rekening voor de burgers
- Geen reden. De alternatieven zijn veel te kostbaar.
- Ik wil niet aardgas vrij. Ik verbruik al zeer weinig en ben zuinig met energie. Ik betaal 85 euro per maand voor gasen elektra. Dat kan volgens mij niet beter. Ik heb geen vloerverwarming maar wel overal nieuwe vloeren. Die ga ik niet openbreken im vloerverwarming aan te leggen. Ik wil het werk en de kosten niet. Laat mensen zelf de keuze! Voor mensen met een zeer laag gasverbruik zal het nooit rendabel zijn
- Energiebesparen en daardoor lagere kosten en winst voor het milieu
- Gas is een schone brandstof. Andere alternatieven zijn nog niet goed genoeg uitgezocht. Positief is de discussie over duurzame alternatieven. Kosten aardgasvrij maken van bestaande woningen van van inwoners en overheden wegen nog niet op tegen de baten. Zowel financieel als duurzaam.
- ik ben tegen aardgasvrij maken en wil niet meedoen, zeker niet investeren

- Ik wil helemaal niet!
- Als er een goed werkend, betaalbaar alternatief is
- Wil het nie
- Ik wil dat niet, aardgas is uitsteken groen alternatief. Buitenlanden geven juist subsidie om over te stappen op aardgas! optioneel waterstof gebruiken
- ik ben nu bijna 62 en zal het in deze woning niet meer mee maken
- Niet....in Duitsland krijg je subsidie als je aardgas gebruikt, vreemd toch
- Zolang er geen goed alternatief is blijf ik aan t gas
- Wil het nie
- Ik wil dat niet, aardgas is uitsteken groen alternatief. Buitenlanden geven juist subsidie om over te stappen op aardgas! optioneel waterstof gebruiken
- ik ben nu bijna 62 en zal het in deze woning niet meer mee maken
- Niet....in Duitsland krijg je subsidie als je aardgas gebruikt, vreemd toch
- Zolang er geen goed alternatief is blijf ik aan t gas
- Geen enkele reden om dit te doen. Ga wel met gasflessen lopen sjouwen.
- De eerste 20 jaar nog niet. Heb net een 1 jaar een nieuwe ketel
- Geen behoefte aan, wacht op andere energievormen.
- BENG zodat we mogelijk onafhankelijk worden van de NUTS
- niet. aardgas is duurzaam. ik ben nog niet overtuigd van alle enorme investeringskosten, onderhoudskosten, ernergieverbruik en kosten energieverbruik. Als dit reëel is dan is het een goede oplossing mits de buitenschil van de woning geschikt is. Nederland wordt aangasvrij voor Groningen en niet voor duurzaamheid. in duitsland krijgt men subsidie om op aardgas te gaan. Tevens is ons middenspanningsnetwerk al overbelast voor afname en terugleveren van elektrische energie. Aardgas vrij is voor mij een onlogische keuze.
- niet van t gas af. er is genoeg
- Binnen een VvE maak je die beslissing met andere eigenaren. Wanneer wij als vve zover zijn, wordt het een gezamenlijke actie
- Vervanging ketel
- Niet van het gas af. Duitsland gaat zelfs over op gas
- Geen goede redenen voor. Helaas wordt je gedwongen.
- het moet van de gemeente, als je naar omliggende landen kijkt, moeten wij weer voorop lopen
- Niet nodig
- ik vind het grote onzin. Duitsland sluit woningen aan op gas. Ik zal er alleen aan mee werken als de overheid de kosten betaald en ik wil zeker geen warmte geleverd hebben omdat energie bedrijven onbetrouwbaar zijn. Zie voorbeeld Tilburg waar mensen jarenlang teveel hebben betaald
- geen reden om van aardgas af te gaan dit is schone energie kijk naar ons buurland Duitsland krijgen subsidie om op aardgas te gaan en wij moeten er hiervan af leg dat maar eens duidelijk uit.
- Indien het rijk de kosten draagt en niet de woningeigenaar.
- pas als er betaalbare en goede alternatieven zijn. die zijn er nog lange niet
- Beslissingen zijn zonder ons burgers iets te vragen genomen
- Ik vind dit een suggestieve enquete want ik wil helemaal niet van het gas af.
- Aardgas is een schone energiebron. We zijn niet goed bezig om dit af te schaffen.
- wij hebben propaangas
- Er is geen goede reden
- Geen reden, aardgas is prima, waterstof ook, zie Eric Rath
- geen
- Geen, pas als er een goed alternatief is zoals bijvoorbeeld waterstof.
- Het wordt door je strot geduwd.
- Gas is de schoonste energiebron die er is. De hele wereld gaat over op gas, maar wij moeten zonodig weer iets doen dat niet werkt
- Minder kosten voor energie betalen
- waterstof is een interessant alternatief
- geen reden
- Het zou daadwerkelijk moeten toevoegen aan een beter klimaat
- Maandelijkse kosten naar beneden brengen
- Dit wilde ik. Mijn huis is in2020 opgeleverd. De gemeente heeft mijn verzoek om aardgasvrij geweigerd in 2018.
- Prijs voordeel
- Is het huis geschikt?
- Gewoon NIET. Onnodig dure onzin is het
- Dat het nergens op slaat. Zijn meer wegen. En niet alles naar het stroomnet verplaatsen
- Eerst betaalbare alternatieven
- Het wordt opgelegd, geen eigen keuze
- Ik heb geen reden om aardgas vrij te worden
- Combinatie 'het moet' en 'klimaat'
- Geen enkele reden om dit te doen.

Vraag 6 - meerdere antwoorden mogelijk **n = 181; aantal antwoorden = 450**

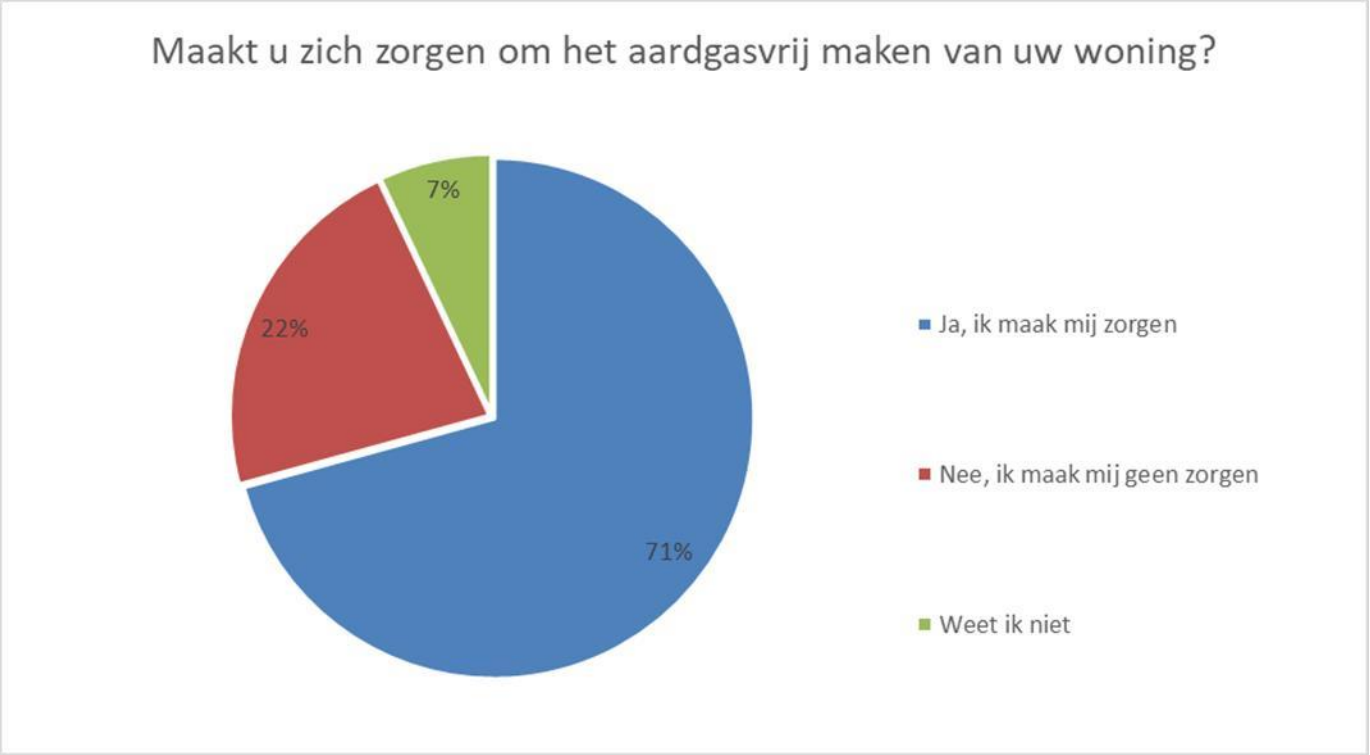

Anders, namelijk: 106 reacties

- Niets
- Niks
- Al de genoemde aspecten heb ik al
- niets
- Geen
- Geen
- Reeds zonnepanelen
- Kernenergie
- Niks. Ons huis is goed geisoleerd
- Behalve aardgasvrij, is de woning al compleet verduurzaamd.
- Bovenstaande reeds gedaan
- hebben we alle 4
- Geen en ook geen aardgasvrij
- Heb dat al
- Gewoon aardgas houden!!
- isolatie (volledig) zonnepanelen en dubbe glas zijn al aanwezig
- IK heb zonnepanelen. Opbrengst wordt wel gehinderd door bomen langs de weg. Gemeente wil niet meewerken met extra snoeien van die bomen. Althans dat is mij schriftelijk door de gemeente Meierijstad medegedeeld.
- Mijn huis is geïsoleerd. Ik heb overal nieuwe kozijnen met HR ** glas. Daar houd het bij op. Ik investeer niks meer met mijn lage energiekosten!
- Mogelijkheden voor een oud huis
- Kernenergie, waterstof
- Geen andere acties want die zijn al gedaan.
- ik heb al zonnepanelen en heb mijn huis algeïsoleerd
- Geen. nieuwe duurzame woning
- Heb ik
- bijna alles al doorgevoerd
- Heb bijna alles al doorgevoerd
- Nagaan wat is in onze situatie het meest doeltreffend en het beste toekomstgericht
- hebben al zonnepanelen
- Heb reeds zonnepanelen
- Geen. Niet betaalbaar
- Geen
- Duurzame warmte. Al deze maatregelen zijn reeds uitgevoerd
- Voorlopig geen omdat dit financieel voor mij niet haalbaar is.
- Zonnepanelen op industriepark
- bovenstaande zijn reeds uitgevoerd
- niets
- Warmte pomp
- geen
- Ben bezig met aangevinkte onderdelen maar heb gas behouden
- Is al goed zo

- Geen
- PVT panelen
- trippleglas echter hebben we hr++ dus geen toegevoegde waarde. Schil aanpakken is een betere optie. passief zaken oplossen dan pas met techniek.
- niks
- Niets meer is al gebeurd
- zonne boiler
- Niks. Heb al dak en muurisol a tie en dfubbelglas heb ik ook
- Steunen van de aanleg van een kerncentrale
- Geen
- groene stroom is een wasse neus, die kunnen echt niet alles leveren voor nederland. Zonnepanelen eerst de daken vol leggen bij bewoners zelf opwekken, niet bij grote energie goeroes dit wegleggen zodat zij al onze landerijen vol legt. wij en gemeentes verdienen daar niet aan. Alleen ergenis van de burgers
- Niets
- Alles is al gedaan hier
- Wij zijn op leeftijd. We hebben het huis geisoleerd en dubbel glas HR++ laten aanbrengen. Verdere invested intent laten wij over aan de volgende be wonders.
- waterstof of propaan
- geen
- Graag een waterstof installatie in huis
- Ik heb dit al
- Niets zonnepanelen hebben we al
- Niets
- Geen, heb al groene stroom en dubbel glas
- lokale wind windenergie, waterstof oplossingen
- tzt mijn HR gasketel vervangen voor een alternatief
- Warmtepomp
- Geen
- Rds gedaan
- Warmtebron (warmtepomp of alternatief), overige voorzieningen al getroffen.
- waterstof toepassen
- Waterstof door de gasleidingen
- Groen dak, regenwater (beter) benutten
- geen
- Elektrisch rijden
- luchtwarmte wisselaar we hebben al veel geïnvesteerd in isoleren en in zonnepanelen
- Heb al zonnepanelen
- Houtstook
- Vloerverwarming aanleggen
- Aardgas behouden
- bovenstaande hebben we allemaal
- Geen, want genoemde zaken zijn al gedaan
- Warmtepomp
- Groen dak
- Huis al voorzien van dak-, spouw-, vloerisolatie en groene stroom.
- niets
- Ik wil mijn woning verwarmen d.m.v. waterstofgas indien mogelijk.
- Geen
- Geen
- voorgestelde acties heb ik al gedaan
- hebben alle genoemde varianten
- heb bovenstaande al gedaan
- Al het bovenstaande al gedaan
- Al bovenstaand al gerealiseerd
- huis is reeds energieneutraal.
- Ik overweeg nog even niks
- Nog niet want heb geen geld hiervoor
- Slimmere thermostaten / meerdere temperatuurzones in huis
- Sedumdak
- serre / kas als extra schil
- Geen, reeds moderne woning.
- Hangt vd kosten af, want rendementen die door gemeenten en bedrijven aangegeven wordt zijn nooit maar dan ook nooit reël.
- Geen we zijn al aardgas vrij
- Bovenstaande de hebben we al
- Alles behalve aardgas vrij maken.
- Glad en isolatie al laten doen in 2020
- Geen
- Niets heb al zonnepanelen
- Niets kost teveel terwijl ik niet weet hoelang ik nog in deze woning woon
- geen heb al zonnepanelen en dubbel glas en isolatie en groene stroom

Vraag 7 **n = 270**

Heeft u zorgen? Zo ja, welke? 157 reacties

- De kosten
- voornamelijk de kosten en de rommel die dit met zich meebrengt. net zoals vroeger, weer vast aan 1 energiebedrijf.
- Ja. Mijn woning is niet ontworpen als lage temperatuur-woning. Deze aanpassingen zal de gemeente dan bekostigen ?!
- Financiële gevolgen
- Kost een hoop geld en dat geld kan je beter aan iets anders uitgeven dan aan aardgasvrij
- Wat is het kostenplaatje?
- met deze koude temperaturen kan de warmtepomp niet genoeg leveren
- Balans bewaken tussen (politiek) idealisme en objectief effect/resultaat. Dus geen grote investeringen die onder de streep geen resultaat geven (zoals biomassa verbranden dat per schip uit de VS wordt aangevoerd)
- is gekkenwerk
- Als eerste de kosten, vooral als je verplicht zou worden van het gas af te stappen.
- Mijn warmtepomp krijgt het nu niet warm zonder hulp van aardgasgestookte CV ketel !
- financiele plaatje
- de kosten die daarbij komen kijken
- soort oplossing, beschikbare ruimte t.b.v. techniek nieuwe oplossing, kosten, geluidsoverlast (afhankelijk van oplossing), esthetisch oogpunt
- De kosten
- Vernietiging van een prachtig en relatief milieuvriendelijk systeem. Maak mij ernstig zorgen over volstrekt onnodige kapitaalvernietiging
- Kosten, geen geschikte vervanging
- Dat de alternatieve opties niet voldoende werken. Het is bar slecht die nieuwe systemen.
- Wat is t alternatief, wat zijn de kosten en gegarandeerd dat de kosten niet hoger worden en altijd kunt beschikken over voldoende warmte en warm water
- Geld
- Prijs ervan.
- de kosten worden afgeschoven naar de eigenaar, nieuwe technieken zijn nog lang niet uitgekristalliseerd, tempo te snel niet eerder beginnen dan 2035. gebruikmaken van huidige infrastructuur dus waterstofgas ipv aardgas kleinschalige oplossingen
- Geen geld voor investering. En zijn op leeftijd, dus zitten op die veranderingen niet meer te wachten.
- Geen garantie dat een warmtepomp goed functioneerd
- Wie gaat dit betalen? Nog vrij jonge dure combiketel
- Ik denk dat het heel duur is en ik vind aardgasvrij onzin
- capaciteit stroomnet

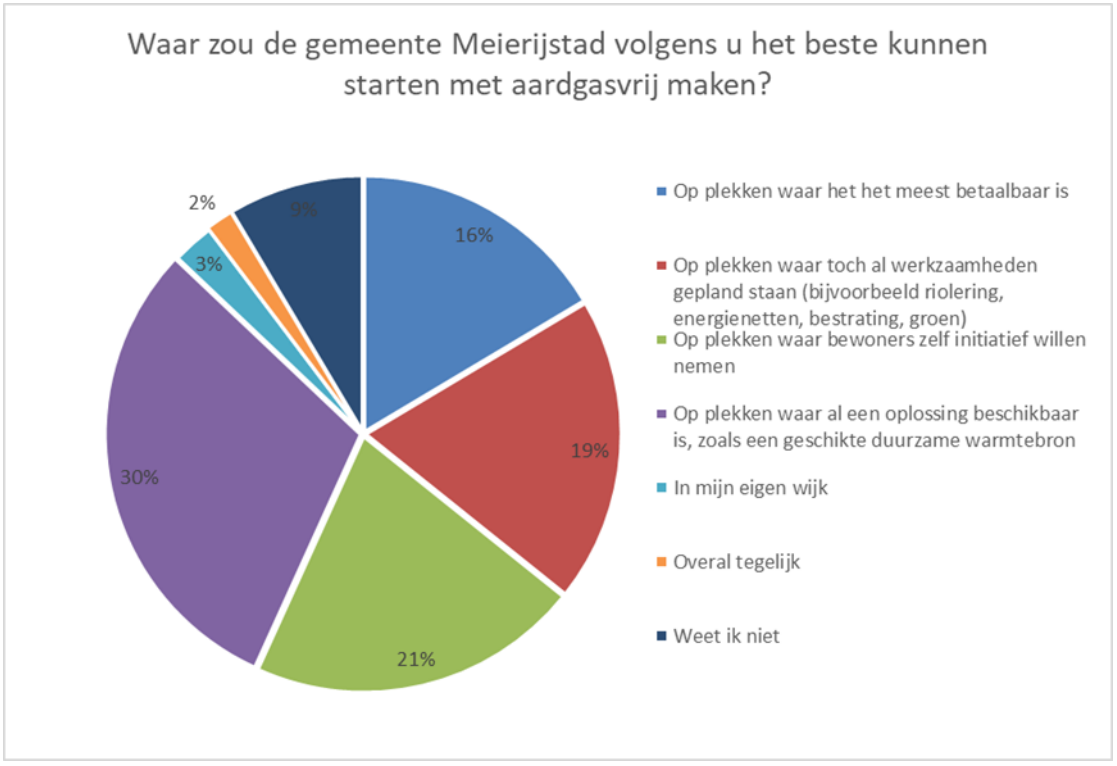
- gaat niet gebeuren
- Ik wil best investeren in zuinigere en schonere apparatuur, maar financieel moet het wel redelijk blijven.
- Ik wil het niet maar ben bang dat het moet
- Dat ik kou moet leiden en waarom ik van gas af terwijl ze in duitsland aan het gas gaan
- Mijn woning is goed geïsoleerd maar zou toch 70.000 euro kosten
- De kosten, en krijg ik m'n woning wel warm
- Ja wie gaat dat betalen ik nie
- Te veel kosten en waarvoor, aardgas lijkt mij nog steeds het schoonste wat er is.
- Oude woning met veel hout, niet geschikt voor warmtepomp. Vloer en muren zijn niet te isoleren. Hoge kosten waarvoor we geen financiën hebben. We hebben zonnepanelen. Regelingen voor subsidie zijn gericht op mensen met een spaarpot: je moet 2 maatregelen nemen voor subsidie. Niet haalbaar. Wegvallen van werk en inkomen nu door Corona helpt al helemaal niet. In buitengebied daarnaast al veel zelf moeten bekostigen ; riool en glasvezel. Ik zie niet hoe
- De kosten
- Zijn er goede en betrouwbare alternatieven en wat kost het? Wie gaat het betalen?
- Ons huis is niet geschikt, kost daardoor veel te veel geld, investeringen die wij op onze leeftijd er niet meer uit kunnen halen.
- Dat we in de kou komen zitten en ons blauw betalen. Tevens verplichte leverancier voor te vele jaren contract !
- financiële consequenties van overheidsbesluiten (hoe dan ook en hoe duur dan ook) worden nu onverkort neergelegd bij de burger (die overigens in de besluitvorming geheel niet wordt betrokken).
- Over de kosten
- Kostenplaatje
- Dat gaat nooit lukken met een huis van voor 1980
- Onze woning is gebouwd voor aardgas en het kost veel geld om het aan te passen bv qua isolatie.
- Kosten en effectiviteit warmtepomp
- Betaalbaar omschakelen
- Mijn huis is reeds aardgasvrij
- ik wil het niet, wil niet gedwongen worden, wil hier niet in investeren en wil niet dat mijn huis minder waard wordt als er geen aardgas meer is in mijn wijk
- moet ik me zorgen maken ?
- Kosten en verbouwing
- De berichten dat de alternatieven dikwijls ontoereikend, onzeker en erg kostbaar zijn voor de gemeenschap en voor het individu.
- Kosten en bouwwerkzaamheden
- Hoe ga ik dat nou weer betalen
- Kosten
- Wanneer, wat de mogelijkheden zijn en wat het ons gaat kosten
- Grote zorgen want er is geen geld voor.
- Wat gaat het kosten, moeten we dan veel verbouwen/aanpassen. Kan het ook zijn dat er waterstof door de gasleiding gaat komen?
- Kosten: wie gaat dit betalen. Als ik de verhalen mag geloven ligt de investering tussen de 10k - 20k. Dit kun je een bewoner niet verplichten. Is een enorme kostenpost.
- Bizarre kapitaalvernietiging die door de BV Nederlkand in gang wordt gezet terwijl buurlanden juist subsidies verstrekken om over te stappen op deze schone brandstof. Bizarre kosten mee verbonden, gebruik waterstof ivm infrastructuur!
- Ik denk niet dat mijn woning uit 1968 straks goed comfortabel te verwarmen is, voor de prijs die ik nu betaal aan gas en stroom. Ik denk aan isoleren,nieuwe kozijnen met isolatieglas ect ect
- Er is nu totaal niet duidelijk wat de strategie is voor het aardgasvrij maken en wanneer welke wijken aan de beurt zijn, of er nog subsidies komen etc.
- wat zijn de goede alternatieven voor bv gashaard en cv-ketel
- Bijkomende kosten, voor aanpassingen in de keuken / gasfornuis
- Wil een goed alternatief, ik wil geen grondwarmte systeem, veel te ingrijpend in deze woning.
- Kosten kan dit niet betalen, comfort in huis
- De kosten die dit met zich mee brengt
- Hoe ingrijpend is dit in huis, wat gaat het allemaal kosten
- Kosten, timing, ROI op huidige investering gasinstallatie
- Hoe te betalen, wij hebben dat geld niet!!
- ik weet niet waar ik het geld vandaan moet halen
- Net nieuwe ketel. Gas koken wie gaat dat betalen
- Betaalbaarheid
- Zie reactie vraag 4. we worden dadelijk gedwongen voor deze oplossing. wordt en melkkoe
- Betaalbaarheid
- Draagvlak binnen een vve met hoofdzakelijk starters. Het vraagt om een grote bijdrage er eigenaar, die niet iedereen zal kunnen betalen.
- Isolatiewaarde van woning te verbeteren!!
- Financieel
- Heb namelijk hete lucht verwarming. en daar kan alleen een warmte pomp tussen geplaats worden, maar dit als ondersteuning. Ook mijn badgeiser vervangen door een zonneboiler kan niet omdat die altijd wordt aangesloten op een cv systeem voor bij verwarming. Als dit elektrisch zou kunnen dan dan laat ik dat morgen nog installeren.
- Hoe ik dat moet bekostigen.
- Willen niet als een van de eersten van het gas af.
- Betaalbaarheid en de niet volwassen zijnde technische oplossingen

- Wie gaat dat betalen. Er zijn andere oplossingen
- Of alles wel goed gaat en betaalbaar is
- Is een huis uit de jaren dertig
- wie gaat het betalen er is totaal geen infra om alle huizen aan een warmtepomp te hangen
- wie gaat het betalen ik niet
- de kosten en de dwang van de overheid en dus gemeente. Ik bepaal dat zelf.
- Kosten
- De kosten, net een nieuwe cv-ketel. Ik ben voorstander van waterstofgas, en kernenergie
- Ja grote zorgen wie gaat dit allemaal betalen? de burgers natuurlijk. Ik ben ook niet van plan om op mijn leeftijd nog grote onkosten/schulden te gaan maken hiervoor.
- Ik ga dat pas doen als er betaalbare en goede alternatieven zijn. Die zijn er nog lange niet
- Planbureau's weten zelf niet wat de kosten zijn voor ons burgers. Die gekte moet ophouden daar die op valse gronden genomen zijn. Periodes van opwarming en ijstijden komen al 4,5 miljard jaar voor op de aarde.
- Klimaatneutraal maken kan ook zonder de verplichting van het gas af gaan.
- Mijn huis is al geisoleerd (1990), maar het kan natuurlijk beter. Echter de prijs/rendement verhouding is daardoor lastig.
- Om de kosten, en omdat er nog nauwelijks succesvolle voorbeelden zijn
- We wonn in het buitengebied hoe gaat dat over?
- Kosten en rigoreuze ingrepen
- hoeveel gaat me dat uiteindelijk kosten? Welke problemen gaat dit straks geven (werkt het alternatief naar wens?)
- Wil.helemaal niet van het gas af. Veel te duur om op stroom over te gaan en ook niet goed voor het milieu , zonneparken windturbines worden van onze centen gesubsidieerd en vervolgens gaan buitenlandse bedrijven met de gelden ervandoor. Deze zouden ingezet moeten worden om weer terug te laten vloeien in duurzame investeringen in je eigen land.
- Over de financiering, wij kunnen alternatieven niet betalen
- Volwaardig alternatief zonder grote nadelen
- Geldzorgen, het is gewoon ontzettend duur
- Hoge kosten die op onze leeftijd nooit rendabel zullen zijn
- Financiële redenen
- De rompslomp van het geregel en ontzettend duur
- Vooral wat de financieele kosten zijn!!!
- Betaalbaarheid, terugverdientijd
- Wie gaat het betalen? welk effect heeft deze landelijke maatregel op de
- De kosten, als eigenaar van een koophuis zou ik niet weten waar ik dat van moet betalen (meerkosten als de gewone reguliere vervanging van de CV ketel
- Dat er te weinig prioriteit is voor mijn wijk, dat woningeigenaren onvoldoende ondersteuning krijgen, dat private bedrijven misbruik van ons gaan maken en dat het allemaal heel veel geld en moeite kost
- Andere alternatieven zijn of slecht voor het milieu en in bestaande huizen onuitvoerbaar technisch en ookdoor de prijs
- Geen aardgas, wat dan? Hoe zorg ik dat mijn huis aangenaam warm blijft? Wat gaat me dit allemaal kosten, zowel financieel als de rompslomp rondom al deze veranderingen
- Over de kosten die het met zich meebrengt, wie gaat dat betalen en of het uiteindelijk ook wel echt zin heeft...
- Impact van de ingreep en de hoge kosten
- Kosten en haalbaarheid is nihil , een sprookje
- Hoe moet dat betaald gaan worden.... en er is geen extra ruimte om dit te kunnen realiseren.
- Inpasbare oplossing vinden
- Dat Nederland vol komt te staan met windmolens.
- Dat het erg veel geld gaat kosten
- Gezien het bouwjaar van mijn huis is optimaal isoleren moeilijk en wellicht te kostbaar rendabel te zijn
- hoe ga je dan je huis verwarmen? warmtepomp? da's een lachertje
- De enorme hoge kosten die de isolatie en aanbrengen van nieuwe installatie met zich meebrengen (bouwjaar woning 1947).
- wat is de beste oplossing voor mijn situatie, die betaalbaar en uitvoerbaar is
- wat is een betaalbaar alternatief. Opruimen gas kost de burger heel veel geld
- dat het onrealistisch is en de totaalprijs van de kosten totaal niet opweegt tegen de baten
- Kosten zijn veel en veel te hoog, staan niet in verhouding met de winst die het voor het milieu oplevert
- de overstap naar houtkachels waardoor onzettende overlast en vervuiling
- Kostenplaatje
- De kosten die er bijkomen om je huis energieneutraal te maken. Ons huis is van 1936, weliswaar in 1986 volledig verbouwd en geisoleerd volgens de toen geldende normen. Nadien ook verschillende ingerpen gedaan o.a vloerverwarming maar de totale isolatiewaarde is veel te weinig voor aardgasvrij. Dus vloer, wanden en dak zouden volledig opnieuw geisoleeerd moeten worden.
- er is genoeg aardgas, in duitsland krijg men subsidie om aan aardgas te gaan
- Financiering
- De kosten

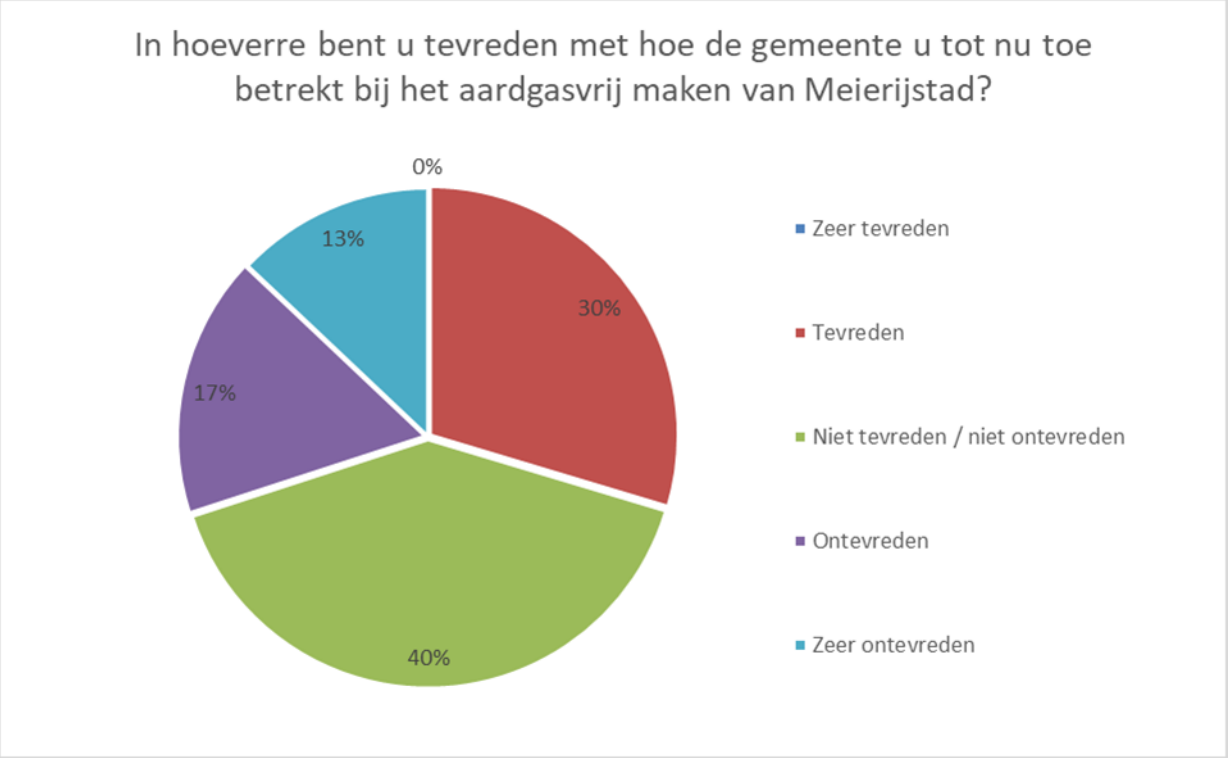
- Wij hebben een oud huis wat we grotendeels al geïsoleerd hebben, maar dat is nooit genoeg voor een warmtepomp. Wat is dan een geschikte manier voor ons huis. Waterstof door de huidige gasleidingen of komt er een warmtenetwerk voor onze wijk?
- Kosten
- Dit plan is een absurd politiek gedrocht... gebaseerd op verkeerde sentimenten rond Groningen en onbetrouwbaar "wetenschappelijk onderzoek" door milieu organisaties. Uiteindelijk zullen we over gaan naar andere energiebronnen, maar deze geforceerde stap is compleet idioot. Gas is juist de betere van de (fossiele) bronnen die we nog een tijd nodig hebben. Heropen gas en kolencentrales van na 2005. We hebben daar de topcentrales van Europa. Stop biomassa. Besteed geld niet aan deze politieke stap voor korte termijn gewin, maar investeer in nieuwe technologie die wel helpt.
- Net alles nieuw op gas. Omdat de gemeente dit toeliet
- het is allemaal nog in ontwikkeling, de eerste systemen zullen sneller afgeschreven worden dan latere! Ik denk dat de gasleiding moet blijven en eerst met hybride oplossingen gewerkt moet worden
- Dat de overheid/gemeente de verkeerde beslissing maakt, die uiteindelijk onbetaalbaar blijkt voor de "gewone man".
- Wat voor cv ketel
- Kosten, en dan de werkelijke besparing want die is nooit werkelijk.
- Waarom we moeten betalen om de gasmeter af te laten sluiten
- Ik heb weinig opties
- Wil niet naar volledig elektrisch
- Dat het niet te betalen is.
- Kosten
- Ik wil geen hoop dure aanpassingen. Gas kan ook anders gemaakt worden.
- Aardgas is een fijne reguleerbare warmtebron die beter is dan vele "groene" alternatieven
- Kosten lopen in de tienduizenden euro's, wie gaat dat betalen?
- Elektriciteitverbruik en afhankelijkheid daarvan, elektranet veel plekken niet voorbereid om die hoeveelheid energie te leveren. Veel huizen niet geschikt voor zonnepanelen.
- Kosten.
- Geen eigen keuze, de keuze die opgelegd wordt is niet mijn keuze
- Financieel,
- kan ik niet betalen
- Hoe veel hoger zal mijn huurprijs gaan worden?
- Kosten/ financiële lasten
- In een oud huis leidingen gaan vervangen, kan dat en wat kost dat al niet?

Vraag 8 - meerdere antwoorden mogelijk

n = 270; aantal antwoorden = 456

Vraag 9 **n = 270**

Heeft u nog suggesties voor de gemeente om u beter te betrekken? *74 reacties*

- Duidelijkheid over de kosten en eventuele subsidie
- de digitale info is niet voor een ieder beschikbaar/haalbaar en/of begrijpelijk.
- De informatie verstrekking vanuit de gemeente t/m heden is erg gebrekkig. Het initiatief om informatie te krijgen moet van de inwoners komen. Hetgeen geheel on-acceptabel is voor een 'opgelegd' bedluit vanuit de gemeente.
- Meer betrokkenheid in de keuze welke wijken het eerst aardgas vrij moeten worden
- Leg beter uit wat de gemeente wil en hoe dit betaald gaat worden en wat dit oplevert
- Belangrijk dat inputs uit de online informatieavonden niet klakkeloos als representatieve bron voor hele wijken worden gezien
- goede informatie comenukatie
- Groter en prominenter in de Stadkrant. En belangrijke dingen, zoals deze enquête via een brief of mailing bij de inwoners afleveren.
- persoonlijk mailen
- bewoners laten kiezen of ze wel of niet aardgas willen blijven gebruiken...en zo snel mogelijk kerncentrales bij bouwen en direkt stoppen met biomassa centrales
- Naar je inwoners luisteren
- Zorgen voor hele grote zak geld zonder voorwaarden anders is het voor de gewone werkende man niet te overleven
- Stop met oude woning op kosten te jagen
- Mensen zijn niet snel geneigd om zich in te lezen. Men roept alleen en praat elkaar na. Waarom gaat Duitsland juist op aardgas over en gaan wij ervan af? Je vervolgens hierover inlezen is te veel moeite waardoor de weerstand blijft. Het zit voor een deel in gedrag van mensen. Maar hoe je dat gaat verbeteren? Zo duidelijk en eerlijk mogelijk communiceren denk ik.
- Per post informeren
- Heb het idee dat ze al percies weten hoe ze het gaan doen. Onder het mom van dat de bewoners inspraak hadden. Was ook zo met herindeling straat " stad om land "
- Informatie per brief met daarbij oplossingen voor complexere, landelijke gebieden met panden
- Plannen helder bekendmaken
- ik zou het logisch vinden te starten bij nieuwbouw wijken en huizen. Niet bij bestaande bouw
- Snel aangeven waar gestart wordt
- Kleiner maken bijv buurtbijeenkomsten
- de brieven op tijd te bezorgen, brief over het vragenuur kwam 2 dagen na het vragenuur
- Er zouden initiatieven beschikbaar gesteld moeten worden door de gemeente om tegen zeer lage kosten over te kunnen stappen op een alternatieve energiebron (b.v. zonnepanelen)

- Beter beeld geven van de uitkomsten van onderzoek. Centrum noord lijkt mij vreemd om te beginnen. Alternatieven als waterstofgas, warmteopslag in steen etc. Er is zoveel mogelijk zelfs in oudere wijken
- Informeren per post per adres
- betere vragenlijsten bedenken om een beter beeld te krijgen wat er écht gevoelsmatig speelt onder bewoners
- focussen en aanbieden goede alternatieven
- Meer communicatie op papier. Ik zit niet de gehele dag op mijn telefoon of achter de pc.
- Stuur nog meer info kan niet genoeg zijn en betrek mensen uit de wijk om mee te denjen
- Denk aan de portemonnee van de gemiddelde bewoner, die is niet dik gevuld.
- Op vrijwillege basis de transitie laten maken. Binnen nu en 30 jaar (2050) worden de huidige technieken goedkoper en/of worden er betere alternatieven of aangeboden. B.v. waterstof
- Ik zie het artikel op kliknieuws staan . Van de gemeente zelf heb ik nog niets vernomen
- Ik heb alleen ooit een brief gehad begin december Meer info heb ik niet gekregen
- Er worden al wijken gekozen door de gemeente, terwijl de woningeigenaren niet willen en/of financieel niet kunnen. Pas eerst de wijken met de duurste grootste woningen aan, waarvan de eigenaren het makkelijk kunnen betalen.
- altijd op kliknieuws.nl zetten
- Over de ontvangen brief in januari hoor ik nog wel eens wat terug. De lokale kranten en berichtgeving op de website niet.
- Wijk indelingen. Meeste inwoners weten niet bij welke wijk een straat behoort. Dit heb ik bij verschillende personen nagevraagd. Zelf heb ik inmiddels de juiste site gevonden om hier achter te komen.
- Brieven zelf rond brengen. Ik had de mijne pas half januarie
- Ik ben een techneut en zit niet te wachten op al die vragen uurtjes, maar wil gewoon een keer met iemand op technisch niveau kunnen praten over dit soort dingen.
- Je maakt een kans, de meeste mensen kunnen het niet eens betalen, of rekent de Gemeente af. Dus je maakt een kans, is dit een loterij
- Ja niet iedereen snapt het dus duidelijk in gewone taal vertellen en niet al die moeilijke termen
- Bewoners opzadelen met kosten van 30 tot wel 60 duizend euro zonder te kunnen zeggen wat voor vergoedingen er tegen overstaan is een schandalige minachting van de bevolking. Je verbergen achter Den Haag kan je niet maken. Eerst er volledig mee instemmen en dan je burgers hun mening vragen is triest. Geeft de onmacht van de politiek aan. Kijk naar de invulling van de klimaattafels het grote geld was er vertegenwoordigd de burger zelf werd niet toegelaten door Ed Nijpels.
- doe eerst de sporthallen en het gemeentehuis als voorbeeld en leerschool
- Denk breder, sluit niets op voorhand uit. We hebben b.v 14 zonnepanelen en een zonneboiler maar die helpen in de winter niets.
- Via huis aan huis folders.
- Meijerijstad zet in op aardgas vrij in plaats van alternatieven. Er zijn vele daken van industrie waar zonnepanelen op kunnen ipv weilanden er aan op te offeren. Ik mis een plan waarbij de leefbaarheid centraal staat.
- Door een ja/nee sticker krijg ik de Stadskrant Veghel zelden. Graag nog meer digitale info per mail
- Ben benieuwd naar uiteindelijke praktischen en financiële support.
- Breder/groter uitdragen van (lopende) projecten en de vorderingen/(on)mogelijkheden
- Beter informeren, niet zomaar een brief van we gaan van het gas af.
- worden kosten die particulieren maken om van het gas af te gaan in het buitengebied ook ondersteund (of worden ze zoals met glasvezel op hoge kosten gejaagd in verhouding met de binnen de bebouwde kom)
- De stap naar een longlist is al helemaal buiten mij om gedaan, dat is al een essentiele stap. Zie dat maar goed te maken.
- Tijdens Corona is communicatie onvoldoende mogelijk, dus uitstel en daarna informatie op meerdere wijzen met de mogelijkheid er buiten te blijven en geen gedwongen invoering met gedwongen kosten
- Inwonersbrief van december 2020 pas in januari in de brievenbus ontvangen, ná het vragen-uur van 5 januari
- Ik heb er vanuit de gemeente nog nooit iets over gelezen/gehoord
- Gevoel dat t opgedrongen wordt. Eerst is er besluit en dan pas worden burgers betrokken
- Stel een burgerpanel in per wijk. Zij kennen de wijk en weten wat er speelt.
- Graag eerder contact over bijv. informatie - avonden
- Warmte transitie en aardgasvrij zijn nog een ver van mijn bed termen. Hoe kun je het voor mensen aanspreekbaar maken
- de communicatie is weinig concreet, er is juist maatwerk nodig. dus snel en klein beginnen
- Blijf mensen uitdagen om met voorstellen en ideeen te komen en verspil je tijd en geld niet aan rariteiten zoals het uitdelen van een paar ledlampen en tochtstrip. Inwoners willen serieus genomen worden en velen zitten al vanuit hun professie in zo'n traject. Gebruik die ambassadeurs.
- Gratis adviseur langs de deuren om per woning te kijken wat het beste plan is om aardgasvrij of klimaatneutraal te worden.

- via emailing en workshops
- M.i werkt het organsieren van informatieavonden op locatie het beste. Mensen die echt interesse hebben kunnen dan ook al hun vragen stellen. Verder denk ik dat het veel herhalen van de boodschap, het onder de aandacht brengen mensen aan het denken zet.
- De gemeente heeft haar zeggenschap weggeven door in res regio's te werken, dat is ondemocratisch omdat we er nu partijen niet op kunnen afrekenen
- Maak het financiële plaatje duidelijk. Plannen zonder kostenplaatje bevordert de medewerking niet
- Jazeker. Het wordt nu gepresenteerd als een voldongen feit: We doen dit want het moet. Geef burgers de optie om als hele gemeenschap te zeggen: Maar wij doen niet mee aan deze onzin. Die keuze staat nergens.
- Geef de bewoners de beslissingsbevoegdheid. Dit is de enige manier om draagvlak te creeren.
- De ene krijgt wel subsidie, de ander niet of het budget is op. De verdeling van subsidies is niet eerlijk.
- Een betaalbaar alternatief zoeken
- Er wordt een "oplossing" doorgedrukt die geen oplossing is op de toekomstige vraag. Mensen worden bang gemaakt met onbekende maatregelen
- Info avonden organiseren in deze corona tijd?? Te gekvoor woorden
- heb het gevoel dat ons weer iets door de strot geduwd word

Vraag 10

Waar moet de gemeenteraad volgens u echt rekening mee houden bij de beslissing over de verschillende opties om Meierijstad aardgasvrij te maken?

n = 263

- Comfort, betaalbaarheid, bewezen technieken
- Betaalbaar voor iedereen inclusief subsidie
- Kosten en op welke manier
- met name kosten en meer keuzes v.w.b. leverancier.(marktwerking)
- De de bewoners zelf laten bepalen en niet door de gemeente
- Rendabel zijn
- Dat oudere woningen niet zijn ontworpen voor een lage-temperatuurverwarming (hetgeen een warmtepomp is). Een woning daarvoor aanpassen is maatwerk, hetgeen dan ook betekend dat die woning voor een bepaalde periode niet bewoonbaar is. Alle kosten die de 'ombouw' van een bestaande woning met zich meebrengt zijn voor de gemeente. De verplichting wordt ook door de gemeente opgelegd. Ook een actief beleid vanuit de gemeente om bewoners op allerlei manieren te informeren zou erg prettig zijn.
- Met de financiële gevolgen voor mensen en zijn de alternatieven zoveel beter voor het milieu?
- Kosten, geluid, comfort
- Met de toekomstige ontwikkelingen die de volgende decennia zeker zullen ontstaan zoals bijvoorbeeld Waterstof
- Betaalbaarheid Haalbaarheid Draagvlak Dus niet net als nu met al die zogenaamde duurzame biomassa centrales. Te snel en ondoordacht aangepakt en de grote spelers steken de centen in de zakken en intussen stoten ze alleen maar meer co2 uit
- Meer overleg en luisteren naar de bewoners ook als deze niet in VEGHEL wonen
- Of de duurzaamheid werkelijk zo is! Hoort teveel over duurzaamheidsprojecten die uiteindelijk niet de verwachte resultaten geven.
- Het moet de bewoners niet te veel gaan kosten/niks kosten anders doen ze niet mee
- De juiste balans tussen (zeer forse persoonlijke) investering en een significant objectief resultaat/effect onder de streep.
- is het financieel haalbaar
- er is niet goed over nagedacht en voor de toekomst geen eletriecitijd genoeg voor alles te lopen
- Kosten
- Het mag niet duurder worden voor de bewoners en laat die leidingen wel liggen voor als we later waterstof oid naar woningen willen brengen
- Het rendement van het alternatief

- Om vooral ook te kijken waar oplossingen het meeste impact hebben. Oudere wijken/huizen die het meeste verbruiken kan je beter aanpakken als jongere huizen. Bijde oudere huizen is meer te halen. Daarnaast is het misschien niet onverstandig om te zorgen dat het huidige gasnet intact blijft, dus niet te slopen in geval van nieuwe oplossingen. Er zijn namelijk meerdere onderzoekers die zeggen dat we het huidige gasnetwerk prima kunnen gebruiken voor alternatieve gassen om huizen te verwarmen, zoals waterstofgas. Misschien is het ook waardevol om hier informatie over in te winnen?
- Het mag niet duurder worden voor de bewoners en laat die leidingen wel liggen voor als we later waterstof oid naar woningen willen brengen
- het financiele plaatje, niet elk huishouden heeft even de mogelijkheid om 50.000 euro te investeren, hier moet een oplossing voor komen, daarnaast hoop ik dat de wijken niet te snel van stapel lopen en de eerste wijken een proefkonijn worden waar van alles mis kan gaan en verkeerde keuzes worden gemaakt en de wijken die later aan de beurt zijn hiervan profiteren.
- ik maak me erg veel zorgen om de kosten die er bij komen kijken. Ik hoop dat ze er rekening mee houden zodat het betaalbaar blijft of dat er een tegemoetkoming in de kosten komt
- De betaalbaarheid. De positie van appartementencomplexen. De mate van wil van de bewoners.
- Laten leiden door deskundigheid, niet door gemeentelijke of partij politieke voorkeuren.
- Zoals zo vaak, is het maar de vraag of genoemde alteratieven via andere kanalen niet net zo vervuilende of overlastgevend zijn.
- haalbaarheid én kosten van de oplossing overlast tijdens implementatie/uitvoering (zowel in de wijk, als in de woning) zie ook vraag 6
- Isolatie, isolatie, isolatie. Zorgen dat de woningen zo min mogelijk energie verslinden. Dat betekent ook dat het sociale aspect moet worden aangepakt, want energie verbruik ligt ook aan de gebruiker zelf.
- Kosten die het de bewoners gaan maken. Begin eerst bij alle huizen van de gemeente en niet bij mensen die hun koophuizen net kunnen betalen. 'Verplicht' mensen die een verbouwing doen aan hun huis over te stappen van gas naar elektrisch. En denk aan gemeentelijke kortingen. Denk niet aan wijken maar aan heel Veghel. En ga niets verplichten.
- Gemeente moet naar beta experts luisteren. Niet naar al of niet goedbedoelende amateurs
- Kijk naar goede aardgasvervangers die via de gasleidingen aangeboden kunnen worden.
- Dat zij niet beslissen wat ik wil. Dat bepaal ik zelf. En dat ik dan niet de dupe word qua kosten.
- Garantie op continue voldoende warmte en warm water, binnen een redelijke kostprijs en niet met volop klachten zoals regelmatig bij programma van Kassa onder de aandacht komt
- De uitvoering betaalbaar maken voor de bewoners. Subsidies toegankelijk maken voor iedereen. En daarbij geen sancties of restricties maken. Ook de subsidie voor iedereen, en niet een aantal bewoners uitsluiten omdat "het potje" op is. Tevens de subsidie al toekennen en uitkeren op basis van uitgebrachte offerte. Na de betaling van de factuur kan de subsidie "administratief" gereed gemeld worden. Op deze manier hoeft de bewoner dan niet alles eerst te betalen en daarna proberen deze terug te vorderen. Wanneer de infrastructuur moet worden aangepast, dit niet in meerdere aaneengesloten wijken doen. De wegen en toegangspaden worden dan opengebroken en men zal via andere wegen (bijvoorbeeld vanaf de andere kant) een route moeten bepalen. Daarbij niet kilometers om rijden.
- Meedenken met oplossingen en prijzen.
- Dat er al een bestaand aardgasnetwerk is, dus waarom niet gebruiken voor waterstof. Anders moeten de leidingen zelfs uit de grond gehaald worden zegt men. Bij nieuwbouw kan men het beste kiezen omdat er nog niets aangelegd is.
- betaalbaarheid en ouderdom van de bewoners
- betaalbaar, nieuwe technieken moeten uitgekristalliseerd zijn, kleinschalig beginnen en eerst ervaring opdoen, waterstof als eerste oplossing is tevens opslag buffer van onregelmatig opgewekte elektriciteit door zonnepanelen en windmolens. Zo min mogelijk kosten voor nieuwe infrastructuur dus niet ene verzwaren (elektra net) en andere (gasnet) opdoeken.
- Geen verplichting voor de geplande eisen van de regering
- Beginnen met huizen met energie label d en e. Niet alleen gasvrij maar ook zonnepanelen en isolatie
- Met de bewoners en het financiële aspect.
- Dat de rijksoverheid van mening verandert als ze inziet hoe onzinnig dit plan is en hoe duur
- ouderdom huizen, en mogelijkheden van het elektra netwerk
- Meestal met nieuwe technieken duurt het jaren voordat deze optimaal zijn. Bewoners niet opschepen/verplichten nieuwe technieken aan te schaffen die niet uit ontwikkeld zijn, bv warmtepompen.
- keuzevrijheid bewoners
- Van het plan afstappen en de actuele ontwikkelingen in de gaten houden
- Woning situaties
- Betaalbaarheid
- Mening van de huiseigenaren en betaalbaarheid
- Het moet betaalbaar zijn
- Dat ze het niet doen niet aardgas vrij
- De kosten voor de eigenaren

- Met het gezonde verstand van de mensen, wij laten ons niets opdringen en niet voor de gek houden. 70.000 euro voor mijn woning voordat het mogelijk is. Kom op dat is zo krom en door niemand recht te praten.
- Alleen bij nieuwbouw
- Betaalbaarheid voor de burgers.
- Kosten die ze de mensen mee opzadelen
- De mensen niet onnodig op kosten jagen omdat Meierijstad zo nodig haantje de voorste moet zijn
- Draagkracht en draaglast van burger. Wat voor de situaties waarbij het niet lukt? Is het alternatief duurzaam of slechts op papier (zoals met biomassa/hout uit Estland verstoken waarbij je juist CO2 uitstoot)
- Wie de kosten gaan betalen. Hoe moeten de inwoners duizenden euro,s ineens betalen
- Het moet echt goed werken en betrouwbaar zijn. Er moet draagvlak zijn. Het moet financieel haalbaar zijn voor mensen (subsidie?).
- Niets want het gaat gewoon niet gebeuren. Het akkoord van de klimaatdrammers zal voor 2030 in de prullenbak verdwijnen
- Vooral financiële gevolgen voor iedereen
- Dat ook huurwoningen mee genomen worden.
- Zich niet gek laten maken maar goed kijken naar de haalbaarheid. Het is namelijk niet haalbaar volgens vele geleerden
- Dat het rendabel is qua warmte in huis tevens de kosten per maand.
- Al te starten met de juiste vragen stellen. O.a. vraag 7: Waar kan de gemeente het beste start.."--> wat mij betreft nergens. Dit antwoord wordt niet als keuze gegeven, daarnaast wordt ook niet aangegeven wat de alternatieven zijn. --> Waterstof?? Elektra is geen alternatief immers dan een verbruik van tenminste zo'n 20.000 Kwh per woning. Hiervoor liggen geen leidingen in de grond en er zijn onvoldoende verdeelstations. Of wordt de rekening daarvoor ook bij de burger gedropt?
- Dat het betaalbaar blijft misschien gebruik maken van het gasnet en daar het waterstofgas doorheen, is volgens mij een redelijke oplossing.
- Bereidwilligheid vd bewoners en het kostenplaatje
- Laat mensen hun eigen keuze maken. Zeker degene die al heel zuinig met energie omspringen. Vloerverwarming aanleggen is voor velen geen optie. Zorg voor een goed alternatief voor verwarmen met radiatoren
- Is het haalbaar, financieel, voor de bewoners. Dus richt het niet op de wijken van voor 1980
- Kijk ook naar alternatieven. Het doel moet niet zijn aardgasvrij worden maar minder belasting voor het milieu.
- Dat de mensen het niet zelf kunnen betalen omdat de meeste woningen niet gebouwd zijn hiervoor.
- Kosten en combinatie van werkzaamheden in de wijk
- Monopolisten buiten de deur houden. Alternatieven beschikbaar houden
- Gezond verstand gebruiken. Het klimaat accoord is een ruchting, geen zaligmakende doelstelling. Misschien zijn over enkele betere alternatieve voor bestaande woningen. Bij nieuwbouw is het al goed mogelijk om eea toe te passen.
- Probeer niet geforceerd om het opwekken van duurzame energie in Meierijstad zelf plaats te laten vinden. Daar leent het landschap van Meierijstad zich niet voor. Concentreer je vooral op Isolatie van woningen. En laat de markt met de oplossingen komen voor gasvrije huizen.
- Wat de kosten voor de bewoners hierbij worden.
- Kijk groter dan Nederland
- Betaalbaarheid en realiseerbaarheid per woning.
- Snelheid
- de kosten mogen niet voor de huiseigenaren zijn, ook niet de waardevermindering van de woningen. Dit moet volledig gecompenseerd worden
- Gemeentelijk warmte net ipv particuliere initiatieven
- bewoners en hun financiële leven
- Beginnen war mogelijk is en duidelijk de kosten voor bewoners aangeven
- helder aangeven welke opties er zijn en hoe deze onderbouwd werden. Tevens aangeven dmv financiële onderbouwing, dat er een win-win situatie is voor alle betrokken partijen
- Helder aangeven welke opties er zijn en hoe deze onderbouwd werden. Tevens aangeven dmv financiële onderbouwing, dat er een win win situatie is voor zowel gemeente als inwoners.
- Wijk of straatgerichte aanpak en reserveren van geld voor tegemoetkoming
- Voldoende garantie dat de nieuwe warmtebronnen doeltreffend, haalbaar en betaalbaar zijn en blijven. Daarnaast voldoende controle en inspraakmogelijkheid om het beleid in dezen haalbaar en uitvoerbaar te doen zijn.
- ruime bereidwilligheid van de bevolking en goede voorlichting
- De wensen van de inwoners
- Kosten voor inwoners
- Kosten voor de bewoners zo laag als mogelijk
- Dat het betaalbaar is en dat het een goed werkend beproefd systeem is
- Duurzame oplossing die echt gericht is op de toekomst. Langer dan 4 jaar vooruit denken en zaken die moeilijk zijn (zoals het openbreken van wegen) toch durven doen voor onze toekomst
- Kosten en vooral niet te snel plannen opstarten. We hebben nog een kleine 30 jaar en in die tijd zullen er waarschijnlijk heel betaalbare en makkelijke oplossingen zijn.
- Betaalbaarheid voor burgers, die nu al zwaar worden belast, zoals windmolens

- Het zal onze tijd wel duren. Maar voor de komende generaties is het belangrijk om vooral door te pakken.
- Informatie, meer informatie. Ik heb meer dan een jaar geleden al gevraagd wat er kan in de kienenhoef. Na eenwe weten het nog niets, niets meer. Maak een digitale nieuwsbrief o.d.
- De financieële positie , draagkracht van haar burgers.
- Wat zijn de alternatieven en kunnen deze extra kosten gedragen worden door de bevolking
- De kostenpost voor de bewoners. War draagt de overheid of de gemeente bij
- betaalbaar alternatief
- 1. Dat de BV Nederland NOOIT aan kapitaalsvernietiging van bestaande infrastructuur voor gas moet doen, en op waterstof alternatieven moet sturen. 2. dat geheel aardgasvrij niet mogelijk is
- De optie waterstofgas of verwarming middels inductie.
- Ook denken aan opties die nu nog niet rendabel zijn zoals waterstof en biogas die straks dan gewoon via de bestaande gasleiding aangevoerd kunnen worden.
- Een duidelijke plan welke wijk en welke huizen wanneer aan de beurt zijn en wat dit precies betekent.
- bij noodzakelijke vervanging van oude gasapparatuur, deze kunne laten vervangen door duurzame apparatuur / financiele aspect/draagkracht mee laten wegen
- dat bewoners geen groote rekening krijgen voor de ombouw
- Letten op de kleintjes, er zijn mensen met een klein budget. Die geen buffer hebben voor nieuw keuken apparatuur.
- De kosten die dat voor de bewoners. Het wordt opgelegd met het mes op de keel. Wie zegt dat mensen zomaar €20.000,- (voorbeeld) kunnen ophoesten...
- De mogelijke kosten voor oudere gepensioneerde huiseigenaren die voor hoge kosten komen te staan. En daar vaak onvoldoende spaargeld voor hebben.
- Communicatie mbt de werkelijke kosten en opbrengsten. Vorige woning warmtepomp gehad, door aannames en valse beloftes vanuit de woningcorporatie. Mensen willen duidelijkheid en weten waar zij aan toe zijn. De gemeente heeft niet de reputatie dat zijn goed informeren naar de burger.
- Kijken of het mogelijk is om dezelfde huizen via een advies te kunnen bedienen ipv dat ieder huis individueel advies moet vragen.
- Effectiviteit: bijv. huizen met slechte isolatie eerst Financieringsmogelijkheden (leningen) om maatregelen te bekostigen
- Mogelijkheden van de mensen
- Wat de bewoners kunnen of willen missen en vooral de nadelen goed belichten van de keuze die de bewoner / gemeente wil.
- betaalbaarheid voor de consument en kostenbeperkend waar mogelijk mbt infrastructurele werken
- Draagkracht van de huiseigenaren. Toekomstige technieken en alternatieven. Verandering van visie op "aardgasvrij", zowel politiek als wetenschappelijk.
- De kosten die het voor de bewoners met zich mee brengt
- Financiering
- Welke wijken eerst
- Betaalbaarheid bewoners
- Subsidies voor huiseigenaren. Centrale collectieve aanpak per straat ; straten bestaande uit Huurwoningen. eerst.
- Subsidie geven!
- zie opm. bij vraag 8. Eerst de grootste en duurste woningen van Meierijstad aan laten passen, waarvan de woningeigenaren het makkelijk kunnen betalen.
- De kosten
- Haalbaarheid en Betaalbaarheid
- Andere vormen van energie, ander gas.
- Techniek staat nog in de kinderschoenen. De ontwikkelingen volgen elkaar in een rap tempo op.
- dat het echt duurzaam is onder andere in vervangingskosten (footprint), betaalbaar, realistisch, behaagelijk., geen politieke beloften maar doen.
- Goed luisteren naar je inwoners en niet te snel willen.
- De financiele draagbaarheid
- betaalbaar is
- Er wonen veel mensen zelfstandig met geestelijke beperkingen en psychische problemen. Maar ook andere doelgroepen voor wie het veiliger zou zijn om bijv elektrisch te koken. Wanneer deze mensen wonen via organisaties, hoop ik dat die dit versneld gaan realiseren.
- Collectieve bron. Bufferen dmv accu's per woning is naar mijn mening totaal niet interessant ivm van capaciteitsopslag van accu's. Ik vergelijk dit met een regenton om hemelwater op te sparen voor beregening bij droogte. Bij warm weer is die ton met een bepaalde inhoud(capaciteit) leeg. Mocht het een tijd niet regenen dan blijft mijn ton leeg. Dit vergelijk ik met een accu. Als deze leeg en de zon schijnt voorlopig niet of onvoldoende.....
- met het toepassen van waterstof als alternatief
- Dat er veel mensen zijn die dit gewoon niet kunnen betalen. Had de nieuwbouw aan de sluisstraat maar gasvrij gebouwd
- Moet een vrije keuze van de bewoners zijn wanneer zij van het gas afgaan.
- Het gasleidingen niet waardeloos verklaren, door klakkeloos achter al die mensen aan te lopen die roepen over warmtepompen en aardwarmte. Kijk maar naar dat fiasco destijds op Het Ven met die appartementen van Area.
- Kostprijs, onderzoek naar andere energiebronnen zoals bijv. waterstof
- Wie gaat dit betalen?

- Luchtverontreiniging van andere energiebronnen
- De kosten voor de consument
- met enexis aan tafel of dit kan
- . gross van de mensen heeft geen geld om deze kosten te dragen Het terugverdienen is een fabel gemeenten en rijk veranderen de spelregels of gaan het aan derden(zakelijke) partijemn uitbesteden kijk maar naar de zonnepanelen het kost het rijk geld en dus stopt men er mee
- kostendekkend in pakweg 7 jaar et als zonnepanelen en geen centraal punt want dan ben je afhankelijk van anderen. Dat wil ik niet. Wacht op stand alone waterstof installaties in huis in combinatie met zonnepanelen.
- De kosten
- Waterstofgas
- Met mensen zoals ik die weliswaar een afbetaalde eigen woning bezitten, maar van een minimum inkomen leven, geld noch energie hebben om veranderingen aan hun huis aan te brengen.
- de Kosten en nog eens de kosten voor de inwoners het wordt een duur grapje voor iedereen
- Hoe de gemeente of overheid dit gaat financieren.
- pas overgaan als er betaalbare en goede alternatieven zijn. Betaalbaar wil zeggen dat je de investering moet kunnen dragen als woningeigenaar. Niet iedereen heeft de diepe zakken net als een overheid Verder zet je in voor kernenergie centrales. Dat is de enige weg naar duurzaamheid waarbij we voldoende capaciteit kunnen genereren
- Optie waterstof
- Burgers nooit na een voldongen fijt om hun mening vragen. Als politiek geef je daarmee je eigen onvermogen aan. De rede dat het vertrouwen van burgers zo laag is in de politiek. De toeslagenfraude nu en straks de zogenaamde energietransitie zijn er voorbeelden van. We waren er met zijn alle bij zijn verantwoordelijk maar hebben geen schuld.
- Alternatieven
- Duurzame langetermijn oplossingen,
- De oudste en minst geisoleerde woningen/wijken het eerst.
- Er mag van mij veel geïnvesteerd worden in gezamenlijke opties om te verduurzamen.
- Ik vind het belangrijk dat er, ondanks de politieke druk, niet overhaast en met gezonde scepsis begonnen wordt.
- Budget van verschillende inwoners
- Ruimhartige financiële ondersteuning om doelstelling ook daadwerkelijk te bereiken, en zo mogelijk veel eerder dan 2050.
- Kosten
- Kosten! Mijn inziens is het milieu helemaal niet belangrijk meer voor de meeste burgers als dit grote financiële gevolgen heeft.
- Stimuleer het gebruik van (betaalbaar) waterstof, want alle leidingen liggen er al.
- Met de realiteit en haalbaarheid niet uit het oog te verliezen. Doelen zijn mooi maar moeten ook uitvoerbaar zijn . Succes ....
- Kosten, kijken naar mogelijkheid in verwarmen op waterstof of een warmtenet aanleggen vanaf de industie
- Niet roomser zijn dan de paus
- Dat het voor bewoners betaalbaar blijft, dus niet allerlei politiek goed bedoeld oplossingen, maar structurele oplossingen, zoals bijvoorbeeld waterstof via bestaande gasleidingen.
- Inspraak bewoners
- Waterstof. Kan getransporteerd worden door het leidingnet vh gas
- De motivatie van de bewoners. In België wordt juist overal aardgas aangelegd en wij moeten er van af? Belachelijk!
- of er geen betere alternatieven zijn dan aardgasvrij maken
- Dat er geen financiële voordelen ontstaan voor mensen met koopwoningen ten opzichte van huurders
- Kijken naar de betaalbaarheid van alle kosten wat betrekken heeft bij de bewoner om Meierijstad aardgas vrij te maken!
- Betaalbaarheid
- alle gebieden van meierijstad dus ook buitengebied vanaf het begin meenemen in de plannen anders zijn de kosten voor het buitengebied niet te overzien in de toekomst
- Welk effect heeft dit op de CO2 reductie en is dat het geld waard
- Kosten voor eigenaren bij overstap. (On)mogelijkheden bij isolatie
- De betaalbaarheid van die plannen voor de bewoners van koophuizen
- Maak het uitvoerbaar voor de inwoners.
- Laat grote bedrijven hun dak volleggen met zonnepanelen. Er worden nog steeds vergunningen gegeven voor grote hallen zonder zonnepaneel verplichting. Dit MOET anders. Verplicht op elke nieuwbouw. Huizen en ook industrie-hallen. Dat schiet op Zo kun je landschap en natuur ontzien bij plannen zonneweides.
- Corona uitstel tbv optimale communicatie. Niet met aardgas beginnen maar met zonne energie en isolatie. Laat ook leeftijd een factor zijn alstublieft!
- Haalbaarheid en betaalbaarheid.
- Hoeveel zin het daadwerkelijk heeft. Onnodig hoge kosten maken kan niet de bedoeling zijn. Eerst zeker weten wat het oplevert voor je zo'n traject opstart.
- Kosten voor inwoners
- De alternatieven die er zijn. Loop niet te hard, er is nog zoveel in ontwikkeling.
- De kosten voor de inwoners. Niet iedereen beschikt over financiële middelen
- Zo snel mogelijk informeren zodat we van mogelijke subsidies kunnen profiteren en nu alvast starten voor mensen die willen beginnen

- Dat t niet alleen voor de rijken is, dat we niet het beste jongetje in de klas hoeven te zijn, met de vraag of t echt brengt wat gewenst is, of het op woningniveau aanpassingen doen niet slechts een hele kleine bijdrage is en focus niet beter op een ander grotere en makkelijkere optie gericht moet zijn..... etc
- Luisteren naar de bewoners
- De kosten, dat mensen dit niet kunnen betalen!
- Waterstof. Dit is de meest inpasbare oplossing voor bestaande huizen en appartementen.
- De technologische ontwikkeling kort volgen en alle mogelijkheden openhouden. Voorkom een tunnelvisie
- Niet blind staren op volledig aardgasvrij maken. Gas netwerk ligt er en kan dus gebruikt worden om eventueel over te schakelen op waterstof in de toekomst.
- Dat er vooral betaalbare alternatieven komen.
- Het bouwjaar van de huizen en de mogelijkheid om met minimale middelen de huizen geschikt te maken hiervoor. De kosten wegen niet op tegen de baten.
- Kijken naar de woningen. De meeste woningen zijn niet geschikt.
- Kosten
- De optie om waterstofgas toe te passen. Nieuwbouwhuizen hebben volgens mij nu de toekomst. Deze krijgen met het huidige BouwBesluit geen gasaansluiting.
- De haalbaarheid voor woning eigenaren. Voor 90% van deze groep zal het niet renderen om een aanzienlijk bedrag te steken in het huis om deze energie neutraal te maken, zelfs na aftrek van eventuele subsidies
- betaalbaarheid voor de inwoners Innovatieve alternatieven zoals waterstof, lokale winning
- Met het onkosten plaatje voor de bewoners. En met evt alternatieve tussenvormen, dus niet geheel van het gas af.
- inwoners moeten zelf eigenaar kunnen worden, zodat winst ook bij de inwoners terecht komt ipv netbeheerders energiebedrijven en investeerders, zo krijg je ook draagvlak
- Hoe ga je om met al die woningen die nu nog een hoog temperatuur cv systeem hebben. Dat is misschien wel 90% van de huizen. De zijn onlangs nog nieuw gebouwd in Sint-Oedenrode. Had niet meer mogen gebeuren.
- betaalbaarheid
- of het betaalbaar blijft voor de bewoners niet overdreven duur maken door ellen lange discussies over niks
- weet de kosten zijn tegen over de baten
- Kosten zo laag mogelijk houden. Volgens mij is de oplossing heel simpel: aardgas vervangen door een duurzamer gas met behoud van huidige infrastructuur. Dan hoeft niemand veel kosten te maken. Waterstof in plaats van aardgas door de leidingen!
- dat er geen vertragingen opgelopen worden en/of dat het niet blijft bij mooie plannen maar dat er echt tot actie overgegaan wordt
- consequenties voor de bewoners
- Goed kijken welke alternatieven er beschikbaar zijn, en of deze duurzaam zijn, lang mee gaan, en te betalen zijn door inwoners (of komt er een subsidie?)
- houtstook is GEEN alternatief
- Geen kosten voor de burger, overheid financieert
- zeker geen zonneparken svp (onnodig ruimteverslindend) maar zonnepanelen op daarvoor geschikte huizen en bedrijfspanden. en ook: windparken horen op zee en/of langs de kust/rand Ijsselmeer etc, niet in of nabij woongebieden. Technische mogelijkheden worden steeds groter, bv groene waterstof draagvlak onder burgers/goed uitleggen/subsidie voor de zwakste schouders. Goede samenwerking met andere gemeenten, provincie, rijk
- M.i willen we allemaal te vlug en teveel. We willen het beste jongetje van de klas zijn en dat baart mij zorgen. We moeten vooral ook de ontwikkelingen durven af te wachten. Ik denk dat er nog zoveel technische ontwikkelingen komen dat wat we nu in gang zetten en realiseren over 10-15 jaar is achterhaalt. En aardgas is volgens mij nog steeds een van de zuiverste bronnen i.v.m andere energiebronnen
- Dat alles logistiek ook uitgevoerd kan worden.
- Bekijk of de alternatieven echt veel beter zijn dan aardgas.
- Aandacht op scholen of andere gemeentelijke panden en deze successen delen. Ook daken van gebouwen of andere gebouwen gebruiken als energievoorziening voor de wijk. Goed voorbeeld doet volgen. Mijn huis is momenteel al volledig energieneutraal. 29 zonnepanelen en een warmtepomp.
- Uit die RES regio's stappen, we hebben zg moeten fuseren om zelfstandiger te zijn. Nu zijn we gefuseerd gaan we alsnog de zelfstandigheid verkwanselen.
- Probeer het zo goedkoop mogelijk te houden voor de inwoners
- Betaalbaarheid
- De kosten voor de woningbezitter
- Een zo duurzaam en best passende oplossing vinden tegen zo laag mogelijke kosten.
- Betaalbaar houden en waar mogelijk meerdere keuzes bieden per wijk
- Waterstof
- Kosten van de investering.
- Het mag de burger niks kosten, en nergens (gemeente, provincie, landelijk) mag er ook maar een euro gemeenschapsgeld in gestoken worden. Dat kan niet (dat weet ik), dus moeten we stoppen. Tijd om geld te besteden aan zorg, onderwijs, politie, efficiënte natuurproducten, innovatie (nieuwe energie!) etc
- Nieuwe woningen goed voorbereiden
- Hoe de mensen dit moeten betalen
- Dat het op een duurzame manier gaat.
- De financiële kant voor de bewoners

- Visie op toekomst van energie voorziening voor warmte, alleen elektrisch of ook bio/waterstofgas. Laat naast woningen ook zien dat bedrijfsleven en overheid dit ook concreet uitvoeren. Nieuwe techniek, snellere afschrijving, financiële ondersteuning. Bufferen Accu/Warmte/waterstofgas van zelf of in eigen omgeving overtollige energie voor eigen gebruik.
- Prijs voor energie. Waterstof lijkt naast duurzaamheid ook de meest betaalbare optie in de toekomst te zijn. Neem geen overhaastte besluiten. Laat gas aanleggen om waterstof mogelijk te maken (loze leidingen).
- Echte duurzame alternatieven, niet vervangen door iets niet duurzaams.
- Kosten voor burgers zijn gigantisch, op veel plekken zijn zonnepanelen niet mogelijk, mijn huis ligt bv volledig in de schaduw van de veel te hoge en niet onderhouden bomen van mijn buren. Ik kan niet eens betaalbaar van het gas af, zelfs als ik het zou willen
- Dat men kijkt naar de afgesproken doelen waar wij als bewoners niet bij betrokken zijn geweest maar betrokken zijn gemaakt. En nu moeten wij de kosten dragen. Maar wij hebben geen topinkomen of extra vergoedingen via werk overheid.
- Dat het mensen ooit niet kunnen betalen om vervangende spullen aan te schaffen bijvoorbeeld ander fornuis en nieuwe kachel en bedrijftechnische onderdelen.
- Mogelijkheden van woningen, betaalbaarheid.
- Of het betaalbaar en haalbaar is voor iedereen.
- Leeftijd woning
- Kosten voor inwoners
- Om niet volledig te gaan voor elektriciteit ipv aardgas. Denk ook eens aan waterstof.
- Met de belachelijk hoge kosten voor huiseigenaren
- Kosten van huiseigenaren
- De kosten. De ruimte die nieuwe apparatuur in beslag neemt. Dat het netwerk ook geschikt is voor alternatieven zoals de mestvergister. Zonde om een goed bestaand netwerk niet meer te gebruiken. Net zoveel comfort biedt. Alles op stroom lijkt me zeker niet de oplossing. Zet ook in op thorium vele malen beter als wind/zon parken.
- Kosten en negatieve impact van alternatieven
- Dat mensen betrokken zijn
- Luisteren naar wat de inwoners willen, open staan voor alle alternatieven en niet te snel iets opdringen. De ontwikkeling voor alternatieve energie is nog volop in ontwikkeling.
- De laatste stand techniek
- Als je bewoners dwingt om kosten te maken dan dient de gemeente deze ook grotendeels te vergoeden
- Betaalbaarheid
- Kosten voor bewoners. Geluidsoverlast door alternatieve bronnen. Makkelijk aan te passen
- Niet te snel het gasnetwerk verwijderen, maar ook rekening houden met een eventuele overstap op waterstof via de netwerk
- Staat van de huizen, isolatie daarvan. Beschikking over andere verwarmingsmethodes, warmtepomp wordt niet zo warm als een ketel. Beter alternatief bieden voor bestaande verwarming.
- Onderzoek waterstof, kan gebruikt worden in het huidige aardgassysteem met wat (goedope(re)) oplossingen
- Dat veel inwoners niet willen
- de kosten ivm mensen die onder bewind staan en zo die kunnen dit niet betalen
- Dat de huurwoningen nog wel goed betaalbaar blijven
- Aardgasvrij? Dan nu alsjeblieft ook Zsm een verbod op houtstoken, houtkachels, pelletkachels, open haard enz. In woonwijken. De fijnstof en ultrafijnstof en alle andere schadelijke stoffen in Houtrook veroorzaken ernstige gezondheidsschade. Wij kunnen ons huis niet ventileren, geen raam openzetten, omdat de rook van houtstokers inde straat bij ons naar binnenkomt. We zijn er letterlijk ziek van: benauwd, hoesten, hoofdpijn. Er wordt hier steeds meer in de buurt gestookt om zo minder gas te gebruiken. De luchtkwaliteit is al slecht in Brabant, laat het niet nog slechter worden alleen om aan de klimaatdoelstelling te voldoen.
- Geld, wie gaat dit betalen?
- Dat huidige regelingen, zoals teruglevering opbrengst zonnepanelen en stimuleringsregelingen in stand blijven.
- Dat mensen dit wellicht niet willen door de onrendabele investeringen.
- ieders portemonnee, leeftijd deelnemer(s), ouderdom pand, buitengebied.

Vraag 11

Heeft u nog adviezen, opmerkingen of mededelingen die u de gemeente graag wilt meegeven?

- Met regelmaat duidelijke informatie
- Inwoners op de hoogte houden
- info duidelijker, via alleen stadskrant komt dat niet altijd "binnen
- Laat dit aan de bewoners zelf over
- Een coulante opstelling mbt verbouw van een oudere woning, eens een keer afwijken van de strikte regels die welstand hanteert. Zodat een oudere woning al gedeeltelijk volgens de nieuwe norm wordt verbouwd. Vraagt wederom maatwerk en inlevingsvermogen van 'de gemeente'.
- Meer communicatie naar burgers. Als gemeente zich meer verdiepen in toekomstige ontwikkelingen
- Druk het niet zomaar erdoor maar overleg met de inwoners en probeer iedereen erbij te betrekken. Ook degene die bijvoorbeeld fel tegen aardgasvrij zijn.
- Zie voorgaande vraag! Het blijft moeilijk, wat is wijsheid! Vooruitkijken is heel belangrijk. Veel succes gewenst. Willen wij nog gebruik kunnen maken van deze kostbare aarde zullen we snel moeten handelen!
- Zorg voor voldoende draagkracht, ben transparant op alle vlakken
- geen wendmolens en geen zonnen parken meer
- Betere en duidelijkere communjcatie
- Denk er vooral over na dat de gekozen oplossingen werken voor een langere periode, en dat we niet na 10 jaar weer iets anders moeten doen. Kies ook alsjeblieft niet voor de goedkoopste optie. De meest duurzame optie is het belangrijkste. Misschien ook belangrijk om te denken aan de luchtkwaliteit. Het bouwen van een biomassa central zorgt voor veel vuile uitstoot, die de luchtkwaliteit alleen maar verslechterd. Want de lucht is hier al minder schoon door zowel de industrie in Veghel, als al de industrie in Eindhoven.
- Vendor lock-in moet je voorkomen want ik wilwel energieleverancier kunnen kiezen
- De berichtgeving met name de filmpjes is knullig. Er staan volop fouten in, met name taalfouten. In de e-mail van 10 februari staat een niet-werkende link. Na laten lezen is een must.
- laat de Dorpsraden mee denken.
- Opmerkingen (voor mij individueel) zijn afhankelijk van de gekozen oplossing in mijn straat/wijk: bv. - Iedereen aan een individuele warmtepomp (kosten, geluid, esthetisch - alle wegen zwaar) - Gezamenlijke oplossing (onvoldoende technische ruimte beschikbaar - meterkast is vol met andere techniek - hart van de CV op zolder, dus hoe technische koppeling vanuit gezamenlijke oplossing tot individuele woninginstallatie)

n = 152

- Onze wijk is al redelijk aardgasvrij, op de woningen na die al eerder een vergunning hadden (levert wat scheve gezichten op). Het lijkt mij daarnaast goed om naast aardgasvrij ook aandacht te besteden aan houtstook vrij, want dat is natuurlijk geen goed alternatief, maar een alternatief die ik steeds vaker voorbij zie komen.
- Wees open en transparant. Stop met er druk op te leggen. We weten allemaal dat we allemaal van het gas afmoeten. (al gaat iedereen in België aan het gas, dus het is nog wat discutabel) Kijk naar het grote bedrijventerrein hier in veghel. Begin met die bedrijven te enthousiasmeren.
- Gooi het huidige plan in de prullenmand en luister naar echte wetenschappers. Stop kapitaalvernietiging
- Kijk naar bv. biogas of andere initiatieven waardoor de gasleidingen gebruikt kunnen worden en mensen niet voor enorme kosten komen te staan. Warmtepompen ed. werken vaak niet goed en zijn onnodig als er overgestapt kan worden op bv. Biogas.
- Wacht nog eens 10 a 15 jaar hiermee.
- Bezind eer je begint
- Neem contact op met gemeente die al een stap verder zijn!
- Goede eenvoudige communicatie.
- Zoek het eens goed uit van te voren en niet iets doen (bv. leidingen uit de grond) waar men later weer op terug komt, zie bv. groen afval chip, hoewel dit nog relatief weinig weggegooid geld was, of 3x straat opnieuw verbouwen/aanpassen zoals op de leest.
- Kleinschaliger coördineren niet per wijk maar zelfde type woning. Ruim de tijd nemen.
- Zelf de keuze houden welke warmte leverancier we willen.
- Nee, daarvoor hebben we door ons gekozen raadsleden
- Kijk naar het overvolle elektriciteitsnet.
- Wie gaat dat betalen
- Doe het niet blijf gas behoudenis beter voor het milieu
- Probeer er geen project van te maken waar alleen B&W blij van worden. Maar gebruik jullie boerenverstand, doe het niet.
- Denk na! Jaag de burger niet op kosten.
- Transparantie in opties en afwegingen gedurende het proces
- Gewoon op aardas blijven ipv energie verslindende centrales te bouwenn voor elektriciteit en alleen maar omdat jullie er beter van willen worden niet de gewone werkende man en dan heb ik het niet over de zogenaamde Jan modaal
- Ga in deze financieel lastige jaren geen tempo maken en ambitie najagen om de ambitie. Begin met daar waar t kan en bewoners de mogelijkheden hebben en bij nieuwbouw
- Het rendement van het alternatief
- Regelingvoor financiering

- Succes!
- Nee, want mocht mijn woning ooit aardgasvrij gemaakt worden, dan vertoef ik al lang en breed in het hiernamaals.
- De haalbaarheid en noodzaak nog eens heel goed onder de loep nemen en niet het braafste jongetje van de klas willen zijn. Het is namelijk niet compleet haalbaar! Er is niet genoeg capaciteit om over te gaan op enkel stroom! Bovendien zijn andere landen, neem Duitsland juist bezig met gas, juist omdat enkel stroom niet kan! Gas is van levens belang en kan ook duurzaam gemaakt worden. Er moet gekeken naar wat daar nog mogelijk is.
- Zint eer gij begint !! Niet haantje de voorste willen zijn. Verstandig besluiten.
- Er de alternatieven uitwerken en de financiële consequenties aangeven alvorens in gesprek te gaan. Nu is alles een open end, waarbij nog steeds onduidelijk is wat dit betekend en wat de mogelijkheden zijn. Alleen van het gas af gaan is geen keuze en een doelloze beslissing of actie.
- Persoonlijk, gratis onafhankelijk advies door expers
- Kijk naar het verbruik van mensen en zorg voor een mogelijkheid on gewoon met radiatoren te verwarmen!! Waterstof???
- Geduld, er komen oplossingen.
- Kijk of het in stapjes ingevoerd kan worden. Bveerst zonnepanelen dan isolatie en dan cv eruit
- Helder en transparant over mogelijkheden en onmogelijkheden
- Rekening houden met financierings(on) mogelijkheden van inwoners. Eerst daken voor landbouwgrond voor zonnepanelen
- Probeer niet geforceerd om het opwekken van duurzame energie in Meierijstad zelf plaats te laten vinden. Daar leent het landschap van Meierijstad zich niet voor. Concentreer je vooral op Isolatie van woningen. En laat de markt met de oplossingen komen voor gasvrije huizen.
- begin alleen bij nieuwbouw en nieuwbouwwijken
- Kan de gemeente niet de andere warmtebron aankopen zodat de inwoner profiteert van de korting de de gemmente kan bedwingen
- blijf communiceren en maak dit onderwerp veel makkelijker vindbaar op de website
- Blijf communiceren en maak het makkelijker om op de website dit onderwerp te ontdekken.
- Straatgerichte aanpak en excursies, ervaringsverhalen delen van andere gemeentes
- Veel contact en duidelijkheid inzake de consequenties van de transitie en de inspraakmogelijkheden hiertoe.
- op 11 februari heb ik al een digitale vergadering, hierdoor is niet mogelijk om deel te nemen aan de digiitale bijeenkomst.
- Goede kosten baten analyse en vooral uitvoerbaar en betaalbaar voor huiseigenaren , ook voor die met een kleine portemonnee
- Denk lang vooruit en wees niet bang om grote beslissingen te nemen. Probeer voorruit te lopen in Nederland ipv er achteraan. Betrek iedere woning in het plan, niet alleen de makkelijke of de goedkope oplossings woningen
- Opmerking n.a.v. het filmpje; wat me opvalt bij de longlist is dat Sint-Oedenrode nagenoeg niet meedoet in het plan.
- Wees niet de eerste, maar leer van ervaringen elders
- De enorme nieuw bouw in om meierijstad verplichten de nieuwe technieken toe te passen. Het zal een enorme voorsprong geven.
- Zie vorig antwoord en wanneer is onze wijk wel aan de beurt? Is investeren in een warmtepomp zinvol? Of wordt dat over een paar jaar een desinvestering. Ik weet best dat het antwoordt zal zijn dat dit nog niet duidelijk zal zijn, maar een paar scenario's zou mooier zijn.
- Dit alles geeft zorgen, je zal financiëel niet meekunnen en daardoor je huisje uit moeten, je moet hier toch niet aan denken
- Goed bekijken wat mogelijk is vooral ook voor de minder bedeelde bevolkingsgroep. En evt een subsidieregeling voor de lagere bevolkingsgroepen.
- Wacht wacht wacht...zo lang mogelijk, zodat je t.z.t. gebruik kunt maken van de beginnersfouten van elders, geen kinderziektes krijgt, en gebruik kunt maken van de meest actuele technologische mogelijkheden op dát moment. Ontwikkelingen gaan heel snel. Stop met dat overhaaste gehypte denken en acteren en kom eerst met een goede totaalvisie binnen dit land.
- Ik vind het goed dat de gemeente meierijstad de inwoners al vroeg in dit stadium betrekt en ik vind het ook fijn dat je alles op YouTube terug kan kijken en de presentatie ook. Top
- we zijn in afwachting voor een goed alternatief voor onze bestaande gashaard
- Zie bovenstaande
- Graag wat meer communicatie in de vorm van een informatiebrief. Niet alleen in huis aan huis bladen of website/social media
- Goed communiceren!
- Kunt u ook eens kijken naar een vorm van stads/wijk verwarming
- Denk van uit de bewoner, niet uit het belang van de gemeente handelen. DE bewoner draait uiteindelijk op voor de kosten en de nadelen als het niet goed werkt.
- Sluit in ieder geval geen mensen af van het gas indien ze transitie niet willen of kunnen maken.
- Niet polderen. Wees duidelijk en slagvaardig en hout het voor iedereen betaalbaar. Pak het effectief aan om te voorkomen dat straten meerdere keren opengebroken moeten worden.

- Om te beoordelen welke wijken eerst aan de beurt zijn zou het wellicht handig zijn te inventariseren (mocht dan nog niet gedaan zijn) naar het gemiddelde bouwjaar, in mijn ogen hoe ouder hoe intensiever/lastiger te realiseren, van de betreffende woning.
- Veel succes
- niet van het aardgas afgaan. Aardgas is een duurzame oplossing. alternatief zou kunnen zijn door gebruik te maken van waterstof. Dit is een zeer duurzame oplossing die de toekomst heeft. de elektrificatie is enkel een tussenstap.
- Maak gebruik van bv wijkplatform.
- Begin met 1 wijk en test dan
- niet te hard van stapel lopen
- Informeer mensen over regelingen, waar ze mogelijk gebruik van kunnen maken
- Geef de bewoners meer informatie zoals ik eerder heb aangegeven. Welke straten bij welke wijk horen deze.
- Luisteren en luisteren. Ga des noods persoonlijk langs
- Ik zou gaan voor waterstf door de gasleiding, een nieuwe CV ketel van bijvoorbeeld €5000,-wil iedereen wel doen, dan staat ook niet het hele huis op z'n kop. Als er bouwkundige aanpassingen moeten plaatsvinden is de motivatie snel weg en is het voor veel mensen al snel veel te duur.
- Leg eerst de daken vol. Bij bedrijven en burgers met zonnepanelen. Geef je geld niet weg aan die energie goeroes. Geef de subsidie hiervoor aan de burger. Ook van het aardgas af, een paar kilometer verder in bv Duitsland stoken ze nog op bruinkool en Belgie op masut(diesel) dus zo verkeerd en vies is aardgas nog niet, of ga over op waterstof. hoef je niet veel aan te passen
- Nu even nog niet ;)
- eerst zorgen dat de voorwaarden er zijn om van het aardgas af te kunnen
- denk even na over geld uitgeven aan technieken die niet bewezen zijn(warmtepompen kosten ontzettend veel geld aan electra de besparing is nagenoeg zero in de portemonnee
- De gemeente doet dit omdat de centrale overheid dmv wetgeving afdwingt. De meeste CO2 uitstoot is te verminderen bij de industrie. Er wordt aan de verkeerde kant begonnen waar niets te halen is. Slaat helemaal nergens op.
- Start een online openbare database, waar iedereen die zijn huis al verduurzaamd heeft vrijwillig kan uitleggen hoe ze dat gedaan hebben. Indelen per bouwjaar/soort woning. E. t. aanvullen met details van betrouwbare bedrijven en deskundig advies
- ja maar dit is wel landelijk en gaat over zonnepanelen. van de grote zonneparken met zonnepanelen zijn voor 78% in bezit van investeerders(buitenland) en lekker die gaan met al die subsidie strijken ik neem aan dat dit toch niet de bedoeling is laat onze regering hieraan wat doen!
- Ga niette snel, bezint eer ge begint.
- Er leidt geen weg voorbij kernenergie.
- Wees eerlijk naar je burgers kom met een goed onderbouwd kosten plaatje. Geen beslissingen nemen alvorens je een goed kosten plaatje kunt overleggen.
- Kijk naar de breedte in plaats van alleen naar het verplicht van het aardgas afkorten. Dit is iets wat u bij de inwoners zou moeten laten, behalve dan de huurwoningen, daar kunt u wel uw gang gaan. De eigenaren van de eigen woningen zouden zelf hun plan moeten kunnen trekken. Daarbij is 2050 nog erg ver weg en is de kans groot dat een nieuwe regering tot nieuwe inzichten komt.
- Mijn wijk is voorlopig nog nog niet aan de beurt, maar het zou mooi zijn als er wel aandacht voor deze wijken is zodat men al wel voorbereidende keuzes kan maken om te verduurzamen.
- Rekening houden met mogelijkheden inwonerd
- Zorg er voor dat je goed in gesprek blijft met de burgers en betrek ons! Ga de komende jaren ervaring opdoen met landen die al zaken hebben doorgevoerd.
- Hoe meer je burgers erbij betrekt , hoe meer gedragen of hoe meer juist duidelijk wordt wat wel of niet haalbaar is.
- Niet roomser zijn dan de paus
- zie vorige vraag, structurele oplossingen, geen politieke stokpaardjes.
- Opbrengst van panelen in de zomer in de winter ook rendabel houden
- Loop vooral niet voor de landelijke troepen uit maar wacht tot de technieken meer volwassen zijn
- Nog meer en duidelijk informatie verstrekken. Ik vraag me af hoe de Gemeente Meierijstad bewoners bereikt die niet Digitaal zijn!
- Mijn wijk staat volgens bericht in media op shortlist en deze enquête verteld anders.
- maak een totaal plan voor de toekomst en kies niet steeds een stukje van de gemeente want het gaat bij veel mensen pijn doen in de portemonnee en de pijn moet eerlijk verdeeld worden over de inwoners
- Verduurzamen oke, maar het moet betaalbaar blijven zonder extra hoge kosten.
- Waarom wel Veghel-Zuid prioriteren maar niet de Leest? Waarom zou de Leest zo anders zijn?
- Daken volleggen met zonnepanelen . Verplicht stellen bij grote fabriekshallen etc
- Zie 9. Leeftijduitzondering. Communicatie na Corona-crisis pas mogelijk dus afwachten. Onderzoek suggestie van Eric Rath. Gedwongen kosten zijn altijd af te wijzen.
- Bereid mensen tijdig voor op mogelijke kosten en zorg voor voldoende subsidies
- Kijk verder dan op burgerniveau. Ga als gemeente niet voorop lopen, want je gaat je neus stoten met grote consequenties voor je burgers

- Ik heb een jaren 70 huis met een beetje spouwmuurisolatie waardoor het verder niet mogelijk is hier nog iets in te spuiten voor extra isolatie. Ook geen kruipruimte want is gebouwd op zand. Heb al dubbel glas, zou misschien alleen nog wat betere dakisolatie kunnen aanbrengen. Toch blijft dit huis ongeschikt voor b.v. warmtepomp of elektrisch verwarmen. Mooiste zou zijn i.p.v. aardgas een andere vorm van brandstof door bestaande leidingen, geleverd door energieleverancier of gemeente. CV-Ketel met eventueel kleine aanpassing blijft daardoor bruikbaar. (want wie betaald het als ik binnenkort een nieuwe cv ketel nodig heb, huidige is 20 jaar oud, en over een paar jaar deze weer moet vervangen voor iets anders? Ik weet dat er ketels zijn die je kunt combineren met z.g. hybride systeem, maar zonder gas heb je daar dus ook niks aan) Wist u trouwens dat aardgas een van de schoonste brandstoffen is? En dat ze in Duitsland nu juist bezig zijn overal de olietonnen te vervangen voor aardgas om het huis te verwarmen, terwijl wij nu van het gas af moeten? Wel blij dat de gemeente mee kijkt want de overheid zadelt ons hier mooi mee op.
- Nog te weinig info.
- Zie vorige opmerking, ik wil graag beginnen als er een beetje extra stimulering komt
- Blijf de burgers erbij betrekken
- Ik zou heel graag meepraten in een burgerpanel. Waar kan ik mij daar voor aanmelden?
- Het is prima dat we minder gas gaan gebruiken, maar de grootste verbruiker (industrie) moet zeker ook mee genomen worden. Wat de burger, met alle besparingen die we al hebben doorgevoerd, verstookt valt in het niet bij wat de industrie verstookt op jaarbasis. Dus lijkt mij dat daar de meeste winst zit.
- Gebruik je verstand. Maar volgens mij zitten er mensen die dat niet hebben.
- Kijk ook naar ander gemeenten hoe zij met innovatie oplossingen omgaan, bijvoorbeeld Brainport Eindhoven.
- wij hoeven als meierijstad geen voorloper te zijn. Laat andere maar de beginnersfouten maken.
- elk huis is anders, begin met huizen waar veel winst te halen is. met besparen is nu meer winst te halen dan nu al zuinige huizen van het gas af te halen.
- Gebruik zo'n initiatief als de energie coöperatie om kennis en kunde te bundelen.
- communiceren met de burger
- niet verzanden in onwaarheden en fake
- toon visie en breng de plannen snel ten uitvoer
- opnemen in alle stukken dat particuliere houtstook geen alternatief is voor schoon gas
- Vermijd waardevermindering van woningen die nog aardgas hebben en verkocht worden. Subsidie/compensatie voor waardedaling woning door overheid. Aanpassingen bekostigd door overheid.
- Doe het neit te snel, zorg voor veel en voldoende communicatie en informatie zodat inwoners zicht voor kunnen bereiden, de tijd krijgen het "binnen" te laten komen. Hiermee voorkom je dat mensen op voorhand al negateif erin gaan zitten!!
- Kom per straat niveau op tijd met een tijdslijn , zodat ieder zichzelf kan voorbereiden
- Start eerst met andere maatregelen zoals isoleren van oudere woningen e.d. veel meer effect met veel minder kosten
- Betrek er grote bedrijven bij die kunnen helpen in het meedenken in de energietransitie. Zelf werk ik bij Strukton waar we ook gemeenten helpen met het verduurzamen.
- Leuk een vragenlijst voor burgers. maar het heeft 0 effect. Wees daar eerlijk in, alles is al beslist.
- Geef een eerlijk beeld over wat dit betekent voor mensen.
- Mooi streven, maar alle innovaties open houden
- Richt je op energie besparen... niet op “van het gasaf”. En denk eens aan je burger die net (in 2018) voor 170.000 euro een huis van niveau jaar 1965 naar Energielabel B gebracht heeft... en binnenkort A als er zonnepanelen komen. Zonder ook maar een euro subsidie. En die dan nu aan zoiets compleet idioots mee zou gaan moeten doen.
- Proefprojecten opzetten met gestructureerde planning en alle fasen transparant maken en evalueren. Daaruit leren voor vervolg. Competitie maken? Er wordt weer veel gevraagd van mensen, aandacht, beslissingen, geld, tijd, onzekerheid, discussie, verbouwing. Het lijkt me dat aandacht per huishouden zeer belangrijk is en er ook individueel opname en adviezen gegeven moeten worden en bij uitvoering een werking er straks ook ondersteuning is. Ik vraag me af hoe verhouding tussen installateur, bewoner/opdrachtgever en de overheid geregeld moet worden zodat de bewoner beschermd is en zich verzekert voelt. Belangrijke voorwaarde voor deelname. GEEN GLADDE VERKOPERS EN VOORLICHTERS maar gewone mensen waarin mensen zich herkennen. Misschien kun je deze mensen opleiden en dan meld ik me aan.
- Neem contact op met Stedin / Gemeente Uithoorn, succesvolle proef met waterstof.
- Geen overhaaste beslissingen, want echt goede alternatieven zijn er nog nauwelijks.
- Kijk breed naar het probleem, er moet meer gebeuren dan simpelweg de gaskraan afsluiten
- Kijk eens wat op daken van het industrie mogelijk is en laat landbouwgrond aan natuur die er nu is.
- Hoe je Betaalbaar bestaande installatie aan te passen aan de nieuwe eisen.?
- Temporiseer in plaats van erdoor duwen
- Betrek de inwoners
- Niet den haag zo volgen maar innovatieve opties overwegen, zoals waterstof

- Dat er meer alternatieven zijn. Kijk ook naar thorium i.p.v. boeren weg kopen en vervolgens dadelijk alles vol staat met lelijke zon en wind parken. En kijk ook vooral naar oplossingen voor het bestaande aardgas netwerk leidingen liggen er niet voor niets. Hele huis aan passen is niet de oplossing. Denk daarbij aan cv ketel gas fornuis woning die niet volledig is geïsoleerd enz. Dat zijn enorme kosten.
- 1. waterstof. 2. 2 kernenergiecentrales in NLen CO2 vraagstuk is opgelost. Zonder zonnepanelen want waar blijf en de oude uitgewerkte (accu's) panelen? Tevens geen afzichtelijke windenergie molens, afschuw in het landschap.
- Haalbare termijn en redelijkheid
- mensen onder bewind kunnen en mogen geen leningen aan gaan ivm nieuwe schulden hierdoor wordt het voor hun onbetaalbaar
- Net zoals ik al aangaf, wie gaat dit betalen?
- Zorg dat bewoners goed worden geïnformeerd over reeds aanwezige stimuleringsregelingen en hou deze ook in stand zodat het vertrouwen van de burger gehandhaafd blijft.
- misschien meer inzetten op andere energie met gebruikmaking van bestaande leidingen. Kosten???

Vraag 12

Uw wijk is voorlopig nog niet aan de beurt. Wilt u wel op de hoogte blijven van het aardgasvrij maken in Meierijstad, vul dan hier uw e-mailadres in:

n = 179

- In totaal hebben 179 respondenten hun e-mailadres achtergelaten om nadere informatie te ontvangen.

AWARENESS

Bijlage 5b

Meierijstad Aardgasvrij

Resultaten vragenlijst Longlistwijken

DEEL I:	WIJKBELEVING	50
DEEL II:	AARDGASVRIJ	59
DEEL III:	INDIVIDUELE SITUATIE KOOPWONINGEN*	76
DEEL IV:	OVERIG	82

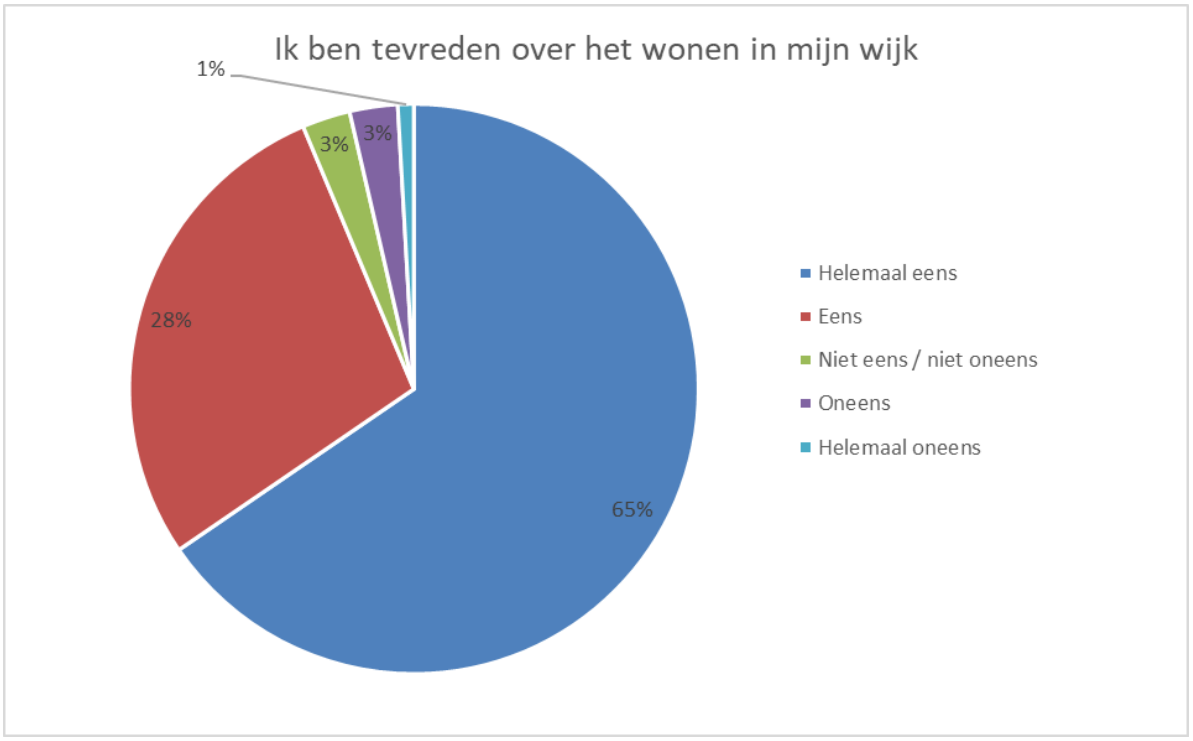

* De vragen over de individuele situatie huurwoningen zijn slecht door 3 personen ingevuld. Dit levert een onvoldoende betrouwbare indicatie op en IS om die reden niet opgenomen in deze rapportage.

Concept | oktober 2021

DEEL I – WIJKBELEVING (VRAAG 1 T/M 10)

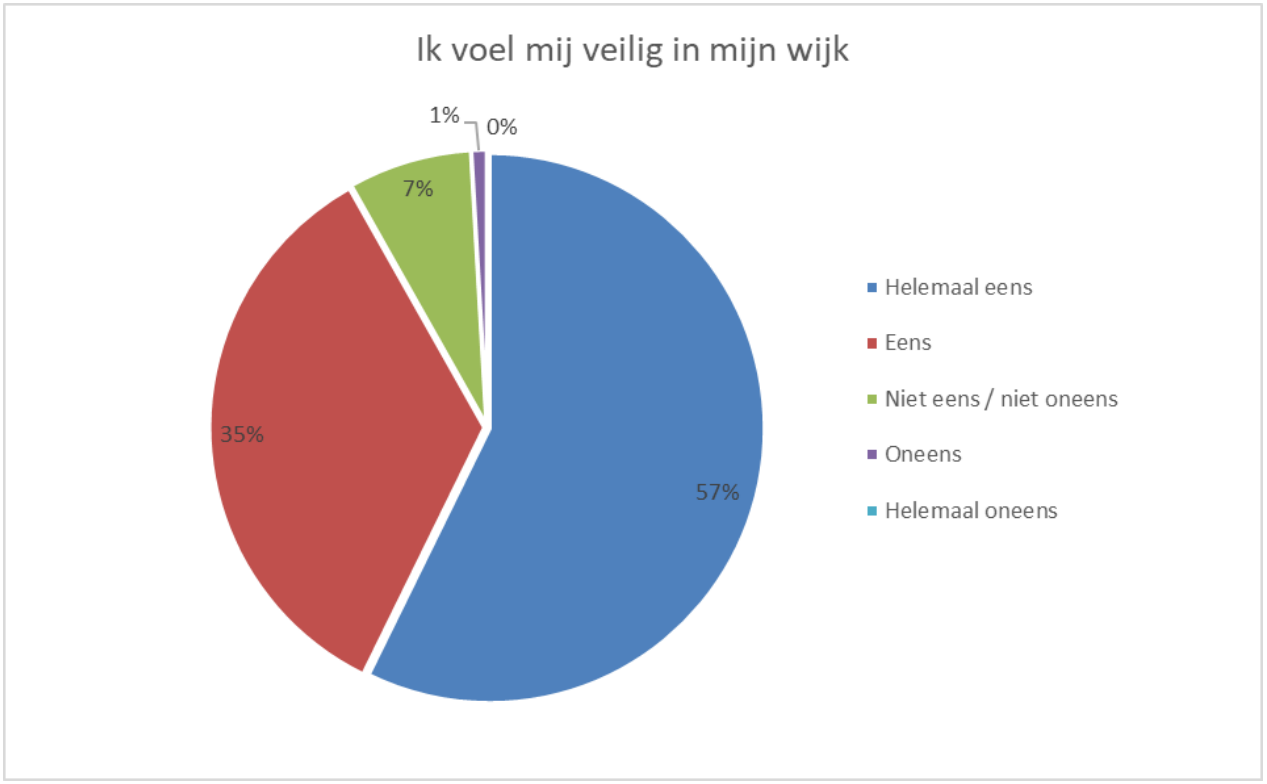
Vraag 1 - Wijkbeleving

n = 110

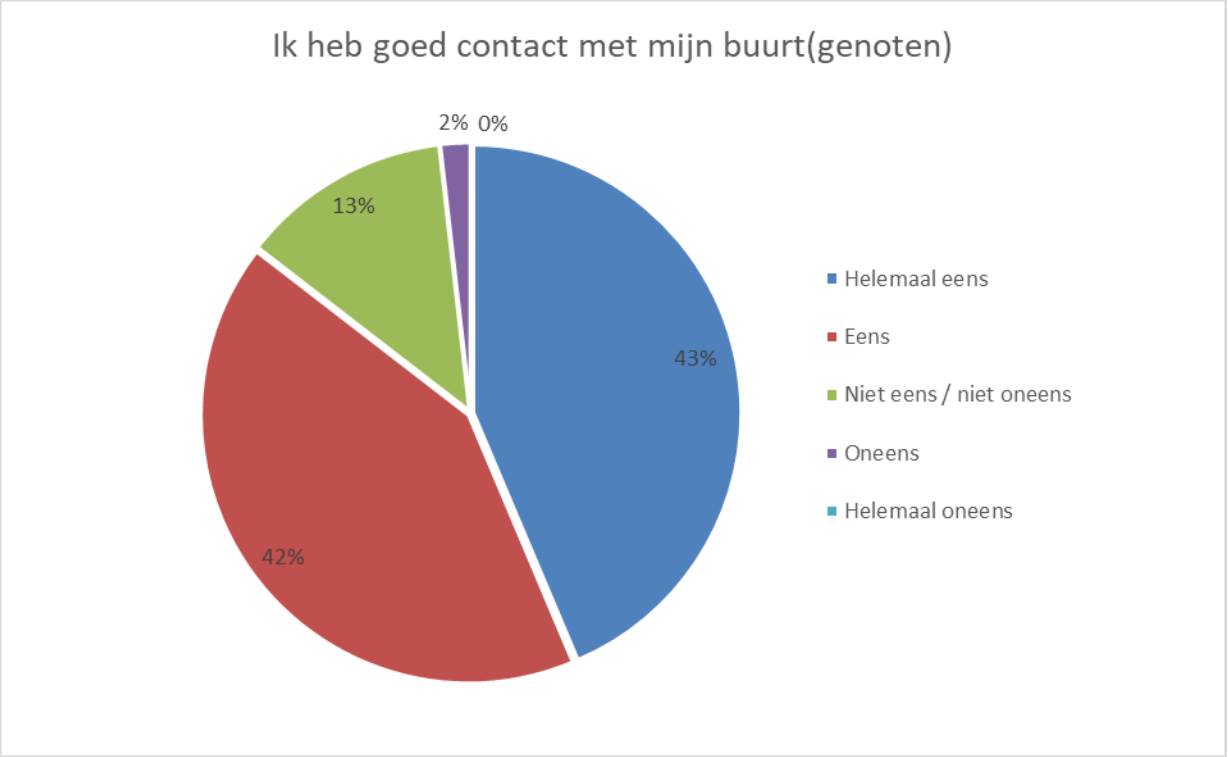

Vraag 2 - Wijkbeleving

n = 110

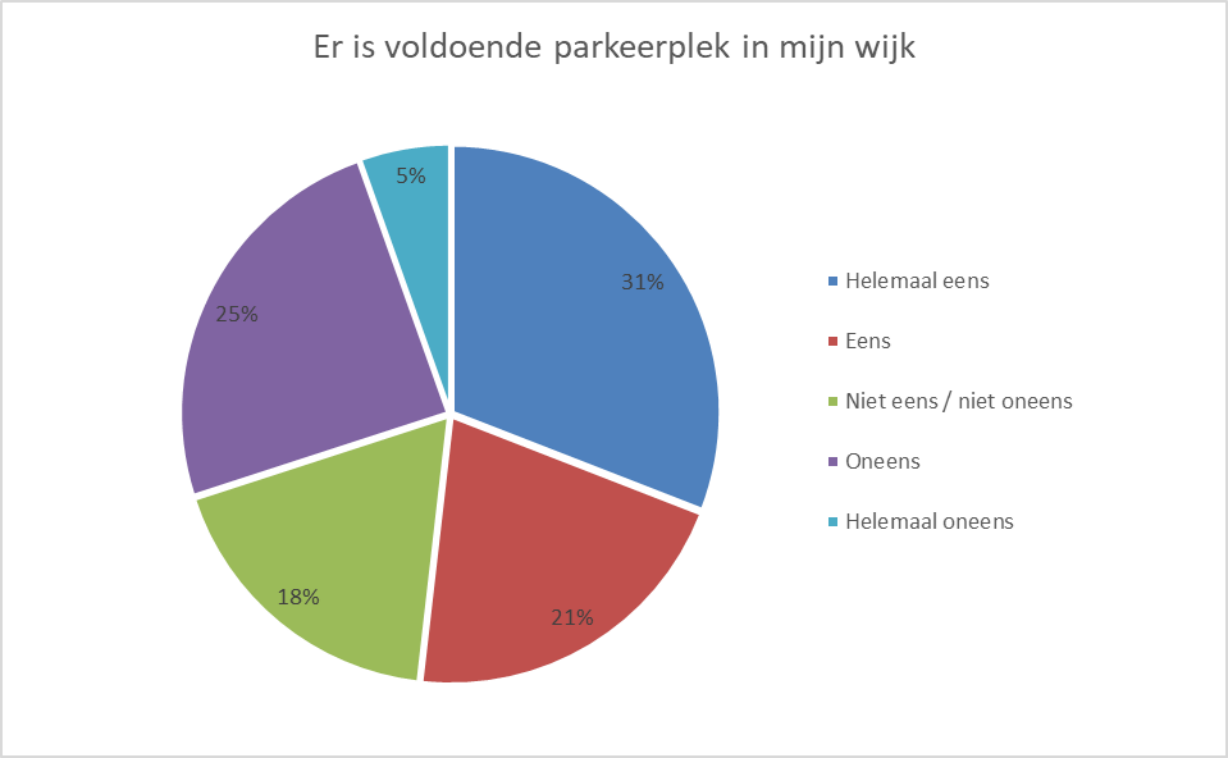
Vraag 3 - Wijkbeleving

n = 110

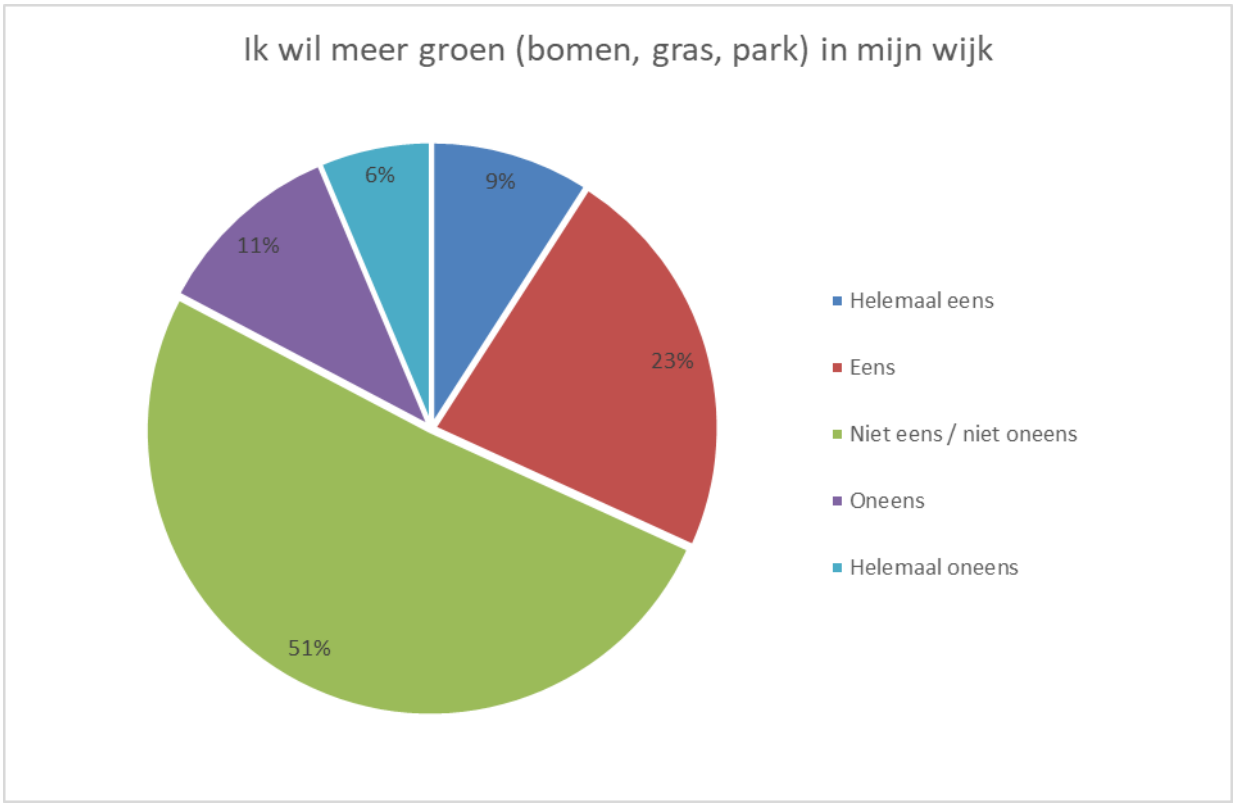

Vraag 4 - Wijkbeleving

n = 110

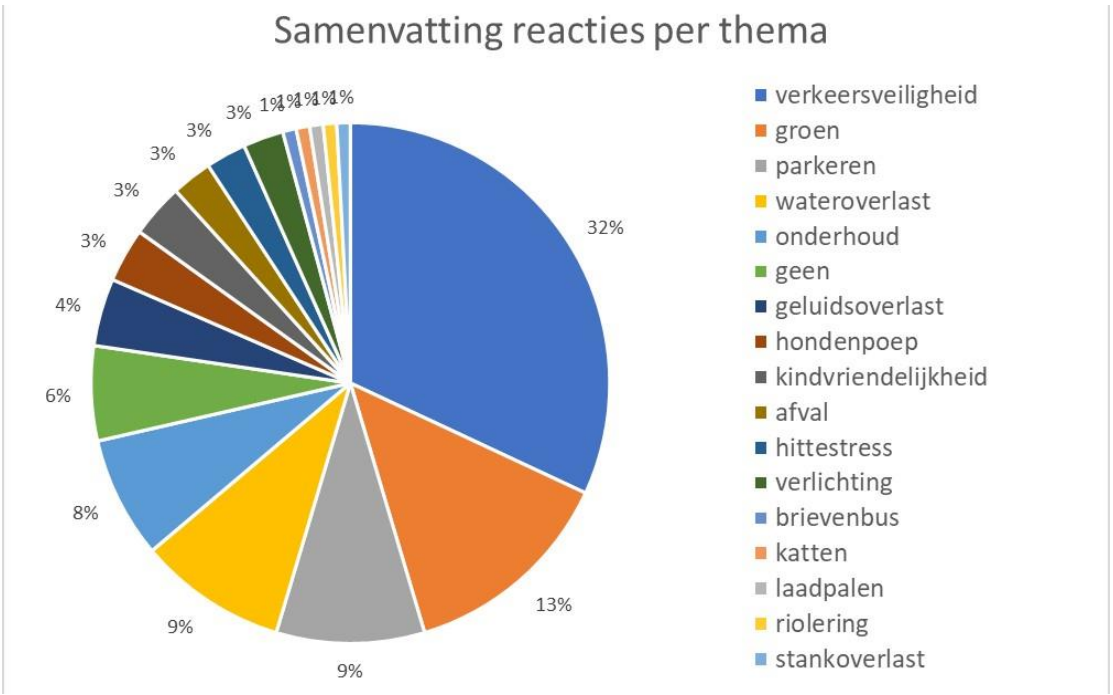

Vraag 5 - Wijkbeleving n = 110

Vraag 6 - Wijkbeleving n = 82

Welke verbeteringen zijn volgens u op dit moment nog meer mogelijk in uw wijk? Is het bijvoorbeeld heel warm in de zomer (hittestress), is er wateroverlast bij veel regen, of denk bijvoorbeeld aan betere verkeersveiligheid, een speeltuin...

Welke verbeteringen zijn volgens u op dit moment nog meer mogelijk in uw wijk? Is het bijvoorbeeld heel warm in de zomer (hittestress), is er wateroverlast bij veel regen, of denk bijvoorbeeld aan betere verkeersveiligheid, een speeltuin…

- Speeltuinaanpassing voor kleine kinderen, veiligere toestellen
- Er staan veel bedrijfsbussen in de wijk. Die nemen in verhouding veel parkeerplaatsen in. En dan heeft men ook nog een eigen auto of twee. Daarnaast is er regelmatig overlast van afval met name plastic.
- Geen
- betere verkeersveiligheid i.vm. de school de Uilenbrink
- Hondenpoep ! Controle door BOA's ! Zie of hoor ze nooit.
- Wordt te hard gereden.
- Er is niets aan de hand, alles is perfect
- Water loopt niet goed weg bij pittige regenbui
- wateroverlast na hevige regen door al jaren verstopte kolk in weg
- Verkeersveiligheid, een snelfietsroute door een woonwijk met veel ingaand en uitgaand gemotoriseerd verkeer is absurd. Totaal verkeerde route.
- Bij langdurige waterval problemen met schoonwater afvoer (verwerkingssnelheid)
- Betere ontsluiting. De straten in Het Ven (Vlasven, Ketelven…) zijn alleen met de auto bereikbaar over 1 brug. Mocht daar iets gebeuren (ongeval, ijsvorming, …) dan is de straat onbereikbaar
- Met de komst van de snelfietsstraat verdwijnen de drempels en in deze straat wordt nu reeds vaak hard gereden door met name bromfietsen.
- Verkeersluw maken
- Betere verkeersveiligheid voor spelende kinderen. Logischere oversteekplaatsen en eventueel zebrapaden. Als ik me niet vergis vinden hier al gesprekken met Gemeente over plaats.
- meer wilde bloemenstroken in de wijk voor behoud van insecten
- Verlichting
- Minder overkast van hondenpoep. Gemeenten moet beter opruimen en snoeien. Verkeersmaatregelen tegen hard rijden. En gern huizen meer laten kopen door werkgevers die er buitenlandse mannen inzetten.
- handhaving parkeerverboden (trotoir) en te hard rijden
- meer parkeerplaatsen minder groen.
- Betere afwatering. Bij hevige regenval kan het riool het niet aan. Aansluiting op het rioolnet van de Borchmolendijk zou m.i. een oplossing kunnen betekenen. Ik woon op het Sluisplein in Sint Oedenrode.
- Bestrating die recht ligt (stoep en straat), beter bijhouden van de groenvoorzieningen, schoon. Katten gechipt en niet meer loslopen.
- 1. Meer bomen in gemeenteperken, 2. Beter onderhoud van grasvelden in en rondom speeltuinen, 3. In woonwijk 't Ven wordt veel geparkeerd waar het niet hoort (in groenstroken, half op de weg) waar blijven de BOA's die daar tegen optreden? 4. De warmt IN een woning is geen verantwoordelijkheid van een gemeente. Bewoners kunnen er zelf voor kiezen om een aircosysteem aan te leggen. 5. Wateroverlast komt in woonwijk 't Ven voor als het meerdere dagen regent. Als inwoners klagen over (te)veel water in hun tuin dan is dat in vrijwel alle gevallen het gevolg van een (verkeerde) bezuiniging toen die mensen in de wijk kwamen wonen. Als destijds was gekozen om de tuin af te graven (omwoelen) tot op het gele zand en te egaliseren, dan zou er geen of nauwelijks sprake zijn van wateroverlast.
- Parkeerplaatsen aanpassen voor 618 groen of planten Hoge snelheden van auto's en motoren gaarne verkeers remmers verhogen of chicane aan brengen bord spelende kinderen . dit allemaal bij kinderspeeltuin .
- Hangjongeren en rommel bij afgelegen speeltuintjes. De wijk is een wat oudere wijk en nu begint iedereen zonnepanelen te plaatsen. Als dit niet symmetrisch of netjes gelegd wordt verstoord die het aanzicht in de buurt.
- verlichting op het voetpad bij de speeltuin bij de Beemdschool
- Meer groen en een goede verkeersdoorstroom
- Betere verlichting in het park tegenover mijn woning
- Tevreden met de huidige voorzieningen
- redelijk wel. Graag wat parkeerhavens langs de Langedonk
- Een betere en hogere geluidswal.
- Minder verkeersoverlast van basisschool de Uylenbrink
- Er komt een snelfietsroute, dit gaat voor onveilige situaties zorgen. Tevens wordt het parkeren dan een groter probleem.
- Verkeersveiligheid
- Betere trottoirs en ook breed genoeg zodat ook minder validen hiervan goed gebruik kunnen maken. Beter onderhoud van o.a. groenstroken.
- Betere verkeersveiligheid, wordt te hard gereden op de woonerfen
- Soms wateroverlast op straat bij erge regenval.
- Verkeersveiligheid bij bs De Bunders; daar ligt al een plan en uitwerking. Bij de kiss and ride mogelijkheid om op het terrein te komen kan men van twee zijden op het terrein komen. Niet slim: bij het oporijden en verlaten van het terrein geeft dit problemen. Oplossing: maak eenrichtingsverkeer van de wegen om de bs te benaderen!

- Beter en meer onderhoud aan groenstroken. Laadpalen voor elektrische auto's.
- Stillere straten (bestrating), betere verkeersveiligheid
- Vergroening door meer bomen, afwatering
- Geen postbus ;-)
- Ruim plicht voor honden bezitters. Al het groen in het Ven ligt vol met hondenpoep.
- Meer parkeerruimte.
- Onderhoud aan wegen en groenvoorzieningen kan beter. Zwerfafval en plastic afval
- Verkeersveiligheid zou beter kunnen
- Warm in de zomer, snelheidsbeperkingen, regenwaterafvoer,
- verbetering en zorg bermen en voetpaden
- Snelheidsverlaging Bundersweg. Geen dubbele fietspaden (een-richting paden)
- 1. Het liegen van de Gemeente. 2. Meer bomen. Met grote kruin. 3. geluidsarme straatstenen. 4. Snelheidsbeperkingen en handhaven. 5. straatnamen duidelijk aangeven. 6. eenrichting verkeer. 7. onnodig verkeer weren.
- De verkeersveiligheid rondom de basisscholen is niet goed, dit is echt niet goed ontworpen bij de aanleg van de wijk (met name rondom BS 't Ven). Het beste zou een tussen voor het doorgaande autoverkeer langs de scholen zijn, zodat op maaiveld een zone voor langzaam c.q. niet gemotoriseerd verkeer ontstaat.
- Netheid
- grondwater kan soms erg hoog staan, waardoor veel water in de kruipruimte komt.
- Handhaving 30 km-beleid
- Verkeersveiligheid rondom school Uilenbrink moet beter, maar wordt al aan gewerkt.
- Betere groen beplanting
- Ondanks de vele bochten rijden automobilisten erg hard langs de huizen. Drempels zouden daarom welkom zijn.
- Heerlijke wijk om in te wonen
- Parkeren en verkeersveiligheid
- Zebrapad / drempel in de Sterrenlaan
- Stankoverlast door overstort riool . In de zomer staat de gracht droog wat voorkomen kan worden. Ook vraag over overstort wel wettelijk toegestaan is.
- Verkeer op Jan van Amstelstraat meer vertragen. Vaak idioot hoge snelheden
- Geluidsarme drempels, vrachtverkeer verbieden in straat
- Meer bomen is beter voor hittestress. Grachten worden al goed benut als extra buffer bij veel regen. Bij school wel veel auto's voor halen en brengen. Dat moet je proberen te verminderen door te voorkomen dat kinderen van buiten de wijk komen. Op EBC oost komen veel ouders met de auto omdat er ook relatief veel kinderen van buiten de wijk komen.
- Veel hittestress en er blijft maar inbreiding plaatsvinden waardoor nog meer groen verdwijnt en de druk toeneemt.
- - Bomen (moeraseiken) vervangen door kleinere bomen. Deze bomen zorgen ervoor dat de zon ontnomen wordt bij veel huizen. Hierdoor is het gebruik van zonnepanelen niet interessant. - Huurwoningen verkopen aan eigenaren.
- Meer onderhoud en vernieuwing speeltoestellen.
- Er mogen meer bomen komen. Er moet aandacht komen voor verbod op houtkachels, ze verpesten leefomgeving!
- Overlast van hondenuitwerpselen. Hardrijders over de ventweg. Bestrating van weg en trottoir is gedateerd. Er schijnen bouwplannen te zijn in onze straat, waarvan wij de details niet (mogen/kunnen) weten.
- Meer groen gericht op biodiversiteit
- . "t Ven is al goed ingericht, qua groen en watervoorziening
- Betere verkeersveiligheid en meer speelgelegenheden. Meer groen (groene daken!) voor een lagere hittestress, vertraagde waterafvoer en minder noodzaak tot installeren airco's; we hebben platte daken van beton, prima geschikt dus!
- Geen verbeteringen, het is prima vertoeven.
- Verkeersveiligheid (minder parkerende auto's aan de weg) en daarmee de aanblik van de wijk. De standaardreactie van bezoekers; "mooie wijk, leuke huizen, alleen al die auto's"
- Des te meer groen, des te beter. Voorbeeld bij alle parkeerplaatsen waar het kan graskant tegels
- Meer parkeerplek, meer groen, betere riolering, minder geluidsoverlast
- Verkeer zou langzamer mogen rijden in de straat voor mijn huis.
- Verkeersveiligheid
- Kan niks bedenken.
- Betere layout bochten.
- Groenstrook voor de deur beter bijhouden
- Hoge grondwaterstand (in kruipruimte); Watermolen is onveilig ivm route Lidwinahof-Boschweg.

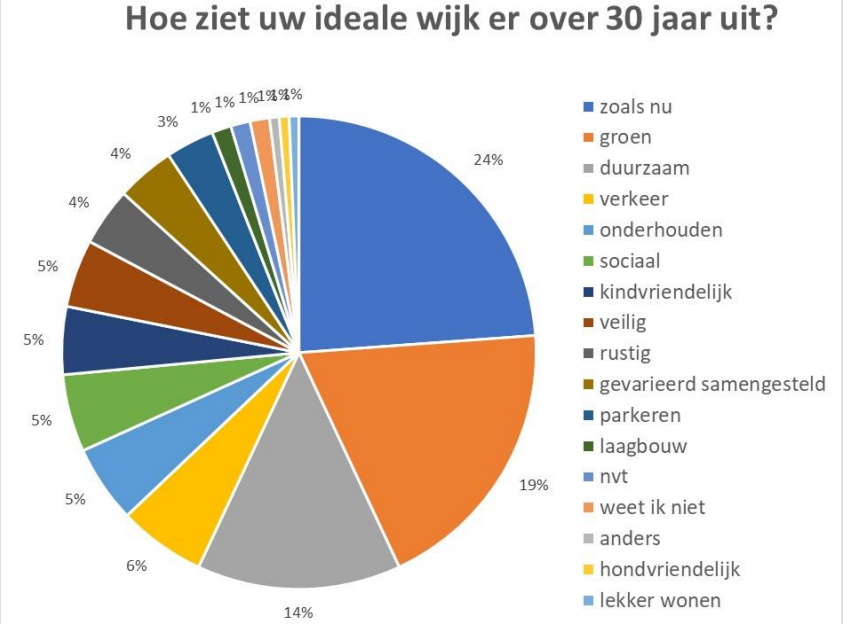
Vraag 7 - Wijkbeleving n = 105

Hoe lang denkt u nog in uw huidige woning te blijven wonen?

Vraag 8 - Wijkbeleving n = 91

Hoe ziet uw ideale wijk er over 30 jaar uit?

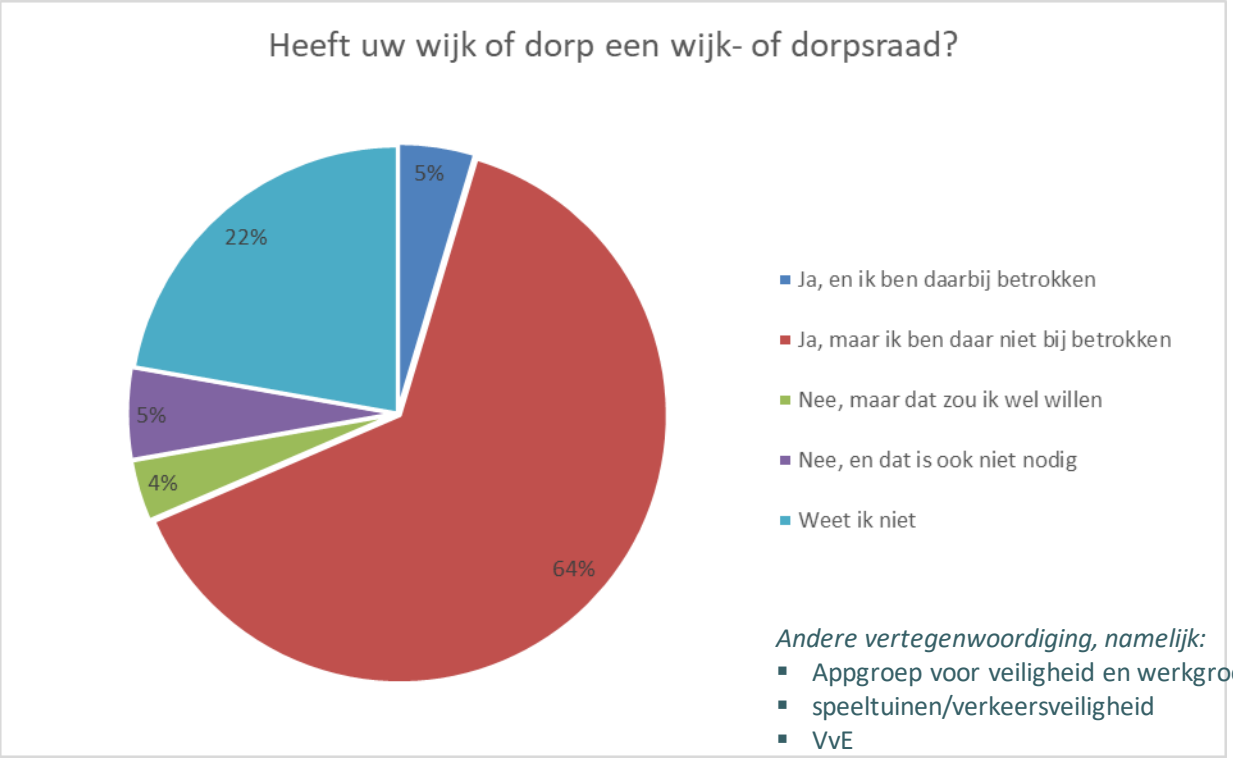
Hoe ziet uw ideale wijk er over 30 jaar uit?

- lekker kunnen wonen
- Niet veel anders dan nu; het is hier prima wonen.
- Zoals nu.
- vergelijkbaar met de huidige situatie
- Voldoende groen, wisselende en gevarieerde samenstelling. Naast wijkraad ook buurtgezelschappen.
- Ik hoop dat de wijk niet verpaupert.
- Wij ervaren al jaren dat we een goede wijk hebben.
- Meer parkeer ruimte
- Prima zo, niks meer aan doen
- Groen,alle leeftijden, speelgelegenheden, blije mensen en goed voor milieu
- hoeft niet zoveel anders, beter nadenken over verkeersremmende maatregelen kan wel; versmallingen leiden doorgaans tot snelheidswedstrijdjes. wellicht een eenrichtingsysteem een idee?
- Zoals de bestaande situatie nu is.
- gedifferentieerde samenstelling van huishoudens
- Mag van mij blijven zoals deze is
- Hetzelfde
- nvt. Ik woon liever landelijk dan in een wijk
- Zoals nu, rustig.
- Hetzelfde
- Groen, rustig, veilig, kindvriendelijk.
- Schoon, veilig en groen. Bij meer groen kan naast bomen ook gedacht worden aan meer sedumdaken.
- Ongeveer zoals nu
- Energieneutraal
- Nog zo als nu
- Zoals nu
- Net zo veel groen als nu
- Verkeersluw, eenrichtingsverkeer door de wijk, minder auto's per huishouden, groen, goede verlichting, voldoende speelvoorziening, goede infra-structuur
- meer behulpzaam zijn voor elkaar.
- Net als nu
- Met verhoogde en heringerichte Dommeloevers , gasloos en minimaal verkeer.
- ik verwacht minder goed
- Hetzelfde
- veel (bijgehouden) groen, voldoende parkeerplekken en laadpalen, lantaarnpalen die uit zijn en alleen bij beweging aangaan en zichzelf van stroom voorzien.
- Meer woningen voor ouderen en jongeren. Alleen laagbouw.
- Energieneutraal met veel groen en een goede verkeersafwikkeling
- Gezellig, leefbaar, veel jeugd/leven
- Gas vrij
- gezond, veilig, energiezuinig, kindvriendelijk, cultureel, praktisch
- Geen idee.
- Vergelijkbaar met hier
- Weet ik niet
- Behouden zoals nu, veel groen en duits lijntje behouden voor wandellen.
- Hoeft voor mij niet veel te veranderen
- Een wijk met alle noodzakelijke voorzieningen engoed onderhouden wegen en groen.
- Goede mix aan inwoners, groen, milieubewust, verbinding tussen bewoners, voldoende ruimte voor kinderen (oa speelgelegenheid)
- Zoals nu
- Veilig, sociale omgeving, goed onderhouden buurt, genoeg groen, plekken om ergens te zitten, voor kinderen ruimte om te spelen, ruimte om honden uit te laten.
- Niet veel anders dan nu, inclusief de veiligheid zoals boven omschreven
- Geïsoleerd!
- Nog hetzelfde als nu maar met veel mogelijkheden om elektrische auto's te laden.
- Sfeer- en karaktervol, veilig en stil (zo veel mogelijk), moderne faciliteiten, voldoende winkels met divers aanbod, milieuvriendelijk
- Groen, ruim, rust, gezellige sociale, gemeenschap, geen additionele hoogbouw,
- parkeren op graskeien, electrische laadpalen?
- In ieder geval niet met overal warmtepompen in de achtertuinen.
- Grotendeels hetzelfde
- Vergelijkbaar met nu
- Minder verkeer met brandstofmotoren. Lagere snelheden autoverkeer.
- Veel groen en natuur. Aardgas dat is vervangen door waterstof gas uit eigen gemeentelijk gasfabriek. Aa gebruiken voor stroom op te wekken.
- Hetzelfde als nu
- Vol groen
- Zelfde als nu
- Netjes, sociale omgang met elkaar.
- Schoon en veilig en groener
- nog wat groener dan nu al, wijk is al best heel goed.
- Dan ben ik er niet meer, denk ik.
- Niet echt anders dan nu, maar hopelijk beter met beter onderhouden wandel en fietspaden.
- Minder busjes in de wijk
- Iedereen zelfvoorzienend

- Hetzelfde als nu. Absoluut geen huurwoningen erbij. Gewoon zoals het nu is.
- Zelfde als nu
- Hetzelfde als nu
- Wijk mag zijn zoals nu, maar dak van schoolgebouw zou gebruikt kunnen worden voor zone energie. Wojk bevat veel oude woningen 1973 die minder goed zijn te isoleren. Ik denk dat als je van het gas af moet, dat je voor deze wijk kunt denken aan restwarmte of verwarmen op waterstof. Of mogelijk iets met biogas wkk voor warmte en elektra mits uitstoot/luchtvervuiling beperkt is.
- Iedereen kan profiteren van zonne-energie, ook de mensen met daken die nu niet geschikt zijn.
- Seniorenwijk, niet teveel jeugd
- Ruim opgezet, veilig, veel groen en water en schaduw van bomen.
- Nog voldoende aantrekkelijk om er te wonen.
- energie neutraal. Voldoende parkeerplaatsen en groen.
- Iedereen zonnepanelen, niemand stookt hout in huis, ook geen bbq of vuurkorf. Er staan genoeg bomen in de wijk. Elke tuin heeft verplicht een boom en grasveld.
- Mijn ideale wijk ziet er als volgt uit: handhaven van voldoende groen, meedoen met plannen voor verwijderen aardgaswarmte, voldoende plaats voor privé-zonne-energie, handhaving grootte van eigen woonhuis met erf op mijn locatie.
- Groener
- aardgasvrij, duurzaam?
- Rustige speelstraten met groen en ruimte om te spelen. Centrale duurzame warmte (en koude?) opwekking. Groene daken / wadi's (gecombineerd met groen / speelruimte) om hitte stress en wateroverlast te beperken.
- Dicht bij het centrum, voldoende parkeerplekken, omringd door veel groen en goede verlichting (aangezien je dan wat ouder bent).
- Auto's grotendeels verdwenen uit het straatbeeld, veel meer inzet op deelmobiliteit en/of gebruik maken van voorzieningen in de nabijheid (parkeerterrein bij Skinlo bijvoorbeeld)
- Een rustige wijk omgeven door groen. Op alle huizen zonnepanelen en een windmolentje
- Rustig en groen.
- Behoud van bomen in mijn straat. Meer openbare laadpalen.
- Een goede mix van wonen en groenvoorziening met een hoge verkeersveiligheid.
- Gemêleerd qua bevolking
- Netjes groen en bijgehouden
- Ongeveer hetzelfde
- Zoveel mogelijk hetzelfde.

Vraag 9 - Wijkbeleving

n = 108

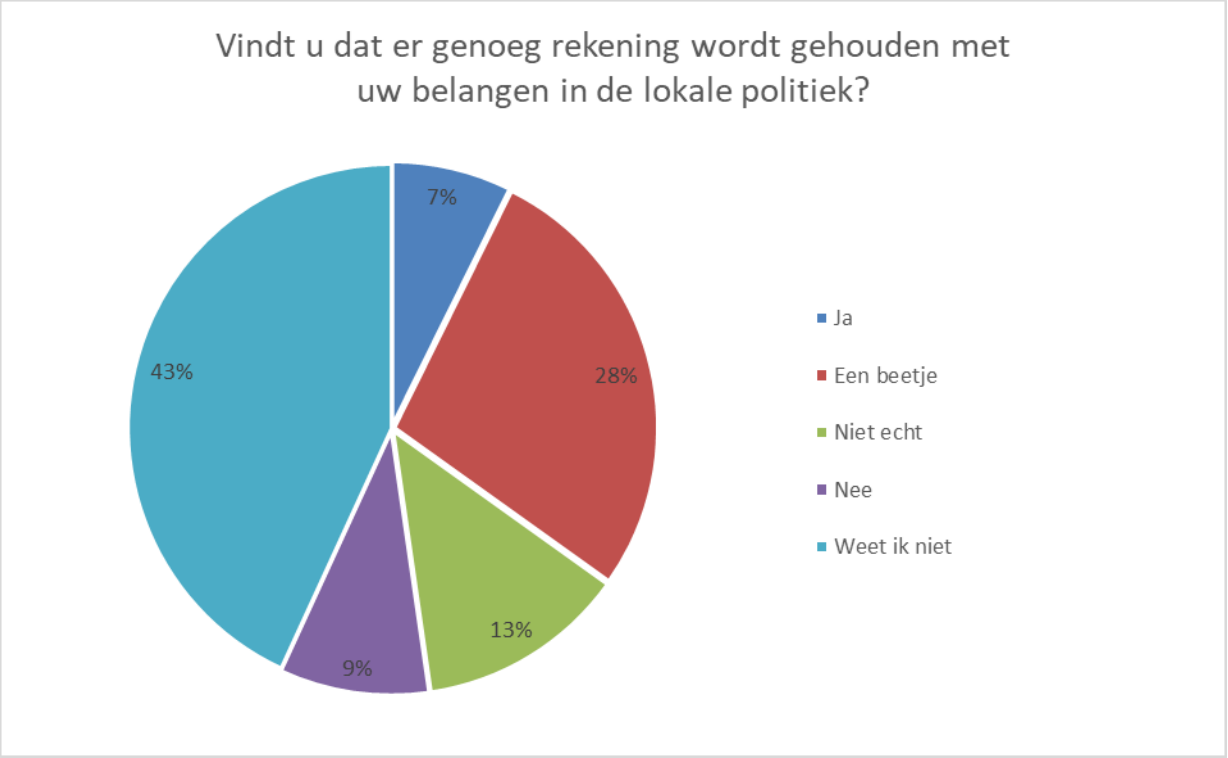

Andere vertegenwoordiging, namelijk:

- Appgroep voor veiligheid en werkgroep voor
- speeltuinen/verkeersveiligheid
- VvE

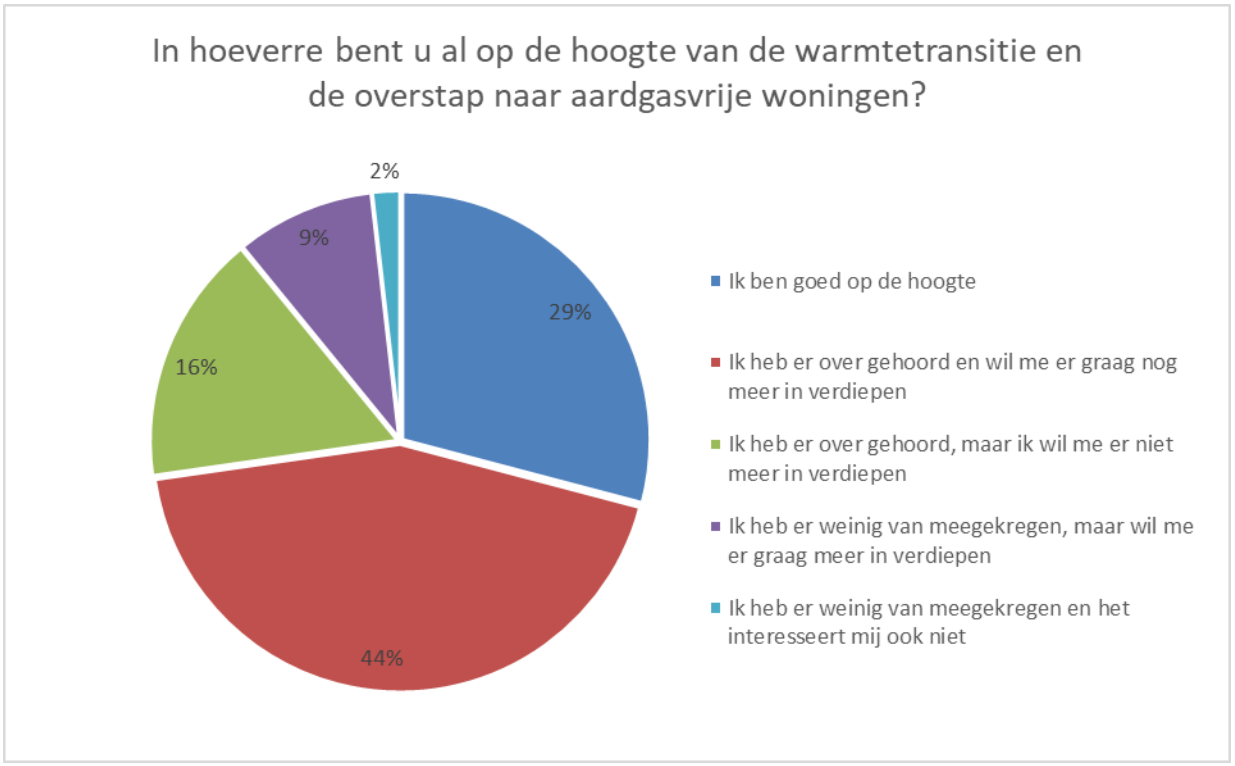
Vraag 10 - Wijkbeleving

n = 109

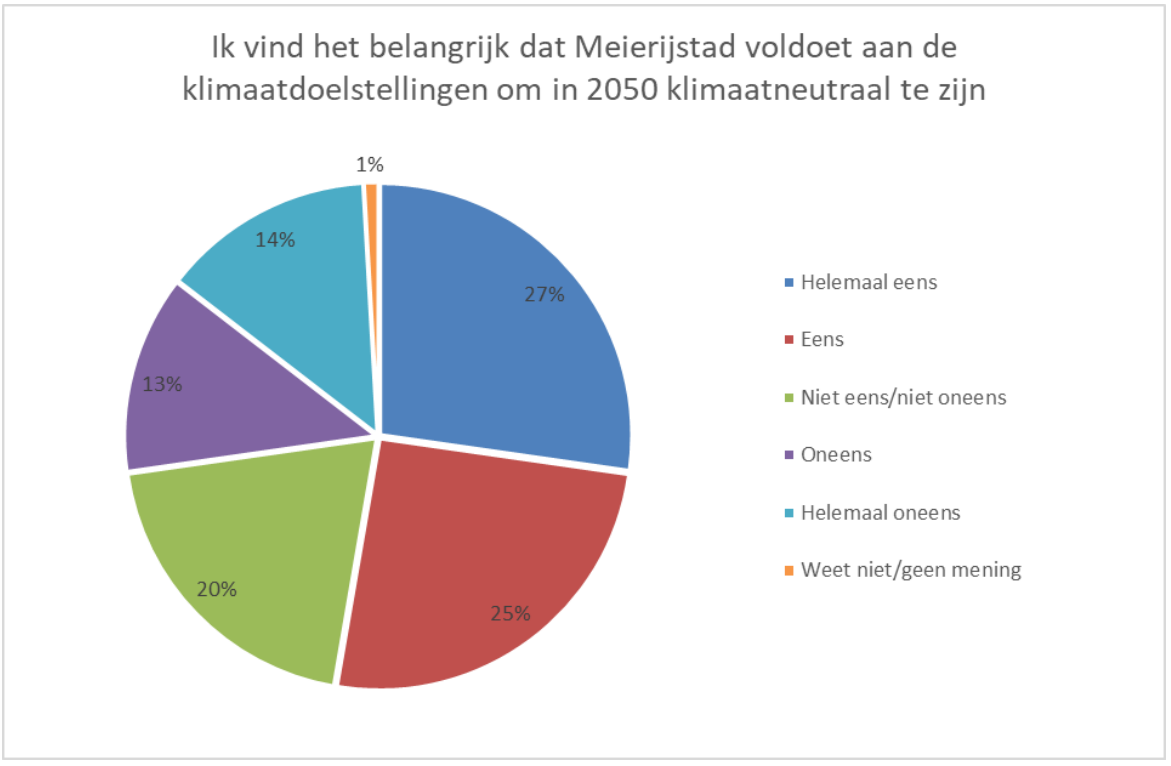

DEEL II – AARDGASVRIJ (VRAAG 11 T/M 21)

Vraag 11 - Aardgasvrij **n = 110**

Vraag 12 - Aardgasvrij **n = 110**

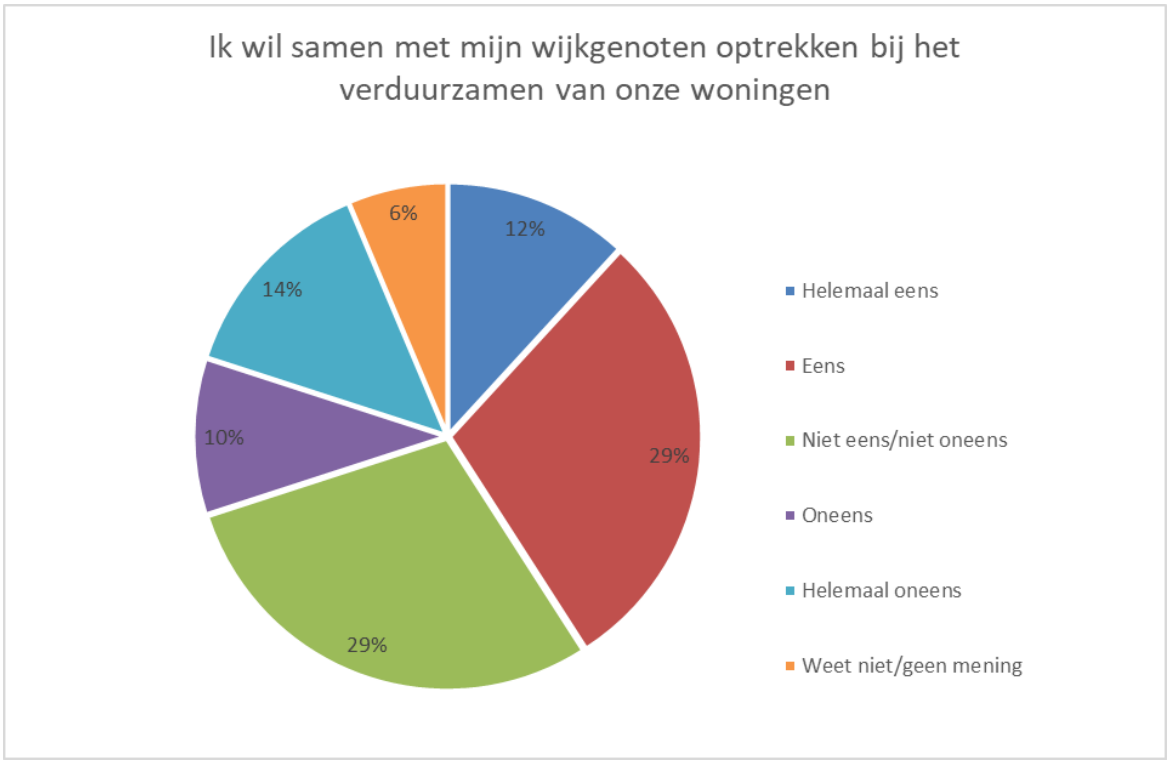
Vraag 13 - Aardgasvrij

n = 110

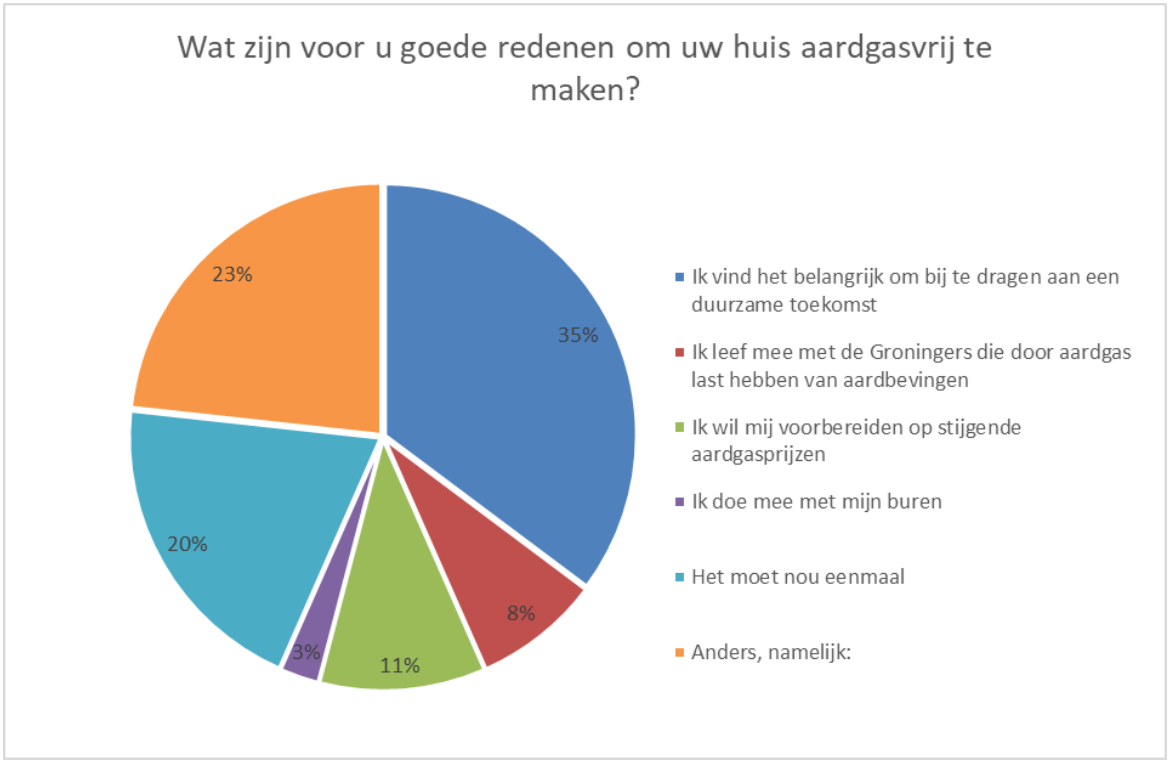

Vraag 14 - Aardgasvrij

n = 110

Vraag 15 - Aardgasvrij

n = 159 - Meerdere antwoorden mogelijk

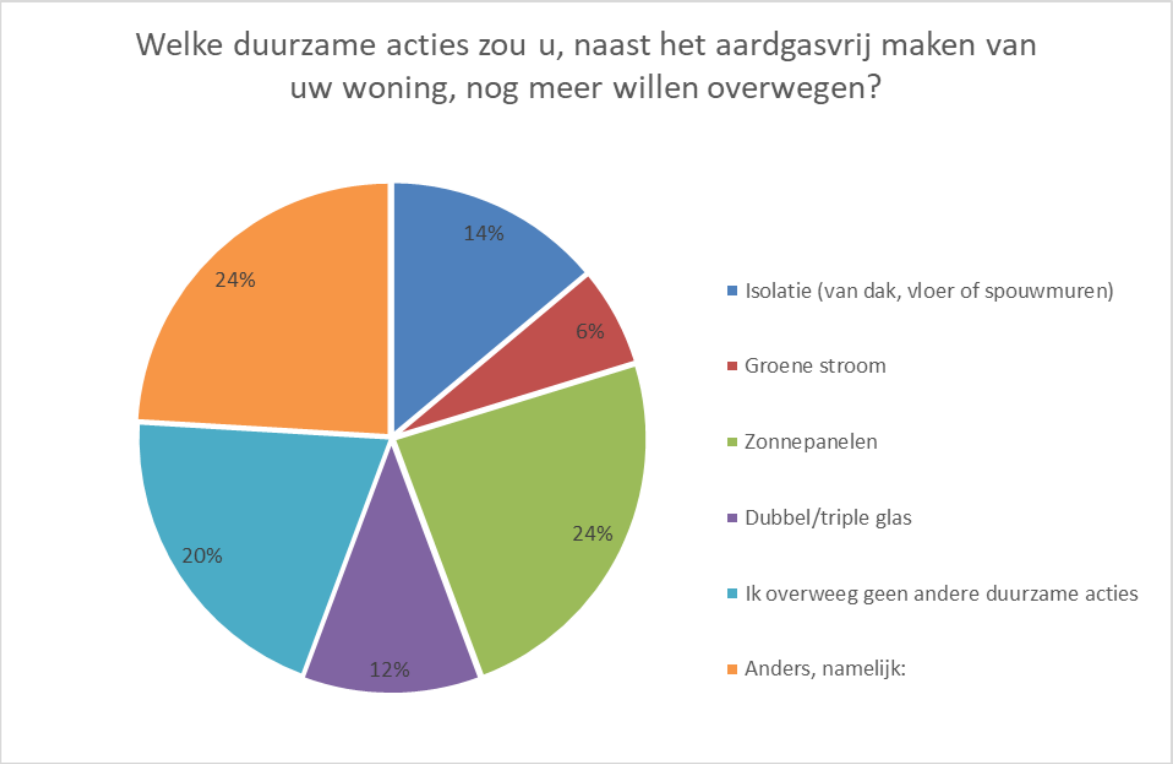

Anders, namelijk: *31 reacties*

- Ik leef zeker mee met de Groningers, maar begrijp absoluut niet waarom we, in een democratische land als Nederland, niet de vrijheid hebben om zelf te bepalen of we wel/niet over willen of kunnen stappen. Want vele portemonneeën zijn hier niet op berekend, ook niet op de lange termijn.
- als ik over kan stappen op waterstof of synthetisch gas. Goedkoopste oplossing omdat er niets aan de infrastructuur hoeft te gebeuren en een kleine aanpassing van de huidige gasketel om deze geschikt te maken voor de voornoemde brandstof.
- Er is geen reden om mijn huis aardgasvrij te maken. Er is voldoende ander gas dan gas uit Groningen. Onze oosterburen (Duitsland) stappen notabene over op aardgas ! Moet ook niet denken aan de geluidsoverlast van warmtepompen. Mooi in het buitengebied maar niet in een dicht bevolkte wijk.
- als er een goede vervanging is. voor mijn huis is die er niet: warmtepomp geen oplossing. daarbij: grote electriciteitsbehoefte die we niet kunnen gaan dekken. daarbij: wath's the footprint voor opwekken? Gas kan ook elders vandaan komen! EN: sloop niet alles voortijdig, wellicht dat waterstof een hele goede en gemakkelijke oplossing kan zijn: de leidingen liggen er al van het gasnet.
- Ik zie meer in het voorstel wat Eric Rath heeft gedaan aan de wethouder.
- Het vriest, verwarming nodig. Het is windstil en zonnecollectoren liggen onder de sneeuw. Waar klopt een hoge energie toevoer vandaan?? Gas zit op voorraad in de grond. Reserve stoom kun je niet opslaan. Gas is: draai de kraan open of dicht. Stroom omzetten in waterstof gas is een redelijk eenvoudig proces en voorkomt afbraak van een bestaand kostbaar energie distributienet dat vervangen moet worden door een nog veel duurdere electriciteitsnet distributie. Waterstof gas verbrandt CO2 vrij tot water. Gas kun je opslaan om gebruik fluctuaties op te vangen. Kortom en ondoordacht besluit.
- Ik ga geen bokkesprongen maken om een schoon product te verlaten, omdat er vele leveranciers van aardgas zijn!!!
- Collectieve aanpak binnen Europa ipv lokale individuele initiatieven. Moet financieel aantrekkelijk zijn voor de eerste die overstapt én de laatste.
- als het Rijk, de provincie en/of de gemeente een (aantal stapelbare) subsidie(s) beschikbaar stelt om de woning te verduurzamen, dan ben ik geïnteresseerd. Een lening is op voorhand niet interessant, want in principe is er bij veel mensen geld genoeg. Maar het gaat véél te ver om mensen te verplichten zélf alle investeringen te laten dragen terwijl de terugverdientijd onbekend is of lang duurt én dat hun woning daar niet méér waard door wordt. Dat klinkt niet als een aantrekkelijke investering.

- Geen reden. Vindt het goed zoals het is. En we worden anders op onkosten gejaagd voor een systeem dat niet werkt
- Het moet ook iets opleveren, kan comfort zijn of financieel aantrekkelijk zijn
- alternatieven oké mits leverbetrouwbaarheid, lage kosten, keuzevrijheid leverancier en onderhoud zijn gewaarborgd
- waterstof inplaats van aartgas
- IK wil niet aardgasvrij. We hoeven ons aardgas niet perse uit Groningen te halen
- stikstof is niet schadelijk. aardgas kun je makkelijk betrekken van Rusland pijpleiding wordt binnenkort in Duitsland aangesloten
- Ik sta niet achter de klimaatdoelen. Ik ben geen klimaatontkenner. Klimaat verandert altijd. Men moet eens zaken in perspectief blijven zien. Onder ogen zien dat de aarde al miljoenen jaren bestaat. De mensheid sinds veel korter. Er zal evht nog wel eens een flinke natuurramp komen waardoor het klimaat veranderd. Dat gaan wij nooit tegenhouden. We moeten goed zijn voor natuur en milieu. Kaar van het gas af en alles electrisch is voor mij het probleem verleggen. Die vele zonnepanelen en windmolens met van allerlei zware metalen en chemische stoffen hebben niet het eindeloze leven. Alles op elektriciteit is ons electriciteits net niet op gebouwd. Dat moet eerst veranderd worden alvorens die gekke ideeën om huizen van het gas af te halen en mensen in een financiële afgrond te laten storten zonder dat er goede inzichten zijn in de kosten.
- fossielen brandstof raakt op waterstof en kernenergie niet
- wel aardgasvrij, niet gasvrij. Indien waterstofgas nodig is, dan aansluitingen behouden.
- Het moet economisch rendabel zijn
- Ik wil dat helemaal niet. Wie betaalt de kosten. Ik zeker niet. Ik ben 78 jaar en ga niet investeren voor anderen.
- We moeten wel of we willen of niet
- Maar het moet wel betaalbaar zijn.
- Geen idee, het ontbreekt me aan de kennis om hier iets van te zeggen.
- Ik wil niet aardgasvrij. Ik verwacht meer van waterstofgas en dat kan over het bestaande netwerk
- Als er goede betaalbare alternatieven zijn
- We gaan mee met het Europees beleid. Dat kan ook zijn met aardgas. Geen oliestook en kolen.
- Het is een utopie om je huis aardgasvrij te maken zonder de bewoners op zeer grote kosten te jagen. Het zijn investeringen die je doet die je nooit gaat terug verdienen.
- Mijn woning is sinds 1 jan 2021 aardgasvrij.
- Vraagstelling is suggestief. Het moet nu eenmaal is geen goede reden maar een opgelegde reden. In landen om ons heen gaan ze juist nu aan het gas.
- Alleen als het kostenneutraal is en zeker niet als 1e de dupe te zijn terwijl over 10-15 jaar andere technieken beschikbaar zijn. Hierdoor ontstaat rechtsongelijkheid tussen diegene die nu gedwongen als 1e aan de beurt zijn en de overige burgers die later komen en veel goedkoper uit zijn.
- Mag niet duurder zijn als aardgas, dus alleen als aardgas duur wordt, maar is nu nog steeds de goedkoopste vorm van verwarmen en in Duitsland gaan ze juist nu pas de overstap maken van steenkool naar aardgas

Vraag 16 - Aardgasvrij

n = 158 - Meerdere antwoorden mogelijk

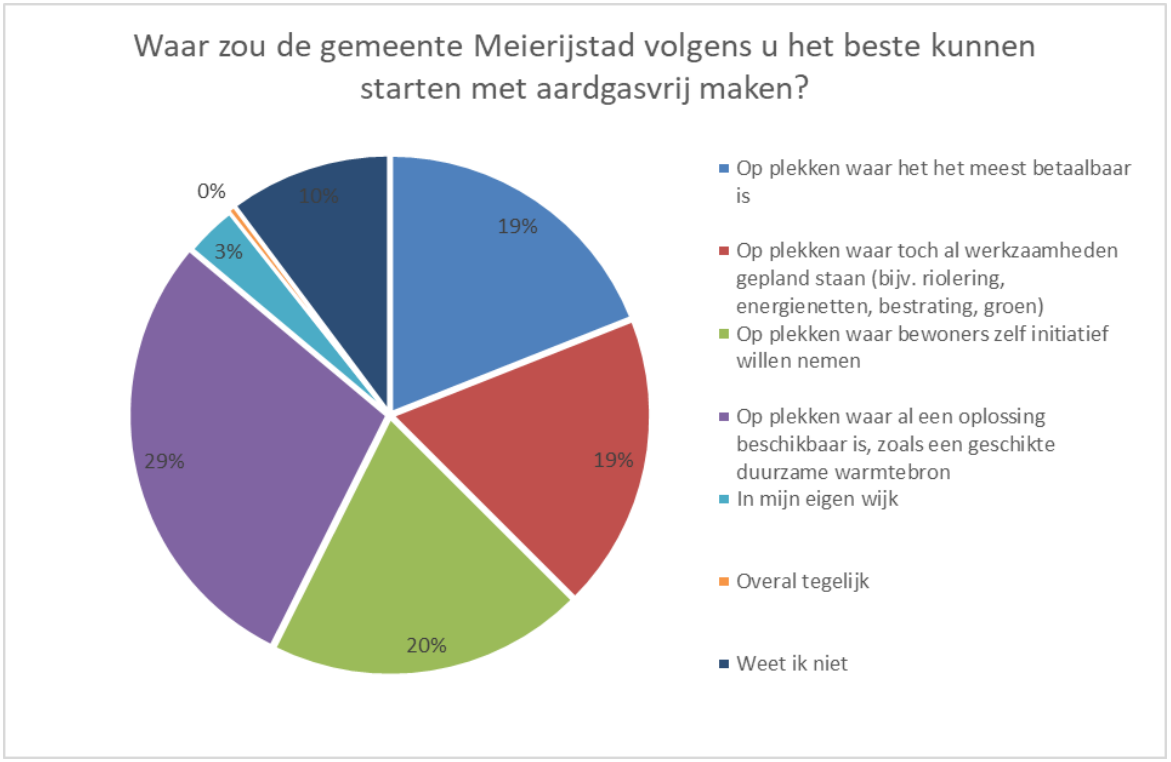

Anders, namelijk: *38 reacties*

- zonnepanelen hebben we al, dubbel glas al aanwezig .
- Ik overweeg op dit moment geen duurzame acties. Ik zou open staan voor het plaatsen van zonnepanelen, als ze niet zo opvallend zouden zijn en betaalbaar.
- dubbel glas vervangen door HR+++
- Ik heb reeds groene stroom, zonnepanelen en ben bezig met het huis verder isoleren. Wat ik echter jammer vind is dat bij aanschaf van isolatiemateriaal Meierijstad niet op de lijst staat voor subsidie. Dit is een gemiste kans!!
- Mijn woning hoeft niet aardgasvrij. Overweeg wel om zonnepanelen aan te schaffen.
- heb al panelen, heb al isolatie, heb al "beter" glas. zit aan einde van de rit of moet windmolentjes plaatsen op schoorstenen bv. meer panelen zou wel kunnen maar zie opmerking hiervoor
- Mijn huis is bij de nieuwbouw goed geïsoleerd. Werkelijk energie label behoort volgens mij A te zijn. Alleen heb ik nog standaard isolatieglas. Aanschaf van beter glas overwogen. Alleen de zeer hoge kosten vanwege circa 150 stuks kleine ruiten weerhouden mij ervan. verder beschik ik over PV-panelen die op jaarbasis voldoende zijn om in met elektraverbruik te voorzien.
- Wij hebben reeds een goed geïsoleerd huis, groene stroom en zonnepannelen
- Gebeurt al
- IK WIL NIET VAN HET AARDGAS AF !! Alleen tzt voor WATERSTOF. Tot dan geld niet verspillen aan zeer domme bio centrales.
- Ik overweeg niet aardgasvrij te maken
- Sedumdak. Groene stroom, zonnepanelen en HR++(+) glas zijn reeds gerealiseerd.
- Mijn woning is geïsoleerd, ik heb zonnepanelen, triple glas en groene stroom.
- er zijn al duurzame acties uitgevoerd in mijn koopwoning
- waterstof in gasleidingen
- We zijn voorzien van dubbel glas, Spouwmuur-isolatie, Dak-isolatie en zonnepanelen.
- In ons appartementencomplex is dit allemaal algerealiseerd en zelf gebruik ik enkel groene stroom.
- Ik heb al groene stroom, 27 zonnepanelen, dubbel glas, bijverwarming door airco
- Ben al voorzien van HR ++ glas, vloerisolatie en zonnepanelen. Heb begrepen dat we al een vorm van muur en dakisolatie hebben waar we verder niet veel aan kunnen veranderen.
- (hybride) warmtepomp
- Ik vind dat de overheid/gemeente meer moet inzetten op waterstof. Overigens is aardgas de schoonste vorm van energie nu. Geen idee waarom we daarvan afmoeten.
- Ik heb al zonnepanelen
- Warmteregulering in de zomer (geen lokale airco)

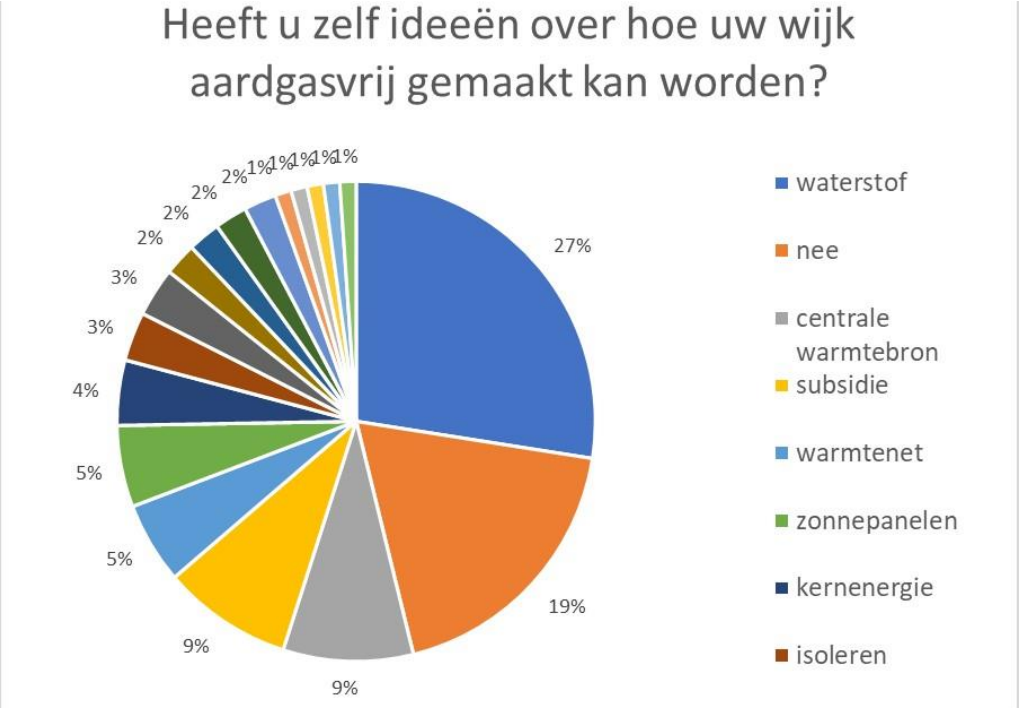
- Wat binnen mijn financiële mogelijkheden ligt doen we.
- nog meer zonnepanelen
- Alle maatregelen die genomen kunnen worden zijn reeds genomen.
- We hebben al zonnepanelen en groene stroom
- Ik heb al zonnepanelen. Of ik er straks genoeg heb om gas te vervangen weet ik niet.
- Ik heb al overal HR++glas en een nieuw geisoleerd dak met rc waarde 3. Tevens HR gasketel.
- Ik heb al een huis met een A label, waar gezien de hoge bomen zonnepanelen niet mogelijk zijn.
- Zonneboiler
- ik heb mijn huis al verduurzaamd
- Ik heb al duurzame acties uitgevoerd en spaar langzaam voor de volgende stappen...
- zonnecollector, vloerverwarming
- groen dak, lokale energie opslag.
- Zonnepanelen en isolatie is al geregeld
- Ik heb al het bovenstaander al gedaan.
- Spouwmuurisolatie, de rest van het huis is al geïsoleerd en ik heb dit jaar zonnepanelen geplaatst

Vraag 17 - Aardgasvrij **n = 216** (meerdere antwoorden mogelijk)

Vraag 18 - Aardgasvrij

n = 72

Heeft u zelf ideeën over hoe uw wijk aardgasvrij gemaakt kan worden?

- Hoe kunnen we de bestaande infrastructuren gebruiken voor andere oplossingen. Het huidige gasnet wat meer dan 125. 000 km lang en onderdeel is van een van de beste fijnmazige infrastructuren in de wereld, naast de overige nutsbedrijven netwerken, en wat vele miljarden waard is, gaan we toch niet vernietigen! Uitgangspunt op voorhand moet zijn dat we het netwerk volledig gaan hergebruiken. Op te lossen doormiddel van waterstof of groen gas, wat als restafval alleen water produceert m.a.w. CO-2 neutraal. Het huidige gasnet wordt nu al geschikt gemaakt om waterstof te vervoeren. Hieraan zitten grote voordelen voor de woningen die nu al zijn aangesloten op het aardgasnet. De investeringen die noodzakelijk zijn om de bestaande woningen aan te passen voor een waterstofketel staan in geen enkele verhouding tot plannen om andere vormen van verwarming in huizen aan te brengen. Nog los van het bestaande gasnet dat verwijderd moet worden uit de trottoirs en de gemeentelijke openbare wegen die opengebroken moeten worden voor de aanleg van bijvoorbeeld een warmtenet. Daarnaast moeten deze werkzaamheden ook plaatsvinden in alle particulieren gronden!! Wat de overheid zich goed moet realiseren is, dat door het ruimtegebrek in de bestaande openbare gronden, onverantwoorde investeringen en kapitaalsvernietiging door het verwijderen en aanbrengen van leidingen moeten plaatsvinden om dit realiseren. Mijn ervaring is, ikzelf heb zo'n dertig jaar gewerkt als beleidsmedewerker aangaande ondergrondse infrastructuren in de regio Eindhoven, dat dit een praktisch onmogelijke en onzinnige opgave wordt.
- Meer subsidie op zonnepanelen en vervanging van (Gas) CV. Mijn huidige CV installatie zal binnen enkele jaren vervangen moeten worden. Bewoners hierover optimaal adviseren (b.v. hybride warmtepomp) zal direct al veel energiebesparing geven. Dus niet wachten tot 2030!!!
- Alle straten flink uitgraven en een flink verzwaard stroom distributienet naar iedere woning leggen. In het huis een installatie die verwarming systeem gebaseerd op stroom .Heeft de gemeente daarvoor ooit een reëele begroting gemaakt?? Dat gaat heel veel geld kosten. Die zelfde Energie behoefte kan via het gasnet met waterstof gas ingevuld worden met een systeem dat veel flexibeler is in vraag en aanbod.
- Nee, want in Duitsland moeten ze aan het gas vanwege duurzaamheid. En wij gekke Hollanders moet er vanaf. Laat ons alstublieft met rust. Kost ontzettend veel geld en het levert wereldwijd gezien helemaal maar dan ook helemaal niets op !

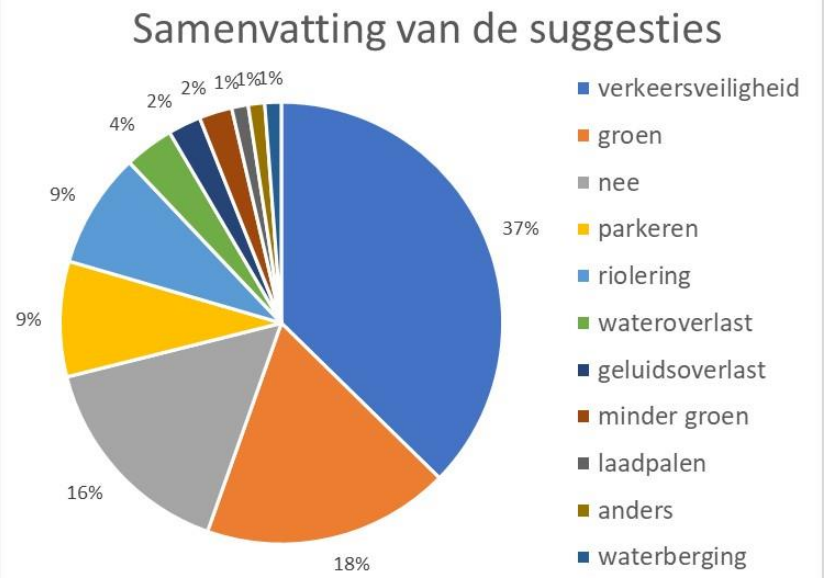
- Nee, want in Duitsland moeten ze aan het gas vanwege duurzaamheid. En wij gekke Hollanders moet er vanaf. Laat ons alstublieft met rust. Kost ontzettend veel geld en het levert wereldwijd gezien helemaal maar dan ook helemaal niets op !
- zou nu niet alles willen zetten op elektriciteit, zowel direct als indirect (voeden warmtepompen bv) denk ook aan lawaai van warmtepompen!
- Warmtenet al dan niet in combinatie met kleinere collectieve oplossingen biv. d.m.v. bodemwarmte
- Een gezamenlijk waterstof-netwerk of gezamenlijke warmtepomp. Gefinancierd/ gesubsidieerd door de overheid. Ik zie het niet zitten dat ieder huishouden voor zich hier in de wijk een waterpomp neer gaat zetten ivm. geluid en kosten.
- Mogelijkheid van waterstofgas onderzoeken. Ik ben geen voorstander van warmtepompen. 1. Vanwege geluidhinder. 2 ik krijg mijn huis daar waarschijnlijk onvoldoende voor geïsoleerd, met name de spoiwmuur.
- Het blok huizen waar ik woon zijn recente woningen met vloerverwarming, dus bij uitstek geschikt voor een LTV warmtepomp. Hier kan de gemeente ondersteuning in bieden voor het installeren van zo'n warmtepomp
- Ik ben voorstander van waterstof als alternatief voor gas
- IK WIL NIET VAN HET AARDGAS AF. WEL ALS ER EEN GOED SCHONER ALTERNATIEF GEBODEN WORDT ZOALS WATERSTOF OF KERNENERGIE
- Focus op nieuwbouw
- Geen idee, waar ik (en ik denk nog heel veel anderen) me vooral druk over maak is het feit wie deze maatregelen gaat financieren. Dit kun je immers niet van burgers zelf vragen?!
- Zeker. De tip is: vertragen. Inwoners van Meierijstad hoeven niet voorop te lopen in dit traject (en daardoor op kosten gejaagd te worden, ook al zegt de gemeente te 'streven naar kostenneutraliteit'. Dat kennen we ook van de afvalstoffenheffing). Het traject van verduurzamen overstijgt het niveau van een gemeente. Sterker nog: dit is Europees niveau. Leuk dat 'we' in Nederland veel doen, maar hoe zit het met klimaatmaatregelen in Polen, Roemenië, etc.? Laat Europa maar 'ns komen met subsidies en goede, bruikbare oplossingen.
- Via centrale aardgasvrije wijkverwarming
- Nee. Laat mensen zelf beslissen maar dring ze niks op
- Geen idee, ben nog onvoldoende van op de hoogte
- Afhankelijk van welke alternatieven de gemeente voorstelt
- door waterstof inplaats van gas
- Wordt redelijk moeilijk in appartementencomplexen, lijkt me, maar het moet mogelijk zijn. Hier zal apart aandacht aan besteed moeten worden.
- ja ik ken dat systeem toegepast bij ons in de buurt gehele flat voorzien van warmte pompen maar mislukt mensen hebben nu CV
- Een flinke zak geld vanuit de gemeente doet mensen bewegen. Maar dat betalen we via gemeentebelastingen terug. Ik vind het storend dat er een wijk aangewezen wordt. Wat als deze mensen door van allerlei kinderziektes in de systemen later weer financieel geraakt worden? Ook daarover moet duidelijkheid komen vooraf. Ik zou als gemeente wachten en investeren in waterstof. Dat lijkt betere rendement op te leveren. Want wat doet het met de 'aardbol' waar Nederland ligt als alle huizen aardwarmte uit de grond onttrekken? Is dat onderzocht? Of kijkt men blindelings naar "we moeten van het gas af, we moeten van het gas af"... En vervolgens kijkt men niet verder. Zoals gedaan is met het plaatsen van windmolens die veel flora en fauna aantasten. En zonnepanelen die straks chemisch afgevoerd moeten worden als de levensduur op is. De kosten die daarmee gepaard zijn maar ook de schadelijkheid voor de natuur. Als het echt niet anders kan dan zie ik graag dat de gemeente een stuk grond beschikbaar stelt voor een warmtepomp of waterstof installatie waar een aantal huizen aan gekoppeld kunnen worden ipv een grote installatie in of aan het huis gemonteerd.
- Per wijk gezamenlijke energievoorziening, waarbij opwekken en afnemen gezamenlijk geregeld kan worden.
- Waterstofgas, alle daken vol leggen met zonnepanelen, warmteopslag met basalt, energieopslag met ijzerpoeder, geschikte daken met natuur bedekken
- Een warmtenet, aardgasalternatief zoals waterstof of geheel overstappen op elektriciteit mits tenminste kostenneutraal.
- Warmtepompen
- Waterstof lijkt mij op de lange termijn de beste investering.
- Ik ben heel erg gecharmeerd van waterstof ipv aardgas. De leidingen liggen er al en de HR ketel kan er op aangepast worden.
- Voor mijn wijk niet direct
- Misschien per straat kijken wat er moet gebeuren bij iedereen en dan een plan maken en meehelpen in de kosten om alles om te bouwen.
- -mogelijk dat er een gezamenlijk warmtenet mogelijk is - mogelijk dat waterstof een goede vervanger is en de gasleidingen gebruikt kunnen worden
- Er moet nog gigantisch veel geïsoleerd worden willen we aardgasvrij kunnen wonen. Daar moet nu veel en veel meer de nadruk op liggen. Dan heb je direct een daling van het gasverbruik en is er meer tijd om geschikte, echt duurzame bronnen te ontwikkelen
- Gebruik van biogas; Waterstof

- (glas) Tuinders en industrie gebruiken een veelvoud van alle woiningen in Meijerstad aan (gas)energie, waarom kijken we daar niet naar. Die tomaten hoeven immers echt niet midden in de winter..... Warmtepompen geeft veel te veel herrie en vreet stroom....
- Zie eerdere opmerking over waterstofgas. Bovendien denk ik dat er meer winst te behalen is bij de industrie.
- Voor particulieren dure ingreep, dus er zal subsidie moeten komen anders denk ik voor veel mensen niet haalbaar.
- Nee, daar heb ik geen verstand van. Ik hoop dat de gemeente met een plan voor de wijk komt
- Waarom moet het aardgasvrij worden? Onze buren Duitsland gaat het aardgas invoeren. Waarom doen we niet mee met het Europees verband?
- omzetting aardgas naar waterstofgas als verbrandingsgas. Veel goedkoper dan warmwater circuit
- Aardgas vervangen door waterstof. Dan kan het huidige gasnet gewoon intact blijven.
- Eerst goede alternatieve laten zien, niet je oude schoenen weggooien voor je nieuwe hebt.
- Vooral NIET doen. En ook oppassen met stadswarmte, daar zijn al veel te veel ongelukken mee gebeurd waar de gemeenten en/of bewoners voor opdraaien (Rotterdam!).
- Nee, geen enkel idee. Moet wel financieel kunnen
- Nou, heel simpel! We beginnen pas dan als bekend is welke alternatieve bronnen beschikbaar en betaalbaar zijn! Het klinkt allemaal leuk maar laten we eerst en vooral landelijk kijken naar welke alternatieve energiebronnen mogelijkheden bieden. Het gaat niet aan om enkel in te zetten op zonne- en windenergie! Kernenergie is moedwillig buiten de besluitvorming gehouden door meneer Nijpels en dat is niet acceptabel!
- ik denk dat vooral de warmte pomp daarvoor belangrijk isin combinatie met (meer) groene opwek.
- Alle ideeën die er zijn, zijn zeer kostbaar en niet interessant. Er zou om te beginnen eerst beter kunnen worden ingezet op collectief isoleren van wijken.
- Waterstof door bestaand aardgasnetwerk
- Per cluster van woningen middels warmtepomp en bij individuele woningen kan een eigen warmtepomp of hybride warmtepomp in combinatie met elektrische ketel en zonnepanelen een goed alternatief zijn. Toegepast in mijn woning Ypelaar 19.
- Het lijkt mij aannemelijk dat bewoners zelf eerder gaan investeren in gasvrij wonen wanneer er hiervoor een bijdrage/subsidie beschikbaar komt. Bijvoorbeeld voor het laten vervangen van een gasfornuis naar een elektrisch fornuis of bij het vervangen van een oude CV ketel.
- Nee, want onze huizen kunnen blijkbaar niet extra geisoleerd worden (hebben we vorig jaar geprobeerd) dus geen idee hoe we van het gas af kunnen
- Er zijn mogelijkheden genoeg
- Huidig gasnet geschikt maken voor waterstof. Is vrij makkelijk zie https://www.hetkanwel.nl/2019/03/25/waterstof-als-betaalbaar-alternatief-voor-gas/ en https://dewoonwijk.nl/nieuws/waterstof-heeft-potentie-om-aardgas-te-vervangen-3849
- Middel of hoge temperatuur warmtenet
- Aardwarmte uit diepe bronnen (3 km diepte). Biogas wkk voor warmte en stroom en restwarmte naar woningen. Deze WKk mag geen overlast veroorzaken. Dus goed afgeschermd m.b.t. Geluid en lage uitstoot van nox etc. Langere termijn waterstof omdat dit nog veel goedkoper gaat woeden. In duitsland wordt in een proefopstelling waterstof uit mest gehaald wat nog extra voordeel opleverd omdat er dan ook minder uitstoot is.
- Bestaande gasnet in tact laten en gebruiken voor waterstofgas. Liever iets later overschakelen dan de infrastructuur al afgebroken te hebben. Waterstof heeft de toekomst.
- Ik zweer bij waterstofgas, enige realistische optie met tijdelijke overbrugging en/of vermenging met bio(groen)gas
- Oudere huizen vervangen en duurzaam herbouwen, ruimte voor groen wat er nog is behouden en geen prioriteit voor inbreiding.
- thorium kern centrale's plaatsen en alle windmolens verwijderen cq niet plaatsen
- Leg rondom de betrokken wijken velden aan met zonnepanelen voor voldoende elektriciteit. - Geef bewoners subsidies om zonnepanelen aan te schaffen. - Bereken of waterstof betaalbaar en daardoor zinvol is. - Bouw een kerncentrale in Veghel op het Raadhuisplein.
- Alternatieve energie bronnen b.v. waterstof
- Men moet beginnen met verbieden van houtkachels als bron van energie! Deze dingen zijn nóg vervuilender dan welk vorm van energie ook!
- Nee, geen idee. Het lijkt mij een hele investering.
- Inzichtelijk maken hoeveel energie ‘n huis nodig heeft en mogelijk maken dat maximaal wordt ingezet op isolatie en zonne-energie
- moet er nog over nadenken
- Centrale opwekking (evt onderzoeken of er op het bedrijventerrein de duin restwarmte beschikbaar is). Overige opties: - Centrale WKO (ook koeling beschikbaar voor woningen?) - Centrale ijsbuffer... -
- Nee, niet concreet. Woningen zijn relatief nieuw en daarmee goed geïsoleerd. Grotere winsten zijn te behalen bij jaren '60-'70-'80 wijken waar sowieso maatregelen getroffen moeten worden aan de woningen.
- Nee, Ik laat mijzelf graag door specialisten adviseren

- Hulp bij isoleren. De vloeren van onze huizen liggen op zand. Ik las dat woonstichting AREA met een bedrijf nieuwe technieken hiervoor aan het ontwikkelen is. Dit is nu niet voor particulieren beschikbaar wellicht kan de gemeente een collectief bieden.
- Draagvlak realiseren.
- Goed overleg en kijken voor warmtebronnen met meerdere huizen bij elkaar.
- Gebruik van waterstof.
- Achter onze woningen staan de productiehallen van de Ahrend, dit terrein is 6 of 7 hectare en grotendeels bebouwd. Voldoende ruimte voor zonnepanelen voor een groot deel van Sint-Oedenrode. Mocht de Ahrend verdwijnen (waar al lang geruchten over gaan) zou de gemeente deze ruimte kunnen gebruiken om WKO bronnen voor het warmtenet aan te brengen met bijbehorende installaties. Uiteraard op voldoende afstand tot de bestaande bebouwing. Mogelijk heeft de Ahrend nog restwarmte van het productieproces waar wat mee kan.

Vraag 19 - Aardgasvrij n = 63

Mocht de straat opengebroken worden om uw wijk aardgasvrij te maken, ziet u mogelijkheden om dan ook gelijk andere zaken aan te pakken? Denk aan: meer groen, het verbeteren van verkeersveiligheid, etc.

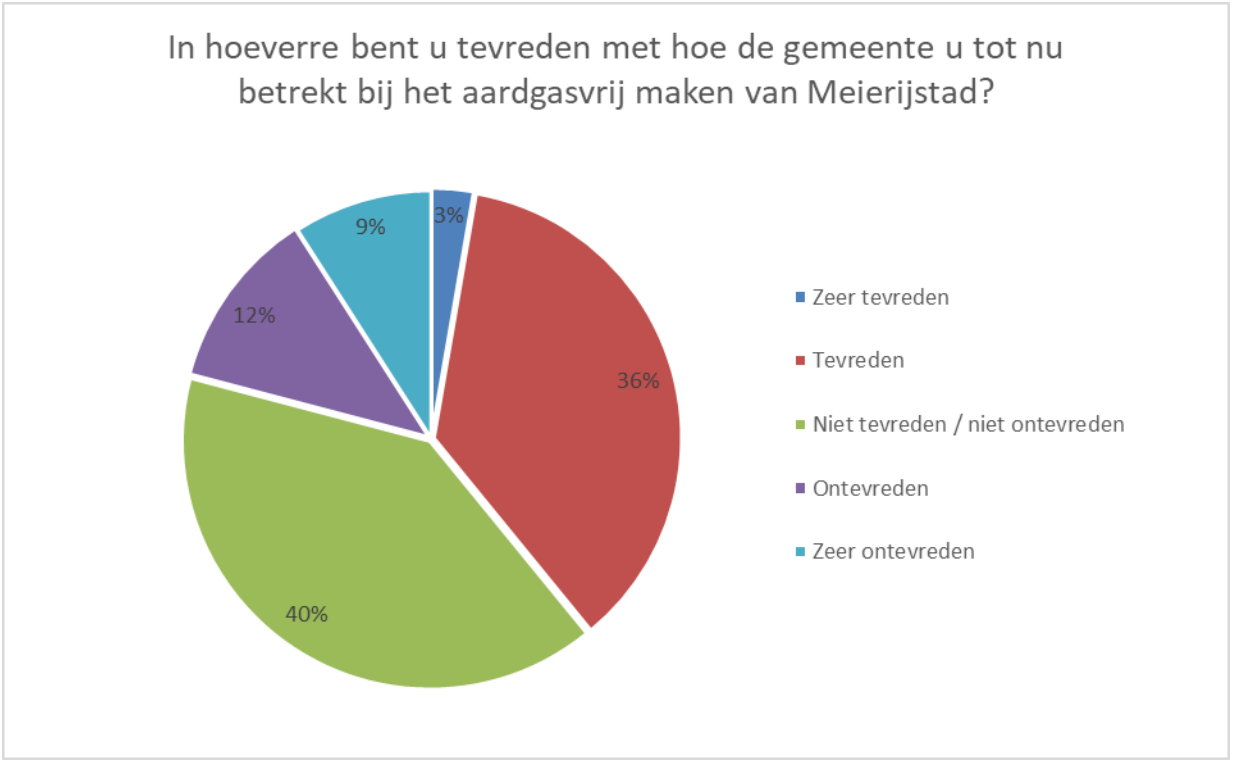

Mocht de straat opengebroken worden om uw wijk aardgasvrij te maken, ziet u mogelijkheden om dan ook gelijk andere zaken aan te pakken? Denk aan: meer groen, het verbeteren van verkeersveiligheid, etc.

- Als dat nodig is dan alles in één. We hebben hier gelukkig veel groen en de wijk heeft al een up-grade gehad
- verkeersveiligheid
- Verbetering van zicht op fietspaden die wegen van woonwijken kruise
- Gescheiden riolering / overlast teveel water na pittige regenbui
- al eerder aangegeven: intelligente verkeersremmende maatregelen (geen heuvels, geen vernauwingen). éénrichting? dan smallere rijstrook en meer ruimte voor groen. de strook voor /naast mijn huis is sinds bouw torendael nooit meer goed opgekomen (platgewalst door parkerende bussen etc). ziet er armetierig uit
- staat hoger terugleggen ca 15cm
- Is momenteel al prima geregeld. Wellicht regenwaterriool ontkoppelen
- Meer laadpalen voor elektrische auto's
- Ja wellicht in overleg met andere werkgroepen/collega's van jullie bespreken welke plannen er nog meer liggen.
- Ik mag er inmiddels toch vanuit gaan dat alle gemeenten de methode 'Werk met werk' hanteren. Overbodige vraag.
- meer groen
- Verkeersveiligheid en mogelijkheid van parkeerplaatsen voor werkbussen UIT de woonerven
- Ja, lijkt me goed als er toch aan gewerkt wordt
- wegen versmallen (veiligheid), groenvoorziening en parkeergelegenheid
- meer parkeer plaatsen minder groen.
- Ons plein loopt erg af naar een zijde, waardoor bij regenval alles één kant op loopt. Dit zou dan wat meer egaal of af bijvoorbeeld aflopend naar het midden kunnen.
- Wat een domme vraag. Ik neem aan dat de gemeente dit altijd bekijkt…
- Bij iedereen loopt op straat, heel hinderlijk en gevaarlijk. Straat is erg smal.
- Inderdaad meer groen en een goede doorstroom van verkeer
- Meer groen
- Verkeersdrempels
- Niets afbreken/afsluiten voordat een ruim voldoende alternatief werkt
- Extra verkeersdrempel, en opnieuw geheel bestraten.
- Er mag altijd meer groen bijkomen.
- Verkeersveiligheid
- Het weghalen van boomwortels, nieuwe trottoirs en het up to date maken van groenvoorzieningen en daarna ook netjes houden.
- Meer parkeergelegenheid, mogelijk nog betere ontkoppeling riool en hwa
- Bordjes op woonerfen van 15km/u
- Vernieuwen van rioleren/ gescheiden stelsel aanleggen.
- Stiller maken van de bestrating + verkeersveiligheid vergroten.
- Planten bomen.
- Goed kijken naar verkeersveiligheid
- Meer groen, verbeteren rioleringsstelsel, verbeteren wegen
- Verkeersveiligheid
- Waterberging tbv koeling van de woningen.
- ligt eraan welke keuzes er worden gemaakt als nieuwe verwarmingsbron
- Verbeteren van de verkeersveiligheid en de geluidsoverlast door verkeer.
- Snelheidsbeperkingen en eenrichting.
- Bij mij ins de straat niet nodig
- Er word op sommige plekken te hard gereden. Dit kun je onaantrekkelijk maken. Verder denk ik dat er in de wijk genoeg groen is. Echter kan het wel mooier
- Bomen in de straat
- Trottoirs herstellen/vernieuwen, bloembakken op de weg verwijderen en verkeersdrempels aanleggen. Dit laatste staat al gepland in de Ypelaar ivm aanpassing verkeerssituatie bij OS De Uilenbrink.
- Groenvoorziening
- leg dan een aantal drempels halverwege de rechte stukken, ik hou mijn hart vast elke keer als mijn kinderen de oprit af fietsen en ik een auto aan hoor komen. Ze weten dat ze op moeten letten, maar met al die elektrische auto's tegenwoordig, kunnen ze ook zomaar een auto niet horen die achter een geparkeerde auto vandaan komt.
- Ik denk alleen aan de overlast!
- Verkeersveiligheid zou kunnen maar ik zie eerder gewoon tegen die tijd onderhoud van riolering etc.. en onderhoud van trottoirs en wegen als geschikte combinatie. Maar zoals al gezegd is dat allemaal niet zo nodig als we over gaan op waterstof.
- Meer groen is altijd welkom. Snelheidsbeperkende maatregelen voor autos is ook gewenst. Met name invalswegen zoals kerkendijk en oost frieslandstraat
- Verkeersremmende maatregelen (geluidsarm)
- meer groen en meer water zichtbaar maken
- Verwijderen van te grote bomen die het zonlicht ontnemen op de daken waarop anders zonnepanelen gelegd kunnen worden.
- het verbeteren van de verkeersveiligheid

- Gelijk houtkachels in huizen aanpakken! Dit mag NIET meer als energiebron gebruikt worden! Anders heeft het geen zin om wijk aardgasvrij te maken. Aardgas is minder erg dan houtstoken!!
- Verkeersveiligheid vergroten, nieuwe frisse bekleding van straat en trottoir.
- is niet nodig op het Turfven (vind ik)
- Verkeersveiligheid verbeteren: hoge snelheden autos in straat beperken). Minder doorgaande straten voor auto's. Ontkoppelen van hemelwater afvoer en aansluiten op WADI's.
- Nee, de ruimte is helaas beperkt en daarmee is extra groen niet mogelijk. Of er moeten drastische maatregelen genomen worden om het parkeren (of de hoeveelheid auto's) in de wijk tegen te gaan.
- Groen, afkoppelen regenwater en riolering
- meer groen, meer parkeerplek, betere inrichting woonerg, verkeersremmende maatregelen
- Verbeteren verkeersveiligheid
- Meer ruimte voor voetgangers. Maar er zijn straten en buurten waar de nood op dat gebied groter is, hoor.
- Meer parkeergelegenheid
- Beperkt want de straat is al erg smal.
- Verkeersveilighied, grondwaterstand.

Vraag 20 - Aardgasvrij **n = 110**

Heeft u nog suggesties voor de gemeente om u beter te betrekken?

45 *reacties*

- Zorg bij digitale avonden voor goede verbindingen. De avond voor woningeigenaren was wat ons betreft een aanfluiting: wel (met veel moeite) beeld maar geen geluid. Dus afgehaakt!
- In een schrijven vd gemeente werd de indruk gewekt dat we in 2050 van het aardgas af moesten zijn, maar niet eerder. Nu stuitte dat "moeten" me nogal tegen de borst, maar de 2050 gaf me nog enigzins lucht. Om vervolgens deze week te horen te krijgen dat de 2050 mogelijk 2030 wordt. Boos word ik hiervan.
- Conform de landelijk overheid zou de gemeente dit onderwerp in kader van de pandemie en nieuwe regering ook moeten doorschuiven. Zodat er bijeenkomsten georganiseerd kunnen worden waarbij meer mensen inspraak kunnen hebben. En niet zoals nu digitaal met 90 personen. Hiervoor is de materie veel te complex en ingrijpend.
- Instellen gemeentelijk adviseur/aanspreekpunt
- iets terug vinden op website en info is gebrekkgi
- Luister naar inwoners van Meierijstad die er vanuit hun vakgebied echt verstand van hebben. Zie de miskleun in Den Bosch waar nu diverse inwoners in de kou zitten. Zie BD.
- Nee danku. Hopelijk krijgen we over enige tijd weer mogelijkheden voor normale bijeenkomsten.
- Sturen van brief ter informatie. Nu ben je als inwoner niet geïnformeerd wanneer je geen informatiehonger hebt en hier zelf naar op zoek gaat... Toch voor alle inwoners belangrijk om te weten dat dit staat te gebeuren en dat men mee mag denken.
- Er is een slechte keuze gemaakt, ga aub geen geld weggooien om een deadline te halen, maar gebruik je verstand.
- Regelmatig huis aan huis informatie
- Meer focus op het waarom en hoe in plaats van het wat ('moet aardgasvrij').
- Nogmaals, denk dat mensen pas mee willen denken en zicht erin willen betrekken zullen als eerste willen weten wie er wat gaat betalen!
- Leuk zo'n klankbordgroep, maar wat zijn de status en rollen/mandaat en beslissingsbevoegdheden/ invloeden van zo'n klankbordgroep?
- maak een kosten vergelijking tussen alle woningen individueel en de meest efficiënte wijkverwarming. Communiceer deze vergelijking
- Meer 'campagne' op social media. Niet alleen de officiële kanalen van de gemeente
- Informeer met brieven niet iedereen zit op facebook of weet van het profiel meierijstad.
- Graag regelmatig updates via social media
- met de mensen persoonlijk te praten
- Nu moet ik, na het lezen van het BD zelf op zoek om kenbaar te maken wat ik vind. Ik schrok ervan dat we vóór 14 februari een enquette moesten invullen. Ik neem even aan dat dat deze enquette is. Maar geen persoonlijk bericht, geen bericht in de bus over dat onze wijk als een van de eerste aan de beurt is. Alleen een krantebericht. Wat meer directe communicatie over zoites ingrijpends is zeer wenselijk.
- Kostenbegrotingen voor d inwoners, bij elke vorm van alternatieven voor aardgas.
- De informatieavonden beter aankondigen
- Via de wijkraad
- Goede communicatie via e-mail, over het hele milieu-probleem. Geen onnodig papier.
- Ik mis in de nieuwsbrief van de gemeente Meierijstad het onderwerp "aardgasvrijmaken".
- Betrek mensen tijdig bij ontwikkelingen en niet alleen via een lokaal krantje maar via de brievenbus.
- indien mogelijk per woning op bezoek om te bekijken en door te spreken, zodat het werkelijk individueel aanpassen wordt
- Benieuwd wat er uit die digitale info bijeenkomsten komt...
- Ik hoor alleen dat de gemeente aardgasvrij wordt, maar geen idee wat dat voor mij betekent en wat dat gaat kosten.
- er is nu al ingezet een warmwater voorziening met lage en medium temperatuur. Ben het daar niet mee eens, blijkbaar ligt deze manier van verwarmen als vast. Onze verwarming werkt niet op warmwater en daardoor is deze warmtebron niet direct door ons te gebruiken.
- Tijdig communiceren over voorlichtingsbijeenkomsten.
- Eerst de duidelijke alternatieven. En burgerpanel die de klachten behandeld.
- Nee, dit vind ik moeilijk. Ik denk dat er wel met duidelijke / begrijpbare, eerlijke taal naar alle inwoners gecommuniceerd moet worden.
- Zie hierboven. De burgers zijn NIET gehoord in de plannen voor de energietransitie! Draagvlak ontbreekt en daarmee het vertrouwen in een goede democratische besluitvorming. Alles is voorgekookt door de zgn. tafels van Nijpels maar de burger is angstvallig buiten de deur gehouden.
- Concreter worden: dit en dit en dit zijn de alternatieven voor aardgas
- Niemand praat over kosten voor de burger. 1e verplichte adopters zouden hogere subsidie moeten krijgen. Kosteloos stelling voor recent aangeschafte CV ketel b.v.
- Spoor adressen op die reeds aardgasvrij zijn gebouwd of achteraf aardgasvrij zijn gemaakt en laat deskundigen beoordelen of de gekozen oplossingen herbruikbaar zijn in vergelijkbare woningen.
- Duidelijkheid verschaffen en vergunning aanvraag mbt warmtepompen

- Is nu lastig met corona. Ik denk wel dat de bewoners achter de plannen moeten staan en dat het anders niet moet worden uitgevoerd. Ik vind dat de kosten voor aanpassingen in verhouding moeten staan tot het voordeel wat er is. Terugverdientijd van maximaal 5 tot 10 jaar.
- Mensen het gevoel geven om gehoord te zijn, dat gebeurt nu amper.
- Kostprijs berekening maken per woning.
- Gemeente moet ook kijken naar meldingen die NU gedaan worden mbt leefomgeving. En contact opnemen met die mensen.
- Van de eerste twee heb ik niets gemerkt. Deze enquête kwam ik tegen op LinkedIn. Betere informatievoorziening gewenst.
- Richt u op straten en buurten i.p.v. 'massacommunicatie' met 80.000 mensen.
- E-mailnieuwsbrief (korte update met verwijzing naar de site)
- Beter informeren over voorlichtingsbijeenkomst, die van 4 feb kwam ik toevallig tegen, en dan moet je maar net thuis zijn.

Vraag 21 - Aardgasvrij

n = 101

Waar moet de gemeenteraad volgens u echt rekening mee houden bij de beslissing over de verschillende opties om Meierijstad aardgasvrij te maken?

- De betaalbaarheid voor de inwoners. En niet toegeven aan de waan van de dag. Kijk de kat uit de boom, loop niet voorop maar kijk naar resultaten elders.
- 1. Maak alle nieuwbouwwoningen aardgasvrij, vooral in nieuwbouwgebieden. 2. Vergoed alle kosten. Zo niet, verplicht inwoners dan tot niets, maar laat ze de vrije keus. Jaag ze niet op enorme kosten
- Onvoorstelbare hoge kosten voor de bewoners is onacceptabel qua investeringen en exploitatie..
- Financieel draagkracht, individuele keuzevrijheid
- Niet overhaaste beslissingen nemen is belangrijk. Wanneer men nog niet weet wat de beste oplossing is loopt men grote risico's op verkeerde investeringen en kapitaal vernietiging.
- betaalbaarheid voor de bewoners
- Aardgasvrij maken is prima. De beslissing om alles via een elektriciteitsnet te doen is een foute. CO2 vrije verbranding van waterstofgas is goed mogelijk en voorkomt dat een duur elektriciteitnet moet worden vervangen door een nog kostbaardere stroomdistributie en waarbij een bestaand waardevol gasnet ook nog waardeloos wordt. Dit gaat vele miljoenen kosten.
- Geen idee. De betaalbaarheid schiet me dan het eerste binnen
- met een wat verdere, ruime blik met oog voor toepassingen voor de toekomst. niet baseren op basis huidige stand van de techniek. komt alles op elektriciteit neer dan wordt het naast graven voor robuuster leidingnet (zit nu hier bijna vol) ook serieus kijken naar kernenergie. Maar ook en vooral kijken naar waterstof (de eerste experimenten zijn er al geweest: monteer een andere ketel et voilá. Als deze mogelijkheid hier komt sta ik vooraan
- zoveel mogelijk alles op elektriciteit huis minste aan te passen en maar 1 systeem nodig
- Betaalbaarheid. Alle heffingen zijn al duurder geworden en nu komt dit er weer overheen
- Financieel zoveel mogelijk ontzien van extra kosten voor lagere inkomens groepen (beneden modaal). daarboven eventueel bijdragen naar rato van OZB-waarde met dien verstande dat er sprake van een win win-situatie moet zijn
- Vooral de kosten voor huishoudens zo laag mogelijk houden en overlast van geluid. Daarnaast zo gunstig mogelijk plaatsen van installaties in de ruimtelijke ordening.
- De kosten die eigenaren moeten maken , dienen vooraf goed in beeld gebracht te worden

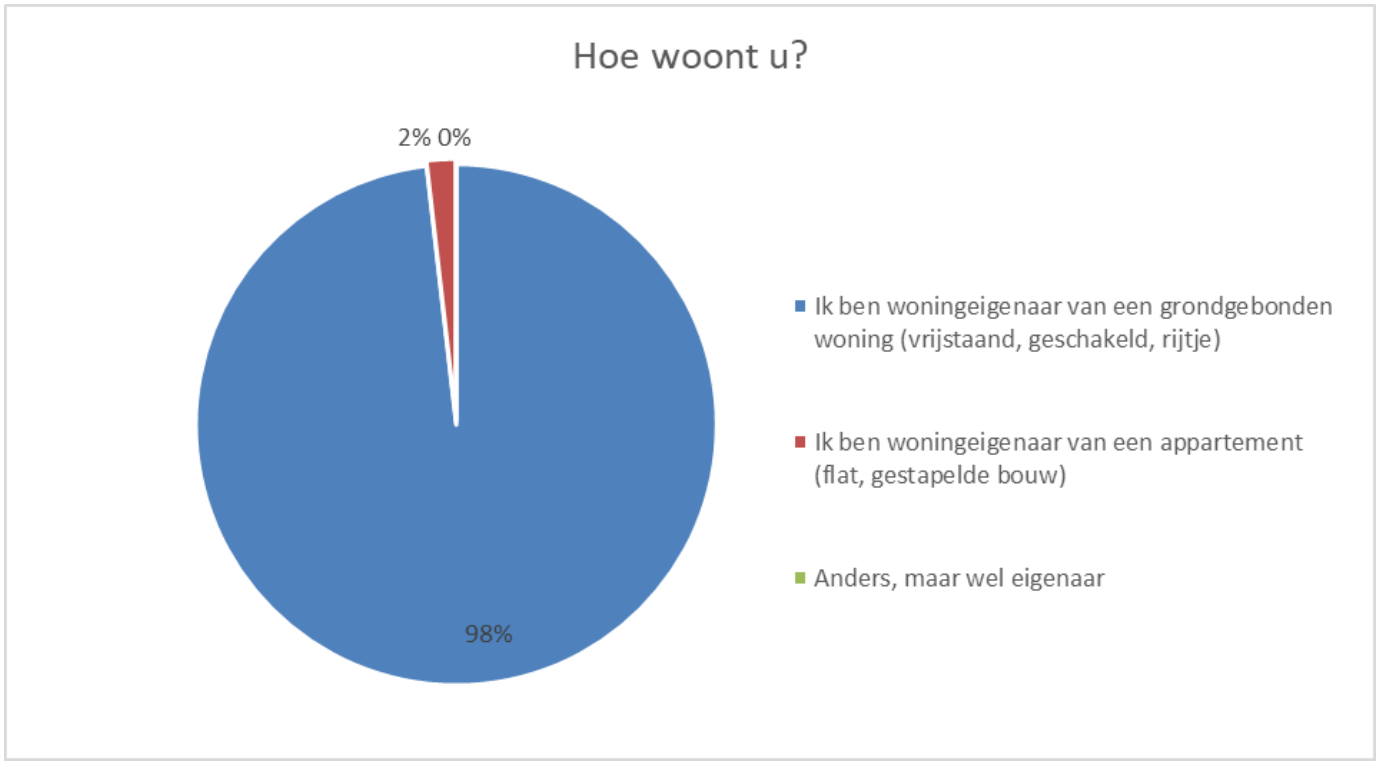
- Er moeten opties geboden worden en de gemeente moet support bieden bij aanpassingen.
- Let op een goede technische oplossing, dat ze ook in de winter bij -10 graden nog steeds genoeg warmte kunnen leveren. Mijn ervaring met warmtenetten is dat er bij erg lage temperaturen het warmtenet niet genoeg warmte kan leveren, wat natuurlijk niet alleen onhandig is, maar ook zeer snel het draagvlak onderuit haalt
- Met bewoners die die iets meer tijd willen nemen om tot een echt verstandig besluit te komen ! Tot zolang KOOP AARDGAS in Denemarken, Zweden desnoods Rusland. GEEN BIOMASSA AUB bij voorbaat dank Joke Blommaert
- Nieuwe technieken
- Keuzevrijheid voor bewoners, geen verplichting. Maak het aantrekkelijk zodat keuze bewoners positief uitvalt. Met de aanpak tot nu toe en ervaringen in andere gemeenten (WKC's) sta je al met 1-0 achter voordat je begint!
- Kosten- wie betaalt wat... Oplossingen (goed getest/geen kat in de zak/slechte ervaringen uit het verleden met warmtepompen etc.)
- nieuwe technieken in de nabije toekomst betaalbaar
- Met een aantal zaken: 1. De kosten van verduurzamingsmaatregelen; 2. Wie gaat die kosten van verduurzaming dragen? 3. Stop met leningen, geef (stapelbare) subsidies; 4. Welke bewezen oplossingen werken wél? 5. Welke partij staat garant in geval de oplossing(en) toch niet werken? En wat houdt die garantie in dan? 6. Welke fasering/termijnen (niet teveel haast maken).
- Starten met de eigen gebouwen. Industrie en kantoren.
- Anticiperen op nieuwe energiebronnen
- Dat het betaalbaar cq niet duurder is. Dat je keuze vrijheid houdt betreft providers. Bv noet 30 jaar vast aan dezelfde organisatie.
- Ze moeten bij nieuwe woningen beginnen en de oudere woningen laten zoals het is.
- Dat het geld kost en men niet bereid is voor te betalen, dit wordt door iemand van buitenaf opgedrongen.
- Degelijke en goede contracten met meerdere leveranciers. Misschien scheiding maken: meerdere energieleveranciers en beheerder infrastructuur?
- met de betaalbaarheid .
- Klaarblijkelijk is het al een uitgemaakte zaak om Meierijstad aardgasvrij te maken. Ik denk dat er betere, minder ingrijpende (voor de burger althans) maatregelen te bedenken zijn om tot een energie transitie te komen. Ik denk hierbij vooral aan waterstof.
- De landelijke en wereld politiek.
- Dat de veiligheid niet in het geding komt
- dat het technisch goed mogelijk is
- De kosten die per gezin gemoeid zijn om als eerste van het gas af te gaan. Want die kosten zijn hoger dan bij systemen waar de kinderziektes uit zijn. En als er kinderziektes zijn waar een hoog prijskaartje aan hangt dat de gemeente compensatie biedt aan de betreffende inwoners die als eerste van het gas af gaan.
- Betaalbaar. Onafhankelijk zijn van een energieleverancier.
- Kosten per woning.
- Goed inspelen op de nieuwe ontwikkelingen
- Kosten per huishouden
- De betaalbaarheid van de transitie
- Geen subsidie op halve maatregelen. Daken halfvol leggen met zonnepanelen is geldverspilling.
- Met name het kostenaspect en technische haalbaarheid in bestaande woningen.
- Kosten
- Wie betaalt de kosten.
- Betaalbaarheid.
- Dat mensen het kunnen betalen om zo'n grote verbouwing te doen.
- De kosten voor bewoners. En dat alles goed geregeld is ook als beloftes niet waargemaakt worden zoals bij de aardwarmte bij de appartementen aan het Ketelven waar mensen op hoge kosten kwamen terwijl het zuiniger zou moeten zijn.
- Dat toegepaste oplossingen echt duurzaam zijn, betaalbaar en voor langere tijd toepasbaar. Experimenteren met technieken lijkt me niet wenselijk
- Personen die daar geen behoefte aan hebben
- Dat sommige mensen wel willen, maar geen geld hebben om alles aan te passen.
- realisme, betaalbaarheid én subsidiemogelijkheid, en ook, indien een eigenaar reeds zelf heeft geïnvesteerd, een reële vergoeding als anderen die later investeren wel subsidie krijgen
- De impact van het alternatief voor de bewoners. Want zeg nu zelf zo'n grote warmtepomp naast de voordeur, dat wil je toch niet.
- Wat gaat de gemeente bijdragen aan de kosten?
- Geluidsoverlast bij inzetten van individuele oplossingen zoals warmtepompen
- Kosten minimaliseren voor de bewoner/eigenaar. Geen (hout) kachels (fijnstof) (dus verbieden). Geen lucht warmte pompen toestaan, ik heb nu al last van al die slaapkamer airco's in de zomer.....Lage temperatuur verwarming vergt immers in veel woningen een complete aanpassing van de cv installatie (radiatoren) en extra isolatie van muren, vloeren en dak, Bouwfysisch zou dat aan de buitenkant moeten, dus zeer hoge kosten!
- Waterstof. Bedrijven eerst. Inwoners niet met extreem hoge investeringen opzadelen om hun plan door te zetten.

- Financiele haalbaarheid voor burgers
- Betaalbaarheid en haalbaarheid
- Niet voor de troepen uitlopen. Een doordacht totaalplan maken in overleg met de wijken. Inwoners ontzorgen. Kosten binnen de perken houden.
- Sluit je aan bij Europees beleid.
- Belangrijkste is dat er verschillende keuzes moeten zijn voor iedereen. Niet ieder huis wordt op dezelfde manier verwarmd waardoor in sommige gevallen individuele aanpak nodig is
- De beslissing om Meierijstad aardgasvrij te maken niet op voorhand al te nemen. Laat eerst de regering maar eens met goede landelijke oplossingen komen, zoals bv. betaalbare elektriciteit uit kerncentrales.
- Niet hun eigen ideeën doordrammen.
- Zie eerdere opmerkingen. Focus je niet op dat aardgas, maar op beperking van de energievraag!
- Het is voor mij niet betaalbaar. Kan maar net rondkomen Betaald de Overheid dit? !!!!!!!
- Kostenplaatje voor de huiseigenaren, ik ben gepensioneerd en kan/wil niet investeren
- Kan iedereen het betalen
- Met de wensen en het draagvlak bij de bevolking! Welke keuzes hebben en vooral wat zijn de kosten? Wie gaat dat allemaal betalen? Ik niet als bewoner!
- betaalbaarheid voor iedereen
- Betaalbaarheid
- Er moet rekening worden gehouden met de portemonnee van de burgers. Ik ben zelf verwarmingsmonteur en zie het de komende tijd niet zitten om van het gas af te gaan. Het is een onhaalbaar, onbetaalbaar en onrealistisch plan om voorlopig van het gas te gaan.
- Betaalbaarheid voor gebruiker (eigenaar/huurder). Realiteitszin.
- Waar echt rekening mee gehouden moet worden zijn de enorme kosten die met het aardgasvrij maken gemoeid zijn. De overheid is overigens verkeerd gestart; nadat de landelijke overheid een aantal mogelijke oplossingen aanreikt, wordt het gasvrij maken van wijken pas een taak van de gemeente die dan met deskundige ondersteuning een plan kan gaan maken en voorleggen aan de wijkbewoners. Het kosten vraagstuk zal dan de grootste bottleneck zijn en zonder subsidie lijkt me het aardgasvrij maken een enorm probleem vooral in wijken en buurten waar de inkomens weinig ruimte bieden voor hogere lasten.. Ook belangrijk is dat de Gemeente met Netbeheerders afspreekt dat zij onmiddellijk stoppen met het verwijderen van aardgasleidingen. Dat gebeurt nu zodra een bewoner geen gas meer afneemt. De huidige gasleidingen kunnen immers later hard nodig zijn als biogas/waterstofgas een bruikbare optie in de nabije toekomst blijkt te zijn.
- Het snels resultaat te bereiken
- Help bewoners financieel en informatief om voor 2030 hun huis al gasvrij te maken, zodat de afsluiting van het gas daarna vele malen sneller en makkelijker zal gaan.
- de kosten die ermee gemoeid zijn
- Geen kosten voor de bewoners/eigenaren. Het wordt opgelegd door de overheid dus daar ook de kosten neerleggen. Er zijn miljarden uitgegeven aan multinationals tijdens corona. Die hadden ook in het milieu gestopt kunnen worden.
- De kosten voor de burgers en met het feit dat niet alle panden geschikt zijn voor zonne-energie dat en elektriciteit veelal nog opgewekt wordt door milieuonvriendelijke kolen- en biomassacentrales. De nadelen van warmtepompen: 1.Geluidsoverlast door de buitenunit (compressor) 2. Grote investering 3. Grotere dimensie van radiatoren of vloerverwarming vereist 4. Opwarming gebeurt op lagere temperaturen en verloopt dus trager, of er moeten radiatoren met ingebouwde fan gebruikt worden 5. Bij het type met de horizontale collector is een grote oppervlakte vereist, bij andere systemen is een specifieke ligging nodig 6. Vergunningen zijn vereist 7. Uitbreiding van een woning vereist extra capaciteit van de warmtepomp die het niet kan leveren omdat deze precies is berekend op de huidige warmtevraag. Systemen met een elektrisch back-upsysteem voor als de warmtebron (grond, water of lucht) onvoldoende warmte levert of er een storing in het warmtepompsysteem is, zorgen door het lage rendement voor hoge elektriciteitskosten.
- Kosteloos stelling van de burgers. (kostenneutraal.) Geen doekjes voor bloeden zoals renteloze leningen. Zorgen dat er geen ongelijkheid ontstaat als je nu verplicht als 1e mee moet doen ten opzichte van mensen over 15-20 jaar. Alle opties eerlijk meenemen Waterstof b.v. Kernenergie wellicht besluit Nederland dat over 10 jaar Zeker geen hopeloze warmtepompen afzonderlijk per huis
- Optie mag niet te duur zijn t.o.v aardgas stoken. Zelfde kosten als voor aardgas als gemeente of projectontwikkelaar investeerd. Eigen investeringen eigenaren beperkt en met een terugverdientijd van 5 tot 10 jaar.
- Zeer belangrijk kosten neutraal voor de bewoners.
- Strenge geluidsnormen warmtepompen ivm geluidsoverlast, wat veroorzaakt claims, burenruzie, stress
- In het algemeen de dorpen dorps houden, houd vast aan de eigenschappen van dorpen. Vrijheid, ruimte en groen.
- Beginnen met verbieden van het gebruik van hout gestookte kachels in de wijken die gepland staan voor de transitie. Ook landelijk moet Meijerijstad zijn protest laten horen over het gebruik van het opwekken van energie middels bio-massa centrales. Als je klimaatdoelen wilt halen dan moet je de grootste vervuilers eerst aanpakken.

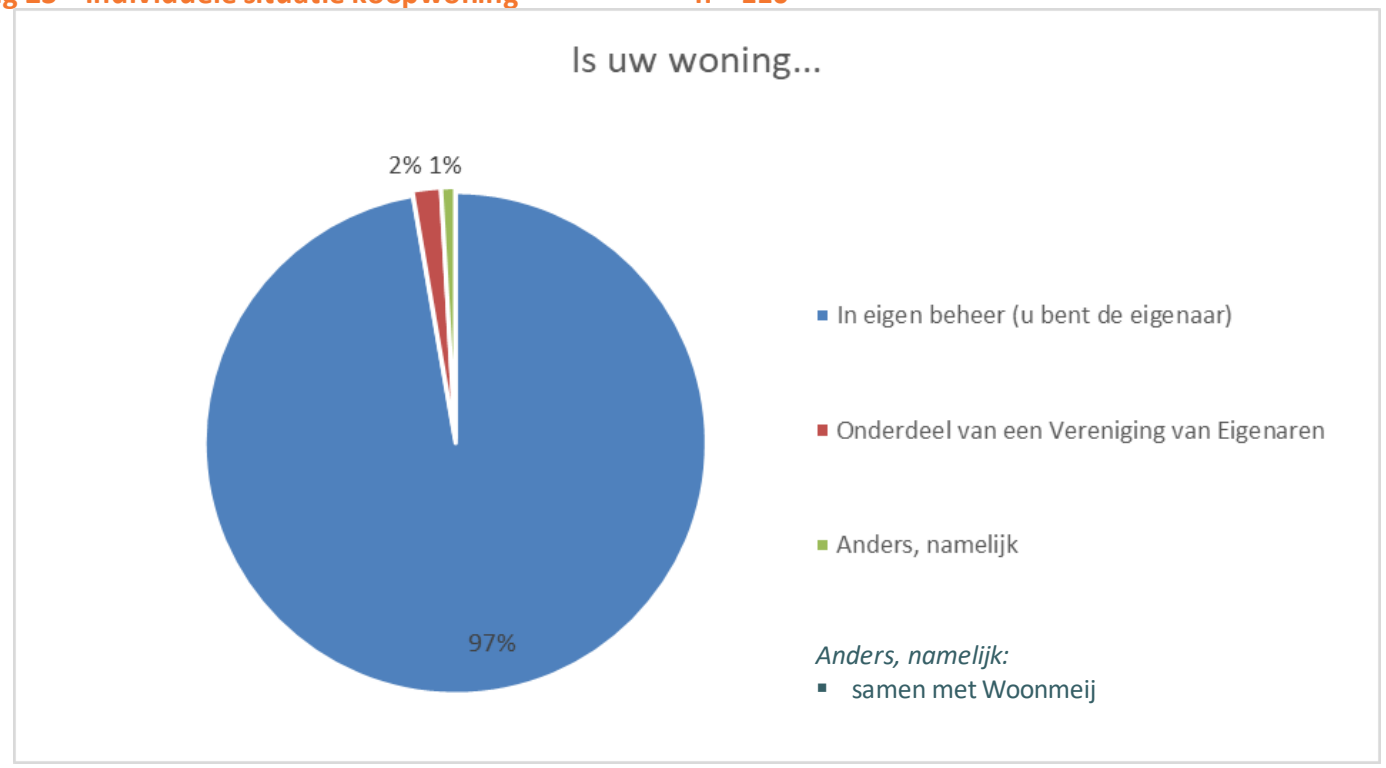
- bereikbaar en betaalbaar voor alle inwoners
- Houtstook (houtkachels) mag NIET als alternatieve bron van energie toegestaan zijn!! Daarmee haalt men klimaatdoelen zeker NIET!
- Met de financiering. Particulieren zullen een investering moeten doen in sloop en aanleg. Is er een voorfinanciering of een vrije lening mogelijk?
- Betaalbaarheid voor lage inkomensgroepen
- subsidie?
- Zorg ervoor dat alle bewoners eerlijke en gelijke lasten krijgen. Dat betekend dat wijken die voorop lopen misschien een minder goed presterende oplossing krijgen (omdat de techniek zich ontwikkeld) en daardoor per wijk verschillende energielasten ontstaan. In basis is er de warmte wet met het ' niet meer dan anders principe' maar toch moet er voor worden gewaakt dat er geen scheve situaties ontstaan. Betrek marktpartijen voor oplossingen en kennis maar eventueel ook voor exploitatie van collectieve systemen? In het geval van exploitatie van collectieve systemen is het eerste punt natuurlijk nog belangrijker. Het biedt aan de andere kant ook kansen om investeringen lager te houden doordat deze partijen deze dragen. Houdt systemen robuust, realiseer dat energievraag van gebouwen zeer aan het veranderen is (koudevraag wordt voor kantoren vaak al meer leidend!). En overweeg ook om koeling mee te nemen in de systemen (hoeveel mensen hebben ondertussen al niet een airco! Mensen zijn daarom wel bereidt om te betalen voor koeling en kan een evt bussinescase positief beinvloedden.
- Neem goed kennis van de mogelijke alternatieven van aardgas (bv waterstof) en wat de kosten hiervan zijn voor de gemeente en haar inwoners. Denk goed na over collectieve energieopwekking zoals zonneparken en eventuele windturbines, met name op plekken waar dit het minste pijn doet voor de omgeving (zone rond Zuid-Willemsvaart en Vlagheide).
- Luisteren naar en het serieus nemen van opmerkingen, zowel positief als negatief, van bewoners
- bewoners
- het geld, particuliere huiseigenaren kunnen niet voor de kosten moeten opdraaien, want de meesten kunnen het gewoonweg niet betalen
- Betaalbaarheid, kan de gemeente al helpen met energie besparende acties, zodat gas gebruik al op kort termijn daalt en later de beste techniek voor gaskookplaat wordt gekozen.
- Betaalbaarheid voor woningeigenaren.
- Onze woning is oud en slecht geisoleerd. Het zal veel kosten om aardgasvrij te worden... Ben benieuwd naar de ideeën, maar ik vrees voor een grote investering...
- Komt ie weer: draagvlak. En: betaalbaarheid voor de bewoners.
- Het financiële plaatje
- Dat het betaalbaar blijft voor iedereen
- Het betaalbaar houden van het alternatief. De kosten voor alternatieve systemen zijn nu vaak hoger dan traditioneel gas. Om draagvlak te krijgen/houden zal de burger niet (alleen) zelf de portemonnee moeten trekken voor de investering en exploitatiekosten. Verder moet er een krachtige lobby komen voor de salderingsregeling. Zonnepanelen leggen loont niet meer als het verbruik (in de winter) niet verrekend wordt met de opwekking (in de zomermaanden), terwijl zonnepanelen een wezenlijke bijdrage zullen leveren aan de transitie.
- Kosten

DEEL III – INDIVIDUELE SITUATIE KOOPWONING (VRAAG 22 T/M 28) *

Vraag 22 – Individuele situatie koopwoning n = 110

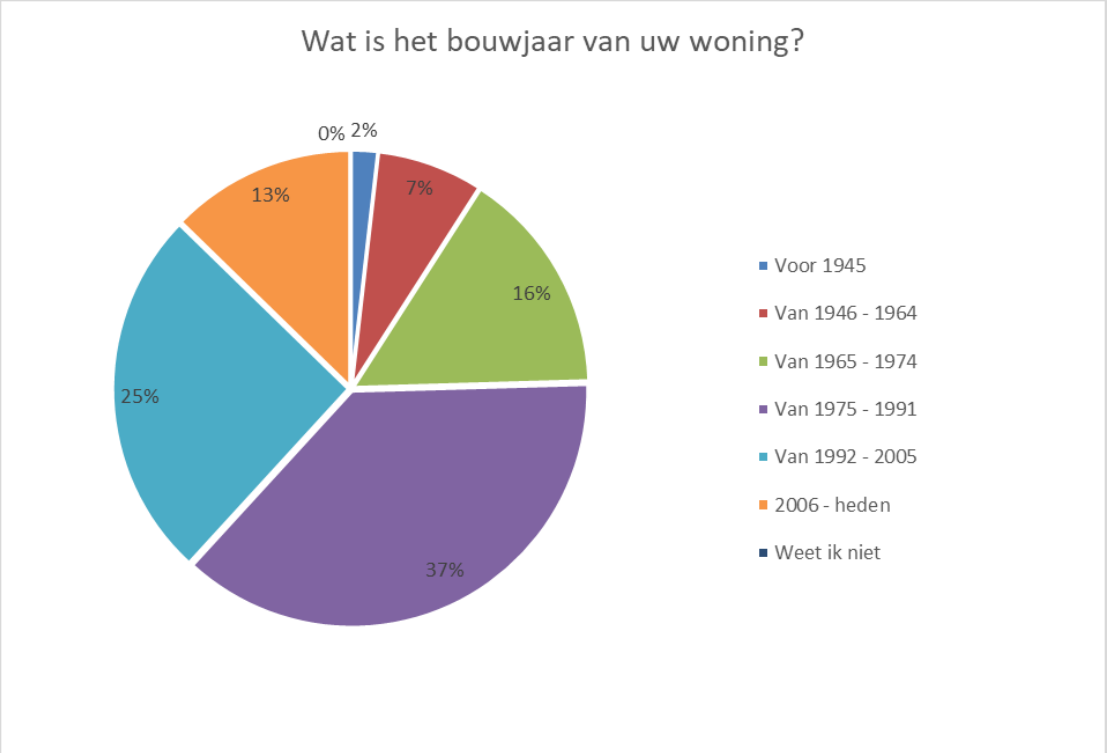

Vraag 23 – Individuele situatie koopwoning n = 110

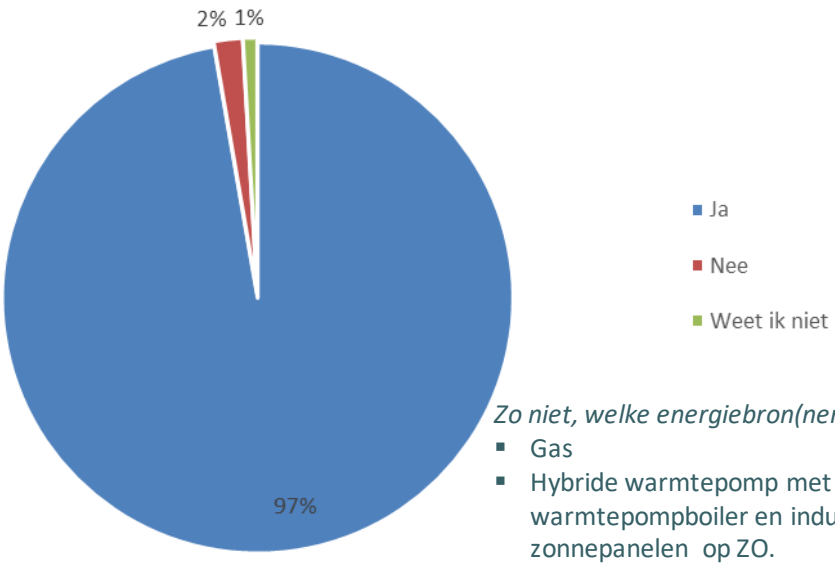

*** De vragen 29 t/m 34 over de individuele situatie huurwoningen zijn slechts door 3 personen ingevuld. Dit leverteen onvoldoende betrouwbare indicatie op en is om die reden niet opgenomen in deze rapportage.**

Vraag 24 – Individuele situatie koopwoning n = 110

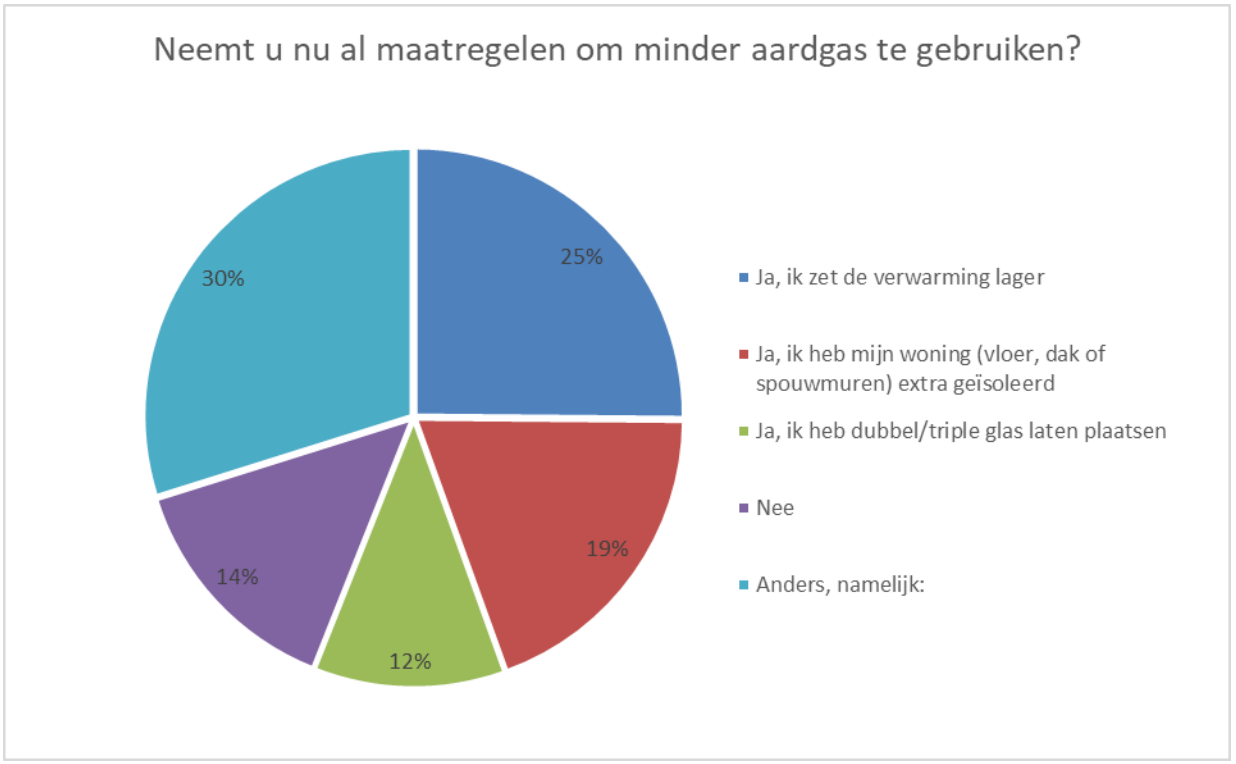

Vraag 25 – Individuele situatie koopwoning n = 110

Zo niet, welke energiebron(nen) gebruikt u nu?

- Gas
- Hybride warmtepomp met elektrische ketel, warmtepompboiler en inductiekookplaat. 20 zonnepanelen op ZO.

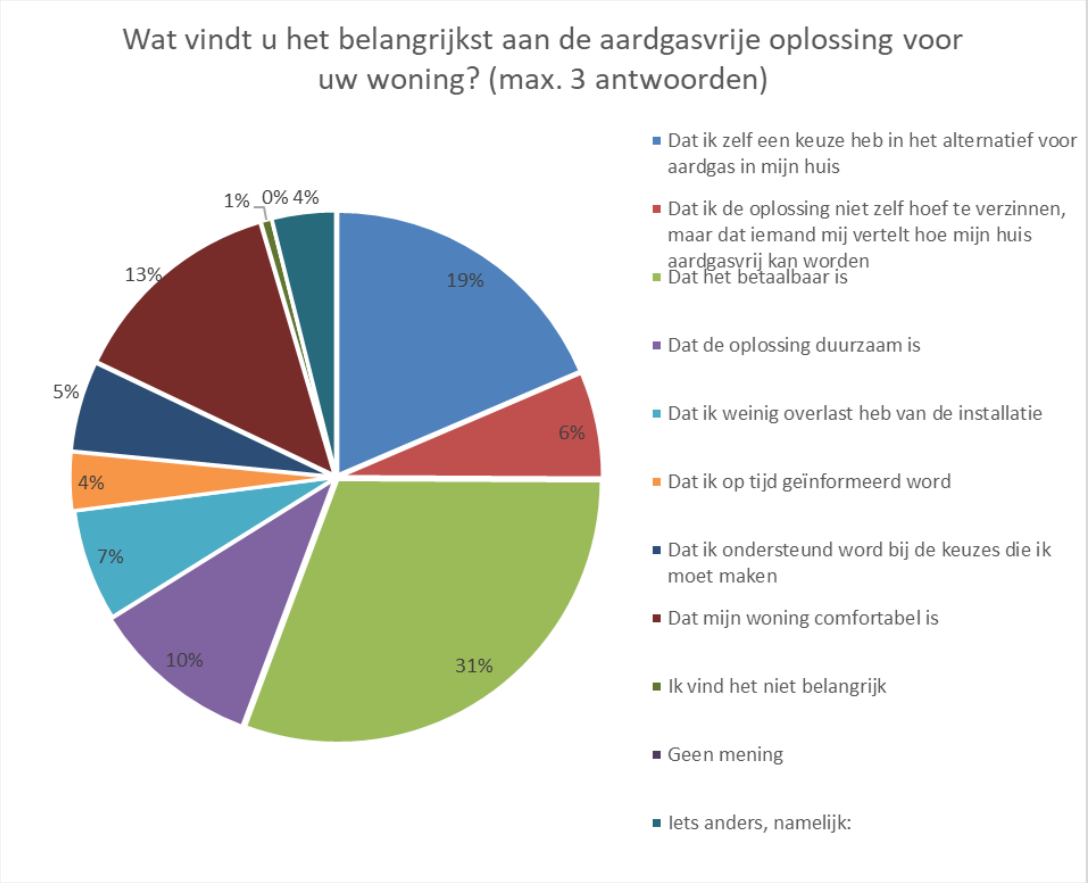
Vraag 26 - Individuele situatie koopwoning n = 191

Anders, namelijk: 27 *reacties*

- Heb nieuwe daken geplaatst
- zie opmerking omtrent glas aanpassing
- elektrisch bij verwarmen (zonnepanelen)
- Ik heb bij de bouw al rekening gehouden met extra muur- en dakisolatie, 3*isolatieglas valdorpels in de binnendeuren etc. Meer is op dit moment niet mogelijk
- Heb normaal standaard isolatieglas (1e generatie) en een WTW-systeem
- Ons huis is bij de bouw (2004) al voorzien van isolerende materialen.
- Elektrisch koken ipv op gas.
- Electrisch koken
- Zonnepanelen, kook elektrisch, gebruik warmwaterboilers
- Ik kook electrisch
- verwarming d.m.v. airco (overcapaciteit aan zonnepanelen)
- Heb ook zonnepanelen en kook op inductie.
- Huis beschikt over zonneboiler, binnenkort komt een nieuwe HR ketel, voor de rest is het huis al goed geïsoleerd en heeft HR++ glas
- Zuinigere CV-ketel geplaatst.
- zonnepanelen, koken op inductie
- Een zonneboiler geïnstalleerd welke tapwater en CV water kan verwarmen
- koken elektrisch
- Sedum op dak garage/woonkamer
- Ik gebruik geen gas meer sinds 1 jan 2021
- Kook elektrisch en heb zonnepanelen. Heb split level airco waarmee je ook je huis verwarmen kan
- Zonnepalen
- zonnepanelen op het dak
- is goed geisoleerd, heb een warmtepompboiler laten plaatsen, nu nog zonnecollector. We hebben zonnepanelen
- koud douchen
- koken op inductie ipv gas
- kook electrisch / isolatie van dak hebben we jaren geleden gedaan. We hebben dubbel glas, van ongeveer 25 jaar oud, dus dat zal niet het meest energiezuinige zijn...
- Nieuwe keuken koken op stroom van zonnepalen

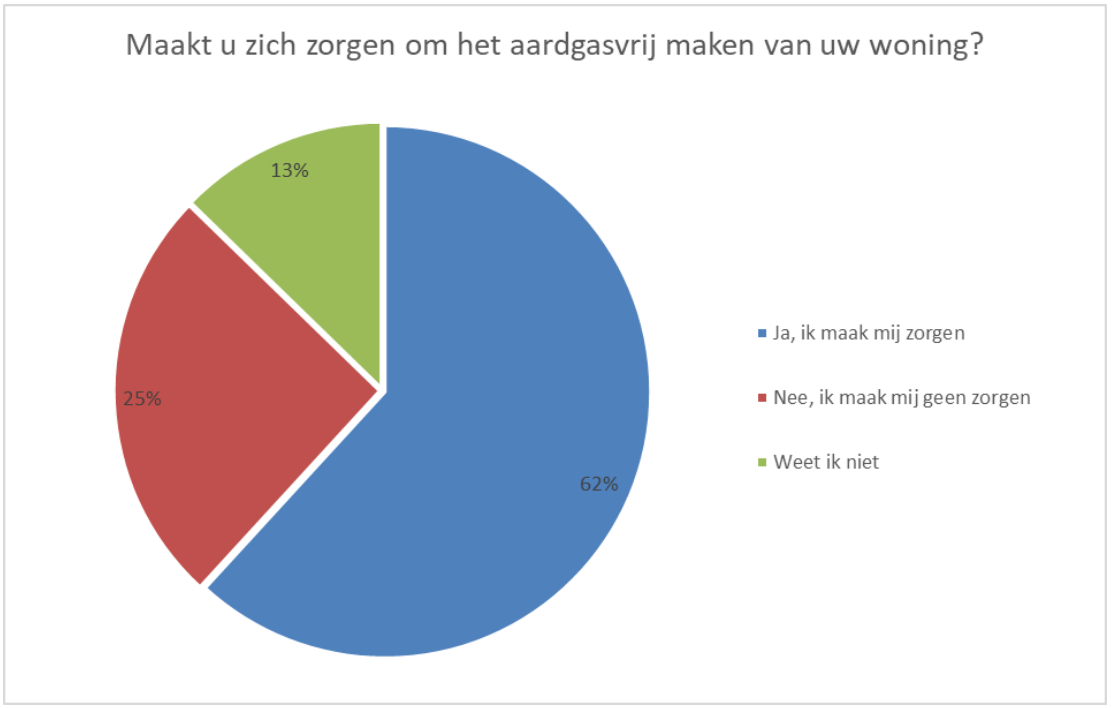
Vraag 27 - Individuele situatie koopwoning n = 307

Anders, namelijk: 12 *reacties*

- Dat de regering of de gemeente alle kosten op zich neemt die er gemaakt worden, dus ook de kosten van alle wijzigingen die in huis moeten plaatsvinden, inclusief afwerking en aankopen van nieuw apparatuur.
- Geen verhoogde gemeentelijke belasting vanwege onvoorziene uitgaven
- Handen af van mijn huis. Ik heb een gashaard, kook op gas en een CV op gas. Niet mee bemoeien aub !!!!!
- Hoezo maar 3 antwoorden aanklikken? Als 3e: Dat ik weinig overlast heb van de installatie (geen hoorbaar gebrom van de installatie) en 4. Dat mijn woning comfortabel is (dat lijkt me wel het minimale, want dat is nu ook. Waarom zou ik genoegen nemen met een investering van duizenden euro's en dan minder comfortabel kan wonen? Hoe dan?)
- Zie mijn eerdere opmerking over wijkverwarming, dat is volgens mij efficiënter
- Dat het mij geen geld kost en dar ik mag beslissende de keuze om aardgas te gebruiken.
- leverbetrouwbaarheid
- Ik hoef geen aardgasprijs woning
- Dat ik zowel binnen als buiten comfortabel kan leven en geen herrie ondervind van bv warmtepompen.
- Dat ik duidelijke begrijpbare informatie krijg
- Wat vinden we in Meierijstad van waterstof????
- geen grote apparatuur / brommend geluid waar we mogelijk last van krijgen

Vraag 28 - Individuele situatie koopwoning n = 307

Heeft u zorgen? Zo ja, welke? 65 *reacties*

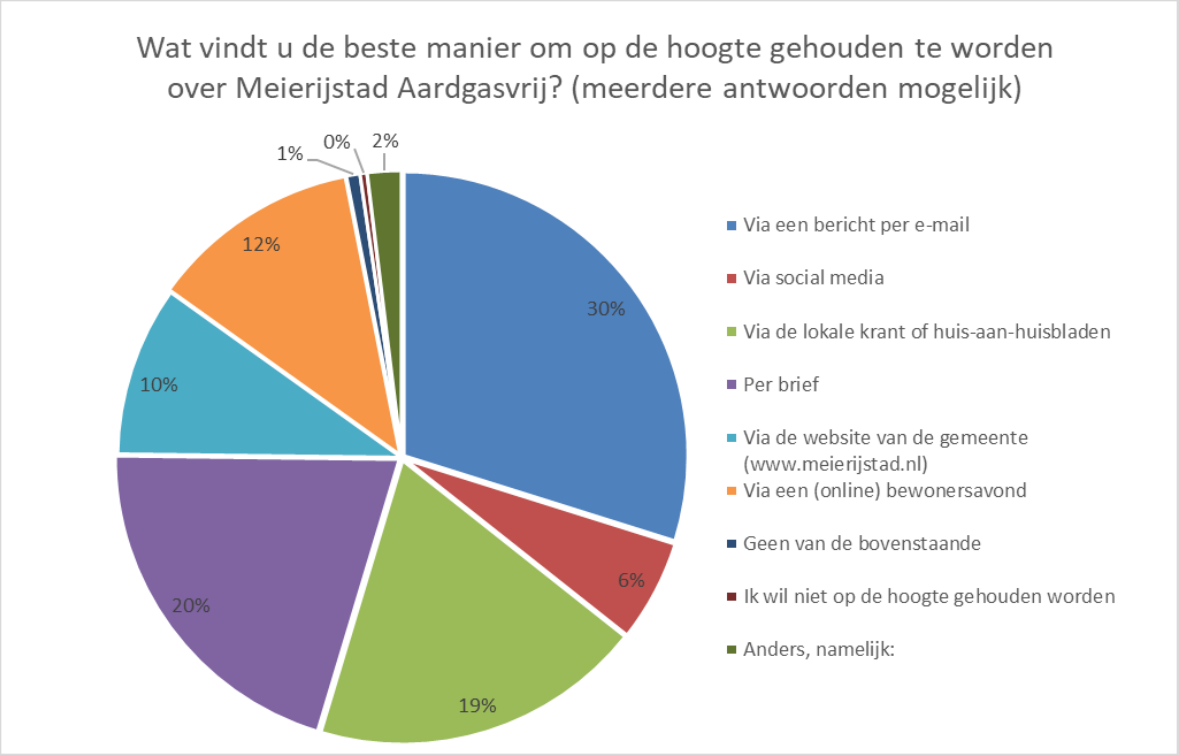
- dat het verpicht word
- Financiering
- Dat er onverantwoorde beslissingen worden genomen door de gemeente
- Of het alternatief wel accuraat genoeg is.
- Ik ben bang dat men te overhaast te werk gaat. Als men het grootschalig wil aanpakken moet vooraf duidelijk zijn wat de beste oplossing is. In dit stadium is het beter kleinschalig stimuleren door subsidies zodat op korte termijn al direct veel energie bespaart kan worden.
- alternatief koken
- Een hybride warmtepomp.....ik hoor vaak over veel problemen. Dat moet bekend zijn.
- Ja, qua duurzaamheid is gas prima en moet ik onnodig veel kosten maken door jullie dwangmatige onzin. Ik zou zeggen begin met alle nieuwbouw huizen en vele ons aub niet lastig !!!
- omdat ik nu aan het eind van de mogelijkheden zit. meer panelen kan nog, windmolen zou kunnen maar warmtepomp gaat hier niet werken zonder extreem hoge kosten (vloeren eruit)
- Ik maak me ernstige zorgen over de kosten die het met zich mee gaat brengen en wie voor deze kosten opdraait.
- eventuele wat verplichting om bepaald systeem te moeten accepteren wat niet voldoende bedrijfszeker is bij extreem weer
- Betaalbaarheid en werking. Warmtepompen zijn nog niet effectief genoeg bij koude en het energieverbruik (elektriciteit) is hoog. In de avond heb je niets aan zonnepanelen als elektriciteitsbron.
- Betaalbaarheid omdat mijn woning een indirect luchtverwarmingssysteem heeft
- Vooral de Kostenpost... Denk dan bijv. ook aan vervangen van ketels en gasfornuizen. Maar ook bijv. gaskachel (laten plaatsen in 2010 net voordat duidelijk werd dat we op een duur van gas af moeten).
- Dat mijn woning niet meer voldoende te verwarmen, tenzij er hoge kosten gemaakt moeten worden
- Persoonlijk: nee. Ik verwacht echter dat mijn buren niet zo makkelijk te overtuigen zijn om over te stappen. De huizen hier zijn echter perfect geschikt voor zonnepanelen (plat dak zonder schaduwval), maar mijn buren vinden deze nog steeds te duur...

- Mijn keuze zou zijn Waterstof of kernenergie.
- Zorgen over de beperkte keuzevrijheid en niet duurzame/betaalbare oplossingen
- Kostenaspect, huidige oplossingen zijn niet ideaal (nog geen perfecte vervanging beschikbaar)
- Over de betrouwbaarheid van de gemeente: zij geven aan te 'streven naar kostenneutraliteit'. Juist, ja. Streven. Inwoners betalen straks dus gewoon alles zelf, net zoals de jaarlijkse ophoging van de afvalstoffenheffing ondanks minder afval.
- TE duur waar blijft het gezonde verstand om een efficiënter systeem te kiezen.
- Onbetaalbaar. En.ik wil hier geen lening voor en heb hier geen geld voor.
- Er is nog een hoop onduidelijk over de kosten en mogelijke werkzaamheden.
- dat het niet betaalbaar is.
- Wat gaat het mij kosten? Moet ik perse meedoen? Gaat het allemaal niet te snel? Hoeveel zin heeft het allemaal?
- Betaalbaarheid. Kan het systeem wel genoeg warmte leveren door de verandering van het klimaat (hete zomers koude winters). Financiële consequenties als blijkt dat 'als eerste van het gas af gaan' een financiële strop geef. De herrie en omvang van de installatie.
- Inspraak /betaalbaarheid / overlast / resultaat
- Ja, wat zijn de kosten en is de woning goed te verwarmen met een alternatieve verwarmingsbron.
- De termijn omdat we gaan verbouwen en er tijdig rekening mee willen houden maar het financieel ook mogelijk moet zijn
- Moeilijk allemaal
- Kosten per huishouding
- Zoals al eerder vermeld: de kosten
- Of ik het kan betalen
- Hangt er allemaal van af hoe een en ander vorm krijgt.
- Vooral financieel, ik begrijp de noodzaak, maar het moet wel betaalbaar zijn
- Dat ik niet weet hoe we dit moeten betalen en dat er heel veel verbouwd moet worden in ons huis (vloerverwarming, radiatoren, cv-ketel, gasfornuis)
- Ook hier moet nog heel veel geïsoleerd worden, de plannen zijn in de maak maar de kosten zijn aanzienlijk.
- Kinderziektes in installaties; (geluids/trilling) Overlast van installaties; oplossing sfeerhaard; grote installatie; kosten;
- Weing creatieve maatregelen van de overheid, die ons als burgers waarschijnlijk op hoge kosten jagen.
- Ik vraag me af of alternatieven juist afgewogen zijn. Wat zijn de kosten verbonden aan een warmtepomp en hoeveel geluidsoverlast gaat dit opleveren.
- comfort en betaalbaarheid
- Kosten en uitvoering
- Dat de installatie kostbaar is, dat de variabele kosten hoog zijn en dat het wooncomfort naar beneden gaat.
- Oude woning
- Wat dit allemaal gaat kosten
- Dat het geld gaat kosten en wellicht de woning minder aangenaam wordt
- Welke energiebron gaan we gebruiken? Wie gaat dat allemaal betalen? Een warmtepomp gaat mij zo' n 25.000 euro kosten! Dat ga ik dus NIET betalen!
- Ik volg het van het gas af gaan op de voet in de media en vanuit mijn beroep (verwarmingsmonteur). Met het van het gas af gaan jaag je burgers op extreem hoge kosten. Ik heb nog nergens gehoord dat er een betaalbare oplossing hiervoor is. Ik ben benieuwd hoe dat er gedacht word alle mensen mee te krijgen in dit prestige project. Als ik het er met mijn klanten en buurtgenoten over spreek dan lijkt het draagvlak nihil.
- Ik wil graag de vrije keuze om wel/niet mee te doen met de wijk-oplossing. Zeker als blijkt dat de wijkoplossing duurder uitvalt dan mijn huidige oplossing.
- De kosten
- Dat je opgescheept wordt met ergens een warmtepomp in je huis waar je hem niet hebben wil. Torenhoge kosten moet maken. En een slecht gevoel er aan over houden omdat achteraf blijkt dat er betere alternatieven waren.
- Mega hoge kosten. Desinvestering van CV ketel en overige app. Niet werkende oplossing te koud, te weinig warm water voor bad en douche.
- Dat wij dat niet kunnen betalen en hoe dat eruit moet gaan zien
- Dat er door de gemeente wat wordt opgelegd waar ik als eigenaar geen of te weinig invloed op heb en dat me dat extra stress en kosten gaat opleveren.
- Te vroeg oplossingen realiseren die slecht werken en over 10 jaar achterhaald zijn.
- Geluidsoverlast warmtepompinstallaties
- dat mijn comfortabel wonen erg ver achteruit gaat
- Dat men overstapt op houtkachels waardoor het onmogelijk is om nog prettig te kunnen wonen! Houtkachels mogen GEEN alternatief zijn!
- Word ik wel op tijd juist geïnformeerd en wat zijn de kosten om mijn woning aardgasvrij te maken.
- of het financieel haalbaar is en over het geluid
- Welke techniek het beste is en of het wel betaalbaar is.
- Prijs.
- Zorgen niet echt maar wij hebben het geld ervoor niet zo even klaar liggen
- Kosten
- Kan ik de kosten dragen, en past het in mijn woning.

DEEL IV – OVERIG (VRAAG 35 T/M 37) *

Vraag 35 - Overig

n = 258

Anders, namelijk: 5 *reacties*

- bewoners avonden buiten de pandemietijd
- Duurzaamheidsbeurzen en -informatieavonden
- U mag mij via alle kanalen laten weten dat deze onzin is gestopt
- Algemeen kan via diverse bronnen, maar als het de eigen wijk aan gaat moet het wel persoonlijker.
- Persoonlijk adviesgesprekken, elke (t)huissituatie is anders...

Vraag 36 - Overig

n = 97

Laat hier uw e-mailadres achter als u op de hoogte gehouden wilt worden over het aardgasvrij maken van Meierijstad en de uitkomsten van deze enquête:

- In totaal hebben 97 respondenten hun e-mailadres achtergelaten om nadere informatie te ontvangen.

*** De vragen 29 t/m 34 over de individuele situatie huurwoningen zijn slechts door 3 personen ingevuld. Dit leverteen onvoldoende betrouwbare indicatie op en is om die reden niet opgenomen in deze rapportage.**

Vraag 37 - Overig

n = 70

Heeft u nog adviezen, opmerkingen of mededelingen die u de gemeente graag wilt meegeven?

- Luister ECHT naar uw inwoners
- Ja, begin bij nieuwbouwwoningen in nieuwbouwwijken en bij renovatieprojecten. En niet bij woningen waar t apparatuur nog niet aan vervanging toe is. Of het moet zijn dat jullie als gemeente de kosten op jullie nemen.
- zie antwoord vraag 13
- Stimuleer bewonersinitiatieven (stichting duurzaam, etc.). Subsidieer onafhankelijke duurzaamheidsadviseurs (die woning doormeten, etc.) Organiseer duurzaamheidsbeurzen.
- Houd de technische ontwikkelingen bij. Er zijn veel ontwikkelingen gaande. Een goede keuze zal vele miljoenen schelen in het investeringsbudget.
- Nogmaals, start hier alleen mee bij nieuw te bouwen woningen en laat de bestaande woning eigenaren met rust !!!!!!!
- Ik hoop dat dit niet net zo'n toekomstig drama wordt als de geplande snelfietsroute (een zeer actieve fietser met 5500km per jaar)
- Zorg ervoor dat al voor 2030 een substantieel deel van de woningvoorraad aardgasvrij is. Sluit de mogelijkheden van het gebruik van het huidige aardgasnet niet uit.
- Denk dat je er niet van uit kunt gaan dat mensen zelf hiervoor gaan investeren. Dit zal slechts voor een enkeling weggelegd zijn...
- Wees vooral open en eerlijk over het proces, maar vooral ook de kosten. Laat de communicatie niet verwateren, want slechte communicatie creeert alleen maar weerstand tegen de transitie
- Kijk naar de mogelijkheden van waterstof die door het huidige aardgasnet kan worden getransporteerd.
- Aardgas is te koop in de wereld, het hoeft niet perse uit Groningen te komen ! Wacht op een net alternatief dat misschien iets langer duurt, maar grote investeringen voorkomt in een niet zo goed of slecht alternatief
- geen andere dan eerder geantwoord
- Communiceer vooral op basis van de vragen van bewoners. Ik schat in dat de meeste vragen voortkomen vanuit kosten en welke vervanger er komt. Speel daarop in voordat je buiten die onderwerpen gaat beginnen. Dit moet eerst helder zijn, anders krijg je niemand mee voor je plannen.
- niet te overhaast besluiten
- Wees betrouwbaar. Wees eerlijk. Wees transparant in de communicatie.
- Gevraagde kosten vergelijking tussen per woning en wijkverwarming
- Laat mensen zelf de keuze maken en dring ze niks op. Jaag mensen niet onnodig op onkosten
- Veel wijsheid en blijf kritisch naar leveranciers en niet o.b.v. kosten maar kwaliteit sturen s.v.p.
- breng de mensen niet in de problemen door het te duur wort.
- Bezint eer gij begint. M.i. wordt er nu veel te snel over iets beslist waarvan de direct gevolgen en de indirecte gevolgen nog niet bekend zijn. Zoals eerder aangegeven denk ik dat er betere en goedkopere manieren zijn om de Groningers een gezonde nachtrust te bieden. Daar waar we in Nederland van het gas gaan wordt het in de landen om ons heen juist gestimuleerd. Aardgas is vrij milieuvriendelijk. We moeten alleen een manier verzinnen om het niet meer uit de Groningse bodem te hoeven halen. Inkopen bij derden of minder exporteren zouden opties kunnen zijn. Om en masse complete woonwijken, dorpen en/of steden van het gas af te halen lijkt mij een dure en onnodige oplossing.
- Dit is een politiek spel. In het buitenland wordt nu pas van kolen op aardgas overgeschakeld omdat het enorm gunstig is voor het klimaatakkoord.....
- Ga alstublieft zo door. De gemeente Meierijstad is goed bezig, er worden veel goede besluiten genomen en er is aandacht voor een goede communicatie.
- in hoeveel dagen wordt zo'n project opgeleverd
- Ga niet direct mee in de media gekte. Probeer niet 'het beste jongetje van de klas' als gemeente te zijn. Kijk vooral de kat uit de boom om straks geen onvoorziene situaties te krijgen. En beslis later als andere gemeente wat verder zijn in de ontwikkelingen. Kijk daar naar. Bijvoorbeeld naar Gemeentes waar meer rijkere inwoners wonen. Laat hen eerst gaan omdat zijn veel meer te benutten hebben. Laat de rijkeren eerst van het gas af gaan. Kijk dus naar wijken waar een huizen met een hogere prijsklasse staan en laat hen eerst de kinderziektes ontdekken. Financieel kunnen zij dit beter dragen.
- liever goed doordacht dan te snel uitgevoerd / het resultaat moet beter zijn dan de situatie nu
- Wat kunnen we doen met een gaskachel? Is deze nog bruikbaar?
- Blijf communiceren
- Het moet voornamelijk betaalbaar zijn, dat zal nummer 1 prioriteit zijn
- Zorg dat het betaalbaar is voor iedereen
- Graag informeren over kosten en wat dit persoonlijk betekent voor iedereen.
- houd de optie, de ontwikkelingen, van waterstof heel goed in de gaten, kijk of we als gemeente kunnen investeren in een onderneming als Fluidwell in Veghel
- Meer steun om eerst de warmtevraag te beperken.
- Behoud leefbare wijk.

- Klimaat regelen prima, maar durf eens te investeren in echte creatievere innovatieveren oplossingen voor alternatieve vormen van energie, en kijk vooral ook naar de (industrie) grootverbuikers (landelijk)
- Maak geen overhaaste beslissingen. Tussen 2020 en 2050 komen waarschijnlijk nog veel betere oplossingen dan die nu voorhanden zijn.
- Zorgen dat bewoners niet lastig gevallen worden door commerciele bedrijven die zogenaamd uit naam van de gemeente of samenwerken met de gemeente veinzen.
- Zie hiervoor: niet te snel maar een goed doordacht totaalplan, ontzorgen inwoners, kosten beperken
- Neem de tijd voor het juiste besluit samen met de inwoners. Denk aan voldoende draagvlak.
- Stel u afwijzend op mbt tot het verzoek van de regering om de gemeente aardgasvrij te maken. En onderzoek de consequenties om hier geen gevolg aan te geven.
- Eerst goede alternatieve.
- Hoe moet ik dit gaan betalen als ik maar net kan rondkomen met mijn salaris.
- Overheid moet er voor zorgen dat het ons niets kost
- Blijf duidelijk communiceren. En dan vooral in duidelijke taal. En geen ellenlange verhalen. Gewoon puur eneerlijk de inwoners informeren.
- Loop niet voor de troepen uit! Volg de juiste volgorde: 1) welke alternatieven zijn denkbaar voor een energietransitie? En dan ALLE opties onderzoeken! 2) Wat zijn de kosten van een transitie? 3) welke keuzen kunnen de bewoners maken? 4) hoe wordt een transitie betaald? En door wie?
- Begin met isoleren van oudere woningen, hier valt grote winst te behalen
- Kijk en leer van andere projecten in NL. Succesvolle projecten maar ook mislukte projecten, het wiel hoeft niet uitgevonden te worden, dat is er namelijk al.
- Ga NIET praten met bewoners over mogelijke oplossing zolang deze niet op landelijk niveau aangereikt zijn en er tevens duidelijkheid is over kostendekking. Doe je dit wel, dan zullen er veel vragen onbeantwoord moeten blijven en zaait deze activiteit alleen veel verkeerde emotie en onrust. Daarmee wordt het later nog moeilijker om met bewoners tot onderbouwde oplossingen te komen.
- Maak een helder plan
- We hebben nog tig jaar, maar de gemeente wil scoren en nu al aan de slag... als ik in de tussentijd zou verhuizen, moet ik misschien nog een keer kosten maken...
- In 2030 1e wijken van het gas is gewoon te snel. Geef de technische ontwikkelingen meer ruimte en luister ook naar andere meningen van specialisten op dit gebied. Denk eens na over de draagkracht van de burgers.
- Ga niet voorop lopen met deze transitie. Kijk de kat uit de boom. Hou de hand op de knip. Kijk eerst wat alle alternatieven zijn. Laat andere gemeenten maar hun nek uitsteken. De bijdrage van Meierijstad is niet zo groot. Dat de 25 grootste gemeenten als eerste een alternatief voor aardgas gevonden hebben zet meer zoden aan de dijk dan de gemeente Meierijstad. Als het hun lukt, dan volgt Meierijstad snel daar leunend op hun ervaring!
- Ik ben energieadviseur in de glastuinbouw en daar is het lastig om aardgasvrij te worden. Enerzijds door de lage aardgaskosten (glastuinbouwbedrijven betalen minder energiebelasting of vaak zelfs geen energiebelasting) en anderzijds door de hoge investeringen en daarmee samenhangend de risicos. Je zou naar aardwarmte uit diepe bronnen kunnen kijken met hoge temperatuur. Je kan bijv de hogere temperatuur gebruiken in huizen zonder vloerverwarming en minder goed geisoleerd en de retour daarvan voor goed geisoleerde woningen waarbij het retourwater uit het hoogtemperatuurnet wirdt gebruikt als aanvoer voor het lage temperatuurnet. Gezien de groete investeringen zal dit voor grotere gebieden in combinatie met grootverbruikers moeten gebeuren. Tevens is de piekvraag in de winter hierbij een probleem. In de zomer is er weinig warmtevraag in woningen en dus zou daar een oplossing gezocht moeten worden. Een aardwarmtebron moet het gehele jaar stroming hebben anders raakt deze verstopt. Warmte in de zomer gebruiken voor droogprocessen , industrie of omzetten naar elektra voor bijv koeling. Waterstof is nu nog duur, maar lijkt met wel potentie hebben. Net als bij aardgas goed toepasbaar bij piekvraag in winter. Als er op grote schaal waterstof gemaakt wordt zal dit goedkoper gaan worden. Er loopt in duitsland ook al een proef waarbij waterstof uit mest wordt gehaald wat ook milieuvoordeel heeft. Oude gasnetten kunnen mogelijk ook voor waterstof worden gebruikt. Voor de langere termijn zie ik goede potentie voor waterstof. Nadeel van alle woningen met electrische warmtepompen verwarmen is dat het electriciteitsnet onvoldoende capaciteit heeft. De vraag naar warmte is ook niet gelijktijdig met opwek door zon. Dit laatste zorgt ook al voor netproblemen.
- Bij het groenplan van de gemeente moet rekening worden gehouden dat hoge bomen de plaatsing van zonnepanelen niet beperken.
- Scherp beleid inzake normen geluidsoverlast warmtepompen is echt nodig om de zaak in het gareelte houden. Oftewel liever aardgas handhaven dan warmtepompen aan elk huis!!!
- Ondanks dat Meierijstad groot is behoud de cultuur en eigenschappen van dorpen en wijken. Deze gaan helaas in snel tempo achteruit wat de beleving niet ten goede komt.

- Richt enkele woningen in die gebouwd zijn tussen 1970-1990 en deel de ervaringen zoals aanschafkosten, verbruikskosten, comfort, onderhoud, etc.
- Bestaande houtkachels zouden ook verboden moeten worden als men van aardgas af moet. Aardgasvrij? Dan ook houtstookvrij! Anders heeft klimaatdoel GEEN zin.
- Zorg voor transparantie en correcte informatie naar alle huiseigenaren.
- Betrek extra degene met huurhuizen en lage inkomens
- Ga ervoor ondanks alle nimby verschijnselen!
- Leer van goede voorbeelden elders, durf stelling te nemen en ga hier dan ook voor.
- Luisteren, luisteren en nog eens luisteren
- zorg dat bewoners niet voor de kosten opdraaien aangezien het een verplichting is vanuit de overheid
- Jaag de bewoners van Meierijstad niet onnodig op hoge kosten om je doel te bereiken.
- Hopelijk zijn wij het laatst aan de beurt en zijn er betaalbare opties
- Geef mensen ruimte om inbreng te geven en nemen alle twijfels en bezwaren oprecht serieus.
- 2050 lang niet haalbaar is overal
- Heel veel succes met deze mooie uitdaging!
- Ik wil de sessie van 4 februari later bekijken.

AWARENESS

Bijlage 6

Meierijstad Aardgasvrij

Verslag bewonersavonden longlistwijken februari 2021

Digitale bewonersavond 4 februari 2021 87
Digitale bewonersavond 11 februari 2021 90
- *Deelsessie 1* *90*
- *Deelsessie 2* *92*
- *Deelsessie 3* *94*

Concept | Oktober 2021

Digitale bewonersavond 4 februari 2021

Ongeveer 20 deelnemers

Wijken:
- Hulzebraak
- Plein 1, 2, en 3
- Hoevenbraak
- De Beemd 1
- Grevekeur

Stelling 1: sfeer in de wijk
- Ik ben tevreden over het wonen in mijn wijk (Geel)
- Er valt hier nog veel te verbeteren aan het woongenot (blauw)

De Beemd 1:
- Verbeterpunt: minder hondenpoep
- Aandacht voor goed kunnen parkeren.

Plein 1, of Plein 3:
- Bewoner geeft aan dat er meer groen in de wijk bij is gekomen. Daar is hij blij mee.

Stelling 2: sfeer in de wijk
- *We staan voor elkaar klaar in de buurt (geel)*
- *Ik regel het allemaal zelf wel (blauw)*

Plein 1, of Plein 3:
- De samenleving wordt steeds individualistischer, zeker in coronatijd. De verbondenheid bij kleine kernen is veel groter dan bij grotere wijken.
- Een deelnemer geeft aan dat de samenwerking en saamhorigheid ver te zoeken is in zijn week. Samen optrekken met de buurt wordt een moeizaam proces.

Hoe zou de overgang naar een ander verwarmingssysteem bij u in de wijk landen? Hoe schat u dat in?

Plein 1, of Plein 3:
- Er zal veel argwaan zijn. Het is uiteindelijk nodig. Deelnemer geeft aan dat er in zijn wijk ook iets aan de verkeersveiligheid gedaan moet worden.

Hulzebraak:
- Wij genieten enorm van de enorme groene omgeving. Wij hebben goede contacten in de wijk. Maar er zijn ook veel buren die geneigd zijn om hun eigen problemen op te lossen. Wij vinden het een prettig evenwicht.

Verwacht u dat bewoners als collectief ergens aan mee willen doen in uw wijk?

Hulzebraak:
- Ik denk dat er genoeg mensen hier wonen die daar wel in geïnteresseerd zijn.
- Bij mij in de buurt worden ook straatfeesten georganiseerd. Er is een buurtapp. Er is veel cohesie in de straat. We hebben een goede verstandhouding. De meerderheid zal openstaan om gesprek aan te gaan.

Zijn er deelnemers die denken: in mijn wijk kun je beter niet starten. Samenwerken met mijn buren wordt lastig?

De Beemd 1:
- In onze wijk wonen veel ouderen. Voor veel mensen is het een financiële kwestie. Ouderen halen het er niet meer uit.

Stelling 3: sfeer in de wijk
- *Het is hier soms wel erg stil (geel)*
- *Er is hier samen veel te doen (blauw)*

De Beemd 1
- In mijn wijk kun je genieten van de rust. Als je wat wil doen kun je dat opzoeken. Die keuze bevalt me wel. Het verenigingsleven is heel rijk hier. Maar het is niet specifiek van mijn wijk alleen, Maar in Schijndel is altijd wel wat te doen.

Plein 1, of Plein 2:
- De stelling is te zwart-wit, maar wijk Plein heeft een actieve wijkvereniging.
- Onze wijk is al redelijk aardgasvrij, op de woningen na die al eerder een vergunning hadden (levert wat scheve gezichten op). Het lijkt mij daarnaast goed om naast aardgasvrij ook aandacht te besteden aan houtstook vrij, want dat is natuurlijk geen goed alternatief, maar een alternatief die ik steeds vaker voorbij zie komen.

Stelling 4: Wat zijn uwzorgen?
Betaalbaarheid:

Plein 1, of Plein 3:
- Deelnemer maakt zich zorgen over de kosten. Hij ziet op social media veel promotie van bedrijven. Daar is hij blij mee. Wat zijn de opties voor leningen?
  - *Gemeente: We zien dat meer mensen bij ons advies aanvragen. Het onder de aandacht brengen van de lening krijgt dus ook meer prioriteit. We kunnen niet veel zeggen over de betaalbaarheid, we weten nog niet alles.*

Als gemeente hebben we tegen het Rijk gezegd dat wij het niet alleen kunnen om de doelen haalbaar te maken. Hier wordt op hoog niveau nog steeds over gesproken. Het Rijk komt nu ook al over de brug met sommige subsidies. We gaan niets overhaast doen. Wie het gaat betalen, daar is nog geen antwoord op.

Plein 1, of Plein 3:
- Het oude gedeelte van de buurt (plein 3) is een lastig gebied. Deelnemer uit deze wijk geeft aan mee te willen denken, maar het moet wel betaalbaar blijven
  - *Gemeente: asbest mag ook opgenomen worden in de lening.*

Verplichting:
- *Gemeente: er is nog niets verplicht. Misschien komt dat later, als je als collectief overgaat op warmtenet. Er zal een moment komen dat mensen mee moeten. Daar zijn we nog ver van verwijderd. Daarin moet nog heel veel gebeuren*
- *WE Adviseurs: Klopt. Die verplichting is een maatschappelijk vraagstuk. We dragen gemeenschappelijke verantwoordelijkheid. Het is wel zo dat het vanuit Europa steeds strenger wordt.*

Plein 1, of Plein 3:
- Is waterstof een optie voor de toekomst?
  - *Pondera: Er wordt nog op gestudeerd op waterstof, maar voor woningen is waterstof nog ver weg. We weten al dat het naar verwachting niet de oplossing is. Er is niet genoeg waterstof. Op windmolenparken ver op zee loopt een experiment met het omzetten naar waterstof. Het zou kunnen dat het lokaal ergens kan. Zal misschien geschikt worden voor monumenten. We volgen het op de voet.*

Geschiktheid van de woning:
De Beemd 1:
- Deelnemer maakt zich zorgen of woningen in de wijk wel geschikt zijn.

Zorgen over veel isolatie:
De Beemd 1 (drie deelnemers):
- De Beemd heeft veel oude huizen.

Grevekeur:
- Een deelnemer uit Grevekeur uit zorgen over de isolatie.

Hulzebraak:
- In hoeverre is de haalbaarheid bekeken. Ik weet dat in mijn vorige gemeente een hele wijk warm gehouden zou gaan worden met warmtepompen. Dat is mis gegaan: het gebied is afgesloten en teruggezet op gas. Hier gaat het om gemeenschapsgeld. Moet goed uitgezocht worden.

Wat opvalt dat veel mensen al veel hebben gedaan.Lopen veel deelnemers voorop naar jullie gevoel?
- De groep beaamt de constatering

Ik hoor weinig zorgen over comfort. Klopt dat?

Hulzebraak:
- Ik spreek uit ervaring. Wij verwarmen het huis op 40graden en in het najaar op 35 graden. Het comfort is prima.

Stelling 5: hoe ziet de wijk eruit?
- *Er is genoeg speelruimte voor de jeugd (geel)*
- *Als je jong bent kan je beter ergens anders opgroeien (blauw)*

Hulzebraak:
- Het oude gedeelte van de wijk is er beperkte speelruimte.

Stelling 6: hoe ziet de wijk eruit?
- *Ik vind dat er teveel ruimte is voor de auto (geel)*
- *Wonen, werken, spelen, parkeren: prima in balans zo (blauw)*

De Beemd 1:
- Bij ons is het prima.

Plein 1, of Plein 3:
- De parkeerdrukte in de Korte Heikantstraat is problematisch. De straat is niet goed ontworpen.

Stelling 7: waar liggen kansen?
- *Ik geniet van het groen (geel)*
- *Het mag hier wel wat groener (blauw)*

Hulzebraak:
- Meer groen is prima, maar moet een balans gevonden worden.

Plein 1, of Plein 3:
- Bij mij gaat het wel (plein) maar er zijn stukken (Mozartplein) daar is het erg schaars.

Stelling 8: waar liggen kansen?

- *Bij een beetje stevige bui loopt de boel hier onder (geel)*
- *Op een hete zomerdag is het hier niet uit te houden (blauw)*

- Er zijn in mijn wijk veel platte daken. Er komen elk jaar meer airco's op de daken ivm hittestress.

Hulzebraak:

- Groene daken is hier een goed idee om hittestress aante pakken. In hoeverre wordt ook rekening gehouden met koeling in plaats van verwarmen.
  - *Gemeente: De behoefte om huizen ook goed te koelen is er steeds meer. Combinatieoplossingen zijn hier mooi: groen en zonnepanelen. Deze avond is ook om ideeën op te halen. We zijn op zoek naar slimme combinaties.*

Plein 1, of Plein 2:

- Deelnemer geeft aan last te hebben van de hoge waterstand van het grondwater. Hij weet niet precies wat de gevolgen zijn, maar woont al 30 jaar in de wijk. Om de zoveel jaar komt het voor.

Stelling 9: wat is uw conclusie?

- *Aardgasvrij? Noteer onze wijk maar als laatste in 2050 (geel)*
- *Aardgasvrij! Natuurlijk zijn we nu al geïnteresseerd in wat mogelijk is (blauw)*

De Beemd 1:

- Deelnemer geeft aan eerst veel meer te willen weten voor zij een keuze maken. Deelnemer heeft al zonnepanelen op het dak liggen en dakisolatie. Alleen koken en verwarmen gaat nog een beetje op gas, waarvoor zij ook een elektrische ketel kunnen kopen. Als verduurzaming collectief gedaan wordt met buren, moet prijstechnisch interessant zijn om mee te gaan. Deelnemer benadrukt dat er veel oude mensen in de buurt wonen.

Conclusie: goede voorlichting is cruciaal.

Digitale bewonersavond 11 februari 2021

Ongeveer 50 deelnemers

Plenaire vragen

- *Moerven:* in relatie tot de uitzending van Kassa over het warmtenet, zijn we niet te vroeg? Kunnen we niet beter wachten tot er betere technieken zijn?
- *'t Ven:* Wordt het een verplichting om over te stappen?
- *Veghel Zuid 1:* Op welke schaal wordt naar oplossingen gezocht?
- *Ketelven:* Hoe zit het met kosten/subsidies?
- *Laarbunders:* Ik was betrokken bij het aardgasvrij project met huurwoningen in 't Ven, mijn tip: "Houd het voor bewoners simpel, anders zijn nieuwe ontwikkelingen bij voorbaat kansloos."

Deelsessie 1

Wijken:

- Oranjewijk/Drosveld
- 't Ven Oost
- 't Ven West

Stelling 1: sfeer in de wijk

- Ik ben tevreden over het wonen in mijn wijk (Geel)
- Er valt hier nog veel te verbeteren aan het woongenot (blauw)

Iedereen heeft geel omhoog

't Ven West:

- Ik vind het heel prettig wonen, het is rustig. Er mag wel meer kennis zijn over wie hier wonen. Maar er is veel groen en vriendelijke mensen. Simon: Ik vind vooral de ligging fijn, ik woon bijvoorbeeld vlakbij de school van mijn zoontje, vlakbij de snelweg en vlakbij een speeltuintje.

Rietven:

- De hele straat heeft contact met elkaar, we houden (als het kan) ook feestjes met elkaar. Ik maak me wel zorgen over dat wij deel gaan uitmaken van de fietsstraat. Ik vind dat er onvoldoende rekening wordt gehouden met de snelheid van bromfietsers over de straat, zeker als de drempels verdwijnen.

Stelling 2: sfeer in de wijk

- *We staan voor elkaar klaar in de buurt (geel)*
- *Ik regel het allemaal zelf wel (blauw)*

5 geel, 3 zowel geel als blauw, 4 blauw

Vlasven:

- De meesten weten zelf hun weg te vinden, hier wonen zelfstandige bewoners.

Turfven:

- Ik woon hier net, dus ik ken mijn buren ook nog niet zo lang. Nu met corona zie ik ze weinig.

Rietven:

- We komen nu ook nog wel bij elkaar. Als er iets is, helpt men elkaar. Maar mensen zijn ook wel zelfstandig.

Wie zou samen willen doen met isolatie (steek geel omhoog):

4 geel omhoog

Rietven:

- Met directe buren zou ik wel samen willen doen. We zijn met de wijkvereniging ook bezig met zorgen voor meer cohesie in de hele wijk, maar dat is nog afwachten.

Dorsveld:

- Mijn wijk is pas 5 jaar oud, dus isoleren is minder urgent.

Stelling 3: sfeer in de wijk

- *Het is hier soms wel erg stil (geel)*
- *Er is hier samen veel te doen (blauw)*

6 geel, 3 blauw/geel, 1 blauw

Rietven:

- Ik ben lid van de wijkraad. We zijn ons in dit thema aan het verdiepen. We proberen een actieve groep te vormen, maar we merken dat het nog wel een kunst is om mensen in het hele Ven te activeren. De buurtadviseur van de gemeente is aangesloten.

Stelling 4: Wat zijn uw zorgen?

Betaalbaarheid:

- Subsidies/kosten/betaalbaarheid?
- Bezorgdheid dat mensen qua budget een keuze moeten gaan maken tussen isoleren of warmtetransitie.
- Niet alleen 'kunnen' mensen dit betalen, maar ook 'willen' mensen dit betalen? Er komen ook nog veel andere dingen op ons af (elektrische auto overstap, effecten van corona, onzekerheid over de toekomst, etc.). Ook de totaalsom moet te dragen zijn.
- Willen ouderen nog wel investeren?
- Wat is het voordeel voor mij als individu om over te stappen?

Verplichting/flexibiliteit:

- Zit ik straks vast aan een wurgcontract? Worden er meerdere mogelijkheden aangeboden of wordt het 'take it or leave it'?
- In hoeverre wordt het een verplichting?
- Wat als het niet blijkt te werken? Wordt ik dan verplicht alsnog te betalen (ervaring met debacle in de wijk)

- Welke (andere) oplossingen zijn er?
- Ik wil wel zonnepanelen, maar kan dat nu niet met mijn dak, zijn er subsidies om ook dit soort dingen aan te passen?

Timing:
- Starten we niet te vroeg? Is de techniek al wel (voldoende) bewezen? Krijgen we straks geen last van de wet van remmende voorsprong?
- Kan ik ook op een 'natuurlijk' moment zelf besluiten om over te stappen, in plaats van het opgelegd te krijgen (relatie tot verplichting)?
- Ik zou graag stapsgewijs over willen stappen, moet het per se in een keer? Er zijn ook kleinere stappen mogelijk (bijv. eerst elektrisch koken, zonnepanelen nemen, etc.)
- Hoe gaat de aanleg van zo'n warmtenet eruit zien? Welke techniek wordt daarvoor gebruikt?
- Kan het elektriciteitsnet dit al wel aan?
- Hoe concreet wordt het plan dat de gemeente eind dit jaar heeft?

Wijkspecifieke informatie:
- *Moerven:* Wijk is in 97/98 gebouwd. Ik ben blij dat er naar individuele oplossingen voor onze wijk wordt gekeken, ik denk dat dat de juiste richting is.
- *Rietven:* Hier wonen veel ouderen.
- *Visven:* Huizen uit 2003 met energielabel A
- *Turfven:* Veel huizen met zonnepanelen

Stelling 5 t/m 8: Kansen

Rietven:
- Ik wil niet vooraan staan (wet van remmende voorsprong), maar ook niet achteraan (duurzaamheidsgevoel). Ik zou wel willen dat er geïnvesteerd wordt in ontmoetingsplekken in de wijk (bankjes onder bomen, bij speelplekken, aan de rand van groen of water).
- De wijk is redelijk jong, maar er zijn misschien dingen die beter kunnen op het gebied van isolatie.

Moerven:
- We moeten het sociale aspect niet uit het oog verliezen. De maatschappij is erg individualistisch ingesteld op dit moment. Maar dit probleem gaat over geluidsoverlast, financiën, etc.

Stelling 9: Conclusie
- De algemene conclusie op basis van de deelsessie Oranjewijk/Drosveld, 't Ven Oost en 't Ven West is dat inwoners van deze groep wijken niet de behoefte hebben om als eerste rond 2030 van het aardgas af te gaan. Men heeft reserves ten aanzien van de technische en financiële haalbaarheid, verwachtingen over positieve technologische innovaties en behoefte aan individuele keuze vrijheid.

Ongeveer 50 deelnemers

Deelsessie 2

Wijken:
- Erp
- 't Ven
- Bunders

Stelling 1: sfeer in de wijk
- Ik ben tevreden over het wonen in mijn wijk (Geel)
- Er valt hier nog veel te verbeteren aan het woongenot (blauw)

Overwegend geel

Erp:
- voldoende sfeergelegenheid, voldoende ruimte, ruimte opgezet. Mix vrijstaande woningen en huurwoningen. Zeer tevreden over wonen in deze wijk

Stelling 2: sfeer in de wijk
- *We staan voor elkaar klaar in de buurt (geel)*
- *Ik regel het allemaal zelf wel (blauw)*

Overwegend geel

't Ven:
- Oplossingen warmte transitie bij voorkeur zelf? Probeert voorstander te zijn van milieu bewust leven: heeft al een EV, zonnepanelen en extra isolatie. Heeft bij aanschaf in de buurt rondgevraagd en kreeg geen enkele reactie: dan doe ik het zelf wel. Veel mensen lieten niets horen, en anderen vonden het te duur.

Erp:
- Heeft ook afzonderlijk zonnepanelen besteld. Wel overleg over gehad maar ieder had eigen verantwoordelijkheid. Geen voorstander van een warmtenet. Slechte ervaringen met functionaliteit. Welk kijken hoe we elkaar kunnen ondersteunen maar gezamenlijk warmtenet staat niet boven aan het lijstje.

Stelling 3: sfeer in de wijk
- *Het is hier soms wel erg stil (geel)*
- *Er is hier samen veel te doen (blauw)*

Overwegend geel

Bunders:
- Geen gezamenlijke activiteiten, maar praten wel met elkaar. Helpen elkaar als het nodig is maar geen buurtbarbecues.
- We spreken elkaar, verschillende buren komen bij elkaar langs. Meeste mensen zijn vooral aan het werk. Wel leuke sfeer.

Kan de funfactor het gesprek over warmtebronnen verder brengen?

Bunders:
- Er is een drempel / afstand. Buurtfeest zou meer mensen over de drempel kunnen helpen. Dan is het toegankelijker.
- Informatievoorziening kan beter. Veel mensen zijn druk en gaan er niet naar op zoek en zullen er niet eens van afweten. Als meer mensen hier een brief over zouden ontvangen. Dat had wel geholpen.

Stelling 4: Wat zijn uwzorgen?
- Kosten worden vaak genoemd. Gemeente reageert dat de gemeente hier goed naar gaat kijken. Er moet een verevening komen als het gaat om de kosten. Dit is benoemd bij het Rijk maar er is niet zomaar een oplossing. Hier wordt de komende jaren naar gekeken.
- Erp heeft zonnepanelen en infraroodpanelen. Gasverbruik afgelopen jaar behoorlijk gedaald. Bedoeling op termijn is gasloos. Die investering is al gedaan, dus liever geen nieuwe investering.
  - *Gemeente: dit wordt in het wijkuitvoeringsplan nader bekeken. Daar is wel aandacht voor.*
  - *Ketelvervanging kan met een gerust hart. Het alternatief wordt niet morgen aangeboden. Op dit moment gewoon vervangen.*
- Wat is de invloed van bewoners hierop?
  - *Gemeente: we gaan nu kijken welke wijken op de shortlist komen. Bij de wijkuitvoeringsplannen worden zaken een stuk concreter en dan gaan we in gesprek over oplossingen. Dat wordt een samenspel tussen de gemeente en de buurtbewoners: moet voldoen aan comfort en de kosten die u gewend bent. Samen zoeken naar wat het beste past.*
- Voorwaarden shortlist?
  - *Gemeente: we kijken naar wat er de komende jaren aan plannen op stapel staan bij de gemeente en woningcorporaties. Kan een aanleiding zijn om direct een warmtenet mee te nemen zodat er maar één keer overlast is als de riolering moet worden vervangen. Zeker speelt ook de bereidheid van bewoners om de stap samen te gaan maken. Als de buurt massaal niet wil hebben we een probleem. We willen zoeken naar wijken die hier werk van willen maken.*

Stelling 5: hoe ziet de wijk eruit?
- *Er is genoeg speelruimte voor de jeugd (geel)*
- *Als je jong bent kan je beter ergens anders opgroeien (blauw)*

Overwegend geel

- Erp: woont in het buitengebied dus stemt blanco
- Speelvoorzieningen zijn voldoende.
- Balans is in orde voor deelnemers.

Stelling 6: hoe ziet de wijk eruit?
- *Ik vind dat er teveel ruimte is voor de auto (geel)*
- *Wonen, werken, spelen, parkeren: prima in balans zo (blauw)*

Overwegend blauw

Is er behoefte aan meer laadpalen voor elektrische voertuigen?
- Bij vrijstaande woningen zie je veel elektrische auto's en eigen laadpalen. Bij de rijtjeswoningen zijn ze er nog niet. Daar willen we ook met zijn allen naartoe en daar moeten voorzieningen voor komen.
  - *Gemeente: durft zo niet te zeggen of er beleid is voor laadpalen.*
- Mensen hebben zelf voorzieningen aangebracht, maar er is in de toekomst behoefte aan.

Stelling 7: waar liggen kansen?
- *Ik geniet van het groen (geel)*
- *Het mag hier wel wat groener (blauw)*

- Bunders: genieten van het groen, maar het mag altijd een beetje meer.
- Tegenover natuurtuin is mooi gebied, maar het grasveld is niet groen meer. Onderhoud kan beter.

Stelling 8: waar liggen kansen?
- *Bij een beetje stevige bui loopt de boel hier onder (geel)*
- *Op een hete zomerdag is het hier niet uit te houden (blauw)*

Bijna niemand steekt iets op

't Ven:
- Steekt beide kleuren op: Hitte ligt aan de huizen: plat zwart dak en daaronder de slaapkamer. Regen: alles bestraat en weinig grasstroken. Tuin komt onder water te staan.
  - *Gemeente: item waar oog voor is, wat zijn kwetsbare plekken voor wateroverlast? Dit soort aspecten worden meegenomen om risico's te beperken*

Stelling 9: wat is uw conclusie?
- *Aardgasvrij? Noteer onze wijk maar als laatste in 2050 (geel)*
- *Aardgasvrij! Natuurlijk zijn we nu al geïnteresseerd in wat mogelijk is (blauw)*

Overwegend blauw

- Wij zijn geïnteresseerd in aardgasvrij wonen, maar wat is het doel van de bijeenkomst? Niet het gevoel dat er veel informatie is gegeven. Dit geeft geen representatief beeld. Wat was het doel voor jullie? Het voelt alsof het vooral een sessie voor de gemeente was.
  - *Gemeente: daar heb je gelijk in, deze avond is niet bedoeld om diep in te gaan op de techniek. Er is eerder een vraag en antwoord avond geweest. De gemeente is bezig om nauwkeuriger te kijken naar de wijken maar dat is op het gebied van dichtheid en type woningen. Wat is een voor de hand liggende oplossing? Maar we moeten het wel samen doen. Avond is bedoeld om het eerste gesprek aan te gaan. Wat zijn belangrijke items die wij mee moeten nemen in toekomstige verkenningen? Vandaar dat we aan de hand van stellingen zicht willen krijgen op hoe dit thema leeft bij bewoners.*
  - *De gemeente heeft ook contact met envia buurtadviseurs etc. Dit is pas een eerste verkenning. Het is ook de situatie waarin we zitten, omdat we niet fysiek het gesprek aan kunnen gaan. Het is een van meerdere bijeenkomsten. Wat voor informatie mist u nog?*
- Had misschien verwacht dat er al informatie over het warmtenet was.
  - *De gemeente neemt dit mee in de stappen van het verdere proces.*
- Er is nu nog geen reëel beeld van wat er leeft in de wijk. Is het vooral de enquêtes die bepalen wie er op de shortlist gaan komen en moeten wij dat nog stimuleren bij buurtbewoners?
  - *Gemeente: Ja graag, er is een onderscheid aangebracht in de enquêtes tussen longlist wijken en overige wijken.*

Ongeveer 50 deelnemers

Deelsessie 3

Wijken:
- Busselbunders
- Heibunders
- Laarbunders
- Veghel Zuid 1 & 2

Stelling 1: sfeer in de wijk
- Ik ben tevreden over het wonen in mijn wijk (Geel)
- Er valt hier nog veel te verbeteren aan het woongenot (blauw)

Veghel Zuid:
- Goede wijk, leuke mensen. Iedereen kent elkaar.
- Beter een goede buur dan een verre vriend. We vinden allemaal dat in ons blok geen verloedering plaats moet vinden. (Bunders (de Donker?))

Stelling 2: sfeer in de wijk
- *We staan voor elkaar klaar in de buurt (geel)*
- *Ik regel het allemaal zelf wel (blauw)*

Bijna iedereen geel

Bunders:
- het is een prettige wijk waar we elkaar kennen en wetente vinden. Met deze sneeuw worden er weerveel sneeuwscheppen uitgeleend.
- Ik doe het graag zelf. Het is een buurt waar we elkaar helpen waar nodig, maar waar we elkaar niet constant in de gaten houden.
- Er woont hier een mix van ouderen en jongeren. Er iseen goede verdeling. Ik ken niet iedereen maar je ziet wel saamhorigheid. Dat houdt het levendig. We helpen elkaar met de boodschappen of in de tuin.
- We zijn het afgelopen jaar hechter geworden, door de corona.

Stelling 3: sfeer in de wijk
- *Het is hier soms wel erg stil (geel)*
- *Er is hier samen veel te doen (blauw)*

Bunders:
- Algemeen: het wordt een beetje saai maar inderdaad, de sfeer is goed
- We houden twee keer per jaar een BBQ.
- Weinig verhuisbeweging. Komen jongeren voor terug en dat is goed. Houdt het levendig.

Stelling 4: Wat zijn uw zorgen?
- Betaalbaarheid
- Ouderen: voor hen is het niet meer rendabel. Hoe wordt daarmee omgegaan?
- Wat doet dit met de huizenprijs?
- Hoe werkt dit voor huurders?
- Het moet niet ten koste gaan van het groen. We moeten bomen behouden. We hebben mooie oude eiken.
- Veel bomen in de wijk verdwijnen.

Stelling 5: hoe ziet de wijk eruit?
- *Er is genoeg speelruimte voor de jeugd (geel)*
- *Als je jong bent kan je beter ergens anders opgroeien (blauw)*

Overwegend geel

- Is goed, maar vroeger was het wel beter. Een aantal plekken is leeg. Grasvelden met kooien erop. Er verdwijnt veel groen voor woningen.

Stelling 6: hoe ziet de wijk eruit?
- *Ik vind dat er teveel ruimte is voor de auto (geel)*
- *Wonen, werken, spelen, parkeren: prima in balans zo (blauw)*

- Het verkeer naar de school zorgt soms voor overlast. Daar weet de gemeente al van. De school wordt nu verbouwd. (Laarbunders)
  - *klopt. Er is nu soms te weinig ruimte i.p.v. te veel. Wordt actie op ondernomen door de gemeente.*

Stelling 7: waar liggen kansen?
- *Ik geniet van het groen (geel)*
- *Het mag hier wel wat groener (blauw)*

Voornamelijk geel, een paar blauw.

Stelling 8: waar liggen kansen?
- *Bij een beetje stevige bui loopt de boel hier onder (geel)*
- *Op een hete zomerdag is het hier niet uit te houden (blauw)*

Een paar blauw en een paar geel

Stelling 9: wat is uw conclusie?
- *Aardgasvrij? Noteer onze wijk maar als laatste in 2050 (geel)*
- *Aardgasvrij! Natuurlijk zijn we nu al geïnteresseerd in wat mogelijk is (blauw)*

Iedereen stemt blauw!

AWARENESS

Bijlage 7

Meierijstad Aardgasvrij

Gesprekken wijkraden juni & juli 2021

Concept | oktober 2021

Presentatie eerste gespreksronde wijk- en dorpsraden: algemeen

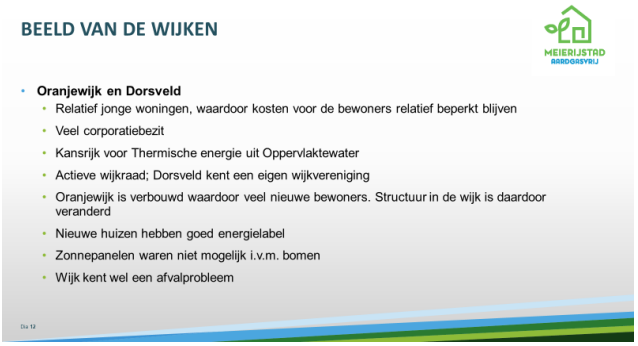

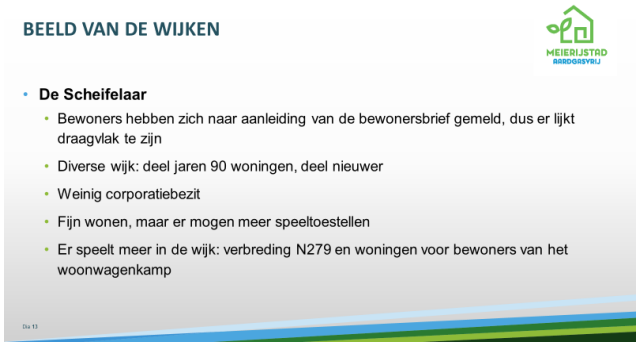
Presentatie eerste gespreksronde wijk- en dorpsraden: 22 juni

Presentatie eerste gespreksronde wijk- en dorpsraden: 23 juni

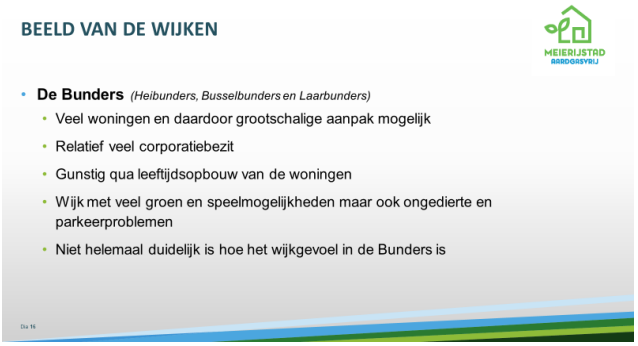

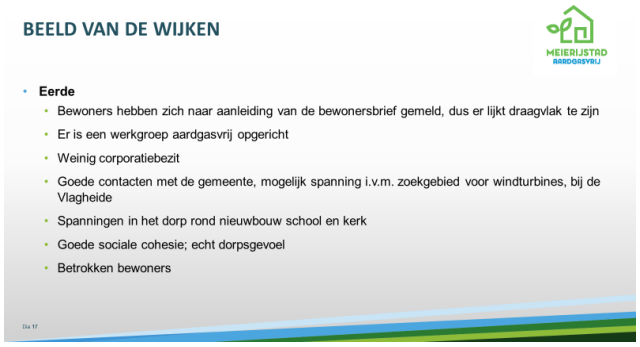

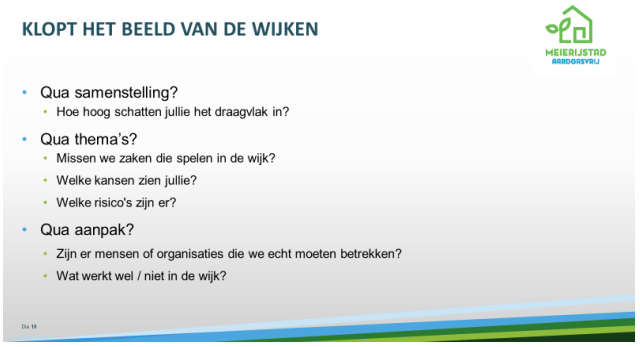

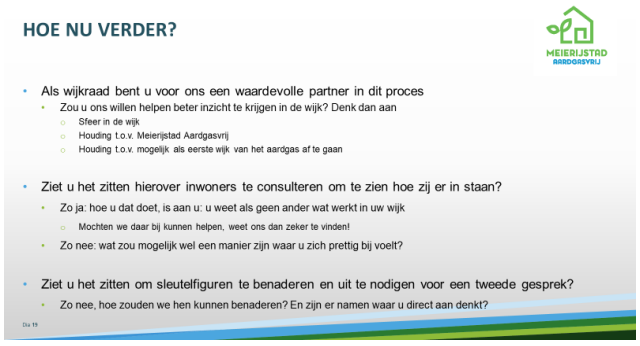

Presentatie eerste gespreksronde wijk- en dorpsraden: 24 juni

Verslag wijkraadgesprek Plein 1 + Plein 3
Dinsdag 22 juni

Aanwezig namens de dorpsraad: Wim van der Rijt
Aanwezig namens de gemeente: Janine van Abeelen
Aanwezig namens Awareness: Eric Vink

Meekoppelkansen
Meer groen, maar ook meer waterontkoppeling. Daar zijn we ook mee bezig.

Wijkprofiel

'Actieve wijk' wordt herkend. Het is een 'werkwijk', dus overdag loopt het leeg. Er wonen meer jongeren dan ouderen. De jongeren zijn een voordeel, maar de werkenden zijn lastig te betrekken. Plein heeft een actieve wijkraad. Als je het de mensen vraagt, dan zullen ze wel meedoen.

Wim geeft aan dat er nog niet is gesproken over WKO als alternatief voor aardgasvrij. Wel is gesproken over zonnepanelen en duurzaamheid: er zijn best wel wat mensen die er wat mee willen doen, maar het moet wel mooi zijn en goed inpassen. Daarnaast zijn een aantal mensen actief in de energie coöperatie. Deze kunnen extra betrokken worden.

Qua aanpak geeft Wim aan: gewoon beginnen. Mensen zullen wel mee willen doen, maar het moet wel wat opleveren. Het kostenplaatje is dus belangrijk. In deze wijk wonen ook niet de meest kapitaalkrachtige mensen, daar moet wel rekening mee gehouden worden. Hij geeft daarnaast aan dat de technologie nu zo snel gaat, dat hij bang is dat als Plein 1 en 3 als eerste wijk gaan, ze straks misschien de wijk zijn met verouderde techniek.

Medewerking
Er is morgenavond een bestuursvergadering van de wijkraad. Wim gaat de punten van vanavond daar meteen inbrengen. Hij geeft aan dat hij het sowieso positief gaat brengen, hij is voor e-transitie, het moet gewoon.

Om de drie a vier jaar worden wijkenquêtes uitgevoerd. Vragen vanuit inwoners kunnen sowieso bij de wijkraad terecht. Er is behoefte aan wat informatiemateriaal. De stap naar de gemeente is voor inwoners groter, daardoor kan de wijkraad wat laagdrempeliger zijn. De gemeente kan mensen wel rechtstreeks voor avonden uitnodigen. 's Avonds zijn mensen wel moe (want werkwijk), dus je moet wel iets te bieden hebben.

De wijk heeft een kwartaalblaadje met activiteiten en ruimte voor dit soort dingen. Het blaadje wordt door 70 procent gelezen. De volgende verschijnt in september, voor burendag. Daar kan een tekst van ongeveer een half A4 en een passende foto in.

Over het activeren van mensen in de wijk: er zijn verschillende werkgroepen, maar daar zitten niet zo heel veel mensen in. Er is geen actieve band met inwoners waar makkelijk uit geworven kan worden. Wel zijn er andere kanalen om in te zetten, namelijk de website en de Nextdoor-app (65% deelname).

Wim geeft aan drie of vier mensen te kunnen regelen om bij het vervolggesprek aan te schuiven.

Afspraken
- In september mogelijk tekst en foto in de wijkkrant plaatsen
- Informatiemateriaal wordt toegezonden
- Wim regelt drie of vier mensen die bij het vervolggesprek aan kunnen schuiven

Verslag wijkraadgesprek Oranjewijk, Dorsveld en De Scheifelaar (1)
Woensdag 23 juni

Aanwezig namens de dorpsraad: Mirjam de Vries (Wijkraad en bewoner Oranjewijk)
Aad Smits
Michel Wagemans
Wim Kox (Wijkraad Veghel Zuid, bewoner Scheifelaar)
Aanwezig namens de gemeente: Marian van Weert
Aanwezig namens Awareness: Hannet Johannes

Opmerkingen vooraf
Voor volgende avonden:
- Geef aan waarom je het over wijken hebt, soms zijn het dorpen of buurten. Inwoners kunnen bij 'wijk' een ander beeld hebben
- Soms zijn bepaalde wijken van de shortlist onderdeel van een wijkraad die meer buurten beslaat. Wees daar duidelijk over en weet ook waarom andere delen van de wijk er wel of niet bij horen.

Het was niet duidelijk of het over Scheifelaar 1 of 2 ging, dit zijn erg verschillende buurten. Daarnaast vroeg Wim zich af wie zich gemeld hadden om de wijk aan te melden, en hoeveel mensen dit waren.
Mirjam geeft aan dat alleen Oranjewijk een afvalprobleem heeft, Dorsveld niet.

Input / opmerkingen vanuit Oranjewijk
Oranjewijk kent niet alleen jonge woningen, een deel is ook ouder. Deze oude woningen zijn veelal, voor zover Mirjam in kan schatten, individueel eigendom. Mirjam geeft aan dat Oranjewijk een lastige buurt is om mensen te bereiken. Er wonen veel nationaliteiten. Een mogelijk voordeel is dat dit vaak mensen betreft die in een huurwoning van Area wonen. Voor die buurten moeten gesprekken gevoerd worden met Area. Op deze huizen zijn laatst extra, nieuwe zonnepanelen gelegd.

Mirjam geeft aan dat het een ver-van-mijn-bed show zal zijn voor de meeste inwoners. Communicatie zou volgens haar dan ook van deur tot deur moeten. Daarnaast heeft de wijk een Facebook-pagina.

Input / opmerkingen vanuit Dorsveld
De woningen in Dorsveld zijn vijf jaar of jonger. Iedereen weet dat ze mee moeten, maar wat vooral zal spelen is:
- Wat is de impact op mijn woning?
- Wat zijn de randvoorwaarden voor mijn huis?
- Wat zijn de kosten?
- Wat zijn de eisen van zaken die geregeld moeten worden aan het huis?

De vraag is of het voor deze relatief nieuwe huizen rendabel is om nu al over te gaan. De meeste huizen zijn energielabel A en hebben zonnepanelen. De huizen staan te dicht op elkaar voor houtkachels. De ketels zitten nog niet zo lang in de huizen, dus die zijn nog niet aan vervanging toe. Dat is mogelijk niet handig.

Er wordt aangegeven dat de meeste mensen in deze wijk wel zullen inzien dat dit eraan zit te komen, maar er moet wel duidelijkheid geschetst worden over de termijn. Ook wordt gevraagd of het een keuze is of dat het verplicht wordt gesteld.

Er wordt gevraagd of er ook wordt gekeken naar afvalwarmte van bedrijven. Dat is wel het geval, maar niet als oplossing voor particulieren, omdat de gemeente niet wil meewerken aan een mogelijk verdienmodel voor bedrijven. Dat is een te groot risico voor huizen, maar er wordt wel gekeken naar bedrijven onderling.

Verslag wijkraadgesprek Oranjewijk, Dorsveld en De Scheifelaar (2)
Woensdag 23 juni

In deze wijk is communicatie geen probleem. Mogelijk zijn mensen geïnteresseerd, een tweede brief zou goed zijn. Er is daarnaast een Facebook-pagina en een Whatsappgroep.

Input / opmerkingen vanuit De Scheifelaar
Het is onduidelijk of Scheifelaar 1 of 2 wordt bedoeld. De wijkraad is benieuwd wie de enthousiastelingen zijn. In de wijk wonen financieel bovengemiddelde bewoners, maar er is weinig samenhang. Mensen zijn redelijk individualistisch. De wijkraad doet zaken op eigen inzicht, en beschouwt de achterban als virtueel. Er komen weinig mensen op af. De wijkraad heeft binnen de Scheifelaar weinig positie. Als het leeft en mensen zich inderdaad gemeld hebben vanuit een duurzaamheidsgedachte kan daar zeker iets mee gedaan worden. Voor veel mensen zullen de financiën doorslaggevend of bepalend zijn.

Wim geeft aan geen rol te zien voor de wijkraad in dit verhaal, mogelijk zouden we via ECM iets kunnen doen.

Afspraken
- Mirjam gaat langs de deuren voor de volgende keer
- Dorsveld gaat ook in gesprek (tijdens de voetbal)

Verslag wijkraadgesprek Eerde (1)
Donderdag 24 juni

Aanwezig namens de dorpsraad: Richard Schoones
(Ad Bekkers afwezig i.v.m. vakantie)
Aanwezig namens de gemeente: Roel Wouters
Aanwezig namens Awareness: Eric Vink

Vooraf:
Op initiatief van de dorpsraad is er een werkgroep e-transitie ingesteld. Deze werkgroep richt zich op gas, wind en zon. De werkgroep heeft een brief aan de gemeente gestuurd met het verzoek hen statuur te geven.

De werkgroep kent de volgende leden:
Ad Bekkers (wg Vlagtheide, 8 jaar voorzitter van de dorpsraad) , Ad vd Meerakker en Richard Schoones.

Na het, huis-aan-huis verspreiden van een flyer, hebben zich 10 deelnemers gemeld. De flyer zorgde ook voor 5 'angst-gemotiveerde' reacties (denk aan te duur, etc.). Richard geeft aan dat een informatieachterstand mogelijk als snel leidt tot argwaan en negatief denken. In september willen de werkgroep daarom een openbare Dorpsraadvergadering met de inwoners organiseren over e-transitie. Het eerste doel van de werkgroep hierbij is het informeren van bewoners en ruis te voorkomen. Het tweede doel is om bewoners mee te vertegenwoordigen in contacten met de gemeente. De werkgroep wil expliciet geen actiegroep zijn.

De werkgroep geeft aan te verwachten in het gebied klem te komen zitten tussen diverse opgaven: Veghel, windmolen S-heide bos, recreatiegebied. Richard verwacht dat de discussie zich gaat toe spitsen op waar worden de logische keuzes gemaakt. Rondom Eerde gebeuren best veel dingen waarin Eerde niet wordt meegenomen. Bijv. Vlagheide (voorbeeld vd Akker – boer: hier gevestigd omdat hij elders is weggesaneerd, maar hij heeft nu alweer mensen over de vloer voor schouw/bezichtiging i.h.k.v. inrichten recreatielandschap met bungalows, etc. Zij zien hele verhaal weer op zich afkomen) Coördinatie tussen alle initiateven ontbreekt, dat geeft onrust.

Gesprek n.a.v. de presentatie
Richard geeft aan de presentatie vooraf doorgenomen te hebben; hij weet wat de inhoud is. Daar hoeven we niet verder op in te gaan. Graag wil hij direct door naar sheet 7:

Hij is verbaasd over opmerking draagvlak: ze hebben h.a.h. geflyerd en gevraagd of er interesse is. Dat leverende in totaal 15 reacties op, waarvan 10 willen meedoen in de werkgroep en de andere reacties betroffen praktische vragen die meer met angst te maken hebben. De werkgroep kent verder geen mensen die zich positief gemeld hebben, zeker niet uit dorp. Roel geeft aan dat de enige reden achter indicatie draagvlak was omdat de werkgroep zich gemeld heeft.

Richard geeft aan dat de mensen die zich gemeld hebben voor de werkgroep, allemaal in het buitengebied zitten. Hij leest in het plan aannames die juist niet voor het buitengebied gelden. Welke woningen heeft de gemeente dan op het oog? Roel meldt dat de wijken waar de gemeente naar kijkt meer de grotere wijken zijn, maar dat de gemeente ook geïnteresseerd is naar de groep van individuele woningen.

In de werkgroep zitten techneuten die wel willen, maar ze verschillen wel in uitvoering en behoeften. Zonder dat er een verplichting op gelegd wordt zouden ze misschien een proeftuin kunnen zijn. Richard geeft aan dat de werkgroep behoefte heeft aan een gesprek met de gemeente / Roel hierover. Roel geeft aan hier ook mee door te willen. In de gemeente zijn veel gebouwen die vragen om een individuele oplossing. Roel licht toe dat de gemeente een knip heeft gemaakt door eerst te onderzoeken wat er kan en pas later te besluiten of en wanneer vervolgstappen worden gezet. Dit moet initiatieven in Eerde

Verslag wijkraadgesprek Eerde (2)
Donderdag 24 juni

niet hinderen, al kan het wel zo zijn dat de gemeente soms even een pas op de plaats moet maken omdat zij de opdracht/budgetten niet hebben.

Inhoudelijke opmerkingen n.a.v. bullits op sheet 7:
- De werkgroep is breder dan alleen aardgasvrij. Het gaat over e-transitie: e-voorziening en e-opwekking.
- Het klopt inderdaad dat de contacten met de gemeente goed zijn en wind speelt zeker. Richard wijst Roel op afgewezen dossier; onlangs nog in raad bij inspraak genoemd.
- Issue rond kerk en school zijn opgelost en kunnen dus van de sheet af

Hoe nu verder in Eerde?
Richard geeft aan dat ze een openbare dorpsraadvergadering willen organiseren waarbij ze graag Roel willen uitnodigen om een toelichting te geven. Bijeenkomst vindt begin of later in september, afhankelijk van de coronamaatregelen. De ervaring is dat dergelijke avonden veel input opleveren. Op 3 juli is er weer een vergadering van de werkgroep. Deze gaat over contouren hoe gaan we dit afspreken met elkaar.

Richard geeft de gemeente mee dat het goed zich bewust te zijn van het sentiment; ze hebben al moeten betalen voor voorzieningen als drukleiding en kabel etc. Dit zal ook wel weer geld gaan kosten.
Hij geeft daarnaast de gemeente een suggestie m.b.t. het energielabel: de gemeente kan iedere woning een advies laten geven. Dan wordt voor mensen duidelijk waar ze nu staan en waar het heen kan met het verbruik.

Roel stelt voor de bewoners van Eerde niet in de mailing voor de infoavond op 15/7 mee te nemen. Hij zal checken of dit nog kan (mogelijk is de brief al de deur uit). N.B.: let erop dat ook via algemeen communicatiekanalen gemeente breed wordt uitgenodigd voor shortlistwijken en ook ander inwoners welkom zijn. Dit kan voor ruis zorgen als Eerdenaren denken niet uitgenodigd te zijn.

- Richard ziet graag toegevoegd bij sociale cohesie dat het collectieve bezit en het coöperatieve denken er erg in zit bij inwoners van Eerde. Inwoners willen er dan wel graag zelf het voordeel van hebben. (vd Meerakker meldt: boeren worden al benaderd door zonnepartijen, maar de euro's vliegen vervolgens naar elders.)

Afspraken
- Roel en Richard organiseren een apart overleg los van het TVW-proces om breder met de werkgroep af te stemmen
- Tekst uitnodiging infoavond 15/7 naar Richard
- Richard ontvangt ook dit verslag
- Inwoners van Eerde worden, indien nog mogelijk, niet uitgenodigd voor 15 juli

Voorstel voor kernboodschap voor Eerde:
De gemeente en Eerde, specifiek de dorpsraad en haar werkgroep energietransitie willen gezamenlijk optrekken in het onderzoek naar de mogelijkheden voor individuele oplossingen om van het aardgas af te gaan bij vrijstaande woningen in het buitengebied. Doel is de haalbaarheid van een pilot in Eerde te bekijken voor een woningtype dat in de gehele gemeente Meierijstad veelvuldig voorkomt.

Verslag wijkraadgesprek De Bunders
Dinsdag 13 juli,
telefoongesprek

Aanwezig namens de dorpsraad: Theo Snellen
Aanwezig namens de gemeente: Janine van Abeelen

Uit de mail:
Zojuist een goed gesprek met Theo Snellen van wijkraad De Bunders gehad. Hij vindt het een belangrijk thema en als wijkraad willen zij hierin zeker hun steentje bijdragen.
Hij zou hierover graag nog verder spreken in een Teams-gesprek

Ze willen graag informatie over Meierijstad aardgasvrij op hun website en socials delen. En als mensen bij hun komen met vragen dan gaan ze ook graag het gesprek aan. Daarnaast hebben ze een huis-aan-huis blaadje met activiteiten en nieuws uit de wijk, deze verschijnt 2 keer per jaar en wordt goed gelezen. De volgende wordt in oktober/november verspreidt en hier kunnen we ook activiteiten/nieuws rondom aardgasvrij delen.
Of ze ook actief de wijk in gaan om het sentiment hierover te polsen kon hij zo niet zeggen, dit overlegt hij eerst met anderen van de wijkraad. Het is namelijk een grote wijk en ze zijn maar met een klein clubje.

AWARENESS

Bijlage 7B

Meierijstad Aardgasvrij

Verslagen tweede ronde gesprekken wijkraden - juli 2021

Concept | oktober 2021

Verslag wijkraadgesprek De Bunders
Dinsdag 20 juli

Aanwezig namens de dorpsraad: Theo Snelders
Aanwezig namens de gemeente: Roel Wouters
Aanwezig namens Awareness: Eric Vink

Over de wijkraad
- De wijkraad is wel actief, maar onder bezet. Het is een grote wijk en we willen wel maar zijn daarvoor met te weinig mensen
- Als wijkraad zijn ze redelijk actief in het meedenken. Het ontbreekt aan voldoende vrijwilligers om mensen op te roepen mee te doen / mensen te activeren.
- De wijkraad bestaat uit 12 personen en deze zijn zelf zeker positief.
- Theo stelt voor dat hij de wijkraadleden (3 per wijk) uitnodigt zodat ze uitleg kunnen krijgen over waar de gemeente mee bezig is. Er kan dan gekeken worden of ze bijvoorbeeld aanspreekpunt willen zijn of actief mee willen werken met de aanpak van de gemeente.
- Ze hebben 2 jeugdigen (40-jarigen) in de raad zitten zou leuk zijn als zij dit onderwerp op willen pakken.

Communicatiemiddelen en -boodschap
- Er staat nu een enquête open over speelplaatsjes. Dat doen ze samen met de gemeente.
- Om meer bewustwording te creëren zou er iets meegestuurd kunnen worden met de nieuwsbrief. Daarna kun je dan met twee wijken qua participatie meer de diepte in en met een enquête meer kunnen uitvragen
- Ze hebben wel vaker een enquête met een nieuwsbrief uitgezet. Toen het alleen een digitale enquête betrof kregen ze 19 reacties, toen ze de enquête op papier er bij deden met makkelijk te vinden inzamelpunten in de wijk, kregen ze 290 reacties
- De wijkraad kan de redactie en verspreiding van deze nieuwsbrief doen en kan de enquête uitzetten. De website functioneert minder dus daarop iets plaatsen heeft minder zin, maar op de facebookpagina kan wel werken
- Het kost zes weken om de input voor een nieuwsbrief te creëren, de nieuwsbrief te schrijven en op te stellen en te verspreiden. Dat is iets om rekening mee te houden.
- Bewustwording is de eerste stap Wel zijn er zorgen over de kosten en het proces is nu voor mensen mogelijk nog te abstract: het is nog niet in de huiskamer.
- Het is belangrijk om positiviteit uit te stralen
- Het is belangrijk in de informatie antwoord te geven op wat er speelt, wat er op mensen afkomt en wat mensen er zelf mee / aan kunnen doen.
- Bijeenkomsten kunnen in De Spil (15 september weer open).

Verslag wijkraadgesprek Plein 1 + 3 (1)
Donderdag 22 jul

Aanwezig namens de dorpsraad: Wim van der Rijt
Theo van de Bogert
Netty van Kaathoven
Aanwezig namens de gemeente: Marian van Weert
Aanwezig namens Awareness: Eric Vink

Wim van der Rijt geeft aan het besproken is op de bestuursvergadering van de wijkraad. Daar leeft vooral de vraag 'Waarom wij?".
Ook leeft de vraag: wat als de techniek doorontwikkelt, wat doet dat met de prijs? En ben je dan in 2030 niet te vroeg?

Netty van Kaathoven geeft aan twee ervaringen te hebben met collectieve systemen. In Rotterdam had ze blokverwarming, waarbij je geen aparte meters had en het dus niet individueel kon afregelen. Ook heeft ze ervaring in Breda, daar is afvalwarmte gebruikt maar daar was de hele wijk ontevreden over omdat er altijd lange wachttijden waren als de verwarming aanzette en je altijd een boiler nodig had. Ook waren de kosten best hoog. En bij sneeuw zag je hoeveel warmte er weglekt. Nu woont ze in een huurhuis via een makelaar. Daar hebben ze een paar jaar geleden dubbelglas gekregen maar vrijwel niemand is daar in meegegaan vanwege de kosten. Ze acht dus de bereidheid om hier aan mee te doen ook erg laag.

Marian van Weert geeft aan dat we op dit moment nog geen antwoord hebben op de gestelde vragen. Daarvoor is het nu nog te vroeg dus zover zijn we nog niet. Dat zijn allemaal zaken die pas na deze fase komen in de wijkuitvoeringsplannen en antwoorden te kunnen krijgen op deze vragen gaan we juist met een paar wijken zo'n wijkuitvoeringsplan opzetten.

Netty van Kaathoven: welke reden is er om als eerste wijk mee te doen?
Marian van Weert: Uiteindelijk moeten alle wijken van het gas af. Plein is een relatief makkelijke wijk om dit te doen.

Theo van de Bogert: waarom kies je voor 2030 als het pas in 2050 gerealiseerd moet zijn?
Marian van Weert: We moeten kijken welke technieken werken en daarnaast kunnen we niet tot 2050 wachten: als we dan pas starten en alle wijken moeten nog, lukt het niet. In 2050 moet iedereen van het gas af zijn dus je moet ergens voor die tijd beginnen Daarnaast hebben we als gemeente de opdracht vanuit het rijk meegekregen om met de eerste wijken in 2030 te starten.

Theo van de Bogert: Moet de financiële haalbaarheid niet eerst onderzoek worden? En moet niet eerst duidelijk zijn dat het zonder gas net zo comfortabel wonen is?
Netty van Kaathoven: Moet je niet beginnen met de nieuwbouwwijken?
Marian van Weert: Alles wat nu gebouwd wordt is al zonder gas. Die nieuwbouwwijken laten zien dat er al goede technieken voor zijn.

Theo van de Bogert: Veel oud huizen hebben energie label G of lager. Ik ben wel benieuwd hoe dat gaat. Hoe krijg je die huizen warm zonder gas?
Wim van der Rijt: Plein 1 + 3 is een 'werkende wijk'. Veel inwoners zitten denk ik niet te wachten op extra kosten. Je zult moeten laten zien dat er een bepaald voordeel is. Als dat alleen een milieuvoordeel is, krijg je de handen er niet voor op elkaar.

Netty van Kaathoven: ik ben wel bang dat je, als je niet concreet kunt worden alleen maar hakken in het zand gaat krijgen. In deze wijk zijn er eigenlijk alleen huurwoningen via een makelaar, dat zijn dure huurwoningen die vaak lang leeg staan. Die makelaar gaat de kosten natuurlijk volledig doorberekenen. Dat werkt anders dan bij een woningbouwcoöperatie.

Verslag wijkraadgesprek Dorsveld
Woensdag 21 jul

Aanwezig namens de dorpsraad: Aad Smits
Aanwezig namens de gemeente: Roel Wouters
Aanwezig namens Awareness: Hannet Johannes

Aad Smits geeft aan met een aantal mensen in Dorsveld gesproken te hebben. De lijntjes zijn er kort, het is een hechte wijk. Hij heeft onder andere mensen gesproken tijdens een wedstrijd van het Nederlands elftal en op straat. De inwoners die hij sprak staan er in principe voor open, maar willen wel graag weten waar ze aan toe zijn en waar ze nu ja tegen zeggen. Staan er vrij realistisch in: we zullen binnenkort toch een keer moeten. Wel leven er wat vragen:

- Wat wordt er van inwoners verwacht?
- Wat mogen mensen van de gemeente verwachten?
- Wat zijn de kosten?
- Wat levert het op?
- Wat komt er in plaats van aardgas in Dorsveld?
- Wat moeten ze daar zelf voor aan passen aan het huis?
- Aan welke investering (kosten, tijd) moeten ze denken voor dit proces?
- etc.

Roel Wouters geeft aan dat die kosten voor de gemeente zijn. Ook laat hij weten dat veel van de vragen die nu gesteld worden, op dit moment nog niet beantwoord kunnen worden. Dat is juist waarom we verder onderzoek gaan doen en de inventarisatie is puur om te kijken of wijken interesse hebben om mee te werken aan dat onderzoek. Sommige gemeentes wijzen op basis van de info die er nu is al startwijken aan, maar dat is niet hoe we het gaan doen in Meierijstad. Op basis van deze informatie kunnen we nog niet zeggen ja of nee.

Aad Smits geeft aan dat het voor mensen wel goed is om te weten hoeveel tijd het onderzoek gaat kosten. Als het elke week bijvoorbeeld een uur is, zal dat mogelijk mensen afschrikken, terwijl een keer een bijeenkomst of een kort huisbezoek vast geen probleem is. Hij wil daarnaast een disclaimer maken: hij heeft natuurlijk niet iedereen in Dorsveld gesproken

Hannet Johannes meldt dat dat ook nog niet de bedoeling was. Daarvoor gaan we in september gesprekken voeren met wijken en een keer de straat op. Ook werken we mogelijk met een enquête. Idee was nu een eerste gevoel te krijgen bij de grondhouding van de wijk. Als de terugkoppeling was geweest 'nee, absoluut niet' zouden we mogelijk niet verder zijn gegaan met Dorsveld. De reactie die we nu krijgen, geeft voor ons aan dat we in september mogelijk wel met Dorsveld verder moeten praten.

Roel Wouters geeft aan dat, gezien de samenstelling van de wijk, het mogelijk niet nodig is dat alle huizen bezocht worden. Door een paar huizen te bekijken kan mogelijk al een goed beeld van de wijk geschetst worden. Daarnaast geldt voor het onderzoek: mensen die nauwer betrokken willen worden, moeten daar de kans toe krijgen, mensen die alleen af en toe een nieuwsbrief willen, moeten we op die manier bedienen. Wel geeft hij aan dat bij de uiteindelijke uitvoering wel iedereen betrokken moet zijn, maar dat het een proces van meerdere jaren is. Conclusie uit het onderzoek zou trouwens ook kunnen zijn dat het nu nog niet opportuun is in Dorsveld en dat we over een paar jaar terug moeten komen.

Aad Smits herhaalt dat de grondhouding positief lijkt 'vroeg of laat moet het toch', maar dat er wel vragen zijn. Hij is blij om te horen dat het niet iets is wat al binnen een paar maanden rond hoeft te zijn. Ook meldt hij dat ze wel vaker vragenlijsten hebben verstuurd en dat de respons daarop meestal vrij hoog is.

Verslag wijkraadgesprek Dorsveld (2)
Woensdag 21 jul

Hannet Johannes licht toe dat Transitievisie met de startwijken in december in de raad besproken wordt en dat dat inhoudt dat alle stukken in oktober de procedure in moeten. Vervolg gesprekken en acties in de wijk, zullen dus plaatsvinden in september.

Aad Smits geeft aan dat hij geen acties kent waarbij we kunnen aansluiten, maar dat het misschien leuk is iets te doen bij de Noordkade, hoewel daar ook veel mensen van buiten de wijk komen. Daarnaast kunnen ze informatie / communicatie verder brengen, in bijvoorbeeld de buurtapp of via FB. Als we iets hebben, kunnen we dat sturen

Hannet Johannes geeft ook aan dat ze, zodra er meer bekend is, Michel en Aad hierover informeert, zodat zij op de hoogte zijn en het eventueel verder kunnen uitzetten en dat ze het verslag van deze avond nog nazendt.

Verslag wijkraadgesprek Plein 1 + 3 (2)
Donderdag 22 jul

Inschatting van de wijkraad is dat als je het nu forceert met niet-concrete plannen of verhalen, dan sta je voor de komende jaren op achterstand. En heb je, als het straks moet, nog meer moeite om mensen mee te krijgen.

Theo van de Bogert: Ik denk dat je wel draagvlak kunt krijgen als het financiële plaatje concreet is en gunstig.

Marian van Weert: Wat als we nu zeggen: we willen met Plein het onderzoek doen, en pas daarna naar de bewoners gaan?
Theo van de Bogert: Als het gaat om aardgasvrij wonen moet eerst de gemeente kijken wat er nodig is, welk systeem het wordt en hoe het zit met betaalbaarheid. Niet eerst gaan praten over isoleren en moeilijke technische zaken waar mensen geen verstand van hebben.

Wim van der Rijt: Verduurzamen van de woning moet, isoleren moet. Misschien is het goed eerst te onderzoeken hoe je je huis kan isoleren en te kijken wat het concreet oplevert. Mijn muur is geïsoleerd, maar ik weet niet of het goed genoeg is. Ik investeer paar duizend euro maar had maar een paar kuub besparing. Dat zorgt dat je wel eerst goed nadenkt voordat je gaat isoleren.

Eric Vink: Is jullie advies 'de wijk staat wel open voor een dialoog over plannen die nog niet concreet zijn' of 'komt maar pas praten als je een concreet uitgewerkt verhaal hebt'?
Theo van de Bogert: Dat laatste. We hebben in de wijk veel zzp-ers, veel harde werkers. Die zitten er niet op te wachten om met de gemeente mee te denken. Ze snappen wel dat de energietransitie door moet, maar we hebben tot 2050 de tijd en mensen hebben dan liever een goed, concreet voorstel.

Netty van Kaathoven: Als je het open wil benaderen heb je een grote groep mensen nodig. Niet alleen mensen die milieu-minded zijn. Dat zie ik hier in de wijk niet gebeuren. Om een indicatie te geven: we zien nu in de wijk dat al het groen door menen betegeld wordt.

Eric Vink: Als we in al onze wijsheid nou toch besluiten nu al een open dialoog met de wijk aan te gaan, willen julie dan ook een rol spelen bij het bereiken van mensen? En wat zijn de mogelijkheden voor jullie?
Wim van der Rijt: we hebben onze wijk-communicatiekanalen. Die zijn we wel bereid in te zetten. Moet je wel duidelijk zijn dat je in dialoog wilt en dat mensen niet nader hand zeuren dat ze mee zijn genomen. Ik vind de wijk trouwens wel redelijk actief want we hebben 30 mensen actief met het ophalen van zwerfafval. Het zijn echter geen mensen die 's avonds nog eens met de gemeente gaan discussiëren.
Theo van de Bogert: Maar als het gaat om constructief meedenken krijgen we wel draagvlak als er een concreet plan ligt.

AWARENESS

Bijlage 8

Meierijstad Aardgasvrij

Bewonersbrief shortlistwijken juni 2021

Concept | oktober 2021

MEIERIJSTAD

Bezoekadres
Stadhuisplein 1
5461 KN Veghel

Postadres
Postbus 10.001
5460 DA Veghel

T: 14 0413
E: info@meierijstad.nl
W: www.meierijstad.nl
IBAN: NL09 BNGH 0285 1701 04

Aan de bewoner(s) van
Adres
1234 AB Plaats

Datum 22 juni 2021
Onderwerp Uitnodiging Informatieavond Shortlijstwijken Aardgasvrij op donderdag 15 juli

Beste meneer, mevrouw,

Op donderdag 15 juli 2021 organiseert de gemeente Meierijstad een digitale informatieavond over Meierijstad Aardgasvrij. We vertellen u graag waar we nu staan en hoe het proces er de komende tijd uitziet. Omdat u in een wijk woont die op de 'shortlist' staat, nodigen we u graag uit voor deze bijeenkomst.

Meierijstad Aardgasvrij
In 2050 moeten alle woningen in Nederland van het aardgas af zijn. Nieuwe wijken worden al aardgasvrij gebouwd, maar ook bestaande woningen moeten in de toekomst aardgasvrij gemaakt worden. Ook de gemeente Meierijstad bereidt zich hierop voor en stelt een plan op hoe we dit aanpakken. Dit plan heet officieel de Transitievisie Warmte.

Begin 2021 organiseerden we al informatieavonden voor de wijken die op de 'longlist' stonden om mogelijk als eerste van het aardgas af te gaan. Op 29 april jl. heeft de gemeenteraad zes 'shortlist'-wijken vastgesteld: De Bunders, Oranjewijk en Dorsveld, en De Scheifelaar in Veghel, Hulzebraak en Plein 1 en 3 in Schijndel en het dorp Eerde. Deze wijken zijn mogelijk geschikt om als eerste in Meierijstad van het aardgas af te gaan. Naar deze zes wijken kijken we daarom komende maanden nog beter om te onderzoeken of dit inderdaad het geval is. We gaan daarvoor nu in gesprek met de wijk- en dorpsraden van deze wijken.

Op basis van deze gesprekken en eerder opgedane informatie, komen we waarschijnlijk tot twee of drie wijken die tot 'mogelijke startwijken' worden benoemd. Met deze wijken gaan we in het najaar verder in gesprek, om te zien of zij inderdaad geschikt kunnen zijn als startwijk. Uiteindelijk kiest de raad eind 2021 welke wijken aangemerkt worden als startwijk.

In 2022 gaan we vervolgens nader in gesprek met deze startwijken om te onderzoeken of zij inderdaad in aanmerking komen om rond 2030 al van het aardgas af te kunnen gaan en, zo ja, hoe dat vorm kan krijgen. De gemeenteraad besluit daarna weer of we daadwerkelijk tot uitvoering overgaan.

Informatieavond
Om u te informeren over de huidige stand van zaken en het proces, organiseren we op donderdag 15 juli 2021 een digitale informatieavond; die is speciaal bedoeld voor inwoners van shortlistwijken. We beginnen om 19:00 uur beginnen en verwachten rond 20:30 uur klaar te zijn. De avond vindt plaats via Zoom. Tijdens de avond vertellen we meer over wat het betekent om in een shortlist-wijk te wonen, en hoe we van de shortlist tot de startwijken willen komen. Daarnaast is er natuurlijk ruimte voor het stellen en beantwoorden van vragen.

Aanmelden voor de informatieavond kan via http://bit.ly/aardgasvrij-Meierijstad.

Meer informatie
Wilt u meer weten over Meierijstad Aardgasvrij? Kijk dan op www.meierijstad.nl/aardgasvrij Heeft u vragen naar aanleiding van deze uitnodiging? Mail dan naar duurzaam@meierijstad.nl.

Hopelijk tot 15 juli.

Met vriendelijke groet,

Janine van Abeelen
Projectleider duurzaamheid Gemeente Meierijstad

MEIERIJSTAD
AARDGASVRIJ

AWARENESS

Bijlage 9

Meierijstad Aardgasvrij

Informatieavond 15 juli

Concept | oktober 2021

Presentatie 15 juli

Presentatie 15 juli

Presentatie 15 juli

WAT IS EEN STARTWIJK?

MEIERIJSTAD AARDGASVRIJ

- In een startwijk: vanaf 2022 verder onderzoek doen en proberen een uitvoeringsplan te maken.
- Nog geen besluit dat de wijk voor 2030 van het gas af gaat.
- Besluit raad in april 2021:
  - Gemeenteraad neemt na het opstellen van een Wijkuitvoeringsplan (WUP) officieel besluit of we gaan uitvoeren.
  - We gaan pas uitvoeren als er duidelijkheid is over de financiering van de warmtetransitie.
- Uiteindelijke doel: CO2-neutraal in 2050.
- Iedereen doet mee. Wanneer en hoe, dat blijven we onderzoeken en bespreken.

Dia 5

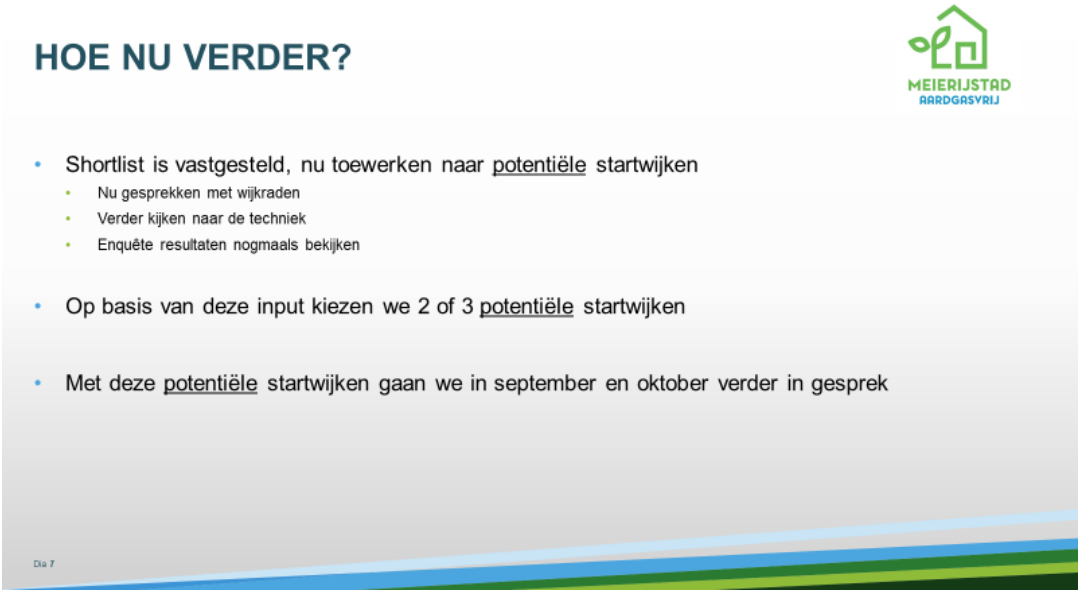
WAT ZIJN DE SHORTLISTWIJKEN?

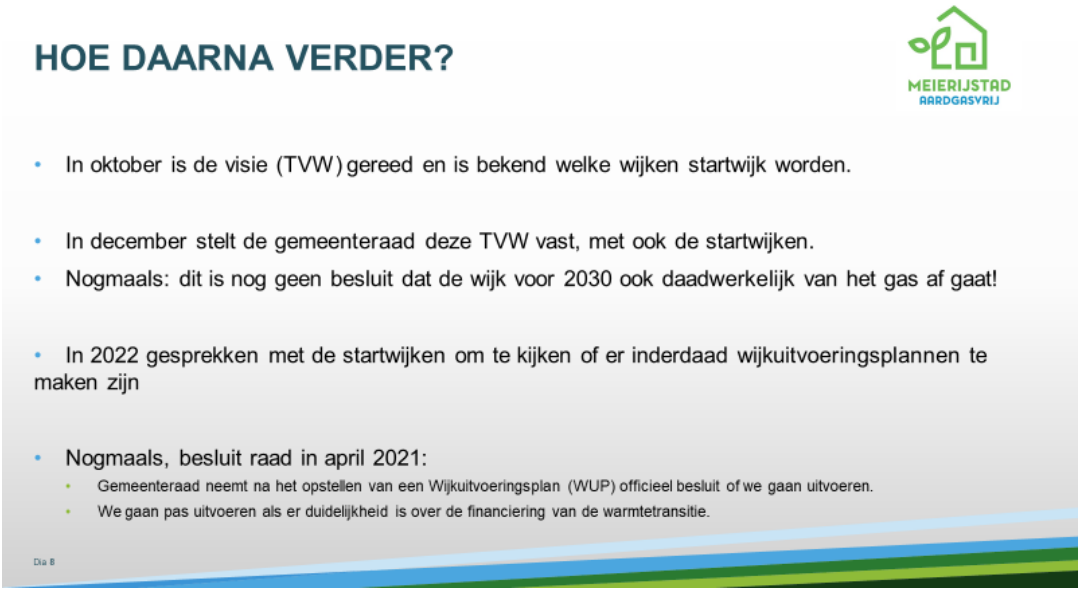
MEIERIJSTAD AARDGASVRIJ

Wijk	Reden
Schijndel **Plein 1 en 3**	• Veel rijwoningen, veel zelfde soort woningen • Warmte Koude Opslag (WKO) is kansrijk, dus relatief eenvoudige oplossing mogelijk • Beperkt aantal inwoners op hogere leeftijd
Schijndel **Hulzebraak**	• Gunstig qua woningtypes • Gunstig qua bouwjaar van de woningen • Indicatie voor draagvlak om verder te praten (inwonersavond en enquête)
Veghel: **Oranjewijk en Dorsveld**	• Veel nieuwe woningen, waardoor kosten beperkt blijven • Veel corporatiebezit • Kansen voor energie (warmte) uit water
Veghel: **Bunders (Laren en Donken)**	• Veel woningen bij elkaar, daardoor gezamenlijke aanpak mogelijk • Corporatiebezit • Gunstig qua bouwjaar van de woningen
Veghel: **Scheifelaar**	• Indicatie voor draagvlak om verder te praten (enquête)
Eerde	• Indicatie voor draagvlak om verder te praten (inwonersavond en enquête)

Dia 6

Presentatie 15 juli

Presentatie 15 juli

IN GESPREK MET DE WIJKEN

MEIERIJSTAD AARDGASVRIJ

- Brief naar alle inwoners (januari)
- Digitaal vragenuur (januari)
- Verschillende informatieavonden (februari)
- Nu gesprekken met wijkraden (juni/juli)
- Op basis van deze input kiezen we 2 of 3 potentiële startwijken
- Met deze potentiële startwijken gaan we in september en oktober verder in gesprek. Dit doen we o.a. met
  - Digitale en fysieke sessies
  - Straat acties
  - Enquête
- Na vaststelling in de raad weer een informatieavond
- In 2022 gesprekken in het kader van wijkuitvoeringsplannen

Dia 9

WAT KUNT U NU AL DOEN AAN UW HUIS?

MEIERIJSTAD AARDGASVRIJ

U kunt u zich nu alvast voorbereiden.

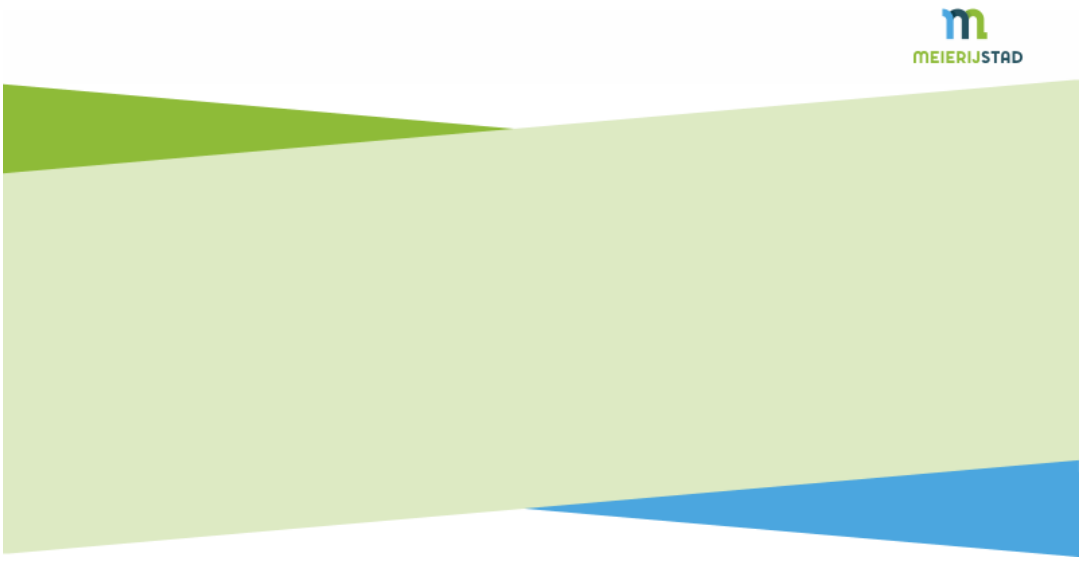
- Het belangrijkste is de woning te isoleren.
- Als u kunt kiezen hoe u kookt, kies dan voor elektrisch.

- Advies, tips en informatie: Brabant Woont Slim (www.brabantwoontslim.nl)
- Financiële ondersteuning:
  - Landelijke subsidies voor warmtepompen, zonneboilers en isolatie
  - Landelijke subsidie voor Verenigingen van Eigenaars
  - Geld lenen bij de gemeente voor verduurzaming
- Alle informatie op: www.meierijstad.nl/duurzaamheid

Dia 10

Presentatie 15 juli

AWARENESS

Bijlage 10

Meierijstad Aardgasvrij

Ansichtkaart september 2021

Concept | oktober 2021

Ansichtkaart

Beste bewoner(s),

Rond 2030 gaan de eerste wijken in de gemeente Meierijstad van het aardgas af. Dit doen we omdat het aardgas opraakt en het klimaat verandert. Oranjewijk en Dorsveld behoren mogelijk tot de wijken die als eerste van het aardgas af gaan. Over wat dat precies betekent, maar ook om te horen hoe u daar tegen aan kijkt gaan we graag met u in gesprek. We organiseren daarvoor drie acties:

Zaterdag 18 september, 1100 - 16.00u
In gesprek bij de Ecomobiel (Dominicus van Ophovenstraat)

Dinsdag 28 september, 1830-21.00u
Inloopavond locatie in uw wijk

Woensdag 6 oktober, 1900u - 2100
Digitale gespreksavond

Op www.meierijstad.nl/aardgasvrij vindt u meer informatie over de precieze tijden en locaties. Aanmelden voor de avondbijeenkomsten kan ook via de site*. Op de website vindt u ook een vragenformulier, waarin u uw aandachtspunten kenbaar kunt maken.
Hopelijk tot ziens!
De gemeente Meierijstad

* Aanmelden voor het gesprek op 18 september is niet nodig

Beste bewoner(s),

Rond 2030 gaan de eerste wijken in de gemeente Meierijstad van het aardgas af. Dit doen we omdat het aardgas opraakt en het klimaat verandert. De Bunders (De Laren en De Donken) is mogelijk één van de wijken die als eerste van het aardgas af gaat. Over wat dat precies betekent, maar ook om te horen hoe u daar tegen aan kijkt gaan we graag met u in gesprek. We organiseren daarvoor drie momenten:

Zaterdag 18 september, 1000u -12.00u
In gesprek bij de Ecomobiel, De Bunders 5 (bij De Spil)

Dinsdag 21 september, 1830-21.00u
Inloopavond, locatie in uw wijk

Dinsdag 5 oktober, 1900u - 2100
Digitale gespreksavond

Op www.meierijstad.nl/aardgasvrij vindt u meer informatie over de precieze tijden en locaties. Aanmelden voor de avondbijeenkomsten kan ook via de site*. Op de website vindt u ook een vragenformulier, waarin u uw aandachtspunten kenbaar kunt maken.
Hopelijk tot ziens!
De gemeente Meierijstad

* Aanmelden voor het gesprek op 18 september is niet nodig

AWARENESS

Bijlage 11

Meierijstad Aardgasvrij

Informatie acties september 2021

Concept | oktober 2021

Posters acties september

DE TRANSITIEVISIE WARMTE

Elke gemeente moet voor eind 2021 bedenken op welke manier ze zorgt dat de gemeente uiterlijk in 2050 aardgasvrij is. Dit plan schrijven we op in de Transitievisie Warmte. In 2021 zijn we van een longlist van wijken die mogelijk als eerste in Meierijstad van het aardgas af zouden kunnen, naar een shortlist gegaan. Eind 2021 zijn de startwijken bekend. Dit zijn wijken die rond 2030 mogelijk als eerste van het aardgas af kunnen gaan. Daar gaat de gemeente vanaf 2022 samen met de wijkbewoners een wijkuitvoeringsplan voor maken.

Proces om te komen tot de Transitievisie Warmte

Jan 2021 *Longlist van wijken*
Wijken die om technische redenen (bijvoorbeeld bouwjaar woningen, woningdichtheid, type woningen) kans maken als eerste van het aardgas af te gaan.

Feb 2021 *Contact met inwoners longlist*
In februari organiseerden we verschillende informatieavonden voor inwoners van longlistwijken. Daarnaast verspreidden we een vragenlijst, om een betere indruk te krijgen van hoe bewoners hun wijk ervaren.

Apr 2021 *Van longlist naar shortlist*
Om van de longlist naar de shortlist te komen, is breder gekeken naar de 20 wijken op de longlist. Denk aan de leeftijdsopbouw van de wijk, het aandeel corporatiebezit, de beschikbaarheid van warmtebronnen en het beeld uit de recente leefbaarheidsmonitor. Dit is aangevuld met de resultaten van de digitale vragenlijst en van de avonden over aardgasvrij voor inwoners uit longlistwijken. Op 29 april 2021 heeft de gemeenteraad de zes shortlistwijken vastgesteld.

Zomer 2021 *Van shortlist naar potentiële startwijken*
Wijken uit de shortlist worden gefilterd naar potentiele startwijken. Samen met de inwoners en wijkraden wordt dieper ingezoomd op de wijk, de zorgen, de mogelijkheden en de kansen die er liggen om de wijk ook op andere fronten tegelijkertijd aan te pakken. Voor de zomervakantie werden informatieavonden en wijkraadgesprekken georganiseerd. In De Bunders (Laren en Donken) en Oranjewijk en Dorsveld ziet de gemeente voldoende aanknopingspunten om een aardgasvrije wijk verder te onderzoeken.

Sep 2021 *In gesprek met potentiële startwijken*
In september gaan we naar de wijken toe. We organiseren inloopavonden en komen langs de wijken met onze ecomobile, om meer te vertellen over hoe een aardgasvrije woning eruit kan zien. Op deze momenten gaan we met inwoners in gesprek over hun vragen, zorgen en ideeën. Ook zijn er twee digitale informatiebijeenkomsten. Tenslotte wordt een vragenlijst verspreid onder inwoners van potentiële startwijken om te peilen hoe zij mee willen praten over het mogelijk aardgasvrij maken van hun wijk.

Dec 2021 *Startwijken vaststellen*
In december neemt de gemeenteraad een besluit over de startwijk(en). Dat zijn de wijken die rond 2030 mogelijk als eerste van het aardgas af kunnen gaan.

2022 *Samen met wijkbewoners wijkuitvoeringsplan opstellen*
Vanaf 2022 gaat de gemeente in gesprek met de inwoners van de startwijken, om een wijkuitvoeringsplan op te stellen. Daar komt in te staan hoe de wijk over zou willen stappen naar aardgasvrij wonen.

Pas daarna *Balans opmaken per startwijk*
Zijn er reële mogelijkheden, wat betekent dat voor elke woning, de kosten en financiering? Maar bovenal: willen de bewoners de volgende stap zetten, de stap naar daadwerkelijke uitvoering? Daar neemt de gemeenteraad een apart besluit over.

MEIERIJSTAD AARDGASVRIJ

MEIERIJSTAD

Posters acties september

WAT MAAKT DE DONKEN EN DE LAREN GESCHIKT ALS STARTWIJK?

De Laren en de Donken bestaan voor een groot deel uit hetzelfde type woningen, daterend uit dezelfde periode. Daarnaast zijn het grote wijken. Veel woningen maakt een grootschalige technische aanpak mogelijk.

Geschikte duurzame warmtebronnen

Uit een technische analyse blijkt dat *geothermie met hoge temperatuur,* ook wel diepe aardwarmte genoemd, de meest geschikte duurzame warmtebron is. Deze techniek is nu nog niet beschikbaar. De komende jaren worden veel onderzoeken uitgevoerd om te bekijken of het lukt om die warmte uit de bodem te gebruiken. Dat kan als veel woningen hiermee verwarmd kunnen worden, zoals in een grote wijk als De Bunders. Het is dus goed om te onderzoeken wat er nodig is om aardwarmte toe te kunnen passen. Als dat technisch kan en voor de bewoners betaalbaar is dan kan het een goede oplossing zijn voor uw wijk.

Wat kunt u nu al doen?

Woningeigenaren
U kunt bijvoorbeeld al beginnen met het isoleren van uw woning. De grootste besparingen vallen te halen op de onderdelen van de woning waar veel warmte kan ontsnappen:
- dak
- gevel
- vloer
- ramen

Huurder
U kunt met uw verhuurder overleggen welke maatregelen zij kunnen treffen om uw woning energiezuiniger te maken. De woning-corporatie in uw wijk neemt al de nodige maatregelen, dus misschien is uw wijk al helemaal klaar. U kunt dan zelf nog besparen door bijvoorbeeld uw apparatuur volledig uit te schakelen in plaats van stand by te zetten.

Het is nog niet zeker welke manier van verwarmen straks gekozen wordt, maar isoleren van uw woning is altijd slim om te doen!

MEIERIJSTAD AARDGASVRIJ

MEIERIJSTAD

Posters acties september

WAT MAAKT ORANJEWIJK EN DORSVELD GESCHIKT ALS STARTWIJK?

In Oranjewijk en Dorsveld staan relatief jonge woningen. Deze jonge woningen zijn beter geïsoleerd dan oude woningen, waardoor de kosten voor verduurzaming voor de bewoners relatief beperkt blijven.

Geschikte duurzame warmtebronnen

Uit een technische analyse blijkt dat *geothermie met hoge temperatuur,* ook wel diepe aardwarmte genoemd, de meest geschikte duurzame warmtebron is. Deze techniek is nu nog niet beschikbaar. De komende jaren worden veel onderzoeken uitgevoerd om te bekijken of het lukt om die warmte uit de bodem te gebruiken.

Daarnaast is *thermische energie uit oppervlaktewater (TEO)* kansrijk voor Oranjewijk en Dorsveld. De rivier de Aa dient daarbij als bron.

Wat kunt u nu al doen?

Woningeigenaren
U kunt bijvoorbeeld al beginnen met het isoleren van uw woning. De grootste besparingen vallen te halen op de onderdelen van de woning waar veel warmte kan ontsnappen:

- dak
- gevel
- vloer
- ramen

Huurder
U kunt met uw verhuurder overleggen welke maatregelen zij kunnen treffen om uw woning energiezuiniger te maken. De woning-corporatie in uw wijk neemt al de nodige maatregelen, dus misschien is uw wijk al helemaal klaar. U kunt dan zelf nog besparen door bijvoorbeeld uw apparatuur volledig uit te schakelen in plaats van stand by te zetten.

Het is nog niet zeker welke manier van verwarmen straks gekozen wordt, maar isoleren van uw woning is altijd slim om te doen!

MEIERIJSTAD AARDGASVRIJ

MEIERIJSTAD

AWARENESS

Bijlage 12

Meierijstad Aardgasvrij

Informatieavond 5 oktober 2021

Concept | oktober 2021

Presentatie informatieavond 5 oktober

MEIERIJSTAD

MEIERIJSTAD AARDGASVRIJ

Informatieavond potentiële startwijken

5 oktober 2021

MEIERIJSTAD AARDGASVRIJ

EVEN VOORSTELLEN

MEIERIJSTAD AARDGASVRIJ

Roel Wouters
Projectleider duurzaamheid
Gemeente Meierijstad

Ruud van Vliet
Senior adviseur duurzaam bouwen
W/E adviseurs

Hannet Johannes
Senior adviseur participatie
Awareness

Dia 2

Presentatie informatieavond 5 oktober

PROGRAMMA 5 OKTOBER

MEIERIJSTAD AARDGASVRIJ

- 19:00u Welkom
- 19:05u Proces Transitievisie Warmte:
  - Waarom aardgasvrij?
  - Hoe ziet het proces er uit en waar staan we nu?
  - Wat maakt De Donken, De Laren, Oranjewijk en Dorsveld geschikt als startwijk?
  - Aan welke technieken denken we?
- 19:25u Mogelijkheid tot het stellen van vragen
- 20:15u Hoe nu verder?
- 20:30u Einde sessie

Dia 3

WAAROM AARDGASVRIJ?

MEIERIJSTAD AARDGASVRIJ

- Nederland kiest voor een aardgasvrije toekomst
  - Klimaatverandering: beperken van opwarming van de aarde
  - Groningen: beperken van aardbevingsrisico
- Opdracht aan gemeenten:
  - Biedt wijken tussen 2030 en 2050 een alternatief voor aardgas
- Meierijstad onderzoekt:
  - Welke wijken zijn geschikt zijn om rond 2030 aardgasvrij te maken
  - (Overige wijken volgen later tot 2050)

Dia 4

Presentatie informatieavond 5 oktober

HOE HEBBEN WE HET AANGEPAKT?

MEIERIJSTAD AARDGASVRIJ

- Eerst technisch onderzoek:
  - Welke bronnen zijn beschikbaar?
  - Hoe geschikt zijn de woningen/gebouwen?
  - → Longlist technisch geschikte wijken
- Dan hoe geschikt is de wijk:
  - Wat speelt er in de wijk? ('zorgen')
  - Wat kan er in de wijk? ('kansen')
  - → Shortlist technisch en maatschappelijk geschikte wijken
- De gemeenteraad besluit dec 2021:
  - Welke wijk(en) meest kansrijk?
  - → Startwijken

Dia 5

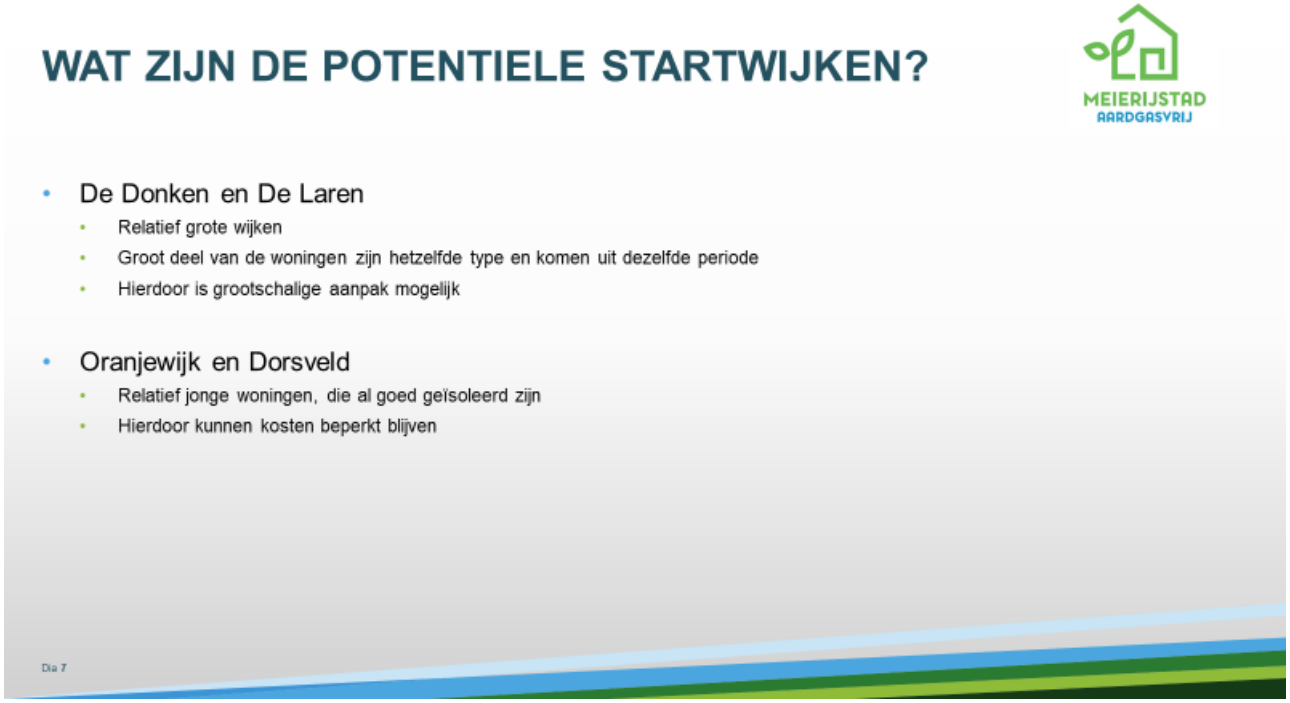
PROCES

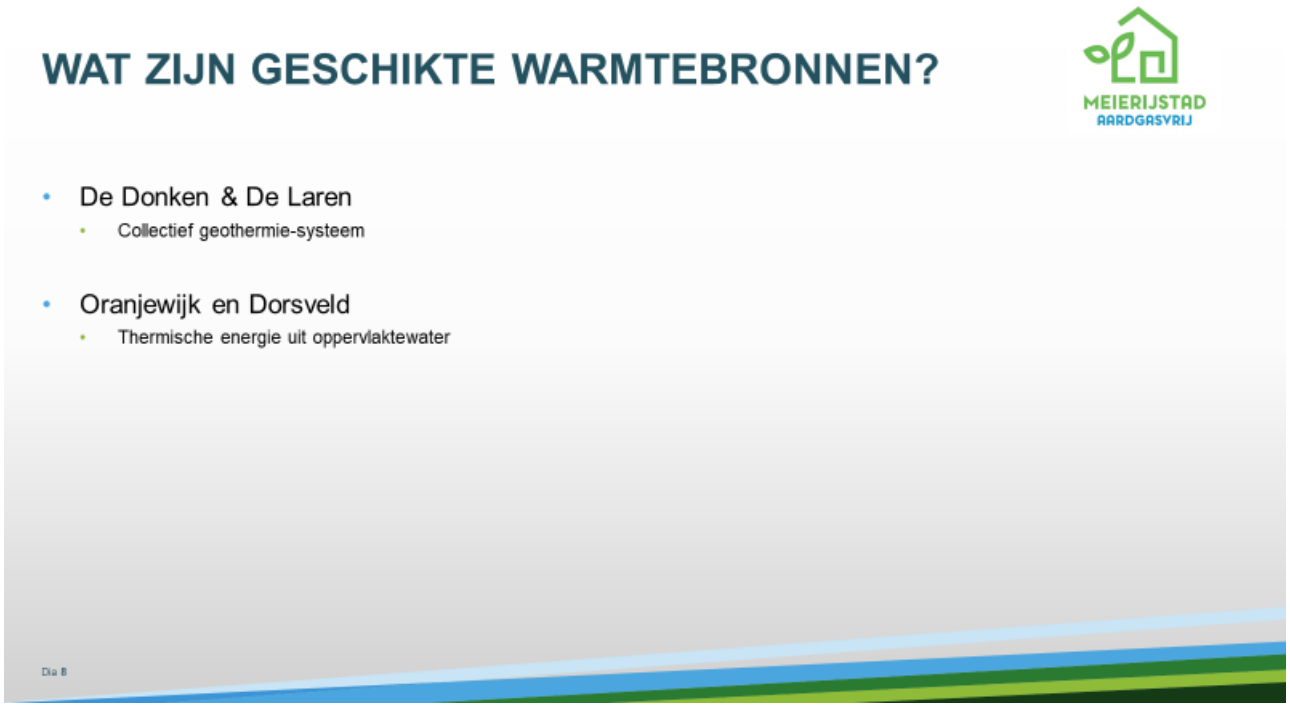
MEIERIJSTAD AARDGASVRIJ

Jan 2021	Longlist van wijken
Feb 2021	Contact met inwoners longlist
Apr 2021	Van longlist naar shortlist
Zomer 2021	Van shortlist naar potentiële startwijken
Sep 2021	In gesprek met potentiële startwijken
Dec 2021	Startwijken vaststellen
2022	Samen met wijkbewoners wijkuitvoeringsplan opstellen
Pas daarna	Balans opmaken per startwijk

Dia 6

Presentatie informatieavond 5 oktober

Presentatie informatieavond 5 oktober

VRAGEN?

MEIERIJSTAD AARDGASVRIJ

- Steek uw hand op (digitaal of fysiek), u krijgt dan de beurt van de gespreksleider

Dia 9

HOE NU VERDER?

MEIERIJSTAD AARDGASVRIJ

- We stellen nu de TVW op.
- In december stelt de gemeenteraad deze TVW vast, met ook de startwijken.
- Nogmaals: dit is nog geen besluit dat de wijk voor 2030 ook daadwerkelijk van het gas af gaat!

- In 2022 gesprekken met de startwijken om te kijken of er inderdaad wijkuitvoeringsplannen te maken zijn.
- Gemeenteraad neemt na het opstellen van een Wijkuitvoeringsplan (WUP) officieel besluit of we gaan uitvoeren.
- We gaan pas uitvoeren als er duidelijkheid is over de financiering van de warmtetransitie.

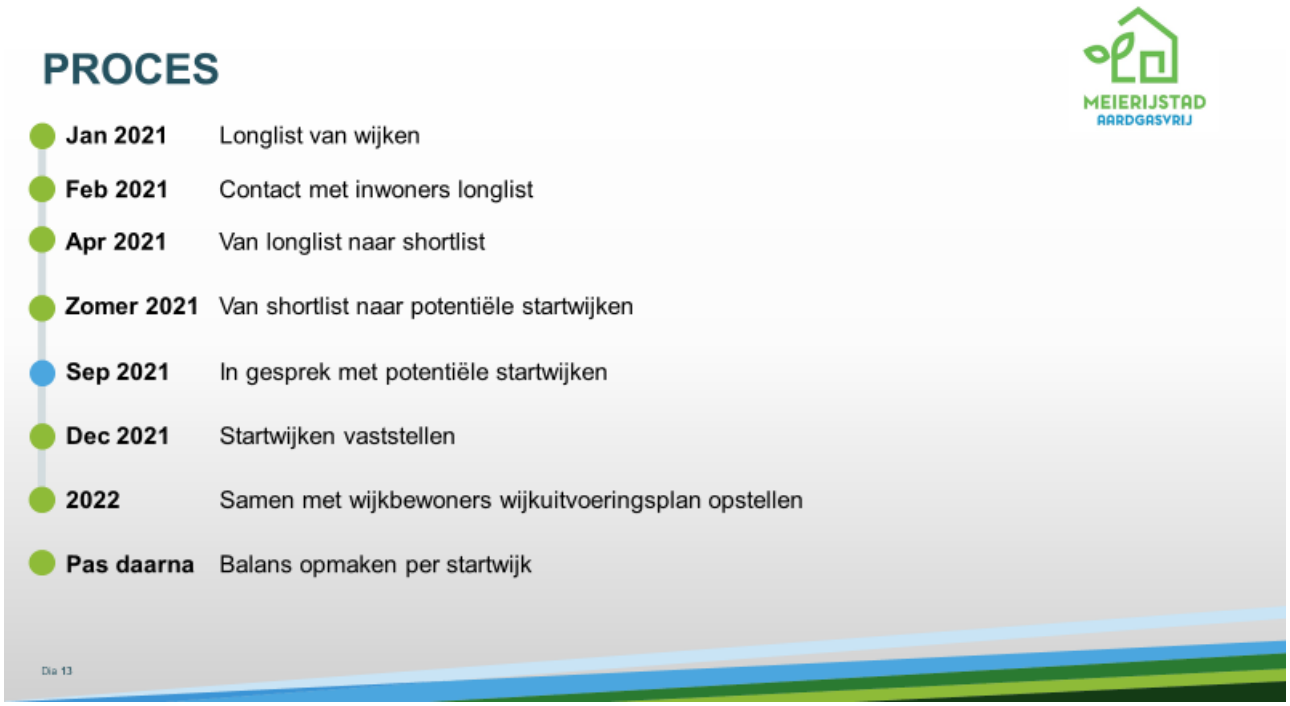
Dia 10

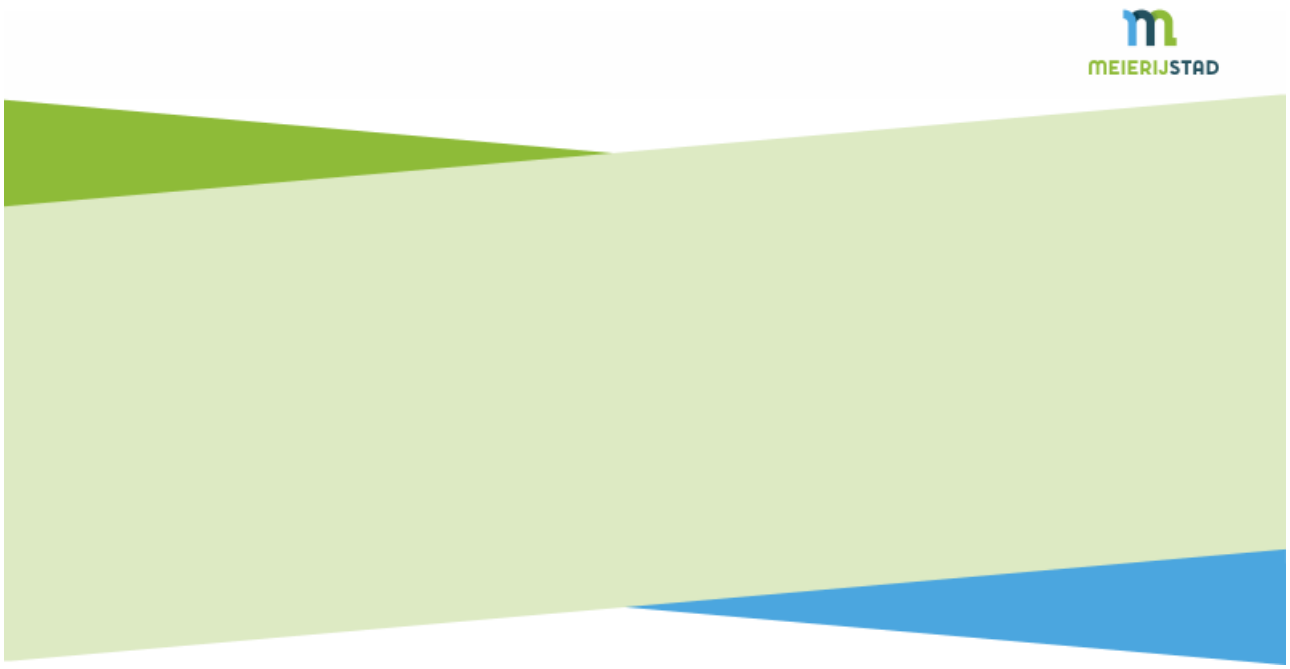
Presentatie informatieavond 5 oktober

Presentatie informatieavond 5 oktober

Informatieavond De Bunders, De Laren, oranjewijk en Dorsveld (1)
Weergave van de vragen gesteld en beantwoord tijdens de avond
Dinsdag 5 oktober
Zoom, 19:00 – 20:30u

Aantal aanmeldingen: 36
Aanwezig namens de gemeente: Roel Wouters
Aanwezig namens W/E Adviseurs: Ruud van Vliet
Aanwezig namens Awareness: Hannet Johannes

Waar moet de gemeente dit jaar een besluit over nemen? (als pas later met wijken verder wordt gesproken / verder naar wijken wordt gekeken)
De eerste kaders, visie, wat er technisch mogelijk is en wat we uit gesprekken hebben opgehaald, wat lijken de meest kansrijke wijken. Het zegt eigenlijk nog niet zo veel. Het kan best zijn dat uit later onderzoek blijkt dat het toch niet haalbaar is. Maar iedereen moet in 2050 van het aardgas af.

Hoe zijn we tot de startwijken gekomen?
We hebben gewerkt van een longlist van wijken naar een shortlist via veel verschillende manieren van communiceren, zoals informatieavonden, een vragenlijst, en gesprekken met wijkraden. Uit die shortlist zijn twee gebieden aangewezen als potentiële startwijk.

Het onderzoek is dus wanneer we van het aardgas afgaan, niet OF.
Het is nou eenmaal landelijk afgesproken dat we van het aardgas afgaan. Maar op dit moment is het nog niet wettelijk mogelijk om mensen te dwingen.

Is alleen naar Veghel gekeken of ook naar andere gemeenten?
St. Oedenrode is snel afgevallen omdat er veel verschillende woningen bij elkaar staan. In Schijndel waren nog een paar wijken in beeld. Daar gaven wijkraden en woningcorporaties aan dat het daar nog geen zin heeft. We hebben echt ons best gedaan om naar de hele gemeente te kijken. We zien bijvoorbeeld wel dat in Eerde mensen nog aan het kijken zijn om individueel van het aardgas af te gaan. De huizen staan daar te ver van elkaar af om een collectieve oplossing aan te bieden.

Is het een verborgen boodschap 'begin alvast met sparen' of valt er een tegemoetkoming te verwachten aan het Rijk?
Er zit geen verborgen boodschap achter, maar op dit moment is er nog geen tegemoetkoming bekend. Maar betaalbaarheid staat zeker hoog op de agenda, dus dat gaat echt een grote rol spelen. We kijken altijd hoe de investering in verhouding staat met terugverdien-kwaliteit. Uiteindelijk kiest de raad, die zal dit echt in overweging nemen. De komende jaren gaan we ook voorlichting geven over besparing. We bieden al leningen aan voor duurzame energie. Dat doen we bewust niet met subsidies maar met leningen omdat het potje het dan langer doet. Maar ook daar willen we zoveel als mogelijk ondersteuning bieden voor mensen die daar al stappen willen zetten.

Is er een inschatting per wijk qua investering die gedaan moet worden per huishouden?
Het is op dit moment nog niet in te schatten, dat moet verder onderzocht worden. Het hangt ook af van het systeem, en daarmee welke aanpassingen in de woning gedaan moeten worden. Als blijkt dat bijvoorbeeld hoge temperatuur niet haalbaar is, dan moeten woningen aangepast worden. Dan kijken we hoe oud de woningen zijn, hoe ze geïsoleerd zijn, etc. etc. Dat kunnen we aangeven aan de raad en inwoners, zonder dat we een zwaard boven het hoofd hebben hangen. We willen zuivere informatie krijgen waardoor we een eerlijk besluit kunnen nemen.

Kun je verplicht worden om een flinke investering te doen?
Op dit moment niet. Dat is koffiedik kijken.

Informatieavond De Bunders, De Laren, oranjewijk en Dorsveld (2)
Weergave van de vragen gesteld en beantwoord tijdens de avond
Dinsdag 5 oktober
Zoom, 19:00 – 20:30u

Heb je gewoon pech als je al bepaalde investeringen al hebt gedaan?
Nee, uiteindelijk is isoleren of andere energiebesparende maatregelen treffen altijd een goed idee. Ook met aardgasvrij wonen is het van belang om je huis bijvoorbeeld goed te isoleren.

Waarom duurt het zo lang?
Het is een complexe opgave. We hebben ook met de politiek daarover gesproken. We doen het liever langzaam maar nauwkeurig, dan dat we nu tempo moeten maken. We willen het gewoon goed onderzoeken.

Krijg je niet het gevaar dat mensen stoppen met investeren?
Dat kan. investeringen die mensen kunnen doen zullen zitten op besparing, maar dat is nooit verkeerd. Dat moet je ook als je later een collectief systeem hebt.

Kijken jullie ook naar voorbeelden waar het mis is gegaan (denk aan Zutphen)?
Ja, want hier leren we twintig keer meer van dan van dingen die wel goed gaan. Bijvoorbeeld ook bij het Ven. Daar kijken we absoluut naar, hoe we dat kunnen voorkomen.

Waarom willen wij voor 2030 al van het gas af? Is Meierijstad het braafste kindje van de klas? Straks blijkt het een niet goed systeem te zijn, wat dan?
Het Rijk vraagt misschien wel aan de gemeente welke wijken voor 2030 van het aardgas af, maar wij hebben juist gezegd dat we deze wijken eerst goed gaan onderzoeken. We hebben daar nu nog niet genoeg informatie voor. Er zijn nu nog geen geschikte systemen. Misschien tillen we het wel over 2030 heen. Het enige waar je ons als 'braafste kindje van de klas' op aan mag spreken, is dat we het echt heel goed samen met de inwoners willen doen. Als je daar iets van vindt, geef het dan vooral aan. Het is net zo goed een uitkomst dat het niet haalbaar blijkt te zijn.

Waarom hebben we het niet over waterstof? Denk aan Platform Ondernemend Meierijstad, zij zeggen iets in Veghel te kunnen realiseren, waar restwarmte ingezet kan worden voor de wijken.
Waterstof is zeker in beeld. Op dit moment gaan we uit van technieken die haalbaar lijken. Waterstof moet je maken, daarbij verlies je ongeveer 70% van de energie. Daarom zeggen we nu dat het met de bestaande technieken, met zo'n groot verlies van energie, dat het op dit moment nog niet haalbaar is om aan waterstof als oplossing te denken. Het is wel geschikt voor industrie die met hoge temperatuur werkt. Landelijk: ⅓ tot ¼ van het gebruik met waterstof. De knip gaat liggen bij woningen van 40/50 jaar oud. Die kan je niet genoeg isoleren om helemaal van het gas af te gaan. Als er efficiëntere technieken komen om waterstof te produceren, dan komt dat zeker in beeld!
Op dit moment willen we geen koppeling tussen bedrijven met restwarmte en woonwijken, omdat we dan een commerciële partij koppelen aan een eerste levensbehoefte (voorziening van warmte). Stel dat bedrijf weggaat, dan gaat restwarmte ook weg. Dus eerst tussen bedrijven onderling, met inachtneming van risico's. Als systemen geschikt zijn zou evt. een stukje restwarmte wel gebruikt kunnen worden als 'bonus', maar nooit als primaire voorziening.

Hoe ga je om met razendsnel veranderende technieken?
Dat is een lastige vraag, het is koffiedik kijken. Er gaat een besluit genomen worden waarbij haalbaarheid, betaalbaarheid en bedrijfszekerheid van belang gaan zijn. Als dat kan met bestaande technieken, hoeven we niet te wachten. Dan maakt het niet uit of er betere technieken komen, want dan kan het nu al. Een nieuwe techniek die nu wordt ontwikkeld is ook niet binnen vijf jaar klaar om grootschalig aan te pakken. We willen natuurlijk best experimenteren, maar allereerst uitgaan van bestaande technieken. We gaan uit van het op dit moment meest realistische/zwarte scenario. Alles wat we daarna kunnen doen om van het aardgas af te gaan zal met nieuwe technieken alleen maar meevallen. .

Informatieavond De Bunders, De Laren, oranjewijk en Dorsveld (3)
Weergave van de vragen gesteld en beantwoord tijdens de avond
Dinsdag 5 oktober
Zoom, 19:00 – 20:30u

De informatie is weinig concreet geeft Roel aan, maar blijkbaar wel weer concreet genoeg om een aantal wijken op een shortlist te zetten. Ik proef toch wat tegenstrijdigheden.
Eerste selectie was een technische analyse: waar is een collectief systeem mogelijk. Dan kom je op een heel kleine selectie uit in de hele gemeente, waar woningen dicht genoeg op elkaar staan om dat mogelijk te maken. Daarom is ook niet de gehele Bunders opgenomen in de shortlist. Als woningen verder uit elkaar staan, wordt het lastiger om het haalbaar te krijgen. Dit laat ook de beperkingen in de techniek op dit moment zien. Vanuit de twaalf wijken die overbleven, hebben we weer verder gekeken. Daardoor houd je uiteindelijk niet heel veel over. Het lijkt misschien alsof er al heel veel informatie beschikbaar is, maar eigenlijk zie je dat op basis van de bestaande uitgangspunten, de selectie gewoon al minimaal is. We hebben er bovendien bewust op gestuurd dat we niet meer dan 1 of 2 wijken nader willen onderzoeken. Dit onderzoek kost namelijk ontzettend veel tijd en moeite. Daarom moet het in stukjes worden opgeknipt.

Wat zijn de consequenties voor drinkwater als we de aardkorst ingaan voor ophalen warmte?
Hier moeten we inderdaad heel goed onderzoek naar doen. We moeten dit in de praktijk verder gaan bekijken. De consequenties worden zeker meegenomen.

Onze huizen zijn niet geschikt om isolatie toe te passen, de spouw is te smal. Hoe moet ik dan de muren isoleren in een rijtjeshuis.
Als je dit soort vragen hebt, kan je gratis advies opvragen bij energiecoaches/ Brabant woont slim.

Is er een ondergrens aan het aantal huizen dat mee moet doen?
Dat is ook nog iets wat we moeten onderzoeken: welke technieken, effecten op leidingwerken, etc. Donken/Laren is nu ong. 2000 woningen. Wat betekent het als de helft/ een kwart zegt dat ze niet mee willen doen? Is het dan wel/niet haalbaar? Dat moeten we dus gaan onderzoeken qua haalbaarheid en betaalbaarheid. Deze vragen hebben wij dus ook.

Kunnen huizen die daar net naast wonen ook nog meegenomen worden?
Ja het zou dom zijn om die kansen niet te pakken. Mochten daar kansen liggen, gaan we daar zeker mee aan de slag. Dit gaan we dus ook meenemen in de onderzoeken. Kan zijn dat we daarmee dan teruggaan naar de raad.

Afgelopen week stond in de krant een stuk over geothermie. Zag er prachtig uit, maar mijn bedenking is altijd: ‘grote systemen van overheidswege, loopt meestal uit op dat het ontzettend duur wordt’. Blijkt nu al dat geothermie zo’n groot voordeel heeft, dat deze keuze al gemaakt is voor donken en laren.
Het is eigenlijk andersom: eerst welke wijken zouden geschikt zijn voor een collectief systeem. Dan is de volgende vraag welke huidige technieken/warmtebronnen dan geschikt zouden zijn. Daar bleek uit dat alleen geothermie geschikt lijkt te zijn. Andere technieken zou te lastig of te duur zijn. Maar we zijn niet ‘getrouwd’ met geothermie. Als geothermie afvalt als geschikt systeem, en er komen geen nieuwe technieken, dan valt dat plan ook af.

Informatieavond De Bunders, De Laren, oranjewijk en Dorsveld (4)
Weergave van de vragen gesteld en beantwoord tijdens de avond
Dinsdag 5 oktober
Zoom, 19:00 – 20:30u

Ik geloof zelf meer in, ook voor de snelheid, dat er zo snel mogelijk een individuele oplossing per woning komt, waarbij overheid komt met kennis en bedrijven, om alvast de transitie te maken. Ik zoek een loket waarbij ik dan goed geadviseerd kan worden. Dan doet de één een warmtewisselaar, een ander weer iets anders. Het collectieve is log, gaat lang duren en is nooit perfect voor iedereen.
Iedereen die dat wil, kan naar de energiecoaches, Brabant woont slim. Bijvoorbeeld in Scheifelaar en Eerde staan veel individuele woningen. Daar willen we misschien met voorbeeldwoningen werken, zodat we voorbeelden kunnen geven qua kosten en aanpassingen. Daar bieden we leningen met lage rente aan, maar geen subsidies. De hoop is dat er een oplossing op landelijk niveau komt, zodat informatie, middelen, etc. vrijkomt. Als we dat als gemeente zelf moeten doen, gaat dat niet. Als iemand suggesties heeft hoe we het nu beter kunnen doen, laat het vooral weten. Maar er zit wel een bandbreedte aan, met name voor financiële middelen. Niet iedereen heeft de middelen en mogelijkheden om dat op eigen houtje te doen, daarom kijken we ook naar collectieve systemen. We nemen de opmerking zeker mee, dus als we een opening zien om mensen te helpen, gaan we daar zeker mee aan de slag! Daar waar we kunnen helpen willen we helpen.

Zijn er meer gemeenten die deze geluiden naar het Rijk afvoeren?
Hier in de regio zijn er wel gemeenten die het minder scherp op het netvlies hebben, of hebben minder prioriteit daarop. We zitten met de gemeente Meierijstad in een werkgroep van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), daar horen we wel dezelfde meningen. Bijvoorbeeld de wijkuitvoeringsplannen kosten per wijk ongeveer een ton. Dat is te veel voor een gemeente om te dragen. Het Rijk heeft nu een idee, maar geeft nu verder niks mee. Dat werkt nu nog niet goed, maar je ziet wel steeds meer dat dat geluid ook wel begint te landen in Den Haag. Je ziet dat men zich gaat beseffen dat het complexer is dan misschien vooraf gedacht. We weten nu nog niet hoe of welke oplossingen daarvoor komen. Dat is afwachten. De intentie is er wel.

Wordt ervan uitgegaan dat alle huishoudens voldoende draagkrachtig zijn voor deze investering?
Het besluit dat gemaakt gaat worden houdt rekening met haalbaarheid en betaalbaarheid, maar wat we daarmee bedoelen weet eigenlijk ook nog niemand. Met de onderzoeken willen we kijken wat dat nou eigenlijk betekent. Dus willen we bijvoorbeeld onderzoeken wat een gemiddelde investering in een woning zou zijn. Die bedragen verschillen namelijk enorm. We kunnen daar pas een antwoord op geven als we verder hebben gekeken en voorbeelden kunnen geven. Uiteindelijk gaat het Rijk daar ook over, wat 'betaalbaar' en 'haalbaar' betekent. Het is nu dus nog niet concreet.

Hoe worden sociale woningbouwverenigingen nu hier al bij betrokken? Veel woningbezit voor woningen van mensen die minder daadkrachtig zijn?
Die zijn al een tijd lang als een van de belangrijkste partners hierbij betrokken. Ook omdat zij waarschijnlijk zelf die kosten op zich moeten nemen. Wat dat betekent, weten we nog niet. Maar de woningcorporaties en huiseigenaren zijn de twee belangrijkste partijen in de verdere uitwerking die we mee moeten nemen.

Hoe zit het qua kosten voor mensen met een huurwoning?
Dat is nu nog niet bekend. We kunnen ons voorstellen dat dat op dezelfde manier gaat zoals het nu ook met zonnepanelen gaat: huurverhoging, maar dan ook korting op bepaalde lasten o.i.d.

Aanvulling vanuit W/E-adviseurs: we zien dat de meeste woningcorporaties al hard bezig zijn om de woningen te verbeteren, maar ze hebben last van de afroming van huuropbrengsten door het Rijk. Woningcorporaties in Meierijstad zijn zeer gemotiveerd om deze diensten te leveren.

Waarom frustreert de overheid de investering in zonnepanelen door de burger door de salderingsregeling af te schaffen
Goede vraag, dat zien wij ook. Maar wij hebben daar weinig invloed op.

Informatieavond De Bunders, De Laren, oranjewijk en Dorsveld (5)
Weergave van de vragen gesteld en beantwoord tijdens de avond
Dinsdag 5 oktober
Zoom, 19:00 – 20:30u

Kosten vindt niemand leuk. Geld is een hekel punt. Cut to the chase: er is een complete nieuwbouwwijk met moderne isolatie e.d.. Daar was opwekking energie niet genoeg om huis te verwarmen. Ik heb twee jaar geleden een huis gekocht en moet nu over allemaal dingen nadenken om aan te schaffen. Gaan jullie er van uit dat al deze kosten voor de huiseigenaar zelf is?
Leningen kan je alleen aanvragen waarbij werkzaamheden uit worden gevoerd die geld gaan besparen (isolatie, zonnepanelen, etc.). Dus uiteindelijk bespaar je daar geld mee. Niet iedereen heeft zomaar geld op de plank liggen. Daarom hebben we een lening. Het is niet zo dat we er van uit gaan dat iedereen dit zelf moet betalen. Dit is voor mensen die nu al iets willen doen. We willen alle methoden inzetten om mensen handvatten te geven om iets te kunnen doen. Dat geldt dus voor dingen die je nu al kan doen.

Als ik het verhaal zo hoor, wordt het gepresenteerd als een investering die zichzelf terug moet betalen. Dan is het toch veel slimmer om het via een duurzaamheidshypotheek te doen?
Er waren plannen om dit te financieren met leningen op de woning zelf. Maar dat is helaas een stille dood gestorven. Dat zou een mooie manier geweest zijn om dit aan te pakken. We hopen nog steeds dat daar landelijk over nagedacht wordt.

Er zijn toch ook heel veel mensen die zo'n lening niet kunnen betalen? Hoe wordt dat opgelost? Kun je verplicht worden om mee te doen? Als je dat geld niet krijgt, wat dan?
De lening waar we het nu over hebben, is bedoeld voor mensen die nu al iets willen doen aan hun woning en daar nu geen eigen geld voor hebben. Het is niet zo dat iedereen een lening af moet gaan sluiten.

Wat is de rente op de lening?
Maar als je meer wilt weten/precies wilt weten, kijk dan op de website en/of mail mijn collega's bij Brabant woont slim of de energiecoaches.

Wat ik wil meegeven aan de gemeente is: zorg de investeringen die mensen nu doen, van nut blijven bij de collectieve techniek die er komt. Waarschijnlijk is die gekoppeld aan andere duurzaamheidsmaatregelen. Heb daar a.u.b. oog voor. Dat alles wat men nu doet, ook van toepassing blijft en zij dus geen dubbel werk hoeven doen.
Duurzaamheidsmaatregelen zijn altijd goed, het is altijd goed om bijvoorbeeld te isoleren. Maar we zullen hier inderdaad rekening mee houden.

Nu elektrische ketel aanschaffen of toch wachten?
W/E-adviseurs: Nee, geen elektrische ketel aanschaffen, die zijn echt heel duur. Vervang dan eerst je cv-ketel nog een keer (als die nu op z'n eind is). Wellicht komen er oplossingen voor ketels die tegen die tijd nog erg jong zijn, zodat je die nog op een andere plek kan toepassen o.i.d. Daar komt wellicht een handelsmodel voor (bijvoorbeeld doorgeven aan woningen die voorlopig nog niet aan de beurt zijn). Ik vermoed dat handelaren slim genoeg zijn om in zo'n gat in de markt te springen.

AWARENESS

Bijlage 13

Meierijstad Aardgasvrij

Resultaten enquête startwijken

Aantal respondenten*:
Donken & Laren: n=36
Oranjewijk & Dorsveld: n = 8

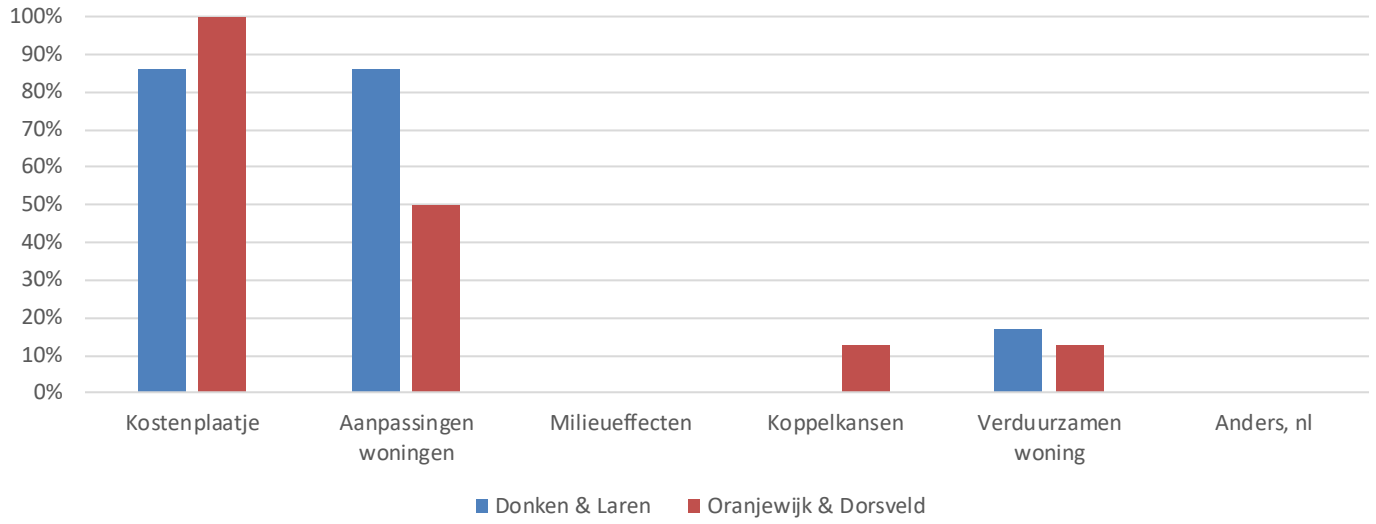
* Niet alle vragen zijn door alle respondenten ingevuld, daardoor tellen de antwoordcategorieën niet altijd op tot 100%

Concept | Oktober 2021

VRAAG 1: Over welke onderwerpen wilt u in gesprek met de gemeente en uw buurtgenoten?*

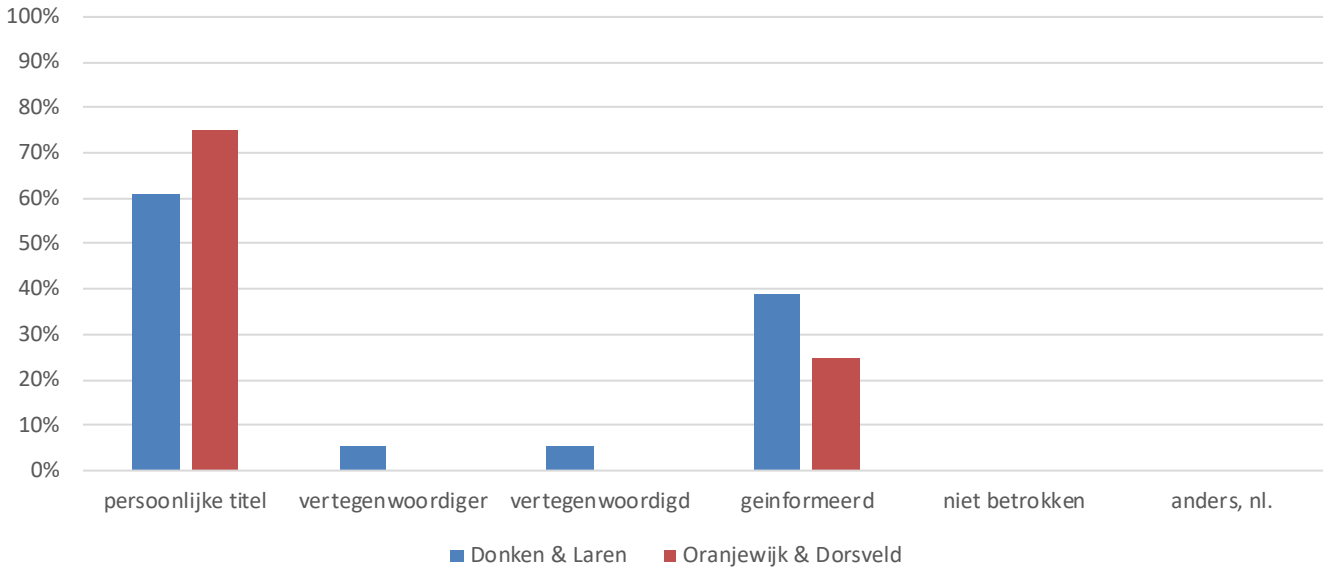
a. Het kostenplaatje (investeringen en opbrengsten)
b. De aanpassingen aan de woning
c. Effecten op het milieu
d. Zaken die direct ook aangepakt kunnen worden in de wijk (vergroening, verkeersveiligheid, etc.)
e. Andere mogelijkheden tot verduurzaming van de woning (bijvoorbeeld isolatie)
f. Anders, nl.

** Meerdere antwoorden mogelijk*

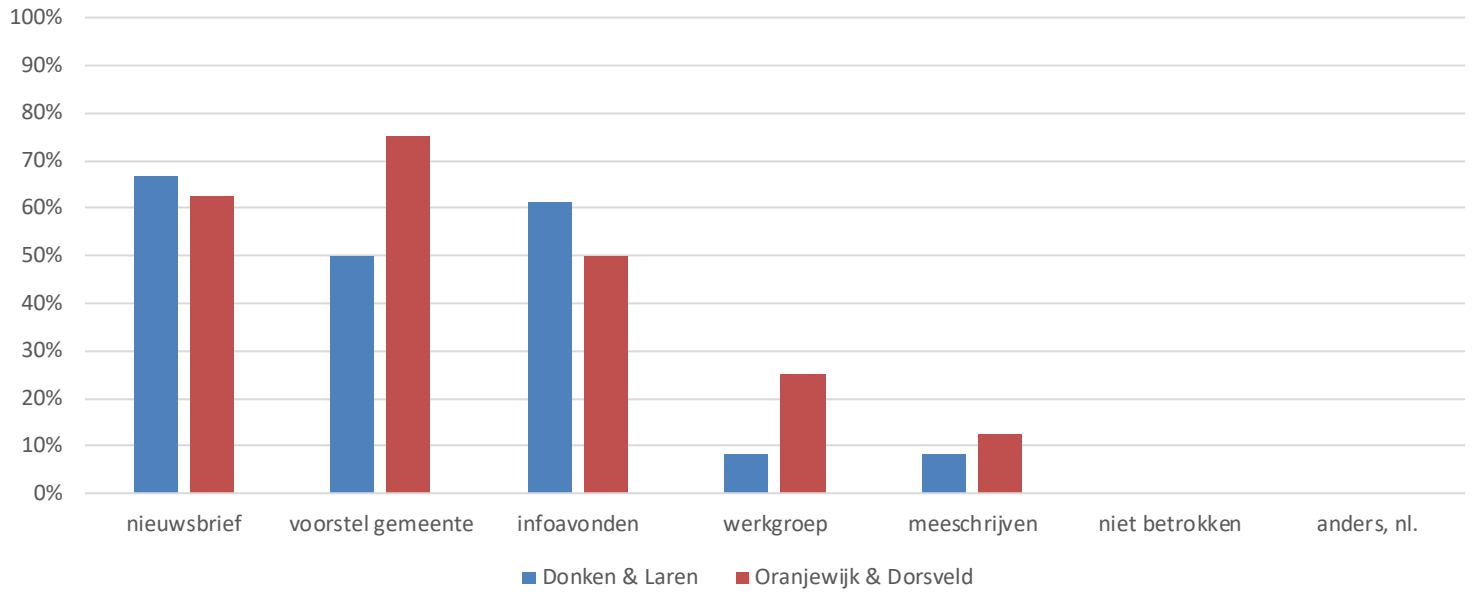

VRAAG 2: Op wat voor manier zou u dan mee willen praten?

a. Ik wil graag op persoonlijke titel meepraten
b. Ik wil graag vertegenwoordiger zijn namens mijn wijk
c. Ik wil graag vertegenwoordigd worden door iemand uit mijn wijk
d. Ik wil geïnformeerd worden over de gesprekken, maar hoef niet zelf deel te nemen
e. Ik wil niet betrokken zijn
f. Anders, nl.

VRAAG 3: Op welke manier zou u betrokken willen zijn bij het proces?

a. Via een nieuwsbrief waarbij ik geïnformeerd wordt over de voortgang van het proces
b. Door te reageren op een voorstel dat de gemeente voorlegt
c. Via informatieavonden waar ik vragen kan stellen
d. Via een werkgroep die regelmatig bijeen komt om dieper op thema's in te gaan
e. Door zelf mee te schrijven aan een wijkuitvoeringsplan
f. Ik wil niet betrokken zijn

VRAAG 4: Heeft u iemand in gedachten die sowieso aan tafel moet zitten volgens u?

Onderstaand is een samenvattende weergave van de gegeven antwoorden. De antwoorden 'nee' of 'weet ik niet' zijn eruit gefilterd en vergelijkbare antwoorden zijn samengevoegd.

Donken & Laren:

- Wijkvereniging, wijkraad of wijkvertegenwoordiging
- Mensen die moeilijk te bereiken zijn
- Mensen met een laag inkomen
- Mensen die bij dit soort bijeenkomsten vaak afwezig zijn
- Onafhankelijke instantie die inzicht kan bieden aan technische oplossingen in woningen
- Consumentenbond
- Provinciale en Rijksoverheid
- Bedrijven (met name installatiebedrijven die transitie moeten uitvoeren)
- Eric Rath van Platform Ondernemend Meierijstad (POM)
- Harry van Rooijen
- Het moet een zo goed mogelijk totaalbeeld geven, dus alle groepen (gemeente, bewoners, maar ook uitvoerders) moeten aan tafel
- Infrastructuur specialisten
- Energiemaatschappij

Oranjewijk & Dorsveld:

- Bestuurders
- Mensen met inhoudelijke kennis van diverse oplossingen
- Technische partij om de techniek te beoordelen

VRAAG 5: Spelen er zaken in uw wijk waardoor u denkt dat het wel of niet handig is dat uw wijk mogelijk een startwijk wordt?

Onderstaand is een samenvattende weergave van de gegeven antwoorden. De antwoorden 'nee' of 'weet ik niet' zijn eruit gefilterd.

Donken & Laren:

- Veel woningen zijn niet voorbereid op het overgaan naar warmtewinning d.m.v. een warmtepomp. Hoe moet ik mij dit gaan voorstellen zowel bouwtechnisch als met betrekking tot het financiële aspect?
- Die inzichten zijn al opgehaald en bekend
- Liever geen startwijk i.v.m. ontwikkelingen in de komende jaren
- Oude huizen die eerst geïsoleerd moeten worden
- Elektriciteitsnetwerk
- Ik wil niet in een startwijk wonen i.v.m. de vele aanloopproblemen en dan gaan we de ellende tegemoet. Wat de gemeente er verder van zegt klopt toch niet.
- De staat van de woningen, niet handig. Het wordt veel te duur ze aardgasvrij te maken. Verder hebben bewoners er al veel aan gedaan om energiebewust/-zuinig te zijn.
- Op de Bunders zijn de Donken het oudste deel
- Ons huis is van 1978, dus waarschijnlijk is er heel wat nodig om deze aardgasvrij te krijgen. Het lijkt ons dat er beter begonnen kan worden met huizen die iets jonger zijn. Het kostenplaatje wordt hier waarschijnlijk erg hoog.
- Nee, de gemeente heeft al besluit genomen dat deze wijk uitgekozen is
- Bestrating ingezakt, overlast van bomen
- Ik zie geen problemen omdat de meeste woningen geïsoleerd zijn
- Niet handig ivm te weinig draagvlak
- Er wonen best veel mensen die dit absoluut niet kunnen betalen
- Ik denk het wel, er zijn al veel zonnepanelen dus de intentie is er, maar dat was al een flinke investering dus moet er goed gekeken worden hoe de bewoners hierin geholpen kunnen worden
- Er is geen reden waarom deze wijk wél een startwijk wordt
- Deze wijk is niet de meest vermogende wijk. Waarom niet beginnen daar waar (meer) geld is voor eventuele investeringen? Startwijk voelt als proefkonijn – het rijk wil vooralsnog niet de beurs voldoende trekken – het speelveld is in ontwikkeling – dus we weten niet waarover we praten. Het kan niet van één kant komen.
- De woningdichtheid maakt dat in deze wijk een slag gemaakt zou kunnen/moeten worden met groot effect.
- In mijn gedeelte (Lavendellaar) zijn de woningen zeer divers. Hoe pakt dat uit in de praktijk? Ook de financiële situatie van de bewoners kan flink uiteen lopen, wat betekent dat concreet?
- Luchtverwarming onder de grond, hoe wordt dat gedaan?

Oranjewijk & Dorsveld:

- Ik heb zelf een gashaard. Is vrij recent. Dat ik die ga verliezen zou ik erg jammer vinden. En ik zie op tegen de investeringen. Ik denk zelf dat eerst de woning die slecht geïsoleerd zijn aan de beurt moeten komen. De zogenaamde B tot en met G woningen. Daar valt qua CO2 meer te halen dan in zo'n nieuwe wijk.
- Mij lijkt dat de blokken met koopwoningen later in aanmerking moeten komen, gezien dat er veel ouderen wonen en zeker een aantal plannen zal maken voor verhuizing, bijvoorbeeld naar verzorgingsmogelijk-heden. Zij zullen niet allen willen investeren voor relatief kortere woon-tijd.
- Begin met de oudste wijk
- Gas, 1 straat niet, is een nieuwe wijk niet handiger?

VRAAG 6: Ziet u nog andere kansen? Ideeën of wensen die u graag uitgevoerd zou zien en die gelijktijdig uitgevoerd kunnen worden, zodat er een win-winsituatie ontstaat?

Onderstaand is een samenvattende weergave van de gegeven antwoorden. De antwoorden 'nee' of 'weet ik niet' zijn eruit gefilterd.

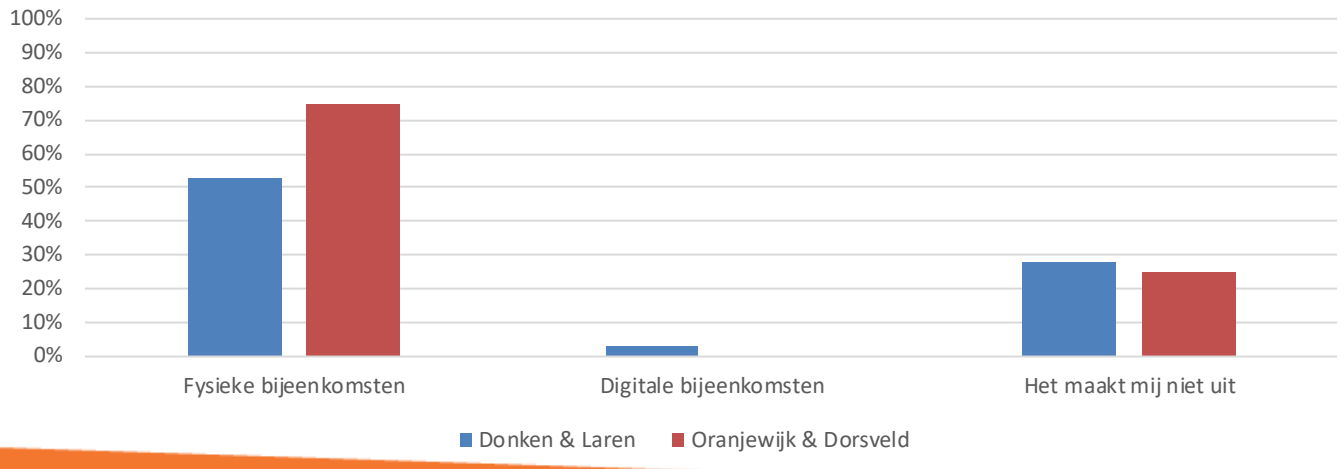
Donken & Laren:

- Wat is het aanbod/tegemoetkoming van de Gemeente? ik zie dat wij als bewoners tegen de muur worden gezet en dat wij absoluut geen keuze hebben, of zie ik dat verkeerd?
- Tussen nu en van het gas af zit misschien wel 10 jaar. Goed nadenken over wat te doen aan verduurzaming van de woningen. Collectief isoleren spouw, dak, sedemdak etc.
- De wijk kan wel een opknapbeurt gebruiken maar dat staat los van de transitie.
- Mogelijk elektriciteitsnetwerk problemen als bijna iedereen zonnepanelen heeft?
- Wacht op kernenergie i.p.v. windmolens, geen aardgas en dakpanelen. Allemaal vervuiling op de langere termijn
- Dan zal ik eerst moeten weten welke keuzes gemaakt gaan worden. In hoeverre wordt gebruik gemaakt van bestaande infrastructuur
- Nou, als we dan toch straten en trottoirs gaan openbreken, graag een structurele oplossing voor de stoeptegels waarover we steeds (dreigen) te struikelen?
- Ik ben voorstander van het inzetten op waterstof. Dus nu niet te hard van stapel lopen en geld uitgeven aan technieken die misschien op het punt staan achterhaald te worden. Het POM zet zich in om binnen drie jaar een electrolyzer van twee megawatt te realiseren in Veghel. Dan kan waterstof gegenereerd worden voor de bedrijven, en kan de restwarmte gebruikt worden in de woonwijken.
- Zoveel mogelijk tegelijk aanpakken zo dat het sneller en zo goedkoop mogelijk kan, bulk aanbieding en wat hulp van het rijk
- Doekje voor het bloeden dit. Meer groen in de wijk? A.u.b. niet - het wordt nu al niet bijgehouden - nog even en wij kunnen door het onkruid de straat niet meer in.

Oranjewijk & Dorsveld:

- Mocht de straat (Heilig Hartplein / NCB laan) weer open komen te liggen zou ik graag zien dat er verkeersdrempels of dergelijke worden aangebracht vanwege de snelheid waarmee er gereden worden op dit traject.
- bekijken gebruik van waterstof, energieopslag, elektrisch vervoer en verbruiksmanagement
- Informatie over laadpalen, in ons geval op gemeentegrond.
- 100% vervanging en kleine apparatuur/oplossing
- bewezen alternatieve bron maakt overwegingen om mee te doen makkelijker

VRAAG 7: Als er straks weer meer mogelijk is, op wat voor manier zou u het liefst in gesprek willen met de gemeente?

VRAAG 8: Wilt u nog iets anders kwijt over het aardgasvrij maken van Meierijstad?

Onderstaand is een samenvattende weergave van de gegeven antwoorden. De antwoorden 'nee' of 'weet ik niet' zijn eruit gefilterd.

Donken & Laren:

- Ja, ik ben zeer verbaasd dat de er nieuw bouw wordt opgeleverd met aansluiting op aardgas en dus niet m.b.v. een warmtepomp, denk aan o.a. aan de Scheifelaar 2 en Veghels buiten.
- Leer van ervaringen in het land, er zijn succesvolle maar ook al mislukt projecten.
- Keuzevrijheid is erg belangrijk. Nu kan ik jaarlijks kiezen voor een andere leverancier. Dit wil ik zo blijven doen. Ga me niet meer ergens voor meerder jaren voor vastleggen. Als de keuze valt op een warmtenet ben ik bang dat ik die keuzevrijheid niet meer heb. En daarover hoor en lees ik berichten uit het land die zorgwekkend zijn.
- Zoom meetings zijn niet slim; Zoom neemt de privacy van zijn gebruikers niet in acht. Dan liever meerdere fysieke bijeenkomsten.
- Maak van de Donken GEEN startwijk. Wacht nog even. NL van het aardgas af en de rest van Europa aan het gas betekent dat we een verkeerd besluit nemen
- Weer braafste jongetje van de klas, wij lopen ver voor op andere landen en werelddelen dus zorg eerst maar eens dat die ook zo ver zijn als wij
- Vermoedelijk worden wij op kosten gejaagd, waarvoor we niet kunnen kiezen. Dit is al een voldongen feit.
- Leuk, dit bij de spil, maar te prematuur en te weinig directe info m.b.t. o.a. kosten, tijden, soorten, e.d.
- Het was persoonlijk fijner geweest wanneer er concrete plannen besproken konden worden of een bijeenkomst als deze. Dit was voor de informatieverstrekkers van belang om onze vragen duidelijker te kunnen beantwoorden. Vaak alsnog komt het voor iedereen over als één grote vraagstelling.
- Nou, ik vraag me af in hoeverre met de transitieplannen van Meierijstad toch vooral aan beeldvorming wordt gewerkt en we niet ver voor de muziek uit lopen met, zo van "Kijk ons eens actueel en vooruitstrevend zijn"?? Er is op nationaal en Europees niveau nog zoveel onduidelijk over welke energiebronnen wel of niet zinvol zijn en ingeschakeld kunnen worden. Er zijn nog uitspraken en onderzoeken gedaan, laat staan besluitvorming gestart en beslissingen genomen over inzet van waterstof en kernenergie, wind- en zonne-energie. En wat te denken over de financiering? En dat lijken mij toch zaken die eerst duidelijkheid moeten geven voordat over uitvoering kan worden gesproken.
- Alle nieuwe huizen geschikt maken en de rest zo lang mogelijk uitstellen.
- Ik maak me zorgen. Ik heb geen 30.000 euro op de plank liggen voor een dure aanpassing van mijn huis (gebouwd eind jaren 70).
- Goed dat het gebeurd, hopelijk blijven we er goed van op de hoogte gesteld en meegenomen in de beslissingen voor ze genomen worden
- Is er al gekeken naar alternatieven voor aardgasvrij maken? Hebben bewoners van startwijken eigenlijk wel een keuze?
- De keuze voor de wijken die mogelijk als eerste aan de beurt komen, lijkt mij willekeurig. Waarom is de eerder genoemde Scheifelaar niet meer op die eerste lijst terug te vinden? Zolang niet duidelijk is wie de investeringen betaalt en ook niet wat de opties zijn om het aardgas te vervangen is elk gemak [? - onleesbaar] bij voorbaat lastig, zo niet onmogelijk. Wij voelen er weinig voor om als proefkonijn te dienen. Het gaat hier niet om de meest vermogende wijken.
- Het komt eraan, laten we er open voor staan maar wel met een realistische blik op de situatie. Een jaren 70/80 wijk kent nu eenmaal beperkingen.
- Als oplossing voor het aardgasvrij maken van (grotere) woonwijken zie ik alleen heil in aanleg van een centraal warmtenet. Individuele oplossingen zijn naar mijn mening financieel niet haalbaar. Naar schatting al gauw €50.000,- per woonhuis, afhankelijk van omstandigheden. Waarschijnlijk ga ik het zelf voor dit bedrag niet redden.
- Ik heb sterk het gevoel een proces ingesleurd te worden en straks voor een gedongen feit te worden geplaatst zonder dat ik, die geen financiële buffer heeft en al op leeftijd is, er wezenlijk invloed op kan uitoefenen. Begin bij de bedrijven!
- Start met financieel inzicht per woning als input voor gesprek

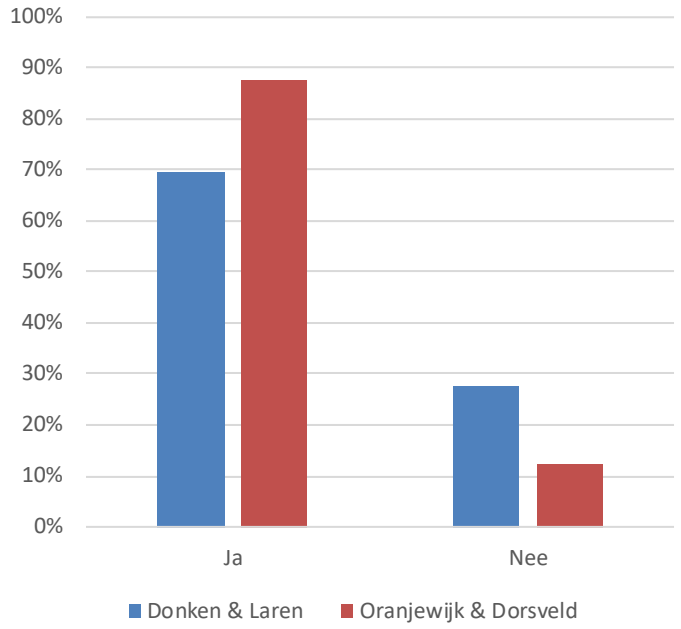
VRAAG 8: Wilt u nog iets anders kwijt over het aardgasvrij maken van Meierijstad? - vervolg

Onderstaand is een samenvattende weergave van de gegeven antwoorden. De antwoorden 'nee' of 'weet ik niet' zijn eruit gefilterd en vergelijkbare antwoorden zijn samengevoegd.

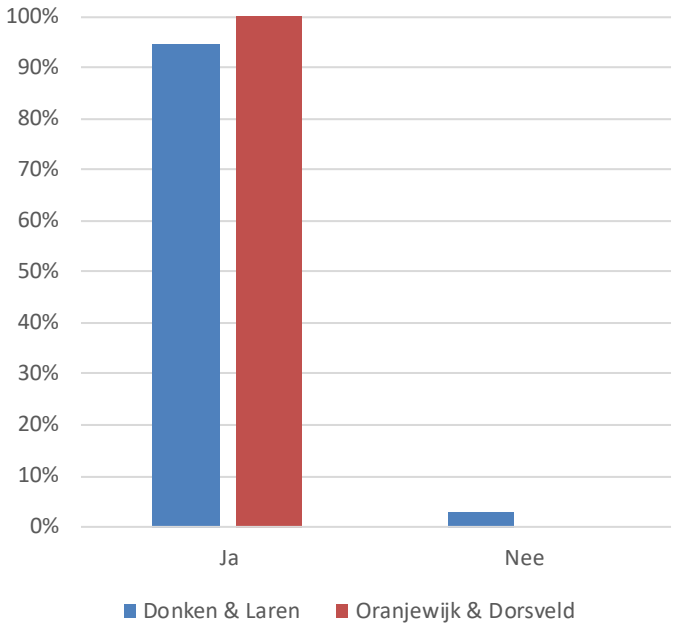
Oranjewijk & Dorsveld:

- Bij aardgasvrij beslissingen ook andere soms meer vervuilende processen betrekken
- Hoop dat het zorgvuldig gebeurt. Met aandacht voor een eventuele minderheid.
- Verwacht dat individuele keuze wel eens sterk voor elektra zou zijn, daarom is informatie over zonnepanelen ook gewenst.
- Zoek naar andere of betere alternatieven
- Heeft u lokale warmtebronnen in Meierijstad onderzocht/bezocht?

VRAAG 9: Mogen we u benaderen voor deelname aan het onderdeel van het proces waar u uw interesse voor heeft aangegeven?

VRAAG 10: Wilt u zich aanmelden voor de digitale nieuwsbrief?

AWARENESS

Awareness B.V.
Zeestraat 84
2518 AD Den Haag

office@awareness.nl
www.awareness.nl